

M. SPALIO 22 D., KETVIRTADIENIS

PIRMININKAVO: M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Pirmininko pavaduotojas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 09.00 val.)

2. Asignavimų perkėlimas (žr. protokolą)

3. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

4. Ribotos besivystančių šalių prieigos prie kai kurių skiepų problema (diskusijos)

Pirmininkas. – Pirmasis klausimas – žodinis klausimas Komisijai, kurį pateikė C. Goerens Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos vardu, dėl ribotos besivystančių šalių prieigos prie kai kurių skiepų problemos (O-0100/2009 – B7-0214/2009).

Charles Goerens, autorius. – (FR) Pone pirmininke, pateikiau šį klausimą Komisijai, nes norėčiau išsiaiškinti, kaip būtų galima pašalinti neteisybę, kad 80 proc. pasaulio gyventojų neturi prieigos prie skiepų nuo A (H1N1) gripo ir apskritai neturi prieigos prie skiepų.

Problema nėra nauja. Tiesą sakant, ši problema kyla kiekvienais metais, kai prasideda sergamumo gripu sezonas. Apskritai kalbant, naujieji sezoninio gripo virusai pirmiausia atsiranda besivystančiose šalyse, o po to pramoninių šalių laboratorijose pradedami kurti nauji skiepai. Naujų skiepų gamyba gali būti pradėta tik gavus naujo gripo viruso bandinį iš šalies, – dažniausiai tai besivystanti šalis, – kurioje šios naujos rūšies gripas atsirado. Sukūrus skiepus, jų pagaminto kiekio užtenka tik pramoninių šalių gyventojams. Taigi Pietų šalių gyventojai yra neapsaugoti nuo pandemijų.

Kreipiuosi į Komisiją norėdamas paklausti, ką ji ketina daryti, kad pašalintų tokią neteisybę. Ar moralės požiūriu pateisinama tokia padėtis, kad gyventojų sveikatos apsaugos lygis priklauso nuo jų šalies turimų lėšų? Todėl norėčiau sužinoti, ar Komisija gali mums pasakyti, kokių išteklių galėtų sutelkti, kad šis atotrūkis būtų panaikintas. Kokia būtų Komisijos strategija, jei ją bus būtina parengti, ir kokias partnerystės organizacijas ji įsteigtų su susijusiomis šalimis bei Jungtinių Tautų sistemos institucijomis ar privačiuoju sektoriumi, kad besivystančių šalių piliečiams būtų suteikta prieiga prie skiepų?

Ar PSO intelektualinės nuosavybės apsaugos sistema, kurios nepaminėjau savo klausime raštu, yra kliūtis skiepų gamybai besivystančiose šalyse? Jeigu taip, ar Europos Sąjunga būtų pasirengusi pradėti diskusijas su PSO, kad ši kliūtis būtų pašalinta?

Ir norėčiau užduoti paskutinį klausimą. Ar gali Komisija bendrais bruožais nusakyti, kokių priemonių reikėtų imtis siekiant pagerinti besivystančių šalių sveikatos apsaugos infrastruktūrą, nes tai būtina prielaida užtikrinant teisingesnę prieigą prie skiepų sąlygas?

Leonard Orban, Komisijos narys. – (RO) Norėčiau padėkoti garbingam EP nariui Charlesui Goerensui už klausimą, nes dabar turiu galimybę pakalbėti ir apie aspektus, tiesiogiai susijusius su A (H1N1) gripo pandemija, ir apie platesnius aspektus, susijusius su Europos Komisijos indėliu tobulinant sveikatos apsaugos infrastruktūrą besivystančiose šalyse.

Komisija ėmėsi kovos su A (H1N1) gripo pandemija veiksmų ir ES viduje, ir už jos ribų. Tiesą sakant, turime reikalą su krize, kurią privalome įveikti taikydami visuotinį metodą – ir siekdami užtikrinti mūsų piliečių apsaugos veiksmingumą, ir siekdami parodyti solidarumą su mažiau išsivysčiusiomis šalimis.

Kalbėdami apie apsaugos veiksmingumą turime galvoje skubaus įspėjimo apie pavojų sistemą, griežtą pandemijos ir paties viruso raidos stebėseną, taip pat prevencinių ir gydomųjų priemonių, kurių imtasi pandemijos židinio šalyse, veiksmingumo įvertinimą, nes visa tai yra būtini mūsų pasirengimo pandemijai ir kovos su ja elementai. Tačiau taip pat kalbame apie solidarumą, nes Europos Sąjunga, kaip pagrindinė

valstybės pagalbos finansuotoja ir svarbiausia daugelio besivystančių šalių partnerė, privalo remti šias šalis joms kovojant su šiomis naujomis grėsmėmis.

Kovodamos su šiomis grėsmėmis, Komisija ir Europos Sąjunga, kaip visuma, nepradeda savo veiklos nuo nulio. Remdamasi paukščių gripo, kurį sukelia H5N1 virusas, precedentu, ES kartu su tarptautinėmis organizacijomis, kaip antai Pasaulio sveikatos organizacija, Pasaulio bankas ir kitos, sugebėjo sukurti veiksmingas keitimosi informacija ir techninės pagalbos derinimo procedūras, taip pat finansines priemones, pvz., Pasaulio banko valdomą patikos fondą. Kaip pabrėžė M. Chan, Pasaulio sveikatos organizacijos generalinė direktorė, pasaulis niekada nebuvo taip gerai pasirengęs pandemijai. Komisija jau atliko ir toliau atlieka labai svarbų vaidmenį šiose sistemose, kurių sudedamosios dalys panaudotos kovojant su visų gripo viruso atmainų keliamo grėsme.

Kalbant apie besivystančių šalių prieigą prie skiepų apskritai, išiplieskus naujai gripo pandemijai, atnaujintos diskusijos, pradėtos PSO jau prieš gerus dvejus metus, ir sudaryta darbo grupė, atsakinga už pasirengimą gripo pandemijai. Ši darbo grupė įsteigta Pasaulio sveikatos asamblėjos prašymu po to, kai Indonezija priėmė sprendimą, kurį savo klausime mini C. Goerens.

PSO šią savaitę Ženevoje pristato savo pirmąsias rekomendacijas, parengtas grupės, kurios veikloje Bendrija aktyviai dalyvavo. Pasaulio sveikatos asamblėjos priimtoje rezoliucijoje teigiama, kad galutinės rekomendacijos turi būti pateiktos PSO vykdomajai tarybai, kuri susitiks sausio mėn. pabaigoje. Šiuo metu būtina kuo geriau suderinti būtinybę aktyviau plėtoti mokslinių tyrimų veiklą ir naujų vaistų gamybą, grindžiamą daugiausia privačiojo sektoriaus atliekamais tyrimais, kurių pagrindine paskata šiais laikais yra intelektinės teisės, ir būtinybę užtikrinti teisingas prieigos prie šių tyrimų pagrindu pagamintų produktų sąlygas.

Europos bendrija abejoja apribojimų keičiantis biologine medžiaga, kurią būtina turėti vykdant atitinkamą mokslinių tyrimų veiklą, tikslingumu. Aktyvus tarptautinis bendradarbiavimas, grindžiamas skaidriais principais ir derinamas tokių teisėtų institucijų kaip PSO ir jos tinklas, yra labai svarbus siekiant kuo skubiau rasti ir išplatinti atsaką į pandemiją sprendimus.

Konkrečiu A (H1N1) gripo, su kuriuo kovoti nebuvo sukaupta jokių skiepų atsargų, atveju taip pat iškilo klausimas dėl skiepų gamybos pajėgumo ir dėl to, kam turėtų būti suteikta pirmumo teisė pasinaudoti šiuo pajėgumu, kai šalys, turinčios būtinųjų išteklių, pateiks didžiulių skiepų kiekių užsakymų. Kai kurių gamintojų, o vėliau ir kai kurių šalių išipareigojimas atidėti 10 proc. savo gaminamos produkcijos ar užsakymų besivystančioms šalims skirtai labdarai ar pardavimui sumažintomis kainomis yra viltį teikiantis pasaulinio solidarumo ženklas.

Komisija mano, kad pagalba trečiosioms šalims kovoje su pandemija yra svarbi ir ji neturi apsiriboti tik prieigos prie naujų skiepų suteikimu. Labai svarbu, kad įvairiopa parama, kurią teikia Komisija ir valstybės narės siekdamos sustiprinti sveikatos apsaugos infrastruktūrą, įskaitant paramą projektams, paramą šalių partnerių sektoriams bei biudžetui ir net paramą tarptautinėms organizacijoms, būtų tęsiama.

Pagarba principui, kad šalims turi būti leista pačioms priimti atsakomybę už savo vystymąsi, ir išipareigojimams suteikti šioms šalims veiksmingą pagalbą turės būti garantuota pirmiausia užtikrinant, kad didžiausias dėmesys ir toliau būtų skiriamas prioritetinėms ligoms ir intervencijoms. Atsakas į pandemiją iš esmės pirmiausia grindžiamas būtinybe turėti sveikatos apsaugos infrastruktūrą, geriau parengtą operatyviai apsirūpinti prevencinėmis priemonėmis, kai tik šios bus sukurtos.

Ištikus rimtoms krizėms, Europos Komisija galės sutelkti savo humanitarinius ir skubios intervencijos išteklius, taip pat lanksčiai panaudoti pagalbos paprašiusioms šalims partnerėms jau skirtus išteklius. Tokiais rimtais atvejais nevyriausybinių organizacijos ir, tiesą sakant, pagrindiniai instituciniai tinklai neabejotinai atlieka labai svarbų vaidmenį. Taigi Komisija žino galinti būti tikra, kad šios agentūros krizių atveju akimirksniu imsis darbo.

Gay Mitchell, PPE frakcijos vardu. – Pone pirmininke, neišvengiamas gripo pandemijos protrūkis ir tokių protrūkių kartojimasis lėmė, kad skiepų klausimas tapo populiariausia žinių tema. Tačiau skiepų problema jau ilgą laiką nepaliaujamai kamuoja besivystantį pasaulį. Šį rytą pateiktame žodiniame klausime labai taikliai kalbama apie Vakarų pasaulio veidmainiavimą ir nesąžiningą elgesį. Siekdami apsaugoti savo turtingus piliečius, Vakarai reikalauja iš neturtingų besivystančių šalių medžiagų skiepų gamybai, o paskui turi įžulumo tuos pačius skiepus joms parduoti.

Pirmiausia privalome užtikrinti besivystančioms šalims vienodą prieigą prie skiepų nuo gripo galimybę, bet taip pat dar turime stengtis sukurti sistemą, pagal kurią skurdžiausi pasaulio žmonės, kuriems beveik nuolat gresia pavojus susirgti, turėtų galimybę apsisaugoti nuo išvengiamų ligų, kurių mes Vakaruose laikome

savaime suprantamu dalyku. Tuberkuliozė yra puikus pavyzdys, bylojantis apie tai, kokioje skirtingoje padėtyje esame mes ir mūsų kaimynės besivystančiame pasaulyje. Europoje vaikai reguliariai skiepijami BCG vakcina nuo tuberkuliozės, kurios veiksmingumas viršija 80 proc., todėl tuberkuliozė Europoje jau nekelia nuolatinės grėsmės, kaip kad buvo praeityje.

Palyginkite šią padėtį su padėtimi besivystančiame pasaulyje, kur 26 proc. mirties atvejų, kurių galima buvo išvengti, lėmė tuberkuliozė. Sergamumo tuberkulioze padėtį šiose šalyse dar blogina ir tai, kad tai labai užkrečiama liga, sparčiai plintanti oro lašeline būdu uždaroje erdvėje, pvz., nešvariuose lūšnynuose, kurių tiek daug besivystančiose šalyse. Dar prisiminkime, kad 50 proc. AIDS ligonių Subsacharinėje Afrikoje, kur HIV/AIDS virusas labai paplitęs, užsikrečia tuberkulioze. Taigi matome, kaip mums pasisekė, kad gyvename santykinai kontroliuojamoje imunizuotoje teritorijoje, kurioje įgyvendinamos tokios programos, kokių turime mes.

Norint įsitikinti puikia imunizacijos galios sėkmės istorija ir apskritai vystomosios pagalbos būtinumu, užtenka prisiminti timų pavyzdį Afrikoje, kur daugiausia dėl skiepavimo programų mirštamumas nuo šios ligos, kadaise siekęs 90 proc., 2000–2006 m. sumažėjo.

Pone pirmininke, aišku, kad skiepijimas veikia, ir aišku, kad esame atsakingi už žmones, kurie kenčia dėl to, kad neturi skiepų. Primygtinai raginu šiuos rūmus ir toliau reikalauti, kad ši galimybė būtų užtikrinta skurdžiausiems iš skurdžiausiųjų.

Prieš atsisėdamas į savo vietą dar norėčiau pakalbėti procedūros klausimu: prašom padarykite ką nors, kad liftai šiuose rūmuose būtų sutvarkyti. Vos suspėjau ateiti laiku į posėdį, nes man važinėjantis žemyn ir aukštyrų liftu užsitrenkė jo durys. Visi dėl to skundžiasi. Būtina kažką daryti.

Pirmininkas. – (ES) Pone G. Mitchellai, su pagarba klausimui dėl liftų, kurį iškėlėte, norėčiau atskleisti kai ką, kas gali būti slapta biuro diskusijų dalis. Pastarajame biuro posėdyje kritikavau ką tik jūsų minėtą padėtį, kuri, gėda pripažinti, nėra tik Strasbūro problema. Briuselyje taip pat buvo savičių, kai dėl sutrikusio liftų veikimo teko klaidžioti painiame Parlamento rūmų pastate.

Biuras perduos šį klausimą atitinkamoms tarnyboms, kad liftų problema vienaip ar kitaip būtų išspręsta.

Michael Cashman, S&D frakcijos vardu. – Pone pirmininke, norėčiau, kad Parlamentas atitrauktų savo dėmesį nuo klausimo dėl liftų ir grįžtų prie klausimo dėl skiepų, kurie užkerta kelią mirtingumui. Manau, kad būtent prie to turėtume susitelkti. Žinoma, remiu išgirstą raginimą dėl skiepų prieš A (H1N1) virusą, bet norėčiau, kad klausimas būtų sprendžiamas daug plačiau: iš tikrųjų, pone Komisijos nary, yra sistemų, kurios veikia, ir yra skiepų, kurie veikia. Pasinagrinėkime pneumokokinės infekcijos pavyzdį. Tai bakterinė infekcija, sukelianti plaučių uždegimą, meningitą ir sepsį, kuri yra santykinai mažai žinoma, nepaisant to, kad ji yra viena iš pagrindinių priežasčių, lemiančių jaunesnių kaip penkerių metų vaikų mirtingumą visame pasaulyje, nors jos galima išvengti skiepijant vaikus.

Pneumokokinė bakterija yra pagrindinė priežastis, sukelianti plaučių uždegimą, kuris kiekvienais metais nusineša dviejų milijonų vaikų gyvybes. Tai visuotinis iššūkis visuomenės sveikatai, kurį galima įveikti. Galbūt jums bus įdomu sužinoti, kad Komisija ir daug valstybių narių jau pasižadėjo paremti Pasaulinį vakcinacijos ir imunizacijos aljansą (GAVI) bei Tarptautinę imunizacijos finansavimo instituciją ir taip prisidėti prie skurdžiausių šalių imunizacijos. Taip pat – to neminėjote – pradėtas projektas „Išankstinis rinkos įsipareigojimas“, kuriuo siekiama pagreitinti skiepų nuo pneumokokinės infekcijos besivystančiose šalyse kūrimą bei jų pateikimą rinkai.

Bet mes galime ir privalome padaryti daugiau, kad pneumokokinei infekcijai būtų skirtas prioritetinis dėmesys plėtojant esamą veiklą sveikatos apsaugos ir vystomojoje srityse, taip pat bendradarbiauti su besivystančiomis šalimis, kad šios taip pat įtrauktų šią infekciją į prioritetinių ligų sąrašą. Minėtas projektas „Išankstinis rinkos įsipareigojimas“ suteikia šalims dar niekada neturėtą galimybę apsaugoti savo vaikus nuo šios mirtį nešančios infekcijos, kurios galima išvengti. Tačiau liūdna, kad iš 71 šalies, turinčios teisę gauti paramą šio projekto, kuris galėtų padėti išgelbėti tiek daug gyvybių, įgyvendinimui, paraiškas pateikė mažiau kaip dvidešimt.

Norėčiau priminti rūmams, kad geresnė prieiga prie pagrindinių skiepų yra vienas iš svarbiausių svertų, padėsiančių įgyvendinti ketvirtąjį tūkstantmečio vystymosi tikslą – iki 2015 m. dviem trečdaliais sumažinti vaikų mirštamumą. Turime užtikrinti, kad šie skiepai atsidurtų tų šalių rankose, kurioms jų labiausiai reikia. Tai paprastas žingsnis, kuris visiškai paprastai padės išgelbėti milijonus vaikų gyvybių. Parlamentui šiuo klausimu pateiktas rašytinis pareiškimas, taip pat apimantis klausimą dėl bendro patentavimo. Raginu Parlamento narius pasirašyti šį pareiškimą ir padaryti tai, kas iš tiesų svarbu.

Frédérique Ries, *ALDE frakcijos vardu*. – (FR) Pone pirmininke, kaip žinome, šią savaitę daugelyje mūsų valstybių narių pradedama pirmoji skiepavimo nuo A gripo banga, nors kartu esame priversti pripažinti, kad šioje srityje besivystančių šalių prieigos prie skiepų požiūriu padaryta labai menka pažanga.

Apie tai ką tik kalbėta: šiose šalyse kiekvienais metais nuo daugybės ligų miršta milijonai žmonių, pirmiausia vaikų, kaip minėjo mano kolega, Parlamento narys G. Mitchell.

Nesakau, kad problemos sprendimas paprastas, ypač dėl to, – bet ne tik, – kad klausimas dėl prieigos prie skiepų jokių būdu negali būti palygintas su klausimu dėl prieigos prie vaistų bent jau dėl dviejų konkrečių priežasčių: mažas gamintojų skaičius ir šaldymo grandinė, kurią tebėra sudėtinga kontroliuoti. Tačiau yra ir teigiamų dalykų: virusas kol kas nekinta ir paskelbta, kad kiekvienais metais turėsime tris milijardus skiepų dozių. Tai akivaizdūs faktai, kurie reikalauja ir skatina imtis kovos su gripu strategijos pasaulio mastu.

Man skirtas laikas artėja į pabaigą, todėl apibendrinamas norėčiau pasakyti, pone pirmininke, kad Europos Sąjunga, mano nuomone, privalo besąlygiškai paremti PSO raginimą užtikrinti sąžiningą skiepų paskirstymą, pirmiausia aprūpinant skiepais regionus, kur mirštamumas didžiausias, taip pat privalome sudaryti sąlygas privačiojo ir viešojo sektorių bendradarbiavimo plėtojimui ir toki bendradarbiavimą skatinti, kad būtų veiksmingai kovojama su skiepų trūkumo pasaulyje problema.

Marisa Matias, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (PT) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, pirmiausia norėčiau pabrėžti klausimo, kurį pateikė C. Goerens, svarbą, nes jis susijęs su elementariu teisingumu. Visi puikiai žinome, kad A gripo pandemijos atveju ši problema ir viruso plitimo padariniai skaudžiausiai smogia Pietų, bet ne Šiaurės šalims. Kiekvienais metais sėdime sudėję rankas, o tūkstančiai mūsų piliečių miršta nuo pandeminių ligų, kurios jau išnyko ar yra sėkmingai gydomos Šiaurės šalyse, ir tokių ligų sąrašas labai ilgas: maliarija, Dengė karštligė, geltonoji karštligė, tuberkuliozė. Šis sąrašas begalinis, bet mes nieko nedarome, kad ši problema būtų išspręsta.

Tiesą sakant, naudojames Pietų šalimis kaip nemokamais naujų virusų bandinių tiekėjais siekdami patobulinti ligų gydymo metodus Šiaurės šalyse, bet nepateikiame veiksmingų šių problemų sprendimų. Todėl norėčiau papildyti jau pateiktus klausimus dar keliais klausimais.

Kaip iš tikrųjų norime vertinti šią padėtį – kaip visuomenės sveikatos ar kaip verslo problemą? Jei norime vertinti šią padėtį kaip visuomenės sveikatos problemą, turime užtikrinti vienodą prieigą prie skiepų visuose pasaulio regionuose ir todėl mūsų pastangos turi būti veiksmingesnės. Šiuo atžvilgiu norėčiau paklausti, – tikiuosi, kad taip nėra, – ar laukiame, kol Europoje galiausiai susikaups skiepų perteklius ar bus įrodyta, kad pašalinis skiepų poveikis yra pernelyg žalingas, ir tik tada parodysime savo dosnumą staiga pradėdami siųsti būtinuosius skiepus Pietų šalims?

Baigdamas tiesiog norėčiau paklausti, ar Europos Sąjungą, mus, europiečius, ir Komisiją tenkina tokia sistema, toks modelis, pagal kurį Šiaurės šalyse pandemijų problema sprendžiama taikant prevencines priemones, o Pietų šalims tenka tik švelninančios priemonės ar tiesiog likučiai?

Pirmininkas. – Dabar Enrique Guerrero Salomo eilė kalbėti ir norėčiau pasakyti, kad labai džiaugiuosi, net esu sujaudintas, pirmą kartą galėdamas suteikti žodį asmeniui, kuris jau daugelį metų yra mano geras draugas ir kolega.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Dėkoju už jūsų malonius žodžius, pone pirmininke. Garbė dirbti institucijai, kurios Pirmininko pavaduotoju dabar esate.

Paprašiau žodžio norėdamas paremti klausimo autorių nuomonę dėl būtinybės teikti paramą besivystančioms šalims užkertant kelią H1N1 gripo pandemijai ir su ja kovojant.

Tačiau, be pandemijos klausimo, taip pat norėčiau pabrėžti, kad šiuo metu sergamumas besivystančiose šalyse yra didesnis nei išsivysčiusiose. Nuo daugybės ligų, kuriomis jau nesergama išsivysčiusiose šalyse, besivystančiame pasaulyje dar tebimiršta dešimtys milijonų žmonių.

Šios šalys turi apsaugoti savo gyventojų, savo piliečių sveikatą, bet joms trūksta priemonių. Kad galėtų kovoti su AIDS, tuberkulioze, maliarija ir kitomis infekcinėmis ligomis, šioms šalims reikia skiepų, bet šiuo metu jos neturi prieigos prie jų ar neišstengia jų nusipirkti.

Norėčiau paskatinti Komisiją siekti, kaip kalbėjo Komisijos narys, sudaryti aljansus, remti programas, motyvuoti šalis donores ir stengtis užtikrinti, kad besivystančios šalys turėtų galimybę įsigyti nepatentuočių vaistų jų piliečiams prieinamomis kainomis.

Leonard Orban, *Komisijos narys*. – (RO) Be to, ką pasakiau savo kalbos pradžioje, dar norėčiau pabrėžti kelis dalykus. Europos Komisija nuolat teikia finansinę pagalbą su sveikata susijusiose srityse daugybei besivystančių šalių ir tą daro įgyvendindama įvairius projektus, programas bei teikdama paramą šių šalių biudžetams.

Siekdama priderinti savo pagalbą prie nacionalinių prioritetų, Komisija kartu su savo partneriais ištirs, kaip galėtų panaudoti šiuos išteklius, kad būtų patobulinti kovos su pandemija būdai. Tai, ką jau pasakiau netiesiogiai, pakartosiu tiesiai šviesiai: Europos Komisija neturi techninių ir finansinių priemonių, kad galėtų pati pirkti skiepus.

Tačiau glaudžiai bendradarbiaudami su Pasaulio sveikatos organizacija, sudarydami aljansus ir pasirašydami susitarimus su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis pasistengsime pateikti atsaką į šia tema jūsų pateiktus prašymus.

Pirmininkas. – Diskusijos dėl šio klausimo baigtos.

5. Finansinė ir ekonominė padėtis Moldavijoje (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl finansinės ir ekonominės padėties Moldavijoje.

Leonard Orban, *Komisijos narys*. – (RO) Liepos 29 d. Moldovos Respublikoje įvykė rinkimai – labai svarbus šalies gebėjimo stiprinti savo demokratinę plėtrą ir toliau daryti pažangą atnaujinant draugiškus santykius su Europos Sąjunga išbandymas. Džiaugiamės, kad rinkimai vyko ramiai ir tvarkingai ir kad naujoji Vyriausybė ne tik išreiškė tvirtą ketinimą laikytis europinio kurso, bet taip pat priėmė nemažai šios krypties priemonių.

Kita vertus, naujai Moldovos Respublikai teks įveikti didžiulius sunkumus. Vienas iš rimčiausių ir sunkiausių uždavinių – įveikti finansų ir ekonomikos krizės padarinius. Iš visų rytinių Europos Sąjungos kaimynių Moldovos Respublika veikiausiai atsidūrė sunkiausioje ekonominėje padėtyje. Prekyba ir pramonės gamyba žlugo ir tai atsitiko ne tik dėl krizės, bet taip pat dėl politinių neramumų, kuriuos paskatino balandžio mėn. įvykę parlamento rinkimai.

Moldavijos piliečių iš užsienio pervestos sumos, kurios iki praeitų metų sudarė per trečdalį šalies BVP, krito daug žemiau įprasto lygio. Labai sumažėjo eksportas ir importas. Taip pat sumažėjo vidaus paklausa ir pramonės gamyba. 2009 m. prognozuojamas labai didelis, didesnis kaip 10 proc. BVP mažėjimas.

Atsižvelgiant į tai, kad Moldovos Respublika ir taip yra skurdžiausia Europos šalis, šis nuosmukis smogs ypač skaudžiai ir dar labiau pablogins gyventojų, pirmiausia labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių, padėtį. Siekdama padėti Moldovos Respublikai ir jos gyventojams, Europos Sąjunga pasirengusi paremti šalį siūlydama jai makrofinansinę pagalbą, kuri bus derinama su Tarptautinio valiutos fondo parama ir ją papildys. Be to, teiksime specialistų pagalbą ir pagreitinsime pagal įprastą pagalbą šiai šaliai skiriamų sumų mokėjimą.

Dėl makrofinansinės pagalbos, būtinos teikiant tokios rūšies pagalbą, mūsų parama priklausys nuo to, ar Moldovos Respublika ir Tarptautinis valiutos fondas sudarys susitarimą dėl paramos programos. TVF atstovai šiuo metu dirba Kišiniove ir mes nekantriai laukiame jų ataskaitos. Kol nėra pradėta TVF paramos programa, negalime pradėti rengti makrofinansinės pagalbos programos. Taigi dar negalime žinoti, kokio pobūdžio bus makrofinansinės pagalba, kurią Europos Komisija galėtų teikti.

Tikimės, kad šalies valdžia paprašys pagalbos ne tik konsoliduojant šalies valiutos rezervus, bet ir padengiant biudžeto deficitą. Taip pat turiu paminėti, kad Moldovos Respublika atitinka kriterijus, taikomus dotacijų ir paskolų gavėjams. Dėl galutinės šios pagalbos priemonių paketo sudėties, žinoma, bus apsispręsta įvertinus ir nustačius šalies poreikius.

Europos Komisija jau nusiuntė į Kišiniovą ekspertų misiją, vadovaujamą Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato, kuri padės Moldovos Respublikos valdžiai parengti šalies ekonominę programą. Misijos tikslas, išsirutuliojęs per pastarąjį susitikimą Kišiniove – padėti Moldavijos valdžiai įvertinti šalies atsaką į esamą ekonominę padėtį. Siekiant surinkti informaciją, reikalingą rengiant makrofinansinės pagalbos programą, pasiteltos Komisijos tarnybų paslaugos.

Komisija tebėra pasirengusi nuolat teikti Kišiniovo valdžiai specialistų konsultacijų šioje srityje. Taip pat stengiamės pagreitinti paramos biudžetui išmokų, skiriamų pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę, mokėjimą. Rugsėjo mėn. Europos Komisija patvirtino sprendimą padidinti šiais metais biudžetui paremti skiriamų išmokų aukščiausią ribą nuo 30,5 iki 34,5 mln. EUR. Žinoma, teikdami paramą biudžetui pirmiausia siekiame skatinti reformas sutartuose sektoriuose, o ne tik užpildyti biudžeto spragas.

Tačiau, atsižvelgiant į esamą padėtį, ši parama yra daugiau nei priemonė papildyti ribotas biudžeto lėšas. Tai taip pat būdas padėti Moldovos Respublikos gyventojams įveikti šiuo metu patiriamus sunkumus.

Ypač džiaugiamės, kad Europos Parlamento nariai pareikalavo suteikti Moldovos Respublikai skubią paramą. Artimiausiu metu paprašysime jūsų paremti mūsų pastangas šioje srityje. Esame tikri, kad Parlamentas nedvejodamas patvirtins Moldovos Respublikai skirtos makrofinansinės pagalbos priemonių paketą, kai šis bus pateiktas. Tai leis mums užtikrinti, kad ši pagalba būtų suteikta tinkamu laiku.

Prieš baigdamas kalbą, ponios ir ponai, norėčiau trumpai pakalbėti apie padėtį Padnestrėje. Pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad tokiomis sąlygomis, kai Moldovos Respublikoje vyksta dideli politiniai pokyčiai, mums labai svarbu neišleisti šios problemos iš akių. Derybos dėl šio konflikto sprendimo turėtų būti kuo skubiau atnaujintos 5+2 formatu. Šiuo atžvilgiu esame nusiteikę optimistiškai, nes naujoji šalies Vyriausybė savo programoje dar kartą patvirtino remianti šį principą. Europos Sąjungos įtaka šiame procese vis stiprėja.

Tikimės, kad naujosios Kišiniovo Vyriausybės pozicija šios problemos atžvilgiu bus aktyvi, nes tai padės išspręsti konfliktą. Mes savo ruožtu pradėjome įgyvendinti du Europos Komisijos finansuojamus projektų paketus, skirtus sustiprinti pasitikėjimą sveikatos apsaugos, aplinkos apsaugos, socialinės apsaugos ir ekonomikos sektoriais. Ši veikla yra mūsų nuolatinių platesnio masto pastangų išspręsti konfliktą dalis.

Ponios ir ponai, Moldovos Respublika stovi kryžkelėje ir politiniu, ir ekonominiu požiūriais. Esame visapusiškai įsipareigoję paremti šalies ateitį. Šiuo šaliai ypač svarbiu metu ir toliau darysime viską, kas įmanoma, kad mūsų parama būtų sviri ir veiksminga ir kad ji būtų suteikta tinkamu laiku.

Marian-Jean Marinescu, *PPE frakcijos vardu*. – (RO) Moldovos Respublika dabar patiria rimtą ekonomikos, finansų ir institucinę krizę, nulemtą pasaulio ekonomikos ir finansų padėties ir ypač aštuonerių komunistinės Vyriausybės valdymo metų.

Ankstyvieji rinkimai, įvykę 2009 m. liepos mėn., ir Aljanso už europinę integraciją pergalė – tai svarbus žingsnis siekiant įgyvendinti Moldavijos piliečių puoselėjamus europinius siekius. Pergalė pasiekta pačių Aljanso partijų pastangomis, nepaisant komunistų veiklos, taip pat nepaisant padėties Padnestrėje įtakos ir Rusijos Federacijos įtakos. Turime žavėtis tais, kurie pasiekė šią pergalę, beveik tik savo jėgomis sugebėję sėkmingai laimėti Moldavijos piliečių pasitikėjimą.

Moldavijai reikia pagalbos. Nuo to priklauso naujosios Kišiniovo Vyriausybės stabilumas, taip pat tai, kokia kryptimi – Vakarų ar Rytų – ši buvusi Sovietų Sąjungos respublika ateityje pasuks. Esu įsitikinęs, kad Moldavija sulauks pagalbos iš įvairių pasaulio dalių, taip pat iš mūsų.

Europos Sąjunga neturi jokio kito pasirinkimo, tik duoti teigiamą atsaką į Moldavijos aljanso už europinę integraciją pastangas. Tai reiškia, kad būtina kuo skubiau pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir Moldavijos asociacijos susitarimo, labai skubiai užmegzti konstruktyvų dialogą dėl vizų režimo panaikinimo Moldavijos piliečiams ir suteikti Moldovos Respublikai finansinę paramą, kad šalis galėtų padengti savo biudžeto deficitą. Europos Komisija privalo suteikti Moldavijai makrofinansinę paramą, kurios šiai šaliai taip reikia.

Pone Komisijos nary, įdėmiai klausiausi jūsų kalbos ir džiaugiuosi, kad Komisija skiria dėmesį Moldovos Respublikai ir kad rengiate makrofinansinės pagalbos priemonių paketą, tik visa tai taip pat priklauso nuo bendradarbiavimo su TVF. Norėčiau paprašyti jūsų, kad Komisija ir TVF spręstų klausimą dėl paramos Moldavijai ne lygiagrečiai, bet tarpusavyje bendradarbiaudami, kad neatsitiktų taip, jog TVF nieko nedarys tikėdamasis veiksmų iš Komisijos, o Komisija lauks, kol veiksmų imsis TVF.

Kristian Vigenin, *S&D frakcijos vardu*. – (BG) Man buvo ypač malonu klausytis L. Orbano kalbos apie Europos Komisijos ketinimus Moldavijos atžvilgiu ir jos požiūrį į šią šalį. Manau, kad turime duoti Moldavijai labai aiškų ženklą iš europinių institucijų ir Europos Sąjungos kaip visumos ir suteikti šiai šaliai būtiną finansinę ir ekonominę paramą. Tačiau turiu pabrėžti, kad politinė parama naujai Vyriausybei ir jos pastangoms ištraukti Moldaviją iš sunkios padėties, kurioje šalis dabar atsidūrė, taip pat reikalinga. Po dviejų iš eilės įvykusių rinkimų ši Vyriausybė neabejotinai stengsis spręsti tikrąsias šalies gyventojų problemas, kurios pastaraisiais mėnesiais, jei ne metais, buvo antrame plane. Be to, turime nepamiršti, kad šiuo metu politinė padėtis Moldavijoje, nepaisant to, kad pastaruoju metu ji, regis, tapo stabilesnė ir palankesnė, labai greitai gali pakrypti kita linkme. Manau, kad šiuo metu dar visiškai neaišku, ar Moldavijai pavyks išrinkti prezidentą, ir jei to padaryti nepavyks, šalis neabejotinai surengs naujus rinkimus kitais metais. Tokia įvykių raida būtų pati nepalankiausia ne tik valstybei, bet ir Moldavijos žmonėms.

Būtent todėl remiame Komisijos pastangas. Manau, kad mūsų frakcija ir Parlamentas parems Europos Komisijos ketinimus. Be to, turime labai aiškiai išpėti Moldaviją, jos Vyriausybę ir dabartinę opoziciją, kad

Moldavijai atėjo laikas imtis spręsti tikrąsias gyventojų problemas ir kad neturi būti jokių politinių žaidimų šalies piliečių sąskaita. Man atrodo, kad tokį griežtą išspėjimą Moldavijoje šiuo metu supras ir opozicija. Mes taip pat remiame sumanymą kuo greičiau sudaryti su Moldovos Respublika asociacijos susitarimą, kuris, kaip minėjo M. J. Marinescu, taip pat turėtų apimti klausimą dėl vizų režimo panaikinimo, nes ši rimta problema kelia įtampą tarp Moldavijos ir Rumunijos, bei klausimą dėl laisvosios prekybos zonos sukūrimo. Manome, kad, be Komisijos pasiūlytų neatidėliotinų priemonių, taip pat turime pasirūpinti, kad Rytų partnerystė, įsteigta šių metų viduryje, pradėtų tinkamai veikti. Turime parodyti tikruosius rezultatus, atitinkančius šios Europos Sąjungos politikos tikslus.

Cristian Silviu Buşoi, *ALDE frakcijos vardu*. – (RO) Moldovos Respublika yra labai sunkioje ekonominėje padėtyje. Finansų krizė Europos Sąjungoje taip pat paveikė mūsų kaimynes, todėl privalome joms padėti.

Ekonominės krizę Moldavijoje lėmė ne tik visuotinė krizė, bet pirmiausia tai, kad nebuvo imtasi skubių veiksmų, kurie buvo būtini Moldovos Respublikoje prasidėjus krizei. Tiesą sakant, dėl rinkimų buvusi komunistų administracija iškraipė vietos biudžetus, nes pirmenybė skirstant biudžeto asignavimus buvo teikiama toms valdžios institucijoms, kurias valdė komunistai. Be to, buvo nuspręsta dirbtinai išlaikyti tokį lėjos ir euro kursą, kuris turėjo padėti užtikrinti, kad šalia mūsų esančios šalies gyventojų krizė nepaveiktų. Taigi dabar, artėjant žiemai, iškilo pavojus, kad vietos valdžios organai pristigs pinigų sumokėti už šilumos energiją, o Vyriausybė neturės pakankamai lėšų atlyginimams ir pensijoms.

Palankiai vertiname mintį pradėti Moldovos Respublikos Vyriausybės, TVF ir Pasaulio banko derybas. Esu įsitikinęs, kad susitarimas bus pasirašytas ir jame bus atsižvelgta į Moldovos Respublikos ekonominę, politinę ir socialinę tikrovę. Moldovos Respublika yra keblioje politinėje ir ekonominėje padėtyje, todėl jai nereikėtų kelti sąlygų, kurių ji nepajėgs įgyvendinti.

Balandžio mėn. turėjome keletą progų aptarti klausimą dėl Moldovos Respublikos Europos Parlamente. Visi sutarėme, kad Europos Sąjunga privalo šią šalį finansiškai paremti. Dabar, kai šalies valdžios vairą perėmė liberalios europinės jėgos, klausimas dėl šios paramos tapo dar aktualesnis. Todėl Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos vardu atvirai prašau Komisijos užtikrinti, kad į pasiūlymą, kurį ji ketina parengti, būtų įtraukti konkretūs makrofinansinės pagalbos pasiūlymai, nes Moldovos Respublikai skubiai reikia pagalbos padengiant biudžeto deficitą, kuris iki 2009 m. pabaigos galės sudaryti 14 proc. šalies BVP.

Rytų partnerystė gali būti panaudota kaip svarbi priemonė vidutiniui laikotarpiui, bet ji turi pradėti veikti kuo skubiau ir jai turi būti skirta pakankamai lėšų. Taip pat prašome, kad į būsimąjį asociacijos susitarimą būtų įtrauktas pasiūlymas dėl išplėstinės, visapusiškos ir bendros laisvosios prekybos zonos sukūrimo bei pasiūlymas dėl vizų režimo panaikinimo Moldavijos piliečiams.

Werner Schulz, *Vers/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, galbūt politinė padėtis Moldavijoje rytoj pagerės išrinkus Koalicijos už europinę integraciją remiamą prezidentą. Kitaip, kaip girdėjome, turės būti surengti nauji rinkimai ir tokiu atveju ES turės suteikti Moldavijai konstruktyvią pagalbą.

Ši pagalba, žinoma, negali būti apribota rinkimų stebėjimu ir šiuo atžvilgiu norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kaip galima užtikrinti aktyvesnį elektorato dalyvavimą bei didesnį rezultatų skaidrumą. Apie milijonas moldavų dirba Vakarų šalyse, ypač daug jų Italijoje, Portugalijoje ir Austrijoje. Paskutinių rinkimų metų jų aktyvumas siekė tik vienaženklį procentinį dydį lygi ir tą galima logiškai paaiškinti. Pvz., Italijoje galima buvo balsuoti tik Romoje ir Bolonijoje, todėl daugybė moldavų, išsibarsčiusių po visą Italiją, dėl finansinių priežasčių negalėjo atvykti į šiuos miestus ir pasinaudoti šia galimybe balsuoti.

Mes, Europos Parlamentas, Komisija ir Taryba, taip pat Moldavijos Vyriausybė turėtume užtikrinti, kad kitiems rinkimams būtų įrengta daugiau balsavimo dėžių ir specialių balsavimui skirtų vietų, kad užsienyje gyvenantys moldavai galėtų dalyvauti rinkimuose, nes būtent iš jų galime tikėtis aiškaus įsipareigojimo šalies europinei integracijai, todėl norėčiau, kad sutelktumėte dėmesį ne tik į ekonominę ir finansinę paramą, bet taip pat į būtinybę suteikti šiai šaliai mūsų sąmoningą ir konstruktyvią politinę paramą.

Charles Tannock, *ECR frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, Moldavija yra skurdžiausia Europos šalis, taip pat šalis, iš visų pusių apsupta sausumos, bet pastaruoju metu joje įvyko sėkmingi demokratiniai rinkimai. Dabar naujasis parlamentas turi protingai išsirinkti šalies prezidentą.

Tačiau šalis neabejotinai būtų turtingesnė ir saugesnė, jei jai netektų kentėti nuo dirbtinio teritorinio suskaidymo. Labai nedaug pažengta siekiant išspręsti išaldytą konfliktą Padnestrėje, kuris prasidėjo apytikriai

prieš septyniolika metų. Labiausiai padėtį blogina tai, kad Rusija finansuoja neteisėtą Tiraspolio režimą ir toliau dislokuoja šioje teritorijoje savo karinių pajėgų dalinius.

Įprastai vertiname Rusijos nuoširdumą pagal tai, kiek ji išpareigojusi spręsti tokius konfliktus, bet reikalias tas, kad Rusija negali susilaikyti nesikišusi į Padnestrės, taip pat Gruzijos ir Ukrainos reikalus. Rusija tvirtina, kad Moldavija, kaip buvusi Sovietų Sąjungos respublika, yra jos įtakos sferoje. Tokie principai pasenę. Gali išaušti diena, kai Moldavija, kaip neabejotinai suvereni ir europinė šalis, gali tapti NATO ar net ES nare.

Dabar ES privalo padvigubinti pastangas padėdama Moldavijai spręsti svarbius klausimus ir suteikti šiai šaliai tinkamą finansinę pagalbą, kurios jai reikia, bet to neišvys, jei bus naiviai siekiama atkurti draugiškus santykius su Kremliumi.

Jiří Maštálka, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (CS) Norėčiau pakalbėti apie abi šias problemas, taip pat apie pranešimą dėl Gruzijos. Mums duota pernelyg mažai laiko įvertinti tokius sudėtingus klausimus. Jaučiu pareigą pareikšti, kad Čekijos prezidento Václavo Klausio pareiškimai dėl padėties Moldavijoje bei Gruzijos ir Rusijos konflikto nebuvo klaidingi. Visa tai, žinoma, jau praeityje, tačiau šiandien iškilo naujų problemų ir nepaisant to, kad išrinkome Komisijos Pirmininką, naujos Komisijos dar neturime.

Norėčiau pasidžiaugti ataskaita dėl Gruzijos ir Rusijos konflikto ir pastangomis objektyviai įvertinti visą padėtį. Paskelbėme apie plataus užmojo Rytų partnerystės programą ir šiuo atžvilgiu norėčiau trumpai išdėstyti keletą pasiūlymų ir dėl Moldovos, ir dėl Gruzijos. Pirmia, Rytų partnerystės projektas neturi būti vertinamas kaip politinė priemonė, nukreipta prieš Rusiją, bet turėtų būti naudojamas kaip priemonė spręsti problemas kartu su Rusija. Antra, klausimas ir dėl Moldavijos, ir dėl Gruzijos teritorinio vientisumo turi būti sprendžiamas pagal tarptautinės teisės normas, o ne taikant vadinamąjį Salonikų ir Kosovo variantą. Trečia, abi šalys pareiškė norą glaudžiau bendradarbiauti su Europos Sąjunga ir toks bendradarbiavimas turi apimti tinkamą finansinę paramą, taip pat tikrą politinę paramą, pvz., vizų režimo liberalizavimą. Ketvirta, abiem šalims reikia pagalbos konsultacijų srityje, pirmiausia konsultacijų, susijusių su valstybės institucijų, pvz., prezidentūros, parlamento, prokuratūros ir pan., valdymu. Penkta, abiem šalims skubiai reikia pagalbos kuriant teisinį pagrindą, padėsiantį užtikrinti saviraiškos ir žiniasklaidos laisvę, nes tai sustiprins šių šalių piliečių pasitikėjimą.

Kad visa tai galėtų būti įgyvendinta, Europos Sąjunga turi būti pasirengusi ir gebėti integruoti šias šalis į naująją Europą teikdama joms politinę ir finansinę paramą bei panaudodama kitus mechanizmus. Jei to nepadarysime, Rytų partnerystės programa bus vertinama tik kaip geopolitinis manevras ir šis projektas liks tik tuščiu sumanymu. Jei to nepadarysime, mumis tiesiog nusivils ir savo kadencijos pabaigoje išgirsime kalbant apie naujos oranžinės, rožinės ar kitokios spalvos revoliucijos būtinybę. Mes iš tikrųjų galėtume finansuoti šias revoliucijas, bet jos padėties neišspręs ir žmonių gyvenimo nepagerins.

Bastiaan Belder, *EFD frakcijos vardu*. – (NL) Pone pirmininke, finansinė ir ekonominė padėtis Moldavijoje gali būti apibendrinta keliais žodžiais: tai visiška katastrofa, kaip vakar mane informavo dr. Aneli Gabani, viena iš geriausių Europos eksperčių Moldavijos klausimu. Naujoji Vyriausybė viltį teikiančiu pavadinimu, – Aljansas už europinę integraciją – ir turinti perspektyvią programą rugsėjo 25 d. gal ir pradėjo eiti savo darbą, bet Komunistų partija tebėra stipri ir reikalaujama, kad būtų surengti nauji rinkimai, jau rengiasi, kaip spėjama, grįžti prie valdžios vairo.

Jeigu Europos Sąjunga nori paremti esamos Moldavijos Vyriausybės europinį kursą, Briuselis tuo turi kuo skubiau pasirūpinti. Todėl Taryba ir Komisija turi paraginti TVF kuo skubiau suteikti Moldavijai pagalbą nereikalaujant, kad šalis iš karto įvykdytų griežtus socialinius reikalavimus. Suteikime į reformas linkusiam kabinetui politinės erdvės kvėpuoti. Nereikia nė sakyti, kad pati Europos Sąjunga šiuo atveju taip pat privalo suteikti dosnų finansavimą. Nepaisant visko, politinė Moldavijos ateitis šiandien yra įtraukta į Europos darbotvarkę.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Aš taip pat džiaugiuosi Komisijos ketinimu paremti Moldovos Respubliką. Moldovos Respublikai reikia paramos, skirtos šalies gyventojams. Tik taip Moldovos Respublikos piliečiai galės įgyti pasitikėjimo, kurio jiems reikia siekiant stabilumo ir augimo.

Makrofinansinės pagalbos priemonių paketas, dėl kurio čia buvo susitarta, be abejonės, turi būti kuo skubiau parengtas. Negalime delsti, kitaip Moldavijos gyventojai, užuot įgiję pasitikėjimo, nusivils. Be to, manau, kad Kišiniovo valdžia turi būti paremta politiškai, nes po daugelio metų šalis pagaliau pradėjo tikrai vertis Europos Sąjungai. Vyriausybės koalicijos pavadinimas pasirinktas neatsitiktinai: koaliciją sudaro partijos, kurios iš tikrųjų siekia eiti kitu keliu, ne tokiu, kurį Moldavija buvo pirmiau pasirinkusi.

Ši politinė parama labai svarbi, ypač atsižvelgiant į pavojų – tą norėčiau ypač pabrėžti – kad Moldavija bus vertinama kaip vietos problema, tik kaip rumunų problema Europos Sąjungos viduje. Tačiau ši problema anaiptol nėra vietos problema. Tai Europos problema ir džiaugiuosi, kad EP nariai kalba šia tema labai įvairiais požiūriais. Juk Moldavija yra arti Europos ir dabar, kai ši šalis veriasi mums, privalome ją paremti, kitaip yra pavojus, kad vėl kartosis vilkinimai ir atidėliojimai, taip būdingi V. Voronino administracijai.

Demokratiniai pokyčiai ir ES parama taip pat gali padėti išspręsti Padnestrės problemą, nes šis regionas buvo atsidūręs aklavietėje. Taip atsitiko todėl, kad Kišiniovo valdžia nebuvo linkusi padaryti galą tokiai padėčiai ir šiuo klausimu laikėsi dviprasmiškos bei nekonstruktyvios pozicijos.

Baigdamas dar norėčiau pakalbėti apie vizų reikalavimą Moldavijos piliečiams. Padėtis šioje šalyje jokių būdu nėra blogesnė nei Vakarų Balkanuose, todėl Moldovos Respublikos piliečiams turi būti suteikta galimybė laisvai keliauti.

Cătălin Sorin Ivan (S&D). – (RO) Kaip kalbėjau Europos Parlamente pirmadienį, Moldavijai reikia konkrečių veiksmų, o ne pažadų. Šiuo metu Moldavija iš visų mūsų žemyno šalių yra sunkiausioje ekonominėje padėtyje. Būtent todėl Europos Sąjungos institucijos turi rasti sprendimų, kaip suteikti Moldovos Respublikai neatidėliotiną makrofinansinę pagalbą.

Ši pagalba skirta padengti šalies biudžeto deficitą, siekiantį 14 proc. BVP. Jau labai seniai būtina pradėti derybas dėl naujo susitarimo su Moldavija. Dabar tokia galimybė atsirado ir tikimės, kad derybos vyks kuo sparčiau. Tačiau parlamentas Kišiniove yra sudėtingoje padėtyje. Dar yra pavojus, kad bus surengti nauji rinkimai. Naujo prezidento rinkimai, kuriuos iš pradžių buvo numatyta rengti rytoj, turėjo būti atidėti dešimčiai dienų.

Džiaugiuosi entuziazmu, su kuriuo Komisija paskelbė pradedanti šias derybas, ir tikiuosi, kad šis entuziazmas neišblės. Negalime nuvilti Moldavijos žmonių. Jiems reikia mūsų, jiems reikia Europos.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Pone pirmininke, mūsų diskusijose dėl Moldavijos šiuose rūmuose buvo daug kalbama apie labai sunkią šalies ekonominę padėtį, bet, atvirai kalbant, padėtis šiandien yra daug geresnė nei prieš metus. Matome, kad Moldavija daro akivaizdžią pažangą judėdama link ekonomikos, gebančios užtikrinti šalies piliečių gerovę. Paradoksalu, kad Moldavija dabar yra geresnėje padėtyje nei prieš metus, o Ukraina, kuri buvo laikoma visiems sektinu pavyzdžiu, atsidūrė blogesnėje padėtyje.

Matome Moldavijos ir jos Vyriausybės daromą pažangą. Europos Sąjunga turi suteikti šiai šaliai aiškią europinę perspektyvą ir tvirtai paremti jos dabartinę valdžią, kad senas politinis košmaras nebesikartotų. Esama Moldavijos padėtis – tai aštuonerių komunistų valdymo metų padarinys, tad jei nenorime prisidėti prie nekompetentingos valdžios sugrįžimo prie šalies valdymo vairo, turime padėti esamai Moldavijos Vyriausybei ir Moldavijos žmonėms.

PIRMININKAVO: D. WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Lena Barbara Kolarska-Bobińska (PPE). – Ponia pirmininke, aš taip pat norėčiau padėkoti Komisijos nariui ir Komisijai už visus pareiškimus dėl Moldavijos ir už žingsnius, kurių Komisija ketina imtis ateityje. Esu iš Lenkijos ir žinau, kokie svarbūs tokie žingsniai ir pareiškimai stiprinant silpną šalių demokratiją pareinamuoju laikotarpiu. Moldavijoje vykstantys pokyčiai svarbūs šalies gyventojams, taip pat labai svarbūs visam regionui. Tą noriu pabrėžti.

Pereinamuoju laikotarpiu daugelyje šalių, kadaise buvusių Sovietų Sąjungos respublikų, reformos labai trapios ir Moldavijos sėkmė galės būti svarbiu pavyzdžiu bei teigiamu signalu kitoms proreformistinėms grupėms posovietiniame regione.

Kalbant apie dabartinės Vyriausybės ir esamos Moldavijos padėties trapumą, reikėtų prisiminti, kas vyko šioje šalyje dešimtojo dešimtmečio pradžioje, kai dėl sunkios ekonominės padėties šalyje pristigo lėšų pensijoms ir atlyginimams ir buvo sustabdytos reformos. Dabar kalbame apie pagalbą šalies ekonomikai, bet taip pat turime nepamiršti būtinybės stiprinti institucijas. Pagrindinį vaidmenį demokratinėse valstybėse atlieka institucijos: politinės institucijos, institucijos, susijusios su teisine valstybe, teismų sistema bei spaudos laisvė.

Pastaruoju metu Lenkija daug padarė, kad padėtų Moldavijai rinkimuose ir rengiantis jiems, bet manau, kad kaip tinkamą priemonę pirmiausia turime panaudoti Rytų partnerystę, nes ji suteikia daug galimybių. Manau,

kad svarbių žingsnių turi imtis ne tik Komisija, bet ir mes, Parlamentas. Tad kai gausime visus dokumentus, turėsime kuo greičiau priimti sprendimus, padėsiančius rasti išeitį iš šios padėties.

Monica Luisa Macovei (PPE). – Ponia pirmininke, europinė Moldovos Respublikos Vyriausybė negali būti palikta viena spręsti rimtų ekonomikos problemų. Primygtinai reikalauju, kad šaliai būtų suteikta didesnė pagalba nei paketas, dėl kurio Komisija jau susitarė.

Finansinė pagalba turi būti skirta kaip parama gyventojams ir reformoms, kurias šalis, raginama Europos Sąjungos, turi įgyvendinti. Europos Sąjunga privalo suteikti šioms reformoms svarią ir skubią finansinę paramą ir sukurti stebėsenos mechanizmą, kuriuo būtų užtikrintas ir paremtas tinkamas ES lėšų valdymas. Galiausiai su Moldova Respublika turi būti pasirašytas asociacijos susitarimas, kokius esame pasirašę su kitomis šalimis taikant Europos kaimynystės politiką. Taip pat būtina pradėti derybas dėl vizų režimo liberalizavimo ir siekti, kad tai iš tikrųjų įvyktų.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Moldovos Respublikoje ekonomikos krizė taip pat stipriai jaučiama. Rumunija ir Moldovos Respublika palaiko ypač glaudžius ekonominius ryšius. Mano šalis yra pagrindinė Moldavijos eksporto paskirties šalis ir antrasis pagal dydį jos importo šaltinis. Tačiau šiems komerciniams mainams labai pakenkė buvusios komunistų administracijos nustatytas vizų režimas, bet panaikinus jį šie mainai atnaujinti.

Komisijos pažadėto 100 mln. EUR kredito suteikimas turi būti pagreitintas. Atsižvelgiant į šią aplinkybę, į Kišiniovą artimiausiu metu galėtų būti nusiųsta TVF misija. Lenkija taip pat pažadėjo suteikti Moldavijai svarią pagalbą. Europos Sąjunga turi atsižvelgti į tai, kad liepos mėn. įvykusių rinkimų rezultatas byloja apie tai, jog Moldovos Respublikos piliečiai veriasi Europai.

Dabar reikia, kad Europos Sąjunga rimtai įsikištų, kol neprasidėjo žiemos sezonas, kad bet kokios antieuropinės jėgos neturėtų galimybės pasinaudoti esama sunkia Moldovos Respublikos padėtimi. Iki šiol Moldovos Respublikos nepasiekė nė vienas euras.

Victor Boștinăru (S&D). – (RO) Moldavijos piliečių valia šalyje įvyko radikalus pokytis ir prie valstybės vairo stojo proeuropinė Kišiniovo Vyriausybė, nuoširdžiai norinti įsipareigoti įgyvendinti Moldovos Respublikai tinkamą europinį projektą.

Šiuo metu Moldavija patiria rimtų ekonominių ir socialinių sunkumų ir Europos Sąjunga privalo parodyti, kad šis simbolinis žodis „solidarumas“ galioja ne tik per rinkimų kampanijas. Privalome parodyti, kad mes, Europos Sąjunga, pasirengę pateisinti šios šalies piliečių lūkesčius. Atsidūrusiai pražūtingoje padėtyje, kurioje šalį paliko V. Voronino valdymo režimas, patiriančiai ekonomikos krizės padarinius, ypač turint omeny problemas, susijusias su artėjančiu žiemos sezonu, Moldovos Respublikai dabar reikia pagalbos. Kalbėdami apie TVF, turime neužmiršti, kad daugelis Europos Sąjungos valstybių narių yra pagrindinės Tarptautinio valiutos fondo veiklos dalyvės, todėl sprendimai turi būti priimti dabar.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Iš tikrųjų teko stebėti rikimus Moldovoje, ir šita situacija žinoma iš vidaus. Tai yra valstybė, kuri turi iš tikrųjų gana sudėtingą istorinę praeitį – yra Padniestrė, yra Gagauzija, yra Moldova ir daugelis kitų dalykų. Beveik visos valstybės, kurios yra išėjusios iš postsovietinės sistemos, pirmiausia reikalauja tam tikros finansinės paramos. Ir todėl tikrai skatinčiau kuo greičiau pradėti derybas ir inicijuoti derybas su Tarptautiniu valiutos fondu, nes šią valstybę ir šią vyriausybę, kuri yra susiformavusi po paskutinių rinkimų ir eina demokratijos keliu, mes visi iš tikrųjų turėtumėm paremti. Aš manau, kad labai gerai buvo kolegų pasakyta dėl tam tikrų ateities žingsnių, tai yra dėl laisvos prekybos zonos galimybės atvėrimo, dėl vizų režimo, – tai yra kasdieniai klausimai, kuriuos ateityje mes taip pat turėsime išspręsti.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Ponia pirmininke, norėčiau oficialiai pareikšti savo nuomonę.

Pasisakau už Europos Sąjungos paramą Moldavijos pastangoms įveikti kritinę padėtį. Pasisakau už Tarptautinio valiutos fondo ir Europos Sąjungos finansinę paramą, už skubią paramą ir finansinę pagalbą Moldavijos žmonėms. Pasisakau už politinės paramos teikimą koalicinei Vyriausybei Kišiniove, nes šis pokytis atvers vartus vilčiai. Šie vartai turi būti laikomi atverti teikiant finansinę pagalbą.

Moldavijos žmonėms turi būti suteikta galimybė laisvai keliauti, todėl pasisakau už tinkamą vizų politiką. Taip pat tvirtai ir ryžtingai pasisakau už tai, kad su Moldavija būtų sudarytas asociacijos susitarimas. Ponia pirmininke, man neatrodo, kad 100 mln. EUR yra pakankama suma. Mes žūtbūtinai turime suteikti Moldavijai neatidėliotiną ir skubią pagalbą.

Ioan Enciu (S&D). – (RO) Vis labiau padrąsinančios žinios, kurias Europos Sąjunga pastaruoju metu siunčia Kišiniuvui, šalyje priimamos labai entuziastingai, nes dauguma šalies piliečių puoselėja dideles viltis, kad jų šalis taps Europos dalimi. Šie jų siekiai puikiai suprantami.

Europos Sąjunga turėjo ne vieną progą parodyti, kad geba padėti savo narėms įveikti ekonominės padėties sunkumus ir kad turi tam reikalingų mechanizmų. Tačiau yra priežasčių, keliančių tam tikrą rūpestį, kad moldavų entuziazmas gali išblėsti. Pirmoji priežastis yra ta, kad Moldavijai siūlomame susitarimo modelyje nepateikiamos tokios pačios garantijos dėl integracijos, kokias pasiūlėme Vakarų Balkanų valstybėms Stabilizacijos ir asociacijos susitarime. Kita vertus, deryboms dėl susitarimo reikės daugiau laiko ir apie tai buvo pasakyta jau iš pat pradžių.

Manau, kad Europos Sąjunga taip pat turi kuo skubiau pateikti Moldavijai alternatyvą, pvz., plataus masto ekonominės pagalbos planą, gal net ką nors panašaus į Maršalo planą, tik mažesnio masto.

Leonard Orban, Komisijos narys. – (RO) Pastebėjau labai svarbų dalyką: Parlamentas siekia sustiprinti ryšius su Moldovos Respublika ir priartinti šią šalį prie Europos Sąjungos, todėl yra pasirengęs suteikti jai politinę paramą.

Norėčiau konkrečiai atsakyti į kai kuriuos šiose diskusijose minėtus klausimus. Vienas iš svarbiausių klausimų susijęs su Europos Komisijos ir Tarptautinio valiutos fondo veiklos teikiant Moldavijai makrofinansinę pagalbą derinimo. Kaip sakiau, mes glaudžiai bendradarbiaujame su TVF derindami pagalbos teikimo procedūras. Dar negalime pasakyti, kokio pobūdžio bus šie susitarimai, bet manau, kad Europos Sąjunga taip pat pageidautų į paramos suderinimo programą įtraukti reformas, kurios, mūsų nuomone, yra labai svarbios siekiant užtikrinti ateityje tinkamą šalies valdymą ir tvarų jos ekonomikos augimą.

Remiantis patirtimi, sukaupta įgyvendinant kitoms šalims skirtos makrofinansinės pagalbos programas, visai tikėtina, kad derantis dėl konkrečių šios pagalbos teikimo procedūrų bus susitarta dėl tam tikrų sąlygų, susijusių, pvz., su tinkamu valdymu, kurį minėjo keletas kalbėtojų, taip pat su Europos kaimynystės politikos suderinimu. Noriu dar kartą pabrėžti: pagal galiojančias taisykles vien tik savo jėgomis makrofinansinės pagalbos suteikti negalėsime. Todėl reikia, kad Moldovos Respublikos valdžia ir Tarptautinis valiutos fondas pasirašytų susitarimą. Jei toks susitarimas nebus sudarytas, konkreti makrofinansinė pagalba, apie kurią kalbėjome, negalės būti suteikta.

Tačiau noriu patikinti jus, kad mes deriname savo veiksmus su Tarptautiniu valiutos fondu. Šiuo metu Kišiniove lankosi TVF delegacija. Kaip sakiau, mūsų kolegos iš Finansų ir ekonomikos reikalų generalinio direktorato taip pat yra Kišiniove ir derina dialogą su Tarptautiniu valiutos fondu, taip pat su Moldovos Respublikos valdžia.

Kitas klausimas, kurį minėjo kalbėtojai, susijęs su kitokio pobūdžio pagalba, pagalba, skirta Moldavijos žmonėms, kurią Europos Sąjunga gali suteikti Moldovos Respublikai siekdama parodyti, kad mes iš tikrųjų norime paremti ne tik šalies valdžią, bet ir jos gyventojus. Norėčiau pateikti tik kelis pavyzdžius, kokią konkrečią naudą Bendrijos pagalba davė ir tebeduoda šalies gyventojams.

Iš dalies finansuojame kelių infrastruktūros projektus, Kišiniovo oro uosto modernizavimą, didžiausios šalyje Respublikinės klinikinės ligoninės Kišiniove išplėtimą, taip pat pirminės medicinos pagalbos pajėgų stiprinimą. Šių metų pavasarį šešiasdešimt Moldovos Respublikos klinikų aprūpinome medicinos įranga, kurios vertė siekia 4,5 mln. EUR.

Pagal vienam gyventojui tenkančią pagalbą ši šalis yra antroji didžiausia po Okupuotųjų Palestinos Teritorijų Bendrijos pagalbos gavėja. Parama biudžetui, teikiama įgyvendinant Europos kaimynystės politiką, 2007 m. sudarė 40 mln. EUR, o šiais metais išaugo iki 62 mln. EUR. Prognozuojama, kad ši parama toliau dar didės.

Šiuo metu dar negalime tiksliai pasakyti, kokios vertės bus finansinės pagalbos priemonių paketas, apimsiantis makroekonominę paramą bei kitas programas ir kitų rūšių paramą, kurią ketiname teikti. Tikslią sumą galėsime nurodyti sudarę su Moldovos Respublikos valdžia susitarimą, kuriame bus atsižvelgta į konkrečius šalies poreikius.

Paminėti dar du klausimai. Vienas iš jų susijęs su derybų dėl naujojo asociacijos susitarimo pasirašymo su Moldovos Respublika tvarkaraščiu. Noriu pasakyti jums, kad praeitą savaitę Europos Komisija nusiuntė į Kišiniovą delegaciją, kuriai pavesta teikti šalies valdžiai technines konsultacijas, susijusias su derybomis dėl naujojo susitarimo.

Šios konsultacijos apima derybų formatą, tikslus ir tvarkaraštį, taip pat būsimą susitarimo dalis. Taigi dėl šio klausimo deramės.

Paskutinis klausimas, kurį norėčiau paminėti – tai klausimas dėl vizų režimo panaikinimo. Pagal 2009 m. gegužės 7 d. bendrą pareiškimą, kuriuo pradėtas Rytų partnerystės projektas, Europos Sąjunga ketina priimti priemones dėl laipsniško perėjimo prie bevizio režimo ir ilgalaikėje perspektyvoje visiškai vizų režimo panaikinimo visoms šioje partnerystėje dalyvaujančioms šalims. Vizos bus panaikintos, kai šalys įgyvendins sąlygas, susijusias su tinkamu valdymu ir saugumu bei judėjimo saugumo užtikrinimu.

Šiuo metu Europos Komisija labai susidomėjusi laukia Tarybos diskusijų dėl struktūrinio dialogo dėl vizų režimo panaikinimo su Moldovos Respublika rezultato. Komisija savo ruožtu aktyviai skatino ir tebeskatina Moldovos Respublikos valdžią toliau įgyvendinti reformas teisingumo, laisvės ir saugumo srityse, kurios neabejotinai palengvins diskusijas dėl vizų režimo liberalizavimo.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), raštu. – (RO) Europos Komisijos pranešimas dėl ekonominės ir finansinės padėties Moldovos Respublikoje yra visiškai aiškus. Vyriausybei Kišiniove dabar sunkus laikas, ne tik dėl pasaulio ekonomikos nuosmukio, bet taip pat dėl netinkamų ar pavėluotų pirmesnės Vyriausybės ekonominių sprendimų. Tačiau šiuo metu galime būti tikri dėl aiškiai pareikšto Moldovos Respublikos pasirinkimo eiti europiniu keliu, o ne būti tik šalimi, turinčia bendrą sieną su Europos Sąjunga.

Šiuo metu Moldavijai reikia paramos, kuri padėtų jai įveikti ekonomikos nuosmukį, taip pat sąjungininkų. Moldavija yra neatskiriama Europos dalis ir Bendrija galėtų paremti šią šalį konkrečiomis priemonėmis, ne tik skatinimu bei pareiškimais dėl paramos ar draugiškų santykių atkūrimo. Gyvename tarpusavyje susijusioje ir globalioje Europoje, kurioje jokia vyriausybė tik savo jėgomis stebuklų nepadarys, ypač šalyje, kurios gyventojais buvusi valdžia pernelyg ilgai nesirūpino.

Moldavijai išteista Europos pagalbos ranka bei draugiškesni Kišiniovo ir Briuselio santykiai padidins investuotojų pasitikėjimą šia šalimi. Ilgalaikėje perspektyvoje tai padės pasiekti stabilumą ir augimą.

George Sabin Cutaș (S&D), raštu. – (RO) Moldovos Respublikos kelias į demokratiją buvo sunkus ir dabar ji pasuko keliu, vedančiu į Europą. Tačiau naujoji daugumos Vyriausybė Kišiniove yra pažeidžiamoje padėtyje, nes balsavimas parlamente dėl Moldavijos prezidento paskyrimo atidėtas.

Sudėtinga ekonominė padėtis, su kuria naujoji Vyriausybė susidūrė, gali turėti rimtų socialinių ir politinių padarinių. Tokiomis aplinkybėmis šaliai reikalinga skubi ir svari Europos Sąjungos parama daugelyje sričių, įskaitant tris būsimąjo asociacijos susitarimo dalis: politinį susitarimą, susitarimą dėl laisvosios prekybos ir susitarimą dėl vizų režimo panaikinimo.

Finansinė parama labai svarbi siekiant užtikrinti šios valstybės stabilumą ir skatinant joje demokratines bei ekonomines reformas. Iš tikrųjų TVF ir ES privalo suteikti Moldavijai didelę makroekonominę pagalbą, kad šalis galėtų padengti savo biudžeto deficitą bei kito laikotarpio socialines išlaidas.

Noriu išreikšti viltį, kad po prezidento rinkimų Moldavijoje ir pokyčių Europos Komisijoje bei Taryboje klausimui dėl europinės pagalbos mūsų artimiausiai kaimynei, kurios teritorijoje tebevyksta arčiausiai ES sienų įsižiebęs konfliktas, tebebus teikiama prioritetinė svarba. Į tai, kad visai šalia mūsų vyksta konfliktas, būtina labai rimtai atsižvelgti, nes tokia padėtis gali turėti tiesioginės įtakos stabilumui Rytų Europoje bei Europos sienų saugumui.

Rafał Kazimierz Trzaskowski (PPE), raštu. – (PL) Moldovos Respublika yra labai svarbi Europos Sąjungos partnerė ir padėtis šios šalies viduje turi įtakos viso regiono stabilumui. Naujoji Vyriausybė norėtų, kad Moldavija ateityje taptų Europos Sąjungos dalimi, todėl turėtume paremti ją, kad šalis galėtų toliau eiti teigiamų pokyčių keliu. Atsižvelgiant į tai, labai svarbu išnaudoti bendradarbiavimo įgyvendinant Rytų partnerystės projektą teikiamas galimybes, apimančias asociacijos susitarimo sudarymą ir vizų politikos liberalizavimą. Europos Sąjunga turi atminti, kaip svarbu paremti posovietines valstybes, siekiančias demokratizuoti savo politinį gyvenimą.

Iuliu Winkler (PPE), raštu. – (RO) Tai, kad Tarybai pirmininkaujanti Švedija paskelbė ketinanti kuo skubiau pradėti derybas dėl naujo susitarimo su Moldovos Respublika, pakeisiančio dabar galiojantį partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, yra daugiau nei sveikintina, ypač atsižvelgiant į naują politinę padėtį šioje

šalyje. Moldovos Respublikos europinį likimą patvirtino parlamente sudaryta Kišiniovo europinė daugumos Vyriausybė.

Manau, kad ypač dabar, kai ekonomikos krizės padariniai itin juntami, Europos Sąjunga privalo paremti Moldovos Respubliką, taip pat ir finansiškai, ir nustatyti mechanizmus, padėsiančius skatinti reformas Moldovos Respublikoje, kurios savo ruožtu priartins šalį prie jos siekio tapti ES nare įgyvendinimo. Mechanizmai, apimantys ekonominį bendradarbiavimą ir komercinius susitarimus, yra galingi įrankiai, padėsiantys užtikrinti, kad europinis Moldovos Respublikos likimas taptų tikrove.

Lengvatinės prekybos sąlygos, kurias Europos Sąjunga suteikė 2006 m. pradžioje, ir Moldovos dalyvavimas Vidurio Europos laisvosios prekybos susitarime 2007 m. kartu su visomis Vakarų Balkanų šalimis, įskaitant kandidates tapti ES narėmis, sieja šios šalies ekonomiką su Europos viena bendra rinka. Tai aspektas, suteikiantis Moldavijai jos integracijos į ES perspektyvą. Manau, kad Europos institucijos privalo teikti ypatingą svarbą ne tik politiniams ryšiams su Moldovos Respublika, bet taip pat ekonominiams ir komerciniams ryšiams su šia šalimi.

6. Tarptautinės nepriklausomos konflikto Gruzijoje tyrimo misijos ataskaita (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl tarptautinės nepriklausomos konflikto Gruzijoje tyrimo misijos ataskaitos.

Vytautas Landsbergis (PPE). – Ponia pirmininke, procedūros klausimu noriu pareikšti protestą dėl neteisėtų sekretoriato darbuotojų veiksmų. Buvo pateiktas norinčiųjų kalbėti diskusijose dėl konflikto Gruzijoje tyrimo misijos sąrašas, bet matau, kad kai kurių kalbėtojų pavardės, mano taip pat, dabar yra išbrauktos. Todėl prašau, kad man būtų leista kalbėti, kaip buvo numatyta iki pat paskutinės minutės. Prašau žodžio po I. Kasoulideso.

Pirmininkė. – Pone V. Landsbergi, bus kalbama, regis, tik frakcijų vardu ir jūsų PPE frakcija jau turi kalbėtoją. Tačiau galiu jums pasiūlyti kalbėti pagal procedūrą „prašau žodžio“.

Leonard Orban, Komisijos narys. – (RO) Džiaugiuosi turėdamas galimybę šiandien aptarti su jumis klausimą dėl Gruzijos. Praėjus mažiau nei metams po ginkluoto konflikto su Rusija, Gruzija dabar susidūrė su daugybe iššūkių, kurie tiesiogiai rūpi Europos Sąjungai, todėl privalome skirti šiai šaliai visą savo dėmesį.

Tarptautinės nepriklausomos konflikto Gruzijoje tyrimo misijos ataskaita, kurią parašė Šveicarijos diplomatė Heidi Tagliavini, parengta Europos Sąjungos prašymu, pateiktu remiantis Tarybos sprendimu. Tačiau ši ataskaita yra visiškai nepriklausoma ir Europos Sąjunga visiškai nedalyvavo ją rengiant, taip pat neturėjo nieko bendra su jos turiniu, todėl į ją smulkiai nesigilinsiu.

Manome, kad ataskaitos tikslas pasiektas – joje pateiktas 2008 m. rugpjūčio mėn. įvykių bei pagrindinių konfliktą sukėlusių priežasčių paaiškinimas. Pranešime aiškiai pabrėžiama, kaip dažnai atsitinka konfliktų atveju, kad dėl konflikto kaltos abi šalys. Kritikuojami ir Gruzijos, ir Rusijos veiksmai. Kita išvada, pateikta ataskaitoje – esant įtemptiems santykiams, galintiems peraugti į ginkluotą konfliktą, tarptautinė bendruomenė privalo imtis skubesių ir ryžtingesnių veiksmų.

Europos Sąjunga tvirtai laikosi savo išpareigojimų Gruzijos teritorinio vientisumo atžvilgiu. Šiuo metu turėtume sutelkti savo pastangas konfliktų prevencijai ir esamų nesutarimų taikingam sprendimui, nes tik taip galima pasiekti ilgalaikį klestėjimą ir stabilumą regione.

Ponios ir ponai, karas padarė labai slogų įspūdį gruziniams ir šalis dar patiria rimtų problemų, pvz., būtina pasirūpinti tūkstančiais persikėlėlių ir jų pagrindiniais poreikiais. Todėl džiaugiuosi galėdamas pasakyti, kad paramos Gruzijai po konflikto paketas, kurį parengė Europos Komisija, remiama valstybių narių ir kitų šalių, duoda vaisių. Kaip jums žinoma, Europos Komisija 2008–2010 m. numatė skirti 500 mln. EUR paramą. Kai kurios iš sričių, kurioms parama skirta, apima šalies viduje esančių persikėlėlių poreikių tenkinimą ir ekonomines priemones, kuriomis skatinamas ekonominis augimas bei naujų darbo vietų kūrimas. Be to, Europos Komisija pasiūlė suteikti Gruzijai 46 mln. EUR makrofinansinę pagalbą, kuri padėtų šaliai įveikti finansų ir ekonomikos krizės padarinius.

Šiuo metu Europos Sąjungos stebėsenos misija Gruzijoje tebėra vienintelė šalies padėti stebinti tarptautinė misija. Ši misija atlieka labai svarbų vaidmenį, bet mes vis dėlto norėtume, kad jos veikla būtų išplėsta ir apimtų visą šalies teritoriją. Ženevoje vykstančios derybos, kurioms vadovauja Europos Sąjunga, Europos

saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) bei Jungtinės Tautos, yra išskirtinė politinio dialogo su visais partneriais galimybė. Ir toliau dėsime visas pastangas skatindami konstruktyvias diskusijas, kurios galės duoti konkrečių rezultatų.

Šiuo metu darbo grupė, atsakinga už persikėlėlių šalies viduje reikalus ir kitus humanitarinius klausimus, kuriai vadovauja Europos Komisija ir Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų vyriausiasis komisaras (angl. UNHCR), svarsto priemones, skirtas paremti grįžtančius pabėgėlius, persikėlėlius šalies viduje bei kitus persikėlusius asmenis. Teigiamų rezultatų taip pat pasiekėme Abchazijoje ir Pietų Osetijoje įgyvendindami dviejų rūšių incidentų prevencijos ir reagavimo į juos mechanizmus, kurie padeda mažinti incidentų skaičių ir lengvina galimybę minėtiems žmonėms kirsti sienas.

Atsižvelgiant į netolimos praeities įvykius, labai svarbu stiprinti Gruzijos stabilumą, saugumą ir ekonomiką. Dabar kaip niekada anksčiau šaliai reikia ekonominių ir politinių reformų. Gegužės mėn. Prahoje pradėtas Rytų partnerystės projektas suteikia tvirtą pagrindą stiprinti paramą, kurią teikiame Gruzijai bendradarbiaudami su ja dvišaliu pagrindu, taip pat plėtodami daugiašalį bendradarbiavimą su kitomis partnerėmis regione. Vienas iš svarbiausių elementų yra pasiūlymas užmegzti tvirtesnius politinius ir komercinius ryšius. Įgyvendindama Rytų partnerystės projektą, Bendrųjų reikalų ir išorės santykių taryba rugsėjo mėn. susitarė, kad būtų parengtos direktyvos dėl naujų susitarimų sudarymo su visomis trimis Pietų Kaukazo šalimis, įskaitant Gruziją.

Be politinių ryšių stiprinimo, taip pat pasiūlysiu, kad į naująjį susitarimą su Gruzija būtų įtrauktas klausimas dėl išplėstinės visapusiškos laisvosios prekybos zonos sukūrimo. Svarbu paminėti, kad tokia zona užtikrintų laipsnišką Gruzijos ūkio priderinimą prie ES vidaus rinkos. Nereikia nė sakyti, kad šis ilgalaikis plataus užmojo tikslas pareikalaus iš Gruzijos daug pastangų įgyvendinant reformas. Derybos dėl išplėstinės visapusiškos laisvosios prekybos zonos sukūrimo bus pradėtos tik tada, kai šalis įvykdys būtinąsias sąlygas.

Dėl ryšių su Gruzija dar norėčiau pridurti, kad mūsų veikla siekiant paspartinti ryšių tarp žmonių mezgimąsi jau pasistūmėjo į priekį. Komisija jau baigė derybas dėl vizų režimo ir readmisijos susitarimo, kurio tekstas yra Taryboje. Tikimės, kad susitarimo tvirtinimo procedūros bus kuo skubiau užbaigtos.

Ponios ir ponai, manau, kad visi sutariame, jog Gruzija yra labai svarbi mūsų kaimynystės politikos dalyvė. Todėl privalome laikytis savo įsipareigojimų šiai šaliai, kad padėtume jai įveikti daugybę iššūkių, pirmiausia iššūkius, susijusius su reformų programa. Gruzijai darant tikrą pažangą politikos ir ekonomikos reformų srityje, ES santykiai su Gruzija taps glaudesni ir tvirtesni.

Ioannis Kasoulides, PPE frakcijos vardu. – Ponia pirmininke, pirmiausia atsižvelgiame į tai, kas parašyta ką tik mums pateiktoje nepriklausomos Gruzijos konflikto tyrimo misijos ataskaitoje. Tokiomis aplinkybėmis labai sunku išsiaiškinti, kas pradėjo konfliktą, o kas ėmėsi atsakomųjų veiksmų. Tačiau svarbu, kad praėjus metams nuo šio konflikto pradžios dar yra faktų, bylojančių apie principų, kuriuos Europos Sąjunga turi remti, pažeidimą.

Pirmasis principas, kurį jūs, pone Komisijos nary, minėjote – tai parama Gruzijos teritoriniam vientisumui. Savo diplomatiniais ar kitais veiksmais niekada neturėtume skatinti savavališko nepriklausomybės paskelbimo ar separatizmo. *Faits accomplis*, kuriuos lėmė jėgos panaudojimas, nėra ir niekada nebus priimtini.

Antra, persikėlėliai turi teisę grįžti namo ir susigrąžinti savo turtą, t. y. teisę laisvai judėti, kaip jūs sakėte, kertant skiriančias ribas. Įgyvendindami savo politiką, šioms humanitariniams ir žmogaus teisių klausimams turime skirti didžiausią dėmesį, todėl būtina imtis iniciatyvų, kad šie klausimai būtų išspręsti neatsižvelgiant į politinę šio konflikto suregulavimo baigtį.

Trečia, karo veiksmai Pietų Osetijoje įrodo, kad tokio dalyko kaip „išaldytas konfliktas“ nėra. Žodis „išaldytas“ – tai nuolaidžiavimo politikos sąvoka. Dėl nepakankamo tarptautinės bendruomenės dėmesio šiai problemai ši padėtis gali peraugti į užsitęsusių konfliktą, keliantį grėsmę taikai ir stabilumui. Praėjus metams po konflikto, dar kartą norėčiau pabrėžti Europos Sąjungos ir Tarybai pirmininkavusios Prancūzijos sėkmingą vaidmenį pagreitinant paliaubų susitarimo pasirašymą ir stebint, kaip laikomasi jo sąlygų. Europos stebėtojų misijos buvimas šalyje yra garantija to, kad nuo dabar nei viena šalis negalės nepagrįstai kaltinti kitos šalies, kad ši pradėjo karo veiksmus. Dabar būtina nukreipti pastangas į tai, kad šis konfliktas būtų išspręstas politiniu lygmeniu, kad ir kaip tą sunku bus pasiekti, todėl prasidėjus konfliktui Ženevoje iš karto pradėtos politinės derybos turėtų būti tęsiamos.

Remiame pastangas įgyvendinant Rytų partnerystės projektą sudaryti naują asociacijos susitarimą, kuriuo siūloma daug daugiau nei galimybės prekybos ir investicijų srityje. Taip pat remiame susitarimą dėl

trumpalaikių vizų išdavimo procedūrų supaprastinimo ir dėl readmisijos tarp Europos bendrijos ir Gruzijos bei džiaugiamės pagalbos po konflikto priemonių paketu, kuris duoda gerų rezultatų.

Zoran Thaler, *S&D frakcijos vardu*. – (SL) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, Komisijos nariai, džiaugiamės objektyvia ir nepriklausoma 2008 m. konflikto Gruzijoje tyrimo misija, kuriai vadovavo Šveicarijos diplomatas Heidi Tagliavini, ir šios misijos parengta ataskaita. Žinome, kad prieš tai, kai 2008 m. naktį iš rugpjūčio 7 į 8 d. Pietų Osetijoje prasidėjo karo veiksmai, abi šalys viena kitą ne vieną mėnesį provokavo. Rusijos karinė intervencija, įskaitant jos invaziją į Gruziją, buvo neproporcinga ir nepagrįsta. Abi konflikto šalys pažeidė tarptautinę humanitarinę teisę ir šį faktą savo ataskaitoje taip pat patvirtino konflikto Gruzijoje tyrimo misija bei kitos organizacijos, įskaitant tarptautinę žmogaus teisių organizaciją „Human Rights Watch“.

Tai gi ką dabar turėtume daryti? Rusija turi visapusiškai įvykdyti taikos susitarimo sąlygas. Pirmiausia ji privalo atitraukti savo karinių jėgų padalinius iš teritorijų, kurias ji okupavo 2008 m. rugpjūčio 7 d. Rusija turėtų nedelsdama suteikti galimybę ES stebėtojų misijai ir kitoms tarptautinėms organizacijoms, įskaitant JT stebėtojus, laisvai ir nevaržomai patekti į Pietų Osetiją, kad jos galėtų vykdyti paliaubų proceso stebėseną ir teikti humanitarinę pagalbą. Pietų Osetijoje liko apytikriai 25 000–30 000 gruzinų ir Pietų Osetijos *de facto* valdžia privalo sudaryti galimybes šiems žmonėms grįžti namo.

Dėl to, kad Gruzijos teritorinis vientisumas turi būti išsaugotas, nėra abejonių. Tačiau Gruzijoje galima įžvelgti nerimą keliančių autoritarizmo ženklų. Prezidento M. Saakašvilio piktnaudžiavimas teisine sistema, nepakantumas kitokiam požiūriui, nuolat ribojama žodžio laisvė ir kartais konfrontacinė nacionalistinė retorika kenkia Gruzijai. Gruzija galės grįžti į europinį ir demokratinį kelią bei tapti patrauklia kitoms šio regiono šalims, tik jei toliau puoselės idealus, kuriuos ji išsikėlė „rožinės revoliucijos“ metu. Visos konflikto šalys turėtų pačios *bona fide* pasinaudoti derybų Ženevoje teikiamomis galimybėmis. Klausimas dėl padėties Kaukaze turi būti rimtai aptartas kitame ES ir Rusijos aukščiausiojo lygio susitikime.

Kristiina Ojuland, *ALDE frakcijos vardu*. – (ET) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, kalbėdama Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos vardu turiu galimybę perduoti savo padėką ataskaitos rengėjai. Ataskaita yra labai svarbi, net jei joje tik paneigiamas plačiai paplitęs mitas, kurį paskleidė Rusijos Federacija, kad karą pradėjo Gruzija. Kartu šioje ataskaitoje išlaikyta pusiausvyra ir kritikuojamos abi konflikto šalys, nors ir teigiama, kad jos negalėjo išvengti konflikto. Šis dokumentas yra neabejotinai svarbus, nes jame labai aiškiai teigiama, kad nuo pat konflikto pradžios Rusijos Federacija vykdė karinius mokymus Pietų Osetijos teritorijoje ir teikė Pietų Osetijai karines technologijas, taip pat tiekė jai karinę įrangą.

Kitas labai svarbus ataskaitoje nagrinėjamas klausimas – tai, be abejonės, klausimas dėl vadinamosios „pasportizacijos“, kurią Rusijos Federacija vykdė daugelį metų ir Abchazijoje, ir Pietų Osetijoje, taip pažeisdama tarptautinę teisę, nekalbant jau apie tai, kad tokie jos veiksmai pakenkė draugiškiems kaimyniniams santykiams. Ataskaitoje aiškiai teigiama, kad tokia „pasportizacija“ padarė Pietų Osetijoje ir Abchazijoje gyvenančius žmones Rusijos Federacijos piliečiais tik *de jure*, o *de facto* jie tebėra Gruzijos piliečiai, todėl Rusijos argumentas, kad ji stengėsi apsaugoti Pietų Osetijos piliečius ar siuntė savo kareivius siekdama juos apsaugoti, neabejotinai yra nepagrįstas. Kitas svarbus dalykas pranešime yra tas, kad jame kalbama apie etninį valymą Pietų Osetijos teritorijoje esančiuose gruzinų kaimuose. Tai labai svarbus momentas. Tačiau pranešime, deja, nieko nerašoma apie Rusijos Federacijos 1991 m. vykdytą etninį valymą, kai Gruzijai paskelbus nepriklausomybę beveik ketvirtis milijono gruzinų buvo priversti palikti savo namus Abchazijoje.

Baigdama, ponias pirmininke, taip pat norėčiau pasakyti, kad svarbiausia, žinoma, yra tai, kad pranešime kalbama apie būtinybę gerbti Gruzijos nepriklausomybę, autonomiją, suverenumą ir teritorinį vientisumą. Todėl šiandien kyla klausimas, ar tą iš tikrųjų galima užtikrinti, ir jeigu šiandien mes minime jau dvidešimtąsias Berlyno sienos griūties metines, norėčiau paklausti, ponios ir ponai, kada galėsime švęsti Abchazijos bei Pietų Osetijos susijungimo su Gruzija dieną?

Ulrike Lunacek, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – Ponia pirmininke, norėčiau prisidėti prie ankstesnių kalbėtojų ir nuoširdžiai pasveikinti poną H. Tagliavini ir jos komandą parengus ataskaitą.

Ataskaitoje labai aiškiai teigiama, kad abi šalys atsakingos už 2008 m. rugpjūčio mėn. įvykusio konflikto eskalavimą. Nėra abejonių, kad Rusija kurstė konfliktą savo kariniu buvimu Pietų Osetijoje, priklausančioje Gruzijos teritorijai. Tačiau taip pat aišku, kad šios provokacijos sukėlė pernelyg jautrią Gruzijos prezidento M. Saakašvilio reakciją. Svarbu, kad ataskaitoje rašoma, jog abi šalys atsakingos už konfliktą, ir dabar turime apsvaistyti galimą tolesnę įvykių raidą. Tai labai didelis pranešimo laimėjimas. Taip pat visiškai pritariu visiems, kurie kalbėjo apie tai, kad būtina gerbti Gruzijos ir visų kitų šalių teritorinį vientisumą. Tarptautinė teisė turi būti gerbiama.

Tačiau taip pat svarbu panagrinėti kai kurias konflikto priežastis: iš dalies šį konfliktą pakurstė agresyvi, ksenofobinė ir nacionalistinė kalbėsena. Kitas dalykas, kurį turime išsiaiškinti – kokių veiksmų ES turėtų imtis dabar. Turime Gruzijoje savo stebėtojų misiją ir tai yra svarbu, bet ši misija privalo turėti galimybę patekti į visas Gruzijos dalis, kad galėtų suteikti paramą persikėlėjams ir kitiems asmenims.

Iš to, apie ką kalbėta šiose diskusijose – Komisijos narys pasiūlė pereiti prie laisvosios prekybos zonos su Gruzija sukūrimo, o Parlamentas svarstys galimybę suteikti Gruzijai mikrofinansinę pagalbą – aišku, kad ES taip pat turės nustatyti Gruzijai sąlygas, pvz., sąlygą sumažinti kariniams reikalingiems biudžetui. Gruzija pastaraisiais metais dideles sumas skyrė gynybos srčiai, o kitose srityse, pvz., susijusiose su socialiniais klausimais, pilietine visuomene bei žiniasklaidos laisve, lėšų trūksta. ES turės labai griežtai kontroliuoti, kaip jos parama bus naudojama. Trumpai tariant, labai svarbu, kad ES remtų pastangas sušvelninti agresyvią kalbėsena, taip pat nustatyti finansinės paramos teikimo sąlygas.

Milan Cabrnach, *ECR frakcijos vardu*. – (CS) Ponia pirmininke, ponios ir ponai, ECR frakcijos vardu, taip pat ES ir Gruzijos parlamentinio bendradarbiavimo delegacijos, kurios pirmininkas esu, vardu dėjuosi Komisijos pateikta ataskaita. Ataskaita yra patikima ir jos objektyvumo neužginčijo nė viena iš konflikto šalių. Įdėmiai stebime padėtį Gruzijoje, taip pat pasirengimo Gruzijos narystei NATO procesą. Visapusiškai remiame Gruzijos, kaip nepriklausomos valstybės, teritorinį vientisumą ir suverenumą. Negalime priimti minties, kad Gruzija ar bet kuri kita šalis būtų Rusijos Federacijos ar bet kurios kitos valstybės išskirtinės įtakos sferoje. Kalbant apie prieš metus Gruzijoje įvykusį karinį konfliktą, su dideliu nerimu stebime padėtį, ypač Pietų Osetijoje. Su nerimu stebime, kaip laikomasi paliaubų susitarimų, ypač didelį rūpestį mums kelia pabėgėlių, kurie buvo priversti palikti savo namus ir dabar negali sugrįžti, padėtis. ES humanitarinė pagalba šiuo metu, deja, negali pasiekti Abchazijos ir Pietų Osetijos. Sunkioje padėtyje šiuo metu atsidūrė ir šiuose regionuose gyvenantys etniniai gruzinai, ir kiti gyventojai. Taip pat tenka labai apgailestauti, kad ES į Gruziją atsiųsti nepriklausomi stebėtojai net neturėjo galimybės patekti į šias teritorijas.

Ataskaitoje teigiama, kad abi konflikto šalys pažeidė tarptautinę teisę. Ne mums spręsti, bet vis dėlto iš ataskaitos aišku, kad veiksmai, kurių ėmėsi Rusijos Federacija, gerokai peržengia visuotinai pripažintos būtiniosios gynybos sąvokos ribas. Pranešime pateikta informacija apie etninį valymą ir smurtą prieš civilius gyventojus ir prieš, ir po konflikto kelia mums ypač didelį rūpestį. Tarpparlamentinio bendradarbiavimo komitetas ateityje rems reikalavimą nedelsiant padaryti galą bet kokiam smurtui, panaikinti kliūtis, trukdančias teikti humanitarinę pagalbą tiems, kuriems jos iš tikrųjų reikia, patekti į konflikto teritoriją tarptautiniams stebėtojams ir kuo labiau sušvelninti konflikto poveikį nekaltiesiems civiliams gyventojams. Remsime visus žingsnius, kuriais siekiama užbaigti konfliktą ir atkurti Gruzijos teritorinį vientisumą bei suverenumą.

Bastiaan Belder, *EFD frakcijos vardu*. – (NL) Ponia pirmininke, Gruzijoje 2008 m. vasarą įvykusį ginkluotą konfliktą tyrusios komisijos ataskaitoje teigiama, kad konflikte „laimėtojų nėra“. Šiai išvadai nepritariu.

Neabejotinai laimėtojas buvo ir yra. Tai Rusija. Padedamas Gruzijos prezidento, Kremlius, pasitelkdamas karines priemones, ryžtingai baigia vykdyti politinę Abchazijos ir Pietų Osetijos aneksiją. Pralaimėtojas yra Gruzijos valstybė, nors, beje, ji gali save guosti turėdama Rusijos stačiatikių bažnyčios paramą, nes ši bažnyčia ir toliau laikosi nuostatos, kad Abchazijos ir Pietų Osetijos gyventojai yra Gruzijos piliečiai. Norėčiau pabrėžti, kad tokia Maskvos patriarchato pozicija yra pagirtina ir, esu tikras, sektingas pavyzdys neryžtingoms valstybėms narėms.

H. Tagliavini komisija teisingai kritikuoja masinį Rusijos pasų išdavimą Gruzijos piliečiams Abchazijoje ir Pietų Osetijoje, nes tai prieštarauja tarptautinei teisei. Šiuos Gruzijos suvereniteto pažeidimus šiuo metu tiksliai atkartoja Ukrainos nacionalinio suvereniteto pažeidimai Kryme, kur Rusija laisvai išduoda naujus pasus Ukrainos piliečiams.

Todėl H. Tagliavini ataskaitoje Europos Sąjungai pateikiama svarbi politinė pamoka, kad privalome aktyviai padėti Kijevui apginti nacionalinę nepriklausomybę nuo kaimyninių valstybių kėsimosi į ją. Europiniai projektai Kryme, taip pat Gruzijoje, yra puiki galimybė tą padaryti.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Ponia pirmininke, 2008 m. konfliktas Kaukaze, taip pat vadinamas penkiadieniu karu, buvo apgailėtinas Gruzijos teritorijoje tarp Gruzijos ir Rusijos įvykęs ginkluotas konfliktas, taip pat paveikęs vadinamąsias „separatistines provincijas“ – Pietų Osetiją ir Abchaziją.

Dėl to, kad tarptautinė žiniasklaida dažnu atveju šio karo įvykius ir aplinkybes, deja, nušviesdavo vienašališkai, norėčiau išsiaiškinti kelis dalykus: JAV griežtai pasmerkė Rusijos karinius veiksmus, apibūdindamos juos kaip tikrą bauginimą ir valdžios demonstravimą, ir gynė Gruzijos poziciją. Šiuo atžvilgiu pirmiausia reiktų pasakyti, kad Rusija nebuvo agresorė, nes karinių veiksmų ji ėmėsi reaguodama į M. Saakašvilio pradėtą karą.

Jis puikiai suprato, kad įgyvendindamas savo pradėtą šalies suvienijimo programą susidurs su dideliu pasipriešinimu, bet tikėjosi gauti paramą iš NATO ir JAV ir būtent todėl nutarė šias „separatistines provincijas“ susigrąžinti jėga.

Rusijos atsakas, be abejo, buvo perdėtas, bet tokiais savo veiksmais ji nepažeidė tarptautinėje teisėje įtvirtinto vadinamojo savignyso principo. Taigi akivaizdu, kad JAV savo parama Gruzijai siekė ne tik tikslo apginti šalies laisvo apsisprendimo teisę, bet taip pat karinių ir politinių tikslų, ypač jei atsižvelgsime į tai, kad Gruzija yra jų vasalinė valstybė Kaukazo regione, kuris ribojasi su Rusija.

Gruzinai turėtų būti atsargūs leisdami JAV suteikti jiems užnugarį. Tik prisiminkime, kas įvyko Vengrijoje 1956 m., kai JAV, kaip žinome, taip pat pasiūlė savo paramą. Bet kuriuo atveju viskas baigėsi tuo, kad Vakarų pasaulis paliko vengrus vienus jų kovoje už laisvę.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad ES Ministrų Tarybos sudarytos tyrimo komisijos ataskaitoje, pateiktoje 2009 m. rugsėjo 30 d., išsamiai įrodyta, jog Gruzijos karinių veiksmų pateisinimas remiantis tarptautine teise yra nepagrįstas.

Vytautas Landsbergis (PPE). – Ponia pirmininke, tyrimo misijos vadovė H. Tagliavini atskirai spaudai skirtoje ataskaitos santraukoje pateikė tokias pastabas: „Beje, 2008 m. konfliktą galima buvo nuspėti iš anksto ir jo išvengti“, „Bet tarptautinė bendruomenė užmerkė akis, tarsi jai neberūpėtų ne tik sureguliuoti paslėptą konfliktą, bet ir remti vis trapesnėmis tampančias paliaubas“. Kam būtų naudinga remti vis didėjančią nestabilumą ir ginkluotą smurtą, atvirai artėjančius prie tragiškos atomazgos?

H. Tagliavini kalbėdama apie abejingą tarptautinę bendruomenę įvardijo tris juridinius asmenis: Jungtinių Tautų Organizaciją, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją ir Europos Sąjungą. Dabar mes, Europos Parlamentas, stojame į vieną gretą su didžiaisiais trimis veidmainiais, kurie viską matė, žinojo, bet nenorėjo užkirsti kelio pastarajam kruvinajam septyniolika metų užtrukusio karo etapui.

Kitos pagrindinės išvados, kurias padarė tyrimų misija, taip pat labai svarbios pasauliui. Ataskaitoje teigiama, kad į konflikto zonas negali būti siunčiami taikdariai iš kaimyninių šalių, nes įprastai jie gina konkrečias *zones d'état*, bet ne taiką. Taip pat reiktų atsižvelgti į didelės šalies mažos ir nepriklausomos kaimynės atžvilgiu vykdomos prievartos politikos ir diplomatinės poveikį, nekalbant jau apie svarbių teritorijos dalių netekimą dėl laipsniškos jų aneksijos. Šiame konflikte nėra laimėtojų. Kai pralaimėtojų gretose atsидuria tarptautinė bendruomenė, nukenčia politinio bendradarbiavimo kultūra.

Dar dvi citatos: „Buvo pažeisti tokie pripažinti tarptautinės teisės principai kaip pagarba šalių suverenitetui ir teritoriniam vientisumui“, „atsitraukimas nuo civilizuotų politinio bendravimo Europoje standartų yra padarinys“.

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Ponia pirmininke, pone Komisijos nary, praeitų metų rugsėjo mėn. pats lankiausi Tbilisyje. Gruzijos teritorinis vientisumas ir stabilumas turi didelės įtakos stabilumui visame regione, kuris, deja, turi stabiliai nestabilią istoriją. Nėra vienos tiesos, yra kelios tiesos ir dažnu atveju jos viena kitai prieštarauja. Kai sprendimus priimančios politikai praranda nuovoką, pasekmės būna neprognozuojamos ir plataus masto. Jos daro didžiulę tiesioginę ir netiesioginę žalą, bet svarbiausia tai, kad pirmiausia kenčia nekalti žmonės.

Nei didžiųjų valstybių kišimasis, nei parama tokiam kišimuisi ar besikišančiai pusei neveda į sėkmę. Mums reikia veiksmų, kurie padės atkurti ir sustiprinti pasitikėjimą, kurio šiuo metu nėra. Kaukazas, kaip ir Balkanai, yra sudėtingas regionas, turintis per daug sudėtingą istoriją, kad galėtų joje susiorientuoti ir tinkamai ją traktuoti. Skuboti sprendimai ir ksenofobija niekada neveda į sėkmę. Pagrindinės priežastys, lėmusios konfliktą, yra nepagarba mažumų teisėms ir teisėtoms laisvėms, tačiau už jų slypi ir kitos, daug platesnio pobūdžio ekonominės priežastys, pirmiausia susijusios su energetika ir geopolitika. Tačiau spręsdamos klausimus, susijusius su geopolitiniais poreikiais, didžiosios valstybės turi elgtis atsakingai, nes ten, kur praėjo dramblys, žolė labai skurdžia auga. Turime duoti šiems drambliams pamoką, kad jiems nepriklauso ir niekada nepriklausys visa žolė.

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Ponia pirmininke, manau, kad šios diskusijos vyksta pagal schemą, kai didžiausias dėmesys sutelkiamas į tai, kaip pašalinti sudėtingos Gruzijos padėties simptomus. Gruzija yra viena iš šalių, kurioje šiandien sprendžiamas klausimas dėl Europos Sąjungos, kaip svarbios jėgos tarptautinėje arenoje, reputacijos. Reikalus tas, kad niekas neparėmė N. Sarkozy plano ir dabar jis yra pasmerktas dūlėti istoriniuose archyvuose, kad Rusija tebesiekia karinės Abchazijos ir Pietų Osetijos integracijos ir kad Europos

Sąjunga nesugebės užsitikrinti savo kaip jėgos, kurios pozicija dėl padėties Gruzijoje yra gerbiama, statuso. Geriausias įrodymas yra tai, kad šiandien diskusijose nedalyvauja Komisijos narė B. Ferrero-Waldner, o Komisijos pozicijai atstovauja tik Komisijos narys L. Orban. D. Wallis, matyt, nelaiko šio klausimo esant pakankamai svarbaus, jei kalboms šiuo klausimu nustatė labai griežtas laiko ribas.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Nors kalbama apie padėti žmogaus teisių srityje, šis klausimas taip pat susijęs su didžiųjų valstybių žaidimais, kuriuose visada labiausiai nukenčia civiliai gyventojai, mažumos ir demokratija, tapę šių žaidimų įkaitais. Kur yra atsiskyrimas ir susiskaldymas, saugumą pakeičia netikrumas, o vietoje derybų griebiamasi ginklo. Ką tokioje padėtyje daryti? Europos Sąjunga privalo parodyti, kad ja galima pasitikėti. ES privalo vykdyti tokią mažumų politiką, kuri užtikrina mažumoms teisę kalbėti gimtąja kalba, puoselėti savo kultūrą ir džiaugtis autonomija, kad ir kur jos gyventų – Prancūzijoje, Rumunijoje, Graikijoje ar Slovakijoje. Raktas, padėsiantis sureguliuoti padėtį Rusijoje, Gruzijoje, Pietų Osetijoje ir Abchazijoje, yra ES rankose. ES turi rasti ir pasiūlyti sprendimą bei sugebėti parodyti pavyzdį šioms šalims.

Charles Tannock (ECR). – Ponia pirmininke, nors faktiškai tai yra tiesa, kad Prezidentas iš tikrųjų 2008 m. užpuolė Pietų Osetiją, tai buvo tik jo atsakas į provokacijas, įskaitant griežtas ekonomines sankcijas ir Rusijos karinių dalinių dislokavimą okupuotose teritorijose.

Ataskaitoje, mano nuomone, nėra visapusiškai atspindėtas faktas dėl neproporcingo Rusijos pajėgų atsako bombarduojant civilius gyventojus Gorio mieste, vykdant gruzinų etninę valymą Pietų Osetijoje, taip pat Abchazijos pajėgoms okupuojant Gruzijos teritoriją.

Manau, kad siekdamas vėl paimti suverenios Gruzijos teritorijos valdymą į savo rankas, M. Saakašvilis iš tikrųjų nesusivaldė ir padarė didžiulę politinę klaidą, nors tai buvo, šiaip ar taip, suvereni Gruzijos teritorija. Tačiau Rusija dabar pasiryžusi neteisėtai sukurti savo įtakos sferą kitose jos kaimynystėje esančiose šalyse, vadinamojo „artimojo užsienio“ šalyse, kurios, žinoma yra suverenios teritorijos, kurių teisės turėtų būti gerbiamos pagal tarptautinę teisę.

Tunne Kelam (PPE). – Ponia pirmininke, po šio konflikto galima padaryti išvadą, kad tarptautinė bendruomenė per ilgai ir per daug lengvai taikėsi su išsaldytų konfliktų padėtimi, o tai, kaip sakė mano kolega I. Kasoulides, prilygsta nuolaidžiavimo politikai. Pagrindinis šio konflikto faktas yra tas, kad Gruzija neįsiveržė į Rusijos teritoriją, o Rusija į Gruzijos teritoriją įvedė kariuomenę ir ketino užimti jos sostinę. Tai neturintis precedento tarptautinės teisės pažeidimas, pakertantis pasitikėjimą Rusija kaip partnere.

Kadangi tarptautinės bendruomenės reakcija į šią invaziją tebėra dviprasmiška, Rusija gali jaustis laimėtoja, o tai reiškia, kad galima tikėtis panašių agresijos protrūkių, pvz., Kryme ar net Baltijos jūros regione. Todėl ES turi nedviprasmiškai įsipareigoti būti Gruzijoje ir užtikrinti šios šalies teisę į laisvą apsisprendimą bei jos teritorinį vientisumą. ES stebėtojų buvimas šalyje labai svarbus.

Leonard Orban, Komisijos narys. – (RO) Pasistengsiu kalbėti labai glaustai ir pirmiausia norėčiau pasakyti, kad, kaip daugelis kalbėtojų minėjo, Gruzijos teritorinio vientisumo principas turi lemiamos svarbos mūsų veiksams. Tai esminis dalykas, į kurį mes atsižvelgiame imdamiesi bet kurios priemonės.

Noriu labai aiškiai pasakyti, kad Komisija ir toliau tęs bendradarbiavimą ir ryšius su Gruzija daugelyje skirtingų sričių, kad padėtų šiai šaliai judėti link Europos Sąjungos. Kaip sakiau, ši parama bus teikiama daugelyje sričių.

Mes ir toliau dalyvausime derybose Ženevoje tęsdami politinį dialogą, kuriame dalyvauja visos konflikto šalys. Labai svarbu dialogą tęsti, jei norime, kad konfliktas būtų sureguliuotas. Taip pat toliau teiksime pagalbą persikėlėjams. Be to, ketiname pradėti derybas dėl asociacijos susitarimo, apimsiančio susitarimą dėl laisvosios prekybos, į kurį neabejotinai bus įtraukti klausimai, susiję su vizų režimo liberalizavimu.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad rengdamiesi šioms deryboms neabejotinai ketiname nustatyti Gruzijos valdžiai tam tikras sąlygas ir tam tikrus įsipareigojimus, susijusius su teisine valstybe, pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, taip pat, žinoma, ekonomines sąlygas, susijusias su prekybos mainais.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

(Posėdis sustabdytas 10.55 val. prieš balsavimą ir atnaujintas 11.05 val.)

PIRMININKAVO: J. BUZEK*Pirmininkas********

Ana Gomes (S&D). – (PT) Pone pirmininke, naudodamasi asmeninių pareiškimų teise, numatyta Darbo tvarkos taisyklių 151 straipsnyje, norėčiau pasakyti, kad mano vardu piktnaudžiaujama biudžeto projekto pakeitimuose, susijusiuose su prievartiniais abortais, kuriuos pateikė N. Deva ir K. Szymański. Jų minimame pakeitime, kurį pasiūliau pateikdama savo nuomonę dėl pranešimo dėl ypatingo dėmesio vaikų klausimui ES vykdant išorės veiklą, sakoma, cituoju:

Prašo Europos Sąjungos ryžtingai siekti panaikinti mergaičių (nuo pat jų gyvybės užmezgimo momento) visų formų diskriminaciją ir skirti pakankamai lėšų kovai su nelygybe, atsirandančia dėl tokios diskriminacijos“.

(PT) Savo pasiūlytu pakeitimu siečiau apsaugoti mergaites nuo diskriminacijos prieš gimimą, būtent prieš atrankinius abortus lyties pagrindu, bet ne siečiau užkirsti kelią visai veiklai, susijusiai su nėštumo nutraukimu.

Mano tekstas ir savo formuluote, ir tikslais skiriasi nuo N. Deva ir K. Szymański biudžeto projekto pakeitimuose pateikto teksto. Todėl nėra teisinga juos lyginti, juolab šiuo atžvilgiu minėti mano pavardę. Tokį elgesį laikau smerktinu politinės manipuliacijos bandymu.

Balsuosiu prieš 727, 732 ir 734 pakeitimus, kuriuos pateikė N. Deva ir K. Szymański.

7. Sacharovo premija 2009 (laureato paskelbimas) (žr. protokolą)

Pirmininkas. – Norėčiau pradėti pranešdamas svarbią žinią apie Sacharovo premijos skyrimą 2009 m. Ši rytą Europos Parlamento Pirmininkų sueiga skyrė 2009 m. Sacharovo premiją Olegui Orlovui, Sergejui Kovaliovui ir Liudmilai Aleksejevai, įsteigusiems organizaciją „Memorial“, ir kitiems Rusijos žmogaus teisių gynėjams, kuriems ši organizacija atstovauja. Šiomet šią premiją skyrėme organizacijai „Memorial“. Nuoširdžiai tikimės, kad tokiu sprendimu prisidėsime prie to, kad būtų padarytas galas baimei, netikrumo jausmui ir smurtui, kurių patiria žmogaus teisių gynėjai Rusijos Federacijoje.

Taip pat tikimės, kad šiuo sprendimu duosime savo žinią, kad pilietinės visuomenės aktyvistams kitur taip pat turi būti suteikta teisė naudotis pagrindinėmis laisvėmis, kaip antai minties, žodžio ir rašytinio žodžio laisvė. Turime būti laisvi, kad galėtume realizuoti savo idėjas, nes tai būtina siekiant tiesos.

Leiskite pasidalyti savo dideliu pasitenkinimu, kad galiu šiandien paskelbti šios premijos laureatą kaip Europos Parlamento Pirmininkas ir kaip „Solidarumo“ narys. Buvo laikas, kai mes taip pat turėjome labai panašių problemų, kurių šiandien patiria mūsų kolegos ir partneriai iš Rusijos Federacijos. Džiaugiuosi, kad tiesa ir laisvė galiausiai visada laimi. Taip įvyko daugelyje Vidurio ir Rytų Europos šalių. Tai, kad tiesos siekiantys rusai šiandien negali laisvai ginti savo idealų, yra rimta problema visai Europai, taip pat jų asmeninė tragedija. Skirdami šią premiją Rusijos žmogaus teisių gynėjams siekiame išreikšti didžiulę Europos Parlamento paramą jų veiklai.

(Plojimai)

Norėčiau pasidalyti keliomis bendro pobūdžio pastabomis: 1988 m., prieš dvidešimt metų, Europos Parlamentas įsteigė Sacharovo premiją minties laisvės srityje, kuri kasmet skiriama asmenims ir organizacijoms pagerbti už jų indėlį ginant žmogaus teises ir pagrindines vertybes.

Šiandien taip pat turėtume prisiminti visus ypatingus žmones, kurie atsidavę ir negailėdami jėgų priešinasi žiauriai priespaudos, persekiojimo ir tremties tikrovei. Dažnu atveju tai „eiliniai“ žmonės, rodantys išskirtinę drąsą ir atsidavimą savo idealams. Neretai jie labai rizikuoja, rizikuoja net gyvybe. Esame skyrę šią premiją rašytojams, žurnalistams, politikams, profesoriams, teisininkams ir organizacijoms, kovojančioms už laisvą darbą, net moterų organizacijoms, protestuojančioms prieš priverstinį asmenų dingimą. Minties laisvė yra visuotinė vertybė.

Norėčiau pasinaudoti šia proga ir pasakyti, kad du nominantai, šiemet negavę Sacharovo premijos, sulaukė mūsų didelės paramos ir juos taip pat turėtume minėti kaip žmones, padariusius mums didžiulį įspūdį. Tai, kad paminėjome jų pavardes ir kad jie kartu su mumis dalyvavo daugybėje diskusijų, byloja apie mūsų didžiulę paramą tam, ką jie padarė. Ne tik premijos laureatai, bet ir jos nominantai verti didžiausios pagarbos ir pripažinimo.

(Plojimai)

Premijos įteikimo ceremonija vyks gruodžio 16 d., trečiadienį, Strasbūre.

8. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Kitas klausimas – balsavimas.

(Dėl balsavimo rezultatų ir kitos išsamios informacijos žr. protokolą)

8.1. Europos Sąjungos 2010 finansinių metų bendrojo biudžeto projektas (balsavimas)

Prieš balsavimą:

László Surján, pranešėjas. – Pone pirmininke, Biudžeto komitete balsavome dėl daugiau nei 1 100 2010 finansinių metų biudžeto projekto pakeitimų. Neišvengiamai liko tam tikrų techninių klausimų, kuriuos reikėtų suderinti, todėl prašau, kad dėl jų būtų balsuojama plenariniame posėdyje.

Dėl Europos ekonomikos atkūrimo plano. Biudžeto komitetas priėmė du naujus papunkčius, kuriais reikėtų papildyti 06 04 14 01, 06 04 14 02 ir 06 04 14 03 biudžeto eilutes. Šie papunkčiai turėjo papildyti esamus komentarus, tačiau dėl techninės klaidos atrodo, lyg jie juos pakeitė. Taigi 832 pakeitimas turėtų būti atitinkamai pakeistas.

Patikrinęs maržas, komitetas po balsavimo paliko 1 775 000 EUR maržą. Siūlau šią sumą skirti programai „Europa piliečiams“. Tai reikštų, kad 889 pakeitimas dėl 15 06 66 biudžeto eilutės turėtų būti atitinkamai pakeistas ir bendra asignavimų suma padidinta iki 32 255 000 EUR. 547 pakeitimas netenka prasmės ir turėtų būti panaikintas.

Vietoje žodžių „Naujas ekologinis planas“ pastabose dėl toliau nurodytų eilučių turi būti žodžiai „tvarūs ir aplinką tausojantys veiksmai pagal Naująjį ekologinį planą“:

04 02 17 ESF – Konvergencija

04 02 19 ESF – Konkurencingumas

13 03 16 ERPF – Konvergencija

13 03 18 ERPF – Konkurencingumas

Taip pat pastabose dėl 13 03 20 biudžeto eilutės „Europos regioninės plėtros fondas (ERPF). Veiklos techninė pagalba“ pirmosios dvi pastraipos turėtų būti pakeistos šiuo tekstu:

„Dalis šio asignavimo skiriama tvariems ir aplinką tausojantiems veiksams pagal Naująjį ekologinį planą finansuoti siekiant suderinti ekonominio, socialinio ir aplinkosaugos srities vystymosi reikalavimus ir padėti Europos regionams atsigausti nuo ekonomikos ir finansų krizės poveikio“.

Dėl techninių priežasčių eilutės „Bandomasis projektas. Visapusiškas viešosios valdžios institucijų, komercinių įmonių ir pelno nesiekiančių įmonių bendradarbiavimas asmenų integracijos visuomenėje ir užimtumo srityse“ numeris turėtų būti pakeistas 04 03 12 numeriu.

Dėl techninių priežasčių biudžeto eilutė „Parengiamieji veiksmai. Erasmus žurnalistams“ turėtų būti pakeista 09 06 05 eilute.

Jeigu 943 pakeitimas dėl Europos personalo atrankos tarnybos biudžeto 26 01 20 eilutės bus priimtas, šios tarnybos biudžetui skirtas priedas turėtų būti atitinkamai pakeistas.

Prašau EP posėdžių organizavimo ir protokolavimo tarnybos padaryti būtinuosius pakeitimus protokole – jeigu plenarinio posėdžio dalyviai mane parems. Ačiū už dėmesį.

Pone pirmininke, leiskite man padėkoti sekretoriatui už didžiulį darbą, kurį jo darbuotojai atliko. Toks pakeitimų sąrašas pateikiamas kiekvienais metais ir sekretoriatas puikiai susitvarko su šiuo darbu. Aptarėme šį sąrašą su frakcijomis ir koordinatoriais ir gavau paramą šiam pakeitimui, kuris atitinka bendrojo pasiūlymo dvasią.

Svarbiausia, kad mes Biudžeto komitete buvome vieningi stengdamiesi išnaudoti visas turimas teisetas galimybes padidinti išlaidų sumas beveik kiekvienoje antraštinėje dalyje, o tai reiškia, kad jei balsuosite už tai, kad šios sumos būtų padidintos, iškilis pavojus biudžeto teisėtumui. Prašau jūsų į tai atkreipti dėmesį ir tikiuosi, kad bendradarbiavimo dvasia išliks. Mūsų požiūriai šiek tiek skiriasi, bet tai normalu.

(Plojimai)

(Žodiniai pakeitimai priimti)

– *Prieš balsavimą dėl 870 pakeitimo:*

Helga Trüpel (Verts/ALE). – Pone pirmininke, remiantis balsavimo tvarka, Žaliųjų / EFA frakcijos pasiūlytas 464 pakeitimas taps negaliojančiu, jeigu bus priimtas Biudžeto komiteto pasiūlytas 870 pakeitimas. Balsavimo tvarka nustatoma remiantis taisykle, grindžiama Thomaso von der Vringo pasiūlyta formule, pagal kurią plenariniame posėdyje pirma balsuojama dėl Biudžeto komiteto priimtų pakeitimų, taigi jei šie pakeitimai Parlamente bus priimti, visi kiti pakeitimai dėl tos pačios biudžeto eilutės taps negaliojančiais.

Tačiau ši praktika, nenumatyta Darbo tvarkos taisyklėse, nustatyta tik siekiant užtikrinti, kad bendra Parlamento pozicija dėl biudžeto atitiktų Europos Parlamentui nustatytas finansines ribas. 464 pakeitimu siūloma tik atidėti lėšas rezervui, todėl jokio pavojaus, kad priėmus šį pakeitimą bus viršytos nustatytos ribos, neabejotinai nėra. Tiesą sakant, šie du pakeitimai jokių būdu vienas kito nepanaikina, todėl dėl jų abiejų neabejotinai galima balsuoti.

Todėl prašau balsuojant vadovautis Darbo tvarkos taisyklių 161 straipsniu, taip pat leisti balsuoti dėl 464 pakeitimo.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, balsavimo tvarka nustatyta iš anksto ir labai nuodugniai patikrinta, bet suteiksiu žodį pranešėjui, nes jis geriausiai nusimano apie šį reikalą.

László Surján, pranešėjas. – Pone pirmininke, įprastai ne pranešėjas sprendžia, ar laikomasi nustatytos tvarkos. Turime savo įprastą praktiką ir tvarką. Turiu pasakyti, kad jeigu pirma bus balsuojama dėl Biudžeto komiteto pasiūlytų pakeitimų, kurių Verts / Ale frakcija neužginčijo, šios frakcijos tolesniu pakeitimu Europos regionų plėtros fondui numatyti asignavimai bus sumažinti 300 mln. EUR.

Taigi iš tikrųjų turime prieštaravimą. Vienu atveju suma būtų padidinta, o kitu atveju ji būtų sumažinta. Turėtume laikytis savo sprendimo, nes 464 pakeitime aiškiai rašoma, kad suma nepadidėja. Jokio padidėjimo nėra. Taigi atsiranda prieštaravimas – suma negali būti padidinta 300 mln. EUR, jei patvirtinamas pakeitimas, kuriame nenumatoma šią sumą padidinti.

Pirmininkas. – (...) taigi dabar galime pereiti prie balsavimo. Tokia yra mūsų tarnybų, nagrinėjusių šį klausimą, ir pranešėjo nuomonė. Todėl siūlau dabar balsuoti.

– *Prieš balsavimą dėl 812 pakeitimo:*

Luis Manuel Capoulas Santos (S&D). – (PT) Pone pirmininke, norėčiau paprašyti žodžio pagal Darbo tvarkos taisyklių 173 straipsnį dėl Darbo tvarkos taisyklių pažeidimų. Norėčiau paprašyti, kad balsavimo tvarka būtų pakeista, nes man atrodo, kad nustatytas balsavimo eiliškumas prieštarauja Darbo tvarkos taisyklių 161 straipsniui.

Todėl prašau, kad dėl 70 pakeitimo, kuriame siūloma paremti pieno gamybos sektorių, kuris, kaip mums žinoma, dabar yra labai sunkioje padėtyje, skiriant jam 600 mln. EUR asignavimų, balsuoti prieš balsavimą dėl 812 pakeitimo, kuriame šiam sektoriui siūloma skirti 300 mln. EUR. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad pasiūlymui skirti 600 mln. EUR buvo vieningai pritarta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete, jis taip pat sulaukė plačios paramos šiuose rūmuose, kai pastarajame posėdyje rugsėjo 17 d. balsavome dėl rezoliucijos dėl krizės pieno gamybos sektoriuje ir paramos šiam sektoriui.

Pirmininkas. – Ačiū. Iš tikrųjų kalbama apie mūsų turimus finansinius išteklius, o tai reiškia, kad sprendimą šiuo klausimu turime priimti labai atsakingai. Mums iš tikrųjų reikėtų lėšų, bet turime žinoti, kiek jų yra. Šiuo atveju siūloma pirma balsuoti dėl 812 pakeitimo, tokia pasiūlymo esmė. Šiuo klausimu norėčiau suteikti žodį pranešėjui. Kiek yra lėšų, kokios yra finansinės galimybės?

László Surján, pranešėjas. – Pone pirmininke, dar kartą norėčiau pasakyti, kad ne aš nustatau balsavimo tvarką. Prieš kelias minutes mano kolegė H. Trüpel minėjo vadinamąją neoficialią taisyklę, pagal kurią pirma balsuojama dėl Biudžeto komiteto pakeitimų. Kodėl? Nes Biudžeto komitetas yra Parlamento organas, kuriame galime pasitikrinti, ar turime lėšų atsargoje.

Keisti taisyklės balsuojant nėra naudinga, todėl tam nepritariu. Sąrašas, kuriame nurodytas balsavimo eiliškumas, išdalytas. Frakcijos jau apsisprendė, kaip balsuos. Jei dabar pakeisime balsavimo tvarką, atsiras daug painiavos, taigi vėliau galės kilti problemų. Jei vienu atveju dėl kokios nors priežasties taisyklės pakeisime, vėliau pasimesime. Kiekvienas organas turėtų vadovautis savo nustatytais įprastomis taisyklėmis ir savo reglamentu.

Prieš balsavimą dėl 445 pakeitimo:

María Paloma Muñiz De Urquiza (S&D). – (ES) Pone pirmininke, įvyko techninė klaida. Ketinau balsuoti prieš 444 pakeitimą.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Pone pirmininke, puikiai suprantu pranešėjo pateiktą argumentą, kodėl turėtume pirma balsuoti dėl 812 pakeitimo.

Tačiau jei šis argumentas susijęs tik su procedūra, balsuojant už 812 pakeitimą 70 pakeitimas nebūtinai taps negaliojančiu.

Parlamentinėse asamblėjose įprasta pirma balsuoti, kaip paprašė L. M. Capoulas Santos, dėl pakeitimų, kurių turinys labiausiai nutolęs nuo pirminio teksto. Šį kartą darome išimtį dėl priežasčių, kurias nurodė pranešėjas...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Pirmininkas. – Ačiū, supratome, ką norėjote pasakyti. Turime nustatę galutinę balsavimo tvarką. Suteikiu žodį pranešėjui. Tarnybų ir mūsų nuomone, šis antrasis pakeitimas atkreiptas. Ar pranešėjas gali tą patvirtinti?

László Surján, pranešėjas. – Net po balsavimo nėra priežasties vėl pradėti diskusijas. Dabar pritariame balsavimui.

Prieš balsavimą dėl 603 pakeitimo:

Michael Cashman (S&D). – Pone pirmininke, noriu pasiūlyti tik vieną dalyką, kuris galėtų padėti. Kai kurie iš mūsų išgirdo skirtingus numerius, taigi kad būtų išvengta bet kokių nesusipratimų, ar galėtume sutelkti dėmesį į štai čia esantį ekraną? Dėl visa pikta, kad nebūtų problemų, jei kas nors neišgirs ar ne taip išgirs. Nieko nekaltinu, tik prašau žiūrėti į ekraną, kad nebūtų nesusipratimų.

Pirmininkas. – Gerai. Visi vadovausimės tuo, kas rodoma ekrane. Gal aš per greitai skaitau numerius. Pasistengsiu skaityti lėčiau. Ačiū.

– Prieš balsavimą dėl 937 pakeitimo:

Godfrey Bloom (EFD). – Pone pirmininke, labai trumpai procedūros klausimu. Prieš kelias minutes pasakėte, kad privalote laikytis nustatytų taisyklių ir dėl to nieko negalite padaryti, nes esate jų saistomas. Aš visiškai tą suprantu, rūmai taip pat.

Ar galiu, ar galime tikėtis, kad laikysitės taisyklių visą savo kadenciją? Nes jūsų pirmtakas nesijautė saistomas taisyklių ir, sprendžiant iš paaiškinimų dėl balsavimo, taisyklių sąvadą suplėšė. Palieku jį jums, pone.

Pirmininkas. – Labai jums dėkoju. Ponios ir ponai, balsavimo metu galime kalbėti tik procedūros klausimais. Prašom kitais klausimais nekalbėti, nes negalėsime balsuoti. Tai labai mums visiems trukdo.

(Plojimai)

8.2. 2010 m. bendrojo biudžeto projektas (III skirsnis – Komisija) (A7-0038/2009, László Surján) (balsavimas)

8.3. 2010 m. bendrojo biudžeto projektas (I, II, IV, V, VI, VII, VIII, IX skirsniai) (A7-0037/2009, Vladimír Maňka) (balsavimas)

8.4. Europolo darbuotojams mokamų bazinių atlyginimų ir išmokų tikslinimas (A7-0040/2009, Claude Moraes) (balsavimas)

8.5. Reglamento (EB) Nr. 1234/2007 (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimas) keitimas (balsavimas)

Prieš balsavimą dėl 79 punkto:

Syed Kamall (ECR). – Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau atsiprašyti kolegų už trukdymą, bet ar galėtų kas nors man paaiškinti, ką reiškia santrumpa CMO?

Pirmininkas. – CMO yra žodžių junginio anglų kalba „common market organisation“ (liet. „bendras rinkos organizavimas“) santrumpa, bet kitomis kalbomis ši santrumpa šiek tiek skiriasi!

8.6. Antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) ir Vizų informacinės sistemos (VIS) diegimo būklė (balsavimas)

8.7. Demokratijos stiprinimas išorės santykiuose (balsavimas)

8.8. Instituciniai Europos išorės veiksmų tarnybos steigimo aspektai (A7-0041/2009, Elmar Brok) (balsavimas)

Prieš balsavimą dėl 3 pakeitimo:

Elmar Brok, pranešėjas. – (DE) Ponia pirmininke, norėčiau pasiūlyti Žaliųjų frakcijai 3 pakeitimo žodinį pakeitimą. Jei jie jam pritartų, rekomenduočiau balsuoti už 3 pakeitimą. Jei įrašytume sakinį „Nei Taryboje, nei Europos Vadovų Taryboje neturėtų būti išorės tarnybų dubliavimo“, rekomenduočiau plenarinio posėdžio nariams balsuoti už šį pakeitimą.

(Žodinis pakeitimas priimtas)

– *Prieš balsavimą dėl 56 pakeitimo:*

Corien Wortmann-Kool (PPE). – Pone pirmininke, siūlau dėl 56 ir 28 pakeitimų balsuoti kartu.

(Plojimai)

(Parlamentas nepritarė šiam pasiūlymui)

8.9. Pasirengimas TET susitikimui ir ES bei JAV aukščiausiojo lygio susitikimui (2009 m. lapkričio 2 ir 3 d.) (balsavimas)

PIRMININKAVO: R. WIELAND

Pirmininko pavaduotojas

9. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- 2010 finansiniai metai

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, tokiu metu, kai valstybių narių vyriausybės priverstos karpyti savo biudžetus ir visi mūsų rinkėjai turi taupyti savo šeimos biudžeto išlaidas, vienintelė Europos Sąjunga, kaip jai būdinga, leidžia sau smarkiai didinti savo biudžetą.

Toks biudžeto didinimas atneš tiesioginių ir apčiuopiamų fiskalinių padarinių valstybėse narėse. Pvz., mano paties šalies indėlis į ES biudžetą ateinančiais metais išaugs 60 proc., nepaisant to, kad paskutiniame savo

suvažiavime mano partija įsipareigojo kasmet sutaupyti 7 mlrd. Didžiosios Britanijos svarų sterlingų visų vyriausybės biudžeto išlaidų, bet dvigubai daugiau išleidžiame vien tik įmokoms į ES biudžetą.

Galite tą maskuoti kaip biudžetines paskatas, atsaką į kredito krizę ir pan., bet žinote, kad taip nėra. Iš tiesų mes imame pinigus iš žmonių kišenių ir piniginių, kad jų sąskaita galėtų išlaikyti savo biurokratinį aparatą. Jei taip tariamai tinkamiau būtų skirstę lėšas „šaltojo karo“ metu, būtų jį pralaimėję. Dabar akivaizdžiai matome tiesą, kad pagrindinė ES funkcija – savo darbuotojų samdymas, todėl jos biudžetas nuolat didėja.

Diane Dodds (NI). – Pone pirmininke, norėčiau paaiškinti, kad pritariau 732 ir 733 pakeitimų projektams, bet, deja, Parlamentas jų neparėmė. Palankiai vertinu kiekvieną priemonę, kuria užkertamas kelias šeimos planavimo programų finansavimui, nes šiomis lėšomis galės būti finansuojamos programos, susijusios su abortais ir priverstine sterilizacija.

Be to, manau, kad lėšų gavėjai turėtų būti įpareigoti aktyviai kovoti su lyčių nelygybe, atsirandančia dėl mergaičių diskriminacijos nuo pat jų gyvybės užsimezgimo kai kuriose Azijos šalyse. Šis pakeitimas būtų suteikęs galimybę ES pasmerkti tokią nelygybę ir diskriminaciją ne tik žodžiais, bet ir konkrečiais veiksmais, taip pat patvirtinti savo atsisakymą remti tokią nelygybę skatinančias programas.

Pranešimas: László Surján (A7-0038/2009)

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Pone pirmininke, aš taip pat noriu išreikšti savo susierzinimą dėl to, kad šiandien nesugebėjome susitarti dėl sąlygos, kad ES biudžeto lėšos, skirtos vystomajai pagalbai, nebūtų naudojamos tokiai veiklai kaip šeimos planavimas, apimantis priverstinius abortus ar privalomą sterilizaciją, finansuoti. Norėčiau pareikšti protestą prieš metodus, pagal kuriuos, ypač daugelyje Azijos šalių, moterys verčiamos nutraukti nėštumą, ypač jei jos laukiasi mergaitės. Manoma, kad taip atsikratyta 35 milijonų mergaičių. Neturime remti tų, kurie organizuoja tokias programas, juolab jų finansuoti. Dėl nesąžiningo liberalų, komunistų ir kai kurių socialistų balsavimo tvirtinant ES biudžetą, kurį matėme šiandien, to užtikrinti negalėsime.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Daugybė pasiūlytų pakeitimų apėmė teksto pakeitimą, kuriuo pataikyta kaip pirštu į akį. Jame teigiama, kad ES „atmeta mintį Bendrijos biudžeto lėšomis finansuoti veiklą, kuria siekiama, kad ES taptų labiau militaristine ir neoliberalia“. Parlamentas šį pakeitimą atmetė, taip parodydamas, kad nepasimokė iš pastarųjų metų krizės ir nepadarė išvados, prie kurios priėjo net buvę liberalios rinkos šalininkai, kad šiuo keliu toliau eiti neįmanoma. Europos Sąjungos biudžetas grindžiamas liberalios rinkos viršenybės principu, nors rinkos liberalizavimas, kaip pastaruoju metu jau turėjome progos įsitikinti, gali labai rimtai pakenkti Europos žmonėms.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Pone pirmininke, įvairios institucijos ir programos, atitinkančios vyraujančius politinius principus Europos piliečių informavimo ir švietimo srityse, gavo milijardus eurų, o dėl procedūrinių gudrybių mūsų pieno gamintojai neteko pagalbos, kurios turėjo teisę tikėtis.

Taip, mums buvo pateikti du pakeitimai: 812 pakeitimas, kuriame nurodoma tik 300 mln. EUR suma ir kurį, galimas dalykas, parėmė Taryba, ir 70 pakeitimas, kuriame nurodoma 600 mln. EUR suma. Būtų protinga pirma balsuoti dėl 70 pakeitimo, juolab kad Darbo tvarkos taisyklių 161 straipsnio 2 dalyje aiškiai teigiama: „Jeigu du ar daugiau vienas su kitu nesuderinami pakeitimai taikomi tai pačiai teksto daliai, labiausiai nutolęs nuo pirminio teksto pakeitimas turi pirmumą ir dėl jo balsuojama pirmiausia.“

Pranešėjas pasakė, kad buvo vadovaujamasi neoficialia taisykle, bet pirmenybė turėtų būti teikiama oficialiai patvirtintoms taisyklėms. Šia procedūra pasinaudota siekiant paskelbti antrąjį pakeitimą, kuriame buvo numatyti 600 mln. EUR asignavimai, negaliojančiu.

Toks elgesys gėdingas!

– Pranešimas: Vladimír Maňka (A7-0037/2009)

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Aš balsavau už 2010 m. biudžetą, nes iš tikrųjų tos lėšos, kurios yra numatytos šiame biudžete, bent šiek tiek palengvins situaciją Europos Sąjungos valstybių piliečiams dėl ištikusios ekonominės, socialinės ir finansinės krizės. Be to, šiame biudžete numatoma daugiau lėšų socialinėms reikmėms, o tai yra ypatingai svarbu dabartiniu laikotarpiu. Taip pat palaikiau ir tas nuostatas, kurios numato papildomas lėšas dėl užimtumo didinimo ir darbo vietų išsaugojimo. Ir dar yra labai svarbu, kad numatėt tam tikras lėšas pieno sektoriui. Žinoma, buvo galima pieno sektoriui skirti daugiau lėšų, kaip siūlė ir socialistų demokratų partijos atstovai, tačiau gerai, kad nors dalis lėšų jau yra numatyta šiame projekte.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Pone pirmininke, balsavau prieš biudžeto projektą, nes sumos pagal visus straipsnius liko nepakitusios arba buvo padidintos. Dabar, kai visos valstybės narės bando spręsti problemą dėl mažėjančių biudžeto pajamų, Europa didina savo išlaidų biudžetą! To negaliu suprasti.

Balsavau prieš ir todėl, kad pagal naują biudžeto projektą dabar kiekvienam EP nariui, be lėšų atlyginimui, kelionės išlaidoms ir pan., papildomai numatoma skirti 4 202 EUR. Ši nemaža suma skirta padengti EP narių išlaidas, susijusias, pvz., su biuro išlaikymu, telefono ryšio paslaugomis, bet atsiskaityti už tai, kaip tą sumą panaudojo, jie neįpareigoti, o tai reiškia, kad kas mėnesį kiekvienas EP narys gaus neužpildytą čekį, kuris nustebintų net Kalėdų senį.

Laikau tą visiškai smerktinu dalyku. Jei Parlamentas laiko save rimta institucija, jis turėtų atsisakyti tokios praktikos. Tą galėtų padaryti balsuodamas, kaip ir aš, prieš pasiūlytą biudžeto projektą. Taip pat norėčiau paprašyti kiekvieno EP nario savo noru kruopščiai tikrinti, kokioms reikmėms ši 4 202 EUR suma leidžiama.

Reglamento (EB) Nr. 1234/2007 (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimas) keitimas

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Neabejotinai balsavau už pakeitimą, kuriuo siekiama palengvinti sunkią pieno gamybos sektoriaus padėtį. Dar kartą noriu pabrėžti, kad tai tik labdara, kurios net nepakaks užgesinti ugnį. Tačiau balsuoti prieš, mano nuomone, būtų neteisinga. Esu nusivylusi ir nuliūdusi, kad į mano tris klausimus, net po to, kai juos pakartojau, nebuvo atsakyta. Pirmiausia norėjau paklausti, ką Europos Sąjunga ketina daryti, kad būtų užtikrinta, jog ateityje tokios krizės, kuri ištiko pieno gamybos sektorių, ir panašios krizės kituose sektoriuose nesikartotų. Kokią pamoką Europos Sąjungai davė ši baisi krizė, sugriovusi ir tebegriaujanči daugybės šeimų gyvenimus? Antrasis klausimas, kurį pateikiau Komisijos narei, kai ji buvo čia, taigi ir Komisijai – kaip šie pinigai bus paskirstyti valstybėms narėms ir ar įmanoma tą padaryti taip, kad smulkieji gamintojai, kurie vos pragyvena, gautų lėšų pirmieji. Trečias dalykas, kurį norėjau sužinoti, bet atsakymo negavau – kokių veiksmų naujosios valstybės narės ketina imtis dėl diskriminacinės padėties, kurioje atsidūrė. 100 proc. mūsų rinkos turėjo būti...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Peter Jahr (PPE). – (DE) Pone pirmininke, norėčiau pateikti tris pastabas dėl rezoliucijos dėl pieno gamybos sektoriaus. Pirmą, atvirai džiaugiuosi tuo, kad Komisija dabar galės greičiau reaguoti į rinkos sutrikimus pieno gamybos sektoriuje. Antra, džiaugiuosi, kad bendromis jėgomis sugebėjome suteikti Europos pieno gamintojams finansinę paramą. Trečia, kadangi pinigai dar ne viskas, turime pasirengti laikotarpiui, kai pieno kvotos nebus taikomos. Būtent todėl tikiuosi, kad tarp politikų ir pramonės užsimegs gyvas dialogas, nes dar neaišku, kokios rinkos sąlygos galios pieno gamybos sektoriaus ūkininkams po 2015 m., o tai, mano nuomone, pagrindinė problema.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Visapusiškai pritariu tam, kad 186 straipsnio taikymo sritis būtų išplėsta įtraukiant į ją pieno ir pieno produktų sektorių. Tai suteiks mums galimybę lanksčiai reaguoti į staigius pokyčius pasaulio ir Europos pieno produktų rinkose siekiant išvengti neigiamo šių pokyčių poveikio gamintojams ar ekonominės konkurencijos iškraipymo. Tačiau abejoju valstybių narių biudžeto lėšomis finansuojamo kvotų pirkimo veiksmingumu sprendžiant pieno gamybos sektoriaus krizės problemą. Ne visos ES valstybės narės turi galimybių finansuoti šią priemonę. Manau, kad tai pakenks šių šalių ūkininkų konkurencingumui, taigi ir šių šalių ekonominiam konkurencingumui. Kaip EP narė, atstovaujanti Čekijai, norėčiau, kad kvotų pirkimas būtų finansuojamas Bendrijos biudžeto lėšomis, kuriomis visos valstybės narės galėtų naudotis vienodomis sąlygomis. Todėl nuo balsavimo susilaikiau.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Pone pirmininke, po ilgų laukimo mėnesių, po ilgų diskusijų Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete, po masinių ūkininkų protestų įvairiose valstybėse narėse pagaliau patvirtinome papildomas ūkininkams pieno gamybos sektoriuje skirtos paramos formas. Bet to vis tiek nepakanka, nes šie ūkininkai patyrė didžiulių nuostolių, daugelis iš jų atsidūrė ties bankroto riba, o tai pakirto Europos Sąjungos ir mūsų, Europos Parlamento narių, autoritetą.

Ar turėjo taip atsitikti? Kodėl Komisija delsė duoti atsaką? Ar tai reiškia, kad mes netinkamai kontroliuojame rinką? Jei taip, vadinasi, administravimo veikla Europos Sąjungoje labai prastai vykdoma. Mes, Europos Parlamento nariai, ištisus mėnesius bandome atkreipti dėmesį į šią problemą.

Nepamirškime, kad pavėluotas atsakas nėra toks veiksmingas ir galiausiai jis pareikalauja dar didesnių išlaidų. Turėtume padaryti išvadas ir ateityje tokių klaidų nekartoti. Turime užtikrinti ilgalaikį stabilumą šioje sudėtingoje, darbui imlioje ir brangiai kainuojančioje pieno gamybos veiklos srityje. Tai mūsų pareiga sunkiai dirbantiems ūkininkams.

Pirmininkas. – Ačiū, pone C. A. Siekierski. Gavau dar du paaiškinimus dėl balsavimo, abu juos pateikė naujieji EP nariai. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Darbo tvarkos taisyklių 170 straipsnyje nustatyta, jog prasidėjus pirmajam paaiškinimui dėl balsavimo, joks kitas prašymas paaiškinti balsavimą. nepriimamas. Dėl šių dviejų paaiškinimų šį kartą padarysiu išimtį, bet norėčiau paprašyti tarnybų dar kartą tinkamai apie šią taisyklę informuoti frakcijas. Jei nesilaikysime taisyklių, mūsų darbas pakriks.

Suteikiu žodį kolegai Seánui Kelly.

Seán Kelly (PPE). – Pone pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad aš taip pat džiaugiuosi tuo, kad šiandien balsavome už paramą pieno gamybos sektoriui biudžeto lėšomis, nes tai rodo, kad Europos Sąjunga klausosi ir reaguoja, bet, žinoma, tiek, kiek leidžia jos turimas biudžetas. Būtų geriau, jei turėtume daugiau lėšų ir galėtume suteikti pieno gamybos sektoriui didesnę paramą, bet, tikėkimės, ateityje galėsime jį labiau paremti. Geriau turėti pusę duonos kepalą, negu iš viso neturėti.

Antra, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad verčiant į anglų kalbą šiandien buvo daroma daug klaidų. J. Buzek buvo labai malonus ir pasakė, kad taip galėjo atsitikti dėl to, kad jis per greitai skaitė pakeitimų numerius. Nesvarbu, nenoriu nieko apkaltinti, bet vietoje 908 buvo pasakyta 909, vietoje 444 buvo pasakyta 445, o vietoje 440 – 444, taigi, jei vėliau kils klausimų, į tą reikėtų atsižvelgti. Žinoma, ekranas, deja, kurį laiką neveikė, bet tai elektronikos, ne žmogaus klaida.

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Pone pirmininke, balsavau už reglamento dėl bendro žemės ūkio rinkų organizavimo pakeitimą, nors turiu abejonių dėl to, ar naujas baudų už nacionalinių kvotų viršijimą apskaičiavimo metodas turėtų pradėti galioti nuo šių metų balandžio 1 d. Tai reiškia įstatymų panaikinimą atgaline data, kuris pakerta teisinio tikrumo principą. Tačiau balsavau už, nes šis pakeitimas suteikia galimybę paremti pieno gamintojus 280 mln. EUR, taip pat viltį, kad sunkiausi laikai pieno gamintojams jau praėityje.

Tačiau lieka labai svarbus klausimas dėl pieno gamybos ateities Europos Sąjungoje ir šiuo atžvilgiu svarbiausias dalykas yra pieno kvotų ateitis. Šiuo metu Komisijos veiksniuose yra prieštaravimų. Viena vertus, siūloma padidinti kvotas ir 2015 m. jas panaikinti. Kita vertus, šiandien pateiktame pasiūlyme siūloma sumažinti pasiūlą. Turime apsispręsti. Aš pasisakau už tolesnį kvotų taikymą.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos RC-B7-0118/2009

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, prancūzų filosofas Renė Dekartas spėjo, kad visais mūsų jausmais gali manipuluoti piktasis demonas.

Kartais klausantis šių pranešimų man susidaro įspūdis, kad gyvename dekartinėje visatoje, pasaulyje, kuriame Europos Sąjunga kovoja tik už demokratiją, laisvę ir teisingumą ir skleidžia šias savo vertybes kitoms šalims taikingai su jomis prekiaudama, o ne kariaudama. Bet grįžęs į realybę pamatau, ką Europos Sąjunga iš tikrųjų daro. Ji mezga draugiškus santykius su tironais Pekine ir izoliuoja Taivaną. Ji atsako kalbėti su Kubos disidentais, kovojančiais su F. Kastro režimu. Ji meilikauja su ajatolomis bandydama įtikinti juos atsakyti branduolinių ambicijų. Ji yra pagrindinis organizacijos „Hamas“ valdomos Palestinos išdininkas.

Tarp to, kas rašoma šiame pranešime apie demokratijos vertybių skleidimą, ir to, kaip mūsų institucijos iš tikrųjų elgiasi, nėra nieko bendra. Nesakau, kad Europos Sąjunga elgiasi veidmainiškai, nes mes, žinoma, taikome tuos pačius standartus ir savo viduje noriai atmesdami referendumų rezultatus, jei manome, kad jie mums netinkami. Vykdydami ir išorės, ir vidaus veiklą rodome nepagarbą atstovaujamosios vyriausybės institutui ir demokratinei valiai. Norėčiau pakartoti, kad dėl Lisabonos sutarties turi būti surengtas referendumas. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Syed Kamall (ECR). – Pone pirmininke, nemanau, jog atsiras nepritariančių būtinybei skatinti ir remti demokratiją visame pasaulyje – ir už ES ribų, ir jos viduje. Tačiau prisiminkime istorijos pamokas, kai Jungtinės Amerikos Valstijos propagavo demokratiją visame pasaulyje, o žmonės sakė: „Kas dedasi jūsų pačių darže, kuriame juodaodžiai neturi teisės balsuoti?“ Prieš daugelį metų Britanija ir kitos šalys savo kolonijose skleidė demokratiją, bet savo namuose atsakė moterims suteikti teisę balsuoti.

Dabar panašiai elgiasi ES. Ji kalba apie demokratijos sklaidą visoje ES ir mano kolega D. Hannan jau pateikė daug tokio veidmainiško elgesio pavyzdžių. Bet yra vienas dalykas, kurį turėtume atminti. Kalbėdami apie demokratiją kitur, pirma turime įsitikinti, ar viskas gerai mūsų pačių namuose. Kai prancūzai ir olandai referendume balsavo prieš Sutartį dėl konstitucijos Europai, pasakėme, kad mums reikia laiko pagaltvoti, o paskui paprasčiausiai nekreipėme dėmesio į šių referendumų rezultatus. Kai airiai pirmą kartą referendume

balsavo prieš, mes pasakėme: „Hm, žinote ką, mes už demokratiją, tik jeigu balsuosite taip, kaip reikia. Suteiksime jums dar vieną galimybę.“ Atėjo laikas padaryti tvarką savo namuose.

Pranešimas: Elmar Brok (A7-0041/2009)

Daniel Hannan (ECR). – Pone pirmininke, matau, kad turiu dar kartą priminti kolegoms, kad Europos konstitucija ar Lisabonos sutartis formaliai negalioja. Kiekviena E. Broko pranešimo nuostata, kiekvienas jos punktas grindžiamas tuo, kad Lisabonos sutartis teisiškai jau galioja, bet, žinoma, taip nėra.

Turiu pasakyti, šiek tiek įtartina, kad iki referendumo Airijoje šį pranešimą buvo delsiame pateikti, o kai referendumo balsai jau buvo suskaičiuoti, staiga nutarta pateikti pasiūlymą įsteigti visame pasaulyje ES atstovybes, atsiskaitančias šiems rūmams ir bendrai Europos diplomatinei tarnybai.

Visi puikiai žinome, kad ES užsienio politika *de facto*, gal net *de jure*, egzistuoja. Turime savo delegacijas, užgožiančias bet kurią iš nacionalinių misijų, turime –sprendžiant pagal viską, išskyrus pavadinimą – ES ambasadorius. Taigi dabar vėl matome, kaip pavėluotai stengiamasi sureguliuoti tai, kas per daugelį metų Europos Sąjungoje tapo nusistovėjusia praktika.

Bet dabar, kai prieštaraujame, mums sakoma, kad jau nėra prasmės skųstis, nes tai yra per daugelį metų nusistovėjusi praktika. Tai ką, Europos politika iš neįmanomos iš karto virsta neišvengiama?

Pasiūlymas dėl rezoliucijos RC-B7-0095/2009

Zigmantas Balčytis (S&D). – Pone pirmininke, parėmiau šią rezoliuciją, nes laikau artėjančią ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimą labai svarbiu įvykiu. Pastarajame G20 susitikime buvo duota daug pažadų, kuriuos šalims bus sunku ištesėti, jei jos veiks pavieniui.

Šiuo atžvilgiu ES ir JAV turėtų imtis vadovaujamo vaidmens įgyvendinant G20 susitikime priimtus įsipareigojimus. Todėl mums reikia, kad ES ir JAV veiksmai būtų geriau ir veiksmingiau derinami. Mums nereikia turėti strateginės ES ir JAV partnerystės. Tikiuosi, kad Komisija į šį Europos Parlamento prašymą atsižvelgs.

Syed Kamall (ECR). – Pone pirmininke, norėčiau padėkoti visiems už kantrybę, taip pat visiems vertėjams, kurie puikiai dirba. Visi sutinkame dėl ES ir JAV santykių svarbos ir manau, kad visi džiaugiamės dėl susitikimų ir diskusijų Transatlantinės ekonomikos tarybos lygmeniu, taip pat dėl kitų transatlantinių dialogų. Bet labai svarbu, kad suprastume, jog į šiuos susitikimus, į moralinę lyderystę, kurią galime pasiūlyti ne tik mes ES lygmeniu, bet ir JAV administracija, yra sutelktas viso pasaulio dėmesys. Vienas iš geriausių būdų skatinti savo ekonomiką, ypač krizės metu, be abejonės, yra užtikrinti, kad mūsų pažadai dėl atviros prekybos taptų tikrove.

Esu labai susirūpinęs dėl mūsų bendros žemės ūkio politikos, nes tai, ką darome, regis, yra jos papildymas ir protekcionizmo didinimas. Tokia mūsų politika daro didžiulę žalą besivystančių šalių ūkininkams. B. Obamos administracijos pastaruoju metu nustatyti tarifai Kinijoje pagamintoms padangoms taip pat byloja apie tai, kad pereiname prie laipsniško protekcionizmo didinimo. Atėjo laikas grįžti prie pasaulio ekonomikos skatinimo, grindžiamo atviros prekybos principu.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- 2010 finansiniai metai

Maria Da Graça Carvalho (PPE), raštu. – (PT) 2010 m. Europos biudžeto asignavimai, skirti skatinti ekonomikos augimą, konkurencingumą, sanglaudą ir užimtumo apsaugą, yra labai svarbus atsakas į pastarąją ekonomikos krizę.

Kaip konkrečią paskatą Europos ekonomikai norėčiau pabrėžti Europos ekonomikos atkūrimo planą, apimančią, be kitų dalykų, projektus energetikos sektoriuje, susijusius su elektros tinklu, gamtinių dujų tinklu, anglies dioksido surinkimu ir saugojimu, su plačiąjuose interneto prieiga susijusių priemonių, kuriomis siekiama nutiesti vadinamuosius informacijos greitkelius kaimo vietovėse, finansavimą, taip pat pieno produktų gamybos sektoriui skirtą fondo sukūrimą, kuris taps nauju iššūkiu mūsų bendrai žemės ūkio politikai, bei kitas Bendrijos pagalbos programas, pvz., programą dėl pieno ir vaisių tiekimo mokykloms.

Ypač norėčiau atkreipti dėmesį į 2010 m. biudžeto projekto pakeitimą, kurį pateikė Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija, kurį įtraukus jokios darbo patirties neturinčio jaunimo užimtumo skatinimas

kartu su įmonėmis rengiant mokymą, praktines stažuotes bei mokymo kursus verslo srityje taps papildomu programos „Erasmus“ tikslu.

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) 2010 m. biudžeto projekto pakeitimų grupė, sudaranti vadinamąjį „3 bloką“, apima įsikišimo ir paramos priemonės, kurioms iš principo nepritariu. Šiuose pakeitimuose numatomos įvairios priemonės, skirtos, pvz., alkoholio saugojimui, taip pat didelė ES parama vyno sektoriui. Jie taip pat apima ES paramą įgyvendinant mokyklų aprūpinimo pienu ir vaisiais programą, kuri gal taip pat yra svarbi, bet tai ne ta sritis, kurioje ES derėtų priimti sprendimus. Kartu šiuose pakeitimuose numatomos didelės investicijos į gyvūnų gerovę ir gyvūnų transportavimo kontrolę, kurias vertinu palankiai. Tačiau kadangi pagal balsavimo procedūrą reikėjo balsuoti dėl viso „3 bloko“, o ne atskirų jo pakeitimų, pasirinkau susilaikyti.

886 pakeitimu siekiama pagirtino tikslo – investuoti į sportą. Tačiau sportas nepriklauso ES veiklos sričiai, todėl balsavau prieš šį pakeitimą.

905 pakeitimas grindžiamas tokiu požiūriu į migrantus, kuriam iš principo negaliu pritarti. Pvz., jame siūloma skirti lėšų veiklai aiškinant Afrikoje gyvenantiems žmonėms, kaip pavojinga vykti į Europą. Neturėtume savo žemyne statyti sienų. Todėl balsavau prieš šį pakeitimą.

909 pakeitime siūloma skirti išteklių Europos piliečių kontrolei. Tam negaliu pritarti, todėl balsavau prieš.

Nigel Farage (EFD), raštu. – Nepriklausomi nariai iš Jungtinės Karalystės iš esmės balsavo už šiuos pakeitimus todėl, kad mes prieštaraujame BET KOKIAM biudžeto didinimui, ir todėl, kad sumažinus biudžeto išlaidas, kaip siūlė ECR frakcija, sumažės biudžeto išmokos. Tačiau taip pat norime pabrėžti, kad ES biudžeto, kurį Jungtinės Karalystės mokesčių mokėtojai taip gausiai finansuoja, lėšos neturėtų būti naudojamos remti priverstinių abortų politiką, primetamą mažumoms ir kitiems gyventojams, kenčiantiems nuo antidemokratinio režimo. Toks lėšų naudojimas prieštarauja JK teisei, taip pat kitų ES globojamų valstybių teisei. Be to, jis prieštarauja JT visuotinei žmogaus teisių deklaracijai, kurios valstybė signatarė JK yra, ir Europos konvencijai dėl žmogaus teisių, kurią JK taip pat pasirašė. Kad ir kokio dydžio būtų ta suma, jei Jungtinės Karalystės nepriklausomų narių delegacija būtų balsavusi prieš šiuos pasiūlymus, vietos gyventojai, kuriuos tokia politika paveiktų, turėtų pagrindą sieti mūsų delegaciją su jų pačių vyriausybės tironija.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL), raštu. – (FR) Balsavau už 812 pakeitimą iš vadinamojo „3 bloko“, nes esu už pagalbą pieno gamybos sektoriui, kad ir kokia juokinga ji būtų (280 mln. EUR). Tačiau laikau nepriimtiniu dalyku tai, kad, priėmus šį pakeitimą, 70 pakeitimas, kuriuo vietoje 280 mln. EUR buvo siūloma skirti 600 mln. EUR, kaip prašė Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas, tapo negaliojančiu. Reiškiu savo protestą prieš tokią taisyklę, pagal kurią pirmenybė buvo suteikta pasiūlymui ūkininkams skirti mažesnę paramą.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), raštu. – (PT) Manau, kad priemonės, apie kurias paskelbė Komisijos narė M. Fischer Boel Liuksemburge įvykusio Žemės ūkio ministrų tarybos susitikimo pabaigoje, taip pat spalio 18 d. Strasbūre įvykusiame Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto posėdyje, yra nepakankamos. 280 mln. EUR vertės parama, kurią dar turės patvirtinti Ekonomikos ir finansų ministrų taryba lapkričio 19 d. vykstančiame susitikime, bus teikiama valstybėms narėms finansiniu paketu, kurio dydis priklausys nuo gamybos apimtys ir metinių kvotų. Pagal apskaičiavimus Portugalija gaus 6–7 mln. EUR, kurie bus skirti spręsti problemą, susijusią su gamintojų kainų kritimu, kuris, palyginti su 2007–2008 m. kainomis, viršija 50 proc. Manau, kad 0,003 EUR už vieną Portugalijoje pagaminto pieno litrą (šiuos apskaičiavimus pateikė gamintojai) yra tiesiog skatikai, palyginti su tiek daug mėnesių gamintojus kankinančios problemos mastu, ypač jei žemės ūkio ministras, kaip pats paskelbė, šios paramos lėšas naudos planuojamoms reformoms įgyvendinti.

Skirdama šią 280 mln. EUR sumą Europos Komisija siunčia svarbų signalą, bet ji yra nepakankama, palyginti su parama, kurios gamintojams iš tikrųjų reikia siekiant įveikti krizę.

Nuno Teixeira (PPE), raštu. – (PT) Derybos dėl biudžeto yra vienas iš svarbiausių Bendrijos procesų, kuriame Parlamentas, Komisija ir Taryba dalijasi sprendimų priėmimo įgaliojimais. Šiandien, baigiantis pirmajam svarstymui Parlamentas patvirtina savo, kaip biudžeto valdymo institucijos, vaidmenį sėkmingai padidindamas įsipareigojimų asignavimus ir mokėjimo asignavimus, pateiktus Tarybos pasiūlyme, nors ne tiek daug, kiek norėtume. Svarbūs klausimai, kuriuos Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija remia Europos ekonomikos gaivinimo po krizės atžvilgiu, dabar yra patvirtinti pabrėžiant sanglaudos politikos svarbą skatinant augimą ir konkurencingumą, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių, kurios yra pagrindinė varomoji darbo vietų kūrimo jėga.

Kaip EP narys, atstovaujantis Portugalijos socialdemokratams, turiu priežastį labai džiaugtis tuo, kad didžiosios daugumos balsais patvirtintas mūsų delegacijos pateiktas pakeitimas, kuriuo siekiama sukurti programą

„Erasmus“, skirtą jokios darbo patirties neturinčio jaunimo užimtumo skatinimui, ir tai yra vienas iš pasiūlymų, kurį įsipareigojome pateikti savo rinkimų programoje. Taip pat patvirtinti pakeitimai, kuriais siekiama paremti pieno gamintojus ir užtikrinti piliečiams didesnę saugumą, įskaitant energijos tiekimo saugumą. Procesas dar nesibaigė, nes mūsų trys institucijos dar turės pasiekti bendrą poziciją, dėl kurios bus balsuojama gruodžio mėn. antrajame svarstyme.

Pranešimas: László Surján (A7-0038/2009)

Regina Bastos (PPE), raštu. – (PT) Rengiant 2010 m. Europos Sąjungos biudžetą buvo labai svarbu ypatingą dėmesį skirti problemoms, susijusioms su dabar patiriamu ekonomikos nuosmikiu bei ekonomikos ir finansų krize, kad biudžetas galėtų tapti veiksminga krizės įveikos priemone. Todėl balsavau už 2010 m. ES biudžeto projektą, nes manau, kad jame pateiktas visapusiškas atsakas į minėtas problemas.

Parlamentas pasiryžęs padaryti viską, kas įmanoma, kad būtų užtikrintas tinkamas visų veiklos ir politikos sričių, kurios skatina augimą ir naujų darbo vietų kūrimą bei pateikia sprendimus piliečiams, finansavimas. Kalbant konkrečiau, tai reiškia didesnę energetinį saugumą, didesnę paramą mokslinių tyrimų ir naujovių diegimo veiklai, ypač ekologinių technologijų srityje, taip pat mažųjų ir vidutinių įmonių veiklos skatinimą bei didesnę paramą visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi. Šiuo atžvilgiu norėčiau pabrėžti EP narių, atstovaujančių Portugalijos socialdemokratams, pasiūlytos užimtumo skatinimo programos „Erasmus“, skirtos padėti jaunimui pirmą kartą įsidarbinti, sukūrimo svarbą.

Galiausiai turiu pabrėžti, kad nepritariu Tarybos pasiūlymui dar labiau sumažinti išlaidas, numatytas biudžeto antraštinėse dalyse, susijusiose su parama Lisabonos strategijos įgyvendinimui, nes toks išlaidų sumažinimas kertasi su mūsų tikslais skatinti augimą ir atkurti ekonomiką.

Sophie Briard Auconie (PPE), raštu. – (FR) Nors sanglaudos politika atlieka labai svarbų vaidmenį kovojant su ekonomikos krize ir klimato kaita, Taryba 2010 m. biudžeto projekte pasiūlė labai sumažinti šiai politikai skirtus asignavimus. Kadangi puikiai žinome Europos lėšų svarbą ir lūkesčius vietose, EP nariams buvo labai svarbu atkurti, o kai kuriais atvejais net padidinti Europos Komisijos iš anksto pasiūlytas sumas.

Šis balsavimas byloja apie tokią politinę Europą, kokios mums reikia, apie Europą, gebančią patvirtinti tokį biudžetą, kuris užtikrina gerą ateitį piliečiams paremdamas solidarumą, konkurencingumą ir augimą. EP nariai šiandien patvirtino savo paramą Europos sanglaudos politikai, kuri iš tikrųjų turi išteklių, būtinų tam, kad sanglaudos srityje užsibrėžti tikslai būtų įgyvendinti. Taip pat pritariu bendrajai kryptčiai, pasiūlytai L. Surjáno ir V. Maňkos pranešimuose dėl Europos Sąjungos 2010 finansinių metų biudžeto projekto, todėl nedvejodama balsavau už tai, kad šie pasiūlymai būtų priimti.

Carlos Coelho (PPE), raštu. – (PT) Pritariu L. Surjáno pranešimui kaip galimam kompromisui dėl ES biudžeto. Apgailestauju, kad Taryba dar labiau sumažino Komisijos projekte pasiūlytą preliminarų biudžetą, kuris, mano nuomone, ir taip buvo nepakankamas. Negalime turėti daugiau Europos su tokiu menku biudžetu, kuris akivaizdžiai yra nepakankamas. Ypač nepritariu tam, kad buvo sumažintos išlaidos antraštinėse dalyse, susijusiose su parama Lisabonos strategijai. Didensio atotrūkio tarp viešų pareiškimų dėl būtinybės didžiausią dėmesį skirti ekonomikos krizės įveikai bei konkurencingumo didinimui siekiant skatinti augimą ir užimtumą ir šiame biudžeto projekte numatytų asignavimų negalima įsivaizduoti. Palankiai vertinu tai, kad buvo padidinti asignavimai laisvės, saugumo ir teisingumo srityse, ir norėčiau pabrėžti, kad sėkmę kuriant piliečių Europą taip pat priklauso nuo to, ar šiose biudžeto antraštinėse dalyse nurodyti tikslai bus tinkamai įgyvendinami.

Vasileica Viorica Dăncilă (S&D), raštu. – (RO) Nebalsavau už tai, kad būtų sukurtas 300 mln. EUR fondas, skirtas tiesioginei paramai pieno gamintojams, nes manau, kad jų padėtis dėl pieno produktų kainų kritimo labai nesaugi. Tiesą sakant, Europos Parlamento Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso (S&D) frakcijos pasiūlytas 600 mln. EUR fondas greičiau ir veiksmingiau padėtų kovoti su priežastimis, lėmusiomis mus ištikusios ekonomikos krizės sąlygomis užsitęsusių pieno produktų rinkos nuosmukį, ir pirmiausia su šio nuosmukio padariniais. Taip pat manau, kad Europos Komisijos pasiūlytas paramos priemonių rinkinys priimtas pavėluotai. Iš tikrųjų 600 mln. EUR fondas būtų suteikęs galimybę iš tiesų paremti krizę patiriančias valstybes nares.

Lena Ek, Marit Paulsen, Olle Schmidt ir Cecilia Wikström (ALDE), raštu. – (SV) 2010 m. ES biudžeto projekto pakeitimai, sudarantys vadinamąjį „3 bloką“, apima išikišimo ir paramos priemones, kurios iš principo mums nepriimtinos (taip pat kritiškai vertiname ir balsuojame prieš ES paramą tabako auginimo veiklai). Šiuose pakeitimuose numatomos įvairios priemonės, skirtos, pvz., alkoholio saugojimui, taip pat didelė ES parama vyno sektoriui. Jie taip pat apima ES paramą įgyvendinant mokyklų aprūpinimo pienu ir

vaisiais programą, kuri gal taip pat yra svarbi, bet manome, kad šis klausimas turėtų būti sprendžiamas nacionaliniu lygmeniu. Kartu „3 bloko“ pakeitimuose numatomos didelės investicijos, pvz., į gyvūnų gerovę ir gyvūnų transportavimo kontrolę, kurias iš esmės vertiname palankiai, nes visada tvirtai remiame šiuos klausimus, tačiau kadangi pagal balsavimo procedūrą reikėjo balsuoti dėl viso „3 bloko“, o ne atskirų jo pakeitimų, pasirinkome nuo balsavimo susilaikyti.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Manau, kad Parlamento pasiūlyti didesni asignavimai įvairioms biudžete numatytioms veiklos sritims ir 1,5 mlrd. EUR parama Europos ekonomikos atkūrimo plano įgyvendinimui yra gyvybiškai svarbūs ištekliai, padėsiantys Europos Sąjungai įveikti ekonomikos krizę, taip pat sustiprinti savo vaidmenį pasaulyje.

Kaip minėjau, ypač svarbu skirti būtinuosius asignavimus mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios yra vienos iš pagrindinių šios krizės aukų, kad jos galėtų išgyventi šios krizės sąlygomis. Didesni asignavimai naujovių ir konkurencingumo pagrindų programai suteiks galimybę skatinti verslą ir naujovių diegimą, nes šios sritys labai svarbios įtvirtinant ES padėtį pasaulio rinkoje ir užtikrinant socialinę ir ekonominę plėtrą vidaus rinkose.

Tačiau apgailestauju, kad pieno gamybos sektoriui skirta tik 300 mln. EUR parama. Rimta krizė, kurią sektorius šiuo metu patiria, mano nuomone, pateisintų sprendimą skirti pieno gamintojams didesnę paramą (600 mln. EUR, kaip buvo pasiūlyta iš pradžių), kad padėtume jiems įveikti sunkumus, su kuriais jie šiuo metu kovoja. Todėl manau, kad 300 mln. EUR nėra pakankama suma, ir tikiuosi, kad klausimas dėl paramos dydžio dar gali būti persvarstytas labiau atsižvelgiant į pieno gamintojų reikmes.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Kalbėdamas apie Parlamento poziciją, norėčiau pabrėžti šiuos aspektus: a) pakeitimus dėl Komisijos pasiūlytų ir vėliau Tarybos atšauktų asignavimų persikirstymo; b) Europos ekonomikos atkūrimo planą, kurį Europos Parlamentas laiko prioritetiniu ir mano, kad jo finansavimui turi būti skirta papildomų lėšų; c) pasiūlymus padidinti asignavimus srityse, susijusiose su energetiniu saugumu, moksliniais tyrimais ir plėtra, parama mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei visą gyvenimą truncančiu mokymusi; d) pieno gamybos sektoriui skirto 300 mln. EUR fondo sukūrimą; ši suma nepakankama, bet didžiausia, kurią galime skirti (manau, labai svarbu turėti reguliavimo mechanizmą ir toliau taikyti pieno kvotas); e) programos dėl plačiajuostės interneto prieigos kaimo bendruomenėms finansavimą iš maržos, skirtos 2 antraštinėje dalyje numatytiems išlaidoms 2; f) pakeitimo projektą, kurį pateikėme siekdami sustiprinti ir pakeisti programą „Erasmus“, kad ji taip pat galėtų būti naudojama kaip priemonė, suteikianti galimybių jokios darbo patirties neturinčiam jaunimui įsidarbinti.

Tikiuosi, kad biudžete mokėjimams skirtos lėšos, siekiančios apie 127 mlrd. EUR, bus visiškai išnaudotos, atsižvelgiant į tai, kad lėšų realizavimas užtrunka laikotarpį, atitinkantį finansinius metus.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Atsižvelgiant į ekonomikos ir socialinę krizę, dėl kurios labai sumažėjo darbo vietų ir pablogėjo žmonių gyvenimo sąlygos, 2010 finansiniams metams skirtame Bendrijos biudžete, dėl kurio projekto šiandien diskutuojame, labai stinga to, ko šiandien reikia, ir tai dar kartą parodo, ką „Europos solidarumas“ iš tikrųjų reiškia. Užuoat pateikę atsaką į socialinę krizę, atidedame didelę biudžeto lėšų sumą išlaidų karinėje srityje didinimui bei paramai ekonominėms ir finansinėms grupėms, tuo stiprindami Europos Sąjungos militaristines ir neoliberalias tendencijas.

Nors, palyginti su Tarybos ir Europos Komisijos pasiūlytu biudžeto projektu, Parlamento pasiūlyme numatoma suma didesnė, ji vis tiek apytikriai 6 mlrd. EUR mažesnė už sumą, kurią numatyta skirti 2010 m. pagal 2007–2013 m. daugiametę finansinę programą, nors galutinė suma – dėl kurios bus apsispręsta gruodžio mėn. – dar nežinoma. Tačiau džiaugiamės, kad patvirtintas mūsų pateiktas pakeitimas, kuriame siūloma biudžete sukurti naują antraštinę dalį, skirtą veiklai tekstilės ir avalynės pramonės srityje, siekiant sukurti šiai pramonei skirtą Bendrijos programą. Šiuo pasiūlymu siekiama padėti pramonei įveikti krizę, kurią lėmė proporcingai didėjantis importas iš trečiųjų šalių, ypač regionuose, kurie labiausiai priklausomi nuo šio sektoriaus.

Gunnar Hökmark (PPE), raštu. – (SV) Mes remiame pagrindinius principus, kuriais grindžiamas 2010 finansinių metų ES biudžetas, ir noriu pabrėžti, kad mokesčių mokėtojai pagrįstai tikisi mainais už pinigus gauti optimalią vertę. Finansinėje perspektyvoje nustatyta programa turi būti gerbiama, todėl džiaugiamės, kad biudžetas neviršys šioje programoje nustatytų ribų. Norime, kad bendras biudžetas būtų sumažintas smarkiai sumažinant žemės ūkiui ir regioninei pagalbai skirtas lėšas. Norime, kad daugiau mūsų bendrų lėšų būtų skirta mokslinių tyrimų ir plėtros veiklai, augimui, infrastruktūrai ir saugumui.

Paulo Rangel (PPE), raštu. – (PT) Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad esu nusivylęs, jog Taryba dar labiau sumažinto Komisijos projekte pateiktą preliminarų biudžetą ir kad veiklai pagal biudžeto 1a antraštinę dalį

„Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti“ skirti nepakankami asignavimai, nors dedamasi, kad prioritetinis dėmesys 2010 m. biudžete skiriamas piliečiams ir ekonomikos krizės įveikai. Tai, kad Taryba apkarpė asignavimus, skirtus Lisabonos strategijai įgyvendinti, prieštarauja deklaruojamam siekiui įveikti esamą ekonomikos krizę.

Tačiau palankiai vertinu tai, kad priimtas Portugalijos socialdemokratų Europos Parlamente pasiūlymas, kurį pateikti jie pažadėjo Portugalijos rinkėjams, dėl jaunimo užimtumo skatinimo sukuriant programą, analogišką programai „Erasmus“, kuri suteiks galimybių jokios darbo patirties neturintiems jauniems asmenims įsidarbinti ir taip prisidės prie ekonomikos krizės įveikos.

Galiausiai nepritariu tam, kad tokiu metu, kai struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas turėtų būti panaudoti kaip svarbi augimą ir ekonomikos atsigavimą skatinanti priemonė, Taryba priėmė sprendimą apkarpyti asignavimus, skirtus veiklai, numatytai 1b antraštinėje dalyje „Sanglauda augimui ir užimtumui skatinti“, apimančiai daug svarbių politikos sričių, kuriomis siekiama kovoti su klimato kaita ir skatinti augimą bei užimtumą.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), raštu. – (RO) Balsavau už tai, kad būtų sukurtas naujas fondas, kurio lėšos būtų naudojamos siekiant paremti pieno gamintojų pastangas įveikti krizę šiame sektoriuje, nors tokią paramą derėjo numatyti jau daug anksčiau. Apgailestauju, jog neturėjome galimybės balsuoti už tai, kad pieno gamintojams būtų skirta 600 mln. EUR parama, kaip buvo pasiūlyta pranešime savo iniciatyva, kurį Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas priėmė rugsėjo 1 d., ir kaip norėtų S&D frakcija. Jei ES ūkininkai negali džiaugtis didesne ES parama, tai byloja, kad Europa jų atžvilgiu nusiteikusi nepalankiai.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – Pasiūlytasis 2010 m. biudžetas, prieštaraujantis eilinių žmonių interesams, visais atžvilgiais byloja apie reakcingus ES tikslus ir dar kartą įrodo, kad ES yra tarptautinė imperialistinė sąjunga, tarnaujanti kapitalui. Kapitalizmo krize naudojamosi siekiant įgyvendinti esmines reakcingas kapitalizmo pertvarkas darbo klasės sąskaita ir padidinti verslo monopolijų pelną. Finansuojamos programos, kuriomis griaujami darbo santykiai, pakertamos darbo ir socialinės teisės, skatinamos lanksčios darbo formos ir pažeidžiamos kolektyvinių sutarčių sąlygos.

Jaunimui vietoje darbo siūlant praktines stažuotes ir visą gyvenimą trunkantį mokymąsi stiprinamos nesaugaus užimtumo sistemos. Vykdam bendrą žemės ūkio politiką didinama žemės nuosavybės koncentracija ir skurdinami ūkininkai maisto pramonės ir prekybos sektoriaus naudai. Stiprinamos darbo judėjimo persekiojimo ir slopinimo priemonės, kaip antai agentūra FRONTEX, Europolas ir Eurojustas, kurių asmens duomenų bazės ir mechanizmai naudojami siekiant primesti ES imperialistinę politiką, bendrą užsienio ir saugumo politiką ir stiprinti karinę infrastruktūrą.

Vertiname Europos Parlamento dešiniųjų ir kairiųjų centro partijų balsavimą už pasiūlytąjį ES biudžetą kaip visapusišką išpuolį prieš darbo klasę. Balsavome prieš ES biudžetą, nes jis tarnauja stambiajam verslui ir dar labiau sunkina eilinių žmonių padėtį.

Pranešimas: Vladimír Maňka (A7-0037/2009)

Robert Atkins (ECR), raštu. – Jungtinės Karalystės konservatoriai ir toliau tiki racialesniu Europos Parlamento biudžeto lėšų naudojimu ir griežtesne atskaitomybe.

Tačiau Parlamentas vėl siekia smarkiai padidinti Tarybos pasiūlytą biudžetą. Todėl konservatoriai balsavo už ES biudžeto lėšomis finansuojamų sričių sumažinimą.

Toliau remiame sritis, kuriose ES sukuria vertę, kaip antai moksliniai tyrimai naujų technologijų srityje, informacijos teikimas ES piliečiams ir komunikacija ar Europos ombudsmeno bei Audito Rūmų veikla. Tačiau mes taip pat balsavome prieš daugybę kitų biudžeto eilučių, kurias laikome nepagrįstu lėšų švaistymu tokiu metu, kai visi turėtume rodyti ekonominį apdairumą.

Kalbant konkrečiai, balsavome prieš asignavimų skyrimą Regionų komitetui, taip pat parėmėme pasiūlymus atsisakyti labiausiai netinkamų biudžeto eilučių, pvz., subsidijų tabako augintojams, taip pat daugybės kitų biudžeto eilučių, susijusių su subsidijomis ir paramos schemomis žemės ūkiui, taip pat atsisakyti išlaidavimo administravimo srityje.

Martin Callanan (ECR), raštu. – ECR frakcija tiki racialesniu Europos Parlamento biudžeto lėšų naudojimu ir griežtesne atskaitomybe.

Tačiau Parlamentas vėl pabandė smarkiai padidinti biudžetą, kurį pasiūlė Ministrų Taryba. Todėl konservatoriai balsavo už ES biudžeto lėšomis finansuojamų sričių sumažinimą.

Toliau remiame sritis, kuriose ES sukuria vertę, kaip antai moksliniai tyrimai naujų technologijų srityje, informacijos teikimas ES piliečiams ir komunikacija ar Europos ombudsmeno bei Audito Rūmų veikla. Tačiau mes taip pat balsavome prieš daugybę kitų biudžeto eilučių, kurias laikome nepagrįstu lėšų švaistymu tokiu metu, kai visi turėtume rodyti ekonominį apdairumą.

Kalbant konkrečiai, balsavome prieš asignavimų skyrimą Regionų komitetui, taip pat parėmėme pasiūlymus atsisakyti labiausiai netinkamų biudžeto eilučių, pvz., subsidijų tabako augintojams, taip pat daugybės kitų biudžeto eilučių, susijusių su subsidijomis ir paramos schemomis žemės ūkiui, taip pat atsisakyti lėšų švaistymo administravimo srityje.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Palankiai vertinu tai, kad šiose diskusijose dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto kalbant apie asignavimų skyrimą įvairiems Europos ūkio sektoriams atsižvelgiama į konkrečias sąlygas, susijusias su šiuo metu mūsų patiriama krize.

Norėčiau atkreipti dėmesį į didžiulę būtinybę sukurti fondą, kurio lėšomis būtų paremti šiuo metu didžiulių sunkumų patiriantys ūkininkai pieno gamybos sektoriuje, ir tikiuosi, kad bus priimtos priemonės, leisiančios veiksmingai paremti šio sektoriaus veiklą.

Taip pat svarbu skirti būtinuosius asignavimus mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios yra vienos iš pagrindinių šios krizės aukų, kad jos galėtų išgyventi šios krizės sąlygomis. Didesni asignavimai naujovių ir konkurencingumo pagrindų programai suteiks galimybę skatinti verslą ir naujovių diegimą, nes šios sritys labai svarbios įtvirtinant ES padėtį pasaulio rinkoje ir užtikrinant socialinę ir ekonominę plėtrą vidaus rinkose.

José Manuel Fernandes (PPE), raštu. – (PT) Džiaugiuosi, kad priimtas pakeitimas, kuriame siūloma kiekvienos parlamentinės kadencijos pradžioje sudaryti biudžetą pradedant nuo nulinio lygio, kurį pateikiau Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos vardu. Šis metodas leis sudaryti tokį biudžetą, kuris atitinka tikruosius poreikius, ir užtikrinti didesnę skaidrumą, biudžetinę drausmę ir išlaidų efektyvumą. Taip pat pasisakau už tai, kad pastoviosios ir kintamosios išlaidos būtų atskirtos ir kad kintamųjų išlaidų pagrįstumas būtų nustatomas atliekant išlaidų ir naudos analizę. Tokiose srityse kaip komunikacija ši išlaidų ir naudos analizė yra svarbi priemonė, padedanti užtikrinti geresnius rezultatus ir tinkamą išteklių valdymą.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad šiame biudžeto projekte neatsižvelgiama į reikalavimus, susijusius su Lisabonos sutarties įsigaliojimu ateityje, kuriems iškilus turbūt bus būtina parengti taisomojo biudžeto projektą. Norėčiau pabrėžti, kad aukšta įstatymų leidimo veiklos kokybė turėtų būti pagrindinis Parlamento prioritetas, todėl šiai veiklai turi būti skirta pakankamai lėšų. Taip pat manau, kad svarbu priimti ilgalaikę politiką dėl pastatų, kuria būtų atsižvelgta į pastatų išlaikymo išlaidas.

Sylvie Guillaume (S&D), raštu. – (FR) Balsavau už pirmajame svarstyme pasiūlytą 2010 m. biudžeto projektą, kuriame mokėjimų asignavimai sudaro 127,5 mlrd. EUR, tikėdamasi, kad antrajame svarstyme turėsime galimybę pasiekti ambicingesnių rezultatų, ypač ekonomikos atkūrimo planui skirtų išteklių atžvilgiu, proporcingų užimtumo, socialinės sanglaudos, kovos su klimato kaita ir skurdo mažinimo srityse mūsų laukiantiems iššūkiams. Man pirmiausia buvo svarbu apginti paramą klausimui dėl smulkiųjų kreditų, kurį socialistai laiko prioritetiniu, skiriant išteklių socialinei ekonomikai, kartu nemažinant išteklių, skirtų PAŽANGOS programai. Šiai biudžeto daliai skirti asignavimai iš tiesų labai riboti, bet šiuo atžvilgiu esame varžomi finansinėje perspektyvoje nustatytų ribų. Diskutuojant dėl naujos biudžetinės perspektyvos reikės rimtai pasistengti, kad šios ribos būtų persvarstytos.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), raštu. – (PT) Džiaugiuosi, kad visa Parlamentui skirta biudžeto suma neviršija mūsų pačių nustatytos 20 proc. išlaidų, numatytų daugiametės finansinės programos 5 antraštinėje dalyje („Administracinės išlaidos“), ribos. Krizės metais Parlamentui svarbu pateikti save kaip instituciją, kuri laikosi biudžetinės drausmės ir kontroliuoja savo išlaidas.

Patvirtintas biudžeto projektas neapima pakeitimų, kurie, galimas daiktas, bus būtini, ypač teisėkūros srityje, kai Lisabonos sutartis pradės galioti. Svarbu pabrėžti, kad pagrindinis Parlamento prioritetas, kaip mano Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija, yra įstatymų leidimo funkcija ir kad Parlamentui turi būti skirti būtinieji ištekliai, kad jis galėtų tinkamai atlikti savo darbą.

Džiaugiuosi, kad susitarta dėl Europos lygmeniu veikiančių politinių partijų ir organizacijų veiklos informacijos politikos srityje finansavimo, nes tai padės užtikrinti glaudesnę bendravimą su piliečiais ir aktyvesnį jų

dalyvavimą ES politiniame gyvenime. Šiuo atžvilgiu taip pat bus būtina išsamiau aptarti ilgalaikius principus, kuriais turėtų būti grindžiamas šiai sričiai skirtas biudžetas.

Balsavau už šį pranešimą.

Paulo Rangel (PPE), raštu. – (PT) Džiaugiuosi, kad visa Parlamentui skirta biudžeto suma neviršija mūsų pačių nustatytos 20 proc. išlaidų, numatytų daugiametės finansinės programos 5 antraštinėje dalyje („Administracinės išlaidos“), ribos. Tačiau svarbu pabrėžti, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, pagal kurią numatoma išplėsti Parlamento funkcijas, bus būtina parengti taisomąjį biudžetą, kuriame bus sudėtinga išlaikyti šią 20 proc. ribą. Pagrindinis Parlamento prioritetas yra užtikrinti aukštą įstatymų leidimo veiklos kokybę ir siekiant, kad šis tikslas taptų tikrove, būtina sudaryti atitinkamas sąlygas.

Taip pat džiaugiuosi darbu, kurį atliko Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcijos šešėlinis pranešėjas José Manuel Fernandes, kuris labai prisidėjo, kad šis pranešimas taptų labai svarbiu dokumentu Parlamentui. Ypač norėčiau pabrėžti tik ką patvirtintą jo pateiktą pakeitimą, kuriame siūloma kiekvienos parlamentinės kadencijos pradžioje sudaryti biudžetą pradedant nuo nulinio lygio, nes šis metodas leis sudaryti tokį biudžetą, kuris atitinka tikruosius poreikius, ir užtikrinti didesnę skaidrumą, biudžetinę drausmę ir išlaidų efektyvumą.

Pranešimas: Claude Moraes (A7-0040/2009)

Carlos Coelho (PPE), raštu. – (PT) Parlamentas nuolat atmesdavo iniciatyvas, kurios jam buvo pateikiamos jau nuo 1998 m. išsamiai konsultuojantis dėl klausimų, susijusių su tuo, kad Europolo tarnyba pagal savo įgaliojimus yra tarpvyriausybė institucija, bet jos veiklai netaikoma nei demokratinė, nei teisinė kontrolė. Dabar, kai patvirtintas sprendimas padaryti Europolą ES agentūra, kurios veikla finansuojama Bendrijos biudžeto lėšomis, ir išplėstas Parlamento vaidmuo vykdant šios agentūros veiklos priežiūrą, būtinybės imtis tolesnių veiksmų nebėra.

Todėl balsavau už šią Čekijos iniciatyvą, kuria siekiama išspręsti administracinį klausimą, t. y. patikslinti Europolo darbuotojams mokamus bazinius atlyginimus ir išmokas atsižvelgiant į padidėjusias pragyvenimo išlaidas Nyderlanduose. Tačiau derėtų pabrėžti, kad bet koks sprendimas dėl Europolo darbuotojams mokamų atlyginimų patikslinimo turi būti priimamas tik tuo atveju, jei Taryba vienbalsiai jam pritaria.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE), raštu. – (FR) Balsavau už pasiūlymą dėl sprendimo patikslinti Europolo darbuotojams mokamus bazinius atlyginimus ir išmokas. Šiuo pasiūlymu siekiama priderinti šios agentūros darbuotojams mokamus atlyginimus prie padidėjusių pragyvenimo Nyderlanduose išlaidų, taip pat prie pakitusių atlyginimų, mokamų valstybių narių valstybės tarnybų darbuotojams. Ši parama dabar yra dar būtinesnė, nes Europolas tapo Bendrijos biudžeto lėšomis finansuojama Europos Sąjungos agentūra.

Reglamento (EB) Nr. 1234/2007 (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimas) keitimas

Luís Paulo Alves (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už tai, kad pieno gamybos sektorius būtų įtrauktas į reglamento 186 straipsnio taikymo sritį, nes ši svarbi priemonė leis Komisijai skubiai reaguoti į krizes. Tačiau Parlamentas neturėtų būti nušalintas nuo šios priemonės taikymo proceso, ypač dabar, kai bendro sprendimo procedūra artėja į pabaigą, todėl labai svarbu, kad Komisija šią veiklą prižiūrėtų.

Dėl valstybių narių savanoriško papildomų rinkliavų schemos, paprastai vadinamos „baudomis“, taikymo siekiant turėti šaltinį pieno gamybos sektoriaus finansavimui savo lėšomis. Tikiu, kad ši priemonė suteiks valstybėms narėms galimybę pačioms duoti atsaką į problemas, nors manau, kad Europos masto krizės atveju europinis atsakas būtų tinkamesnis sprendimas.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad tiek daug stengęsi pastaraisiais mėnesiais, kad Komisija pasiūlytų priemones, jokių būdu neturime atsisakyti galimybės padėti Europos pieno gamintojams ir jų šeimoms tokiu sunkmečiu, kokį jie dabar patiria.

Richard Ashworth (ECR), raštu. – Balsavau už šiuos reglamento dėl bendro bendro žemės ūkio rinkų organizavimo pakeitimus, nes manau, kad 280 mln. EUR paramos paketas suteiks pieno gamybos sektoriui realią paramą ir šis sektorius jį priims teigiamai. Todėl esu įsitikinęs, kad bus būtina suteikti Komisijai laikinuosius įgaliojimus, numatytus reglamento 186 straipsnyje, kad ši parama galėtų būti suteikta. Tačiau manau, kad šiais įgaliojimais, suteikiamais siekiant užtikrinti sklandų šios priemonės įgyvendinimą, Komisija turėtų naudotis ne ilgiau kaip dvejus metus.

Tačiau negaliu pritarti nacionalinių pieno kvotų supirkimo schemai, kurią Komisija taip pat pasiūlė ir kuri apima planus taikyti papildomas rinkliavas gamintojams, viršijantiems jiems skirtas pieno kvotas. Neturėtume bausti našiai dirbančių gamintojų, nes jie yra pieno gamybos pramonės ateitis. Šis paketas yra trumpalaikė priemonė, pateikianti trumpalaikį problemų sprendimą, tačiau ateityje pieno gamybos pramonei reikės aiškos ilgalaikės strategijos.

Anne Delvaux (PPE), raštu. – (FR) Džiaugiuosi, kad sprendimo dėl pieno gamybos sektoriaus įtraukimo į reglamento 186 straipsnio taikymo sritį ir kvotų supirkimo schemas įgyvendinimas neatidėtas vėlesniam laikui, kaip vienu metu nuogaštavome, nes „pieno“ metai, trunkantys nuo balandžio 1 d. iki kovo 31 d., jau gerokai įsibėgėję! Nors pasiūlytas priemonės vertinu palankiai, vis dėlto manau, kad šios priemonės anaip tol nėra pakankamos, ypač atsižvelgiant į tai, kad kvotų supirkimo atžvilgiu kamuolys vėl yra valstybių narių ir nacionalinio finansavimo aikštelėje. Be to, šiuo atveju kalbame apie vidutinės trukmės ir ilgalaikės priemonės.

Tačiau sektoriui neatidėliotinai reikia trumpalaikių Bendrijos priemonių. Tai labai svarbu, nes ūkininkų lūkesčiai šiuo atžvilgiu labai dideli. Galiausiai įgyvendinant 186 straipsnio nuostatas ateityje bus būtina stebėti, kaip kasmet atnaujinamas mechanizmas, ir suteikti Komisijai galimybę kiekvienais metais šią priemonę atnaujinti automatiškai. Tai taip pat leis Parlamentui ir Tarybai taikyti didesnę spaudimą Komisijai.

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą pakeisti reglamentą dėl bendro bendro žemės ūkio rinkų organizavimo, nes atsižvelgiant į rimtą krizę, kurią šiuo metu patiria Europos pieno gamybos sektorius, būtina imtis skubių priemonių, kurios padėtų atkurti rinkos pusiausvyrą ir užtikrinti pakankamas pajamas ūkininkams, nes tai yra vieni iš BŽŪP tikslų, kuriuos dar kartą patvirtinome Lisabonos strategijoje.

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šie pasiūlymai yra pieno gamybos sektoriaus atžvilgiu Komisijos vykdomos politikos nesėkmės pripažinimas. Balsavome prieš šį pasiūlymą dėl kelių priežasčių: 1) suma, kurią pasiūlė Komisija pieno rinkai stabilizuoti, akivaizdžiai nepakankama ir bus išmokėta tik 2010 m., todėl išspręsti padėtį, akivaizdžiai reikalaujančią skubaus atsako, tokiu mastu, koku reikia, nebus įmanoma, ypač smulkiųjų ir vidutinių gamintojų atveju; 2) šiame pranešime pasiūlytu pieno ir pieno produktų įtraukimu į reglamento 186 straipsnio taikymo sritį užtikrinami Komisijos įgaliojimai, kuriuos jai suteikė Parlamentas ir Taryba, bet nenurodomi veiksmai, kurių bus imamasi; 3) pasiūlytos priemonės nekeičia pastaruoju metu reformuotos BŽŪP tikslų visiškai liberalizuoti rinką panaikinant jos reguliavimo priemones, kvotas ir gamybos teises – gairių, kurios ir yra pagrindinė dabartinės krizės priežastis; 4) patvirtinti asignavimai pirmiausia skirti sektoriaus pertvarkai, kuri, kaip Komisija ją supranta, reiškia tūkstančius gamintojų, atsisakančių savo veiklos, ir visus atitinkamus socialinius bei su aplinka susijusius to padarinius; 5) dėl pasiūlytos priemonės nelygybė tarp gamintojų ir šalių skirstant lėšas dar labiau padidės, o tai dar labiau pablogins daugybės gamintojų padėtį.

Sylvie Guillaume (S&D), raštu. – (FR) Balsavau už naują kovą su krize pieno rinkoje priemones, kuriomis siekiama paremti pieno gamintojus, šiuo metu patiriančius ypač didelių sunkumų. Šias priemones priimti nebuvo skubama, nors pieno gamintojai kalbėjo apie savo problemas jau nuo praeitų metų pavasario. Valstybių narių pasiūlytas 280 mln. EUR biudžetas yra nepakankamas. Privalome parodyti, kad esame daug ambicingesni, ir paremti 600 mln. EUR pagalbos paketą, kad gamintojai galėtų išbristi iš krizės, kurią dabar patiria. Ypač didelį rūpestį man kelia šio sektoriaus ateitis, nes nieko nedaroma siekiant išlaisvinti gamintojus iš rinkos mechanizmų gniaužtų, nors Europos Audito Rūmai paskelbė apie pieno rinkos valdymo priemonių būtinybę, nes kitaip rizikuojama sužlugdyti pieno gamintojus daugybėje pažeidžiamų regionų, negebant suprasti, kad būtent aukštos pridėtinės vertės produktai gali padėti Europai įsitvirtinti pasaulio rinkoje.

Alan Kelly (S&D), raštu. – Pieno gamintojai šiuo metu patiria labai didelių sunkumų. Airijoje, kur pieno gamybos pramonei tenka strategiškai svarbus vaidmuo, 2009 m. nuostolių patirs beveik visi pieno gamintojai. Negalima leisti, kad viena iš pagrindinių Europos pramonės šakų kentėtų tokią padėtį. Balsavau už šiandien pateiktą pakeitimą norėdamas parodyti solidarumą su ūkininkų bendruomene tokiu jai sunkiu metu. Tik apgailestauju, kad nebalsavome už tai, jog pieno gamintojams vietoje 300 mln. EUR būtų skirta 600 mln. EUR parama, kaip iš pradžių pasiūlė Parlamentas. Tačiau balsavimą dėl šio klausimo komitetų lygmeniu užblokavo Parlamento centro dešinėsios partijos. 300 mln. EUR yra geriau nei nieko, bet ateityje reikės imtis drastiškesnių veiksmų siekiant paremti šią pramonę.

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL), raštu. – Susilaikiau galutiniam balsavimui dėl reglamento dėl bendro bendro žemės ūkio rinkų organizavimo (pagal Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnį), nes pasiūlytosios Komisijos priemonės, mano nuomone, nėra pakankamos.

Pieno gamybos sektoriaus krizė – tai problema, reikalaujanti imtis skubių veiksmų, ir tai dar viena iš priežasčių, kodėl balsavau už tai, kad klausimui dėl minėto reglamento keitimo būtų taikoma Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnyje numatyta skubos tvarka. Tačiau esamas Komisijos pasiūlymas yra nepakankamas ir man norėtųsi, kad netrukus būtų pateiktas pasiūlymas dėl tinkamų paramos priemonių, kurios padės pieno gamybos sektoriui veiksmingai kovoti su krize. Balsuodami už šį pasiūlymą užkirstume kelią galimybei ateityje pieno gamybos sektoriui pasiūlyti veiksmingesnių priemonių.

Astrid Lulling (PPE), raštu. – (DE) Dėl krizės pieno gamybos pramonėje daugybė ūkininkų atsidūrė ties bankroto riba. Ilgai laukusi pieno kainų pakilimo Europos Komisija galiausiai ėmėsi skubių pieno gamintojų gelbėjimo priemonių.

Privatiems sūrio gamintojams skirta parama bus padidinta iki 15 mln. EUR, bet ja daugiausia pasinaudos Italijos gamintojai.

Bus pratęstas intervencijos laikotarpis dėl pieno miltelių bei sviesto ir padidintos eksporto grąžinamosios išmokos. Šios priemonės turėtų padėti stabilizuoti pieno kainas vidutiniu laikotarpiu.

Pieno gamybos sektoriui paremti skirta 280 mln. EUR suma, kad valstybės narės turėtų lėšų finansuoti nacionalinės pagalbos priemones, bet ši parama yra tik šiek tiek daugiau nei lašas jūroje.

Komisija siūlo valstybėms narėms savanoriškai taikyti kvotų supirkimo schemą, kad pieno gamintojai būtų skatinami iš dalies arba visiškai atsisakyti pieno gamybos veiklos. Produktiviausių ūkių, gaminančių per daug produkcijos, bus prašoma smarkiai apriboti savo veiklą. Šios priemonės pareikalaus iš valstybių narių didelių išlaidų, nes dėl bendros ekonomikos krizės nacionaliniuose biudžetuose neliko atsargų. Šios priemonės atžvilgiu nepuoselėju didelių vilčių.

Labiausiai apčiuopiama priemonė krizę patiriančiam pieno gamybos sektoriui skirtame paramos pakete yra pieno įtraukimas į Reglamento (EB) Nr. 1234/2007 186 straipsnio taikymo sritį, kad Komisija turėtų galimybę imtis skubių kovos su krize priemonių. Tačiau sprendimas apriboti šios priemonės galiojimo laiką man atrodo abejotinas, todėl balsavau už Parlamento poziciją.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Balsavau prieš rezoliuciją dėl pieno gamybos sektoriaus, nes manau, kad Komisijos pasiūlymas skirti sektoriui 280 mln. EUR pateiktas per vėlai, kad jį galima būtų įgyvendinti šiais metais, be to, ši suma bet kuriuo atveju nepakankama. Dėl šios priežasties balsavau už pasiūlymą sektoriui skirti 600 mln. EUR paramą. Kita vertus, sprendimu įtraukti pieną ir pieno produktus į reglamento 186 straipsnio taikymo sritį Europos Parlamento ir Tarybos įsteigtam valdymo komitetui bus suteikti tam tikri įgaliojimai, nors konkrečių nuorodų apie tai, kokių praktinių veiksmų bus imamasi, nepateikta. Tačiau priimtos priemonės nekeičia pastarosios BŽŪP reformos tikslo visiškai liberalizuoti pieno produktų rinką, kurį mūsų frakcija atmeta. Šios priemonės bus naudingos maisto gamybos pramonei ir stambiems realizacijos tinklams, bet ne smulkiems ir vidutiniams gamintojams. Be to, jos prisidės prie gamybos koncentracijos ir dar labiau padidins pramonės pelną, kuris pastaraisiais metais labai išaugo dėl nukritusios pieno supirkimo kainos ir išaugusios pardavimo galutiniam vartotojui kainos.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE), raštu. – (FR) Parėmiau pasiūlymą sukurti „pieno“ fondą siekiant padėti krizę patiriančiam sektoriui, tiksliau sakant, ūkininkams, kurie atsidūrė sunkiausioje padėtyje. Konkrečiai kalbant, balsavau už pakeitimą, kuriame siūloma 20 mln. EUR padidinti Europos Komisijos pasiūlytą sumą, kad bendra paramos suma sudarytų 300 mln. EUR. Kalbu apie reglamento dėl bendro bendro žemės ūkio rinkų organizavimo pakeitimą, kuris suteiks galimybę Europos Komisijai savo iniciatyva imtis skubių priemonių panašių sutrikimų, kurie šiandien jau du mėnesius destabilizuoja pieno rinką, atvejais. Šio biudžeto akivaizdžiai nepakanka ištraukti visiems pieno gamintojams iš keblios padėties, kurioje jie atsidūrė. Tačiau, atsižvelgiant į esamas biudžeto maržas, prašyti didesnės sumos, deja, būtų neatsakinga. Be to, prašydami suteikti pieno gamintojams didesnę paramą rizikavome iš viso nepatvirtinti jokios paramos. Turėčiau pabrėžti, kad šiomis priemonėmis tik paklojome pamatus. Diskusijos dėl rinkos reguliavimo mechanizmo, kuris turės būti sukurtas po 2013 m., tęsiasi ir Europos Parlamentas dės pastangas, kad būtų sukurtas veiksmingo ir patikimo žemės ūkio rinkų veikimo pagrindas. Be to, papildomų galimybių šiuo atžvilgiu bus suteikta Lisabonos sutartimi.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), raštu. – (PT) Parlamento plenariniame posėdyje Strasbūre priimti pranešimai, apimantys tris konkrečias skubios pagalbos priemones: 280 mln. EUR tiesioginės paramos gamintojams fondą, laikiną pieno kvotų supirkimo kainų apskaičiavimo taisyklę ir pieno įtraukimą į reglamento dėl bendro rinkų organizavimo 186 straipsnio taikymo sritį. Manau, kad šios priemonės svarbios, bet nepakankamos. Tai tik vienkartinės priemonės, kurios nepadės išspręsti problemos, kuri jau tapo didelio

masto struktūrine problema. Sektoriui reikia rezultatyvių ir veiksmingų valdymo mechanizmų, kurie suteiktų galimybę sektoriui, esant reikalui, įsikišti į rinkos veikimą, o ne Europos Komisijos siūlomų priemonių, remiančių rinkos liberalizavimą ir jos reguliavimo panaikinimą.

Pieno gamybos sektoriaus krizė aiškiai parodė, kad įtraukus pieną į reglamentą dėl bendro rinkų organizavimo, dar bus būtina taikyti papildomas priemones, kaip antai kvotų mechanizmas, kad pieno rinka būtų stabilizuota.

280 mln. EUR vertės parama, kurią dar turės patvirtinti Ekonomikos ir finansų ministrų taryba lapkričio 19 d. vyksiančiame susitikime, bus teikiama valstybėms narėms finansiniu paketu, kurio dydis priklausys nuo gamybos apimtys ir metinių kvotų. Pagal apskaičiavimus Portugalija gaus 6–7 mln. EUR, kurie bus skirti spręsti problemą, susijusią su gamintojų kainų kritimu, kuris, palyginti su 2007–2008 m. kainomis, viršija 50 proc....

(Paaiškinimas dėl balsavimo sutrumpintas pagal Darbo tvarkos taisyklių 170 straipsnį)

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Komisijos ir vyriausybės priemonės sprendžiant krizę gyvulininkystės sektoriuje atitinka bendruosius principus, kuriais grindžiama eilinių žmonių interesams prieštaraujanti BŽŪP, ir, o tai dar svarbiau, ES priimtą sprendimą dėl visiško pieno produktų rinkos liberalizavimo. Rimčiausia problema yra ta, kad pasiūlyti asignavimai bus naudojami pertvarkoms, kuriomis siekiama padidinti maisto pramonės pelną, paspartinti ir taip sustiprinti pieno gamybos sektoriaus verslo grupės gyvulininkystės sektoriaus ūkininkų sąskaita. Pasiūlytos priemonės neišspręs opių problemų, kurių patiria smulkiųjų ir vidutinių pieno gamybos ūkių savininkai, t. y. problemų, susijusių su didelėmis gamybos išlaidomis ir juokingomis gamintojų kainomis.

Dar svarbiau, jos neišspręs opių problemų, kurių patiria gyvulininkystės sektoriaus ūkininkai, besiverčiantys gyvulių veisimu, mėsos gamyba, taip pat avių ir ožkų auginimu. Pramonininkai ir prekybininkai dvigubina savo pelną mokėdami juokingą kainą gamintojams ir lupdami didelius pinigus už šiuos plataus vartojimo maisto produktus iš darbininkų. Balsavome prieš šį pasiūlymą, nes juo siekiama toliau koncentruoti gamybą šiame sektoriuje. Vienintelė išeitis neturtingiems smulkiųjų ir vidutinių ūkių savininkams – kovoti prieš monopolistams naudingą ES politiką ir siekti, kad būtų pasukta kitokiu vystymosi keliu, kuris išlaisvins gyvulininkystės sektoriaus ūkininkus iš priespaudos, užtikrins jiems pajamas ir ateitį bei tarnaus žmonių mitybos poreikiams ir jų gerovei.

– Pasiūlymas dėl rezoliucijos B7-0097/2009

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, tai, kad Europos Sąjungos vidaus sienos panaikintos kartu, juolab prieš tai nesustiprinus išorės sienų apsaugos ir nepasirūpinus tuo, kad iš pradžių numatytos saugumo priemonės, kad ir kokios minimalios jos būtų, tuo metu jau būtų visapusiškai naudojamos, yra tikra problema. Nepaisant tokios tikrovės, mes neprieštaraujame šiai rezoliucijai, kurioje išreiškiamas rūpestis dėl SIS II ir VIS paleidimo vėlavimų. Tačiau visa tai iš esmės yra įsivaizduojama problema: tikroji problema yra pats Šengeno susitarimas, į steigimo sutartis dabar įtrauktas jo tariamas *acquis*, taip pat politika, kurią Briuselis vykdo vizų, imigracijos ir žmonių judėjimo atžvilgiu...

Šiandien Europą užtvindė teisėti ir neteisėti imigrantai, o tai lemia nusikalstamumo, igaunančio vis žiauresnes formas, didėjimą, nes iš valstybių atimta teisė kontroliuoti savo pačių sienas. Šengeno susitarimas paskatino spartų tarptautinio nusikalstamumo bei žmonių ir prekių – kartais legalių, kartais ne – neteisėtų srautų didėjimą be jokios tikros naudos Europos piliečiams. Todėl, kol šios sistemos taps veikiančiomis, bent leiskite naudotis išlygomis dėl apsaugos priemonių ir atkurti sienų kontrolę!

Joanna Senyszyn (S&D), raštu. – (PL) Visapusiškai remiu rezoliuciją dėl padėties, susijusios su antrosios kartos Šengeno informacinė sistema (SIS II) ir Vizų informacinė sistema (VIS). SIS II kūrimo darbai užsitęsė ir dėl daugybės techninių nesklandumų jau vėluojama įtraukti naujas šalis į Šengeno sistemą. Todėl būtina, kad Europos Parlamentas imtųsi vykdyti nuolatinę pažangos kuriant SIS II ir VIS stebėseną.

SIS II yra labai svarbus politinis projektas visai Europos Sąjungai. Jo įgyvendinimas ir tinkamas veikimas, kurio taip ilgai laukiame, yra būtina sąlyga tolesniam Šengeno erdvės išplėtimui, suteiksiančiam galimybę naujų ES visateisių valstybių narių (Bulgarijos, Rumunijos, Kipro ir Lichtenšteino) piliečiams laisvai judėti ES teritorijoje. SIS II taip pat yra svarbi priemonė, padėsianti kovoti su nusikalstamumu ir neteisėta imigracija. Remiantis 2008 m. ataskaita, kurią pateikė Vidaus reikalų ir administracijos ministerija, Lenkijai prisijungus prie Šengeno erdvės, per pirmąjį 2008 m. pusmetį Lenkijos pasieniečiams pavyko sulaikyti 50 proc. daugiau neteisėtų imigrantų nei per tą patį praeitų metų laikotarpį.

Lenkijos teritorijoje buvo sulaikyta per 350 asmenų, ieškomų pagal Europos arešto orderį, o užsienyje sulaikyta apytikriai 600 Lenkijos teisingumo sistemos ieškomų asmenų. Ypač svarbu, kad į SIS II planuojama įtraukti dingusių vaikų duomenų bazę, kurios nebuvo pirmosios kartos Šengeno informacinėje sistemoje (SIS I). Nuo tokių svarbių projektų kaip šis labai priklauso Europos piliečių pasitikėjimas mumis. Suvienytoji Europa negali sau leisti tolesnio vilkinimo ir aplaidumo.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos RC-B7-0118/2009

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šios rezoliucijos priėmimas negali nesukelti tam tikrų minčių dėl jos tikslų ir turinio. Pirma, Europos Sąjunga, užuot skelbusi save kovotoja už demokratiją, kas nėra tiesa, ir teikusi „praktines rekomendacijas“ kitoms šalims, pirmiausia turėtų susirūpinti demokratijos būkle savo namuose. Lisabonos sutarties ratifikavimo procesas yra tik vienas pavyzdys, rodantis, kad vadinamasis Europos projektas įgyvendinamas pažeidžiant principą dėl demokratinio Europos tautų dalyvavimo jame, pažeidžiant šių tautų interesus, norus ir siekius, taikant šioms šalims spaudimą, šantažuojant jas ir negerbiant jų priimtų sprendimų dėl kelio, kuriuo jos norėtų eiti kurdamos bendrą ateitį. Antra, kalbant apie išorės santykius, užuot rėmusios ginkluotės ir tarptautinių santykių militarizavimo atgaivinimą, ES valstybės narės turėtų prisidėti prie demokratijos remdamos tikrą taikos politiką ir tarptautinį bendradarbiavimą, grindžiamą pagarba kiekvienos šalies suverenumui ir nesikišimo principu, taip pat pagarba tarptautinei teisei ir Jungtinių Tautų chartijai. Deja, tai, ką darome, anaipol nėra toks indėlis. ES, kurioje vis labiau pasigendama demokratijos, negali rodyti pavyzdžio, juolab padėti įtvirtinti demokratiją pasaulyje. Todėl balsavome prieš šią rezoliuciją.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, ši rezoliucija, kaip įprasta, atskleidžia vadinamuosius gerus šių rūmų ketinimus žmogaus teisių srityje: parodyti ES vaidmenį tariamai nešant šviesą visai žmonijai, skleidžiant savo demokratijos sampratą, finansiškai remiant demokratinius pokyčius visose šalyse ir pan. Kaip galima jumis patikėti, kai ši Europos Sąjunga, toliau prekiaudama ar finansuodama nesvarbu ką, taip nenoriai, jei apskritai, taiko apsaugines išlygas, kurios vis dėlto yra numatytos šiuo klausimu visuose jos užsienio prekybos susitarimuose?

Kaip galima jumis patikėti, jei Europos Sąjunga net pačioje Europoje primeta tautoms Europos konstituciją, perkrikštytą Lisabonos sutartimi, nors kai kurios iš jų nedviprasmiškai pareiškė, kad jos nenori? Kaip galima jumis patikėti, ponios ir ponai, sėdintys šių rūmų kairėje, po vakarykščio bjauraus farso Italijos atžvilgiu, kuriame parodėte iki šiol neregėtą sektantiškumą ir fanatizmą?

Pranešimas: Elmar Brok (A7-0041/2009)

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už E. Broko pranešimą dėl institucinių Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) steigimo aspektų, kuris labai svarbus, jei norime didinti Europos Sąjungos išorės santykių nuoseklumą ir veiksmingumą. Labai svarbu užtikrinti, kad EIVT steigimas, kurį lėmė Lisabonos sutartyje numatytos naujovės, suteiktų galimybę ES išorės santykių srityje išsaugoti ir toliau plėtoti Bendrijos modelį bei išlaikyti ES institucinę pusiausvyrą.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) Europos išorės veiksmų tarnybos steigimas – tai natūralus Europos Sąjungos pastangų įgyti vis daugiau kompetencijos išorės santykių srityje rezultatas. Ši tarnyba galėtų tapti svarbia veiksmų derinimo ir ES pozicijos išorės santykiuose įtvirtinimo priemone, jei jai pavyks atsispirti direktoratų spaudimui ir jei su valstybių narių diplomatinėmis atstovybėmis ji bendradarbiaus, o ne konkuruos.

Apgailestauju, kad Užsienio reikalų komitete nepavyko laimėti paramą mano pateiktam pakeitimui dėl daugiakalbystės principo įtvirtinimo EIVT veikloje, šios tarnybos darbo kalbomis pasirenkant pasaulyje plačiai vartojamas europines kalbas.

Šis pasiūlymas visiškai suprantamas, nes EIVT prioritetinis tikslas – tiesti tiltus ir užmegzti ryšius su kitomis pasaulio šalimis, taigi savo darbo kalbomis ji turėtų pasirinkti tinkamiausias kalbas, nes kalba – tai viena iš darbo priemonių, padedančių užmegzti ir palaikyti tiesioginius ryšius. Atsižvelgiant į tai, nesuprantama, kodėl Parlamentas pasirinko nepaisyti strateginės daugiakalbystės principo ir Europos kalbų vertės plėtojant išorės santykius, nors ją pripažįsta ne tik pats, bet ir Europos Komisija.

Sylvie Guillaume (S&D), raštu. – (FR) Parėmiau Europos Parlamento poziciją dėl būsimos ES diplomatinės tarnybos struktūros. Tikiuosi, kad Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) iš esmės įkūnys Bendrijos principu grindžiamą požiūrį ir leis ES veiksmingai ir demokratiškai naudotis savo diplomatine įtaka. EIVT turi būti įsteigta kaip oficialus Komisijos padalinys, įtrauktas į jos administracinę ir biudžetinę sistemą. Taip pat tikiuosi, kad naujasis Komisijos narys, atsakingas už vystymąsi, sugebės išlikti nepriklausomas ir apginti

savo išimtinės teisės šios tarnybos atžvilgiu, o ne sieks sustiprinti Komisijos įgaliojimus sektoriuose, susijusiuose su Europos Sąjungos išorės veikla, įskaitant ES prekybos politiką ir ES išplėtimą. Todėl labai svarbu, kad Parlamento balsas būtų girdimas Taryboje, kuri 2009 m. spalio 29–30 d. susitikime turės parengti šios tarnybos veiklos gaires.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. Balsavau prieš E. Broko pranešimą dėl Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT), nes laikau šią tarnybą akivaizdžiausiu Europos Sąjungos militarizavimo pavyzdžiu. Tarnybos, kurią ketinama įsteigti įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, veikla apims visus ES saugumo ir gynybos politikos aspektus. Kaip teigiama pranešime, EIVT ir vyriausiasis įgaliotinis (ir Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas), talkinami 5 000 valstybės tarnautojų, imsis ES išorės atstovų vaidmens, bet šiai veiklai nebus taikoma jokia parlamentinė kontrolė. Aukštasis įgaliotinis bus atsakingas už civilinį ir karinį krizių valdymą, taip pat už klausimus, susijusius su žmogaus teisėmis, bet nebus atsakingas valstybėms narėms. Be to, EIVT bus įsteigta Tarybos sprendimu, kuris bus teikiamas tvirtinti Komisijai. Su Parlamentu bus tik konsultuojamasi, o tai byloja apie antidemokratinį šio sumanymo pobūdį. Manau, kad Europos išorės veiksmų tarnyba neatitinka Europos projekto dvasios, kurią mūsų frakcija nori ginti. Norime matyti Europą, tarnaujančią piliečiams ir kurią mūsų pačių, o ne Europą, grindžiamą dabar diegiamu susilaikymo nuo bet kokio įsikišimo į ekonomiką modeliu.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT), steigiamą vadovaujantis reakcinga Lisabonos sutartimi, yra mechanizmas, skirtas remti vis stiprėjančią imperialistinę agresiją ir eilinių žmonių interesus pažeidžiančią ES strategiją. Kapitalo politinių atstovų Europos Parlamente – konservatorių, socialdemokratų, žaliųjų ir jiems pritariančių grupių – skubėjimas balsuoti už EIVT įrodo jų atsidavimą europinio vienijančio kapitalo ekonominei politikai ir kariniams sprendimams:

- nepriklausomas ES atstovavimas visose tarptautinėse organizacijose atskirai nuo valstybių narių, kaip numatyta Lisabonos sutartyje;
- kuriama nepriklausoma ES tarnyba (EIVT), turėsianti civilinio ir karinio valdymo įgaliojimus, atitinkančius kryptis, pasirinktas įgyvendinant bendrą užsienio ir saugumo politiką bei Nuolatinio regioninių žemės ūkio sąjungų biuro (angl. APCA) įgaliojimus, kuriuos aukščiausiojo įgaliotinio nurodymu vykdys aukšto rango ES valstybės pareigūnai ir karininkai;
- EIVT bus naudojama kaip priemonė skatinti imperialistinę ES politiką pasitelkiant savo ambasadas ir imantis diplomatinį veiksmų atskirai nuo valstybių narių. Kelią šiems pokyčiams atvėrė Maastrichto sutartis, kuria buvo sukurta ES Europos užsienio ir saugumo politika bei įsteigtas APCA ir kuri signalizavo apie karinės agresijos eskalavimą bei ES militarizavimą.

Graikijos komunistų partija balsavo prieš šį pranešimą, kuris atskleidžia visus Lisabonos sutarties aspektus ir jos pavojingumą žmonėms, kovojantiems prieš ES, prieš šią tarptautinę kapitalo sąjungą ir jos vykdomą eilinių žmonių interesams prieštaraujančią politiką.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos RC-B7-0095/2009

Françoise Castex (S&D), raštu. – (FR) Nedalyvavau šiame balsavime, nes nepritariu minčiai dėl to, kad vėl turėtume sustiprinti ekonominius ryšius su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis. ES ir JAV partnerystė nėra svarbiausia Europai ir nėra tai, ko turėtume siekti Dohos raunde: ES turi rinktis įvairesnius partnerius, jei nori išlikti kaip galima nepriklausomesnė. Tam ji turi padidinti susitarimų su besivystančiomis šalimis skaičių. Užuo stengęsi amerikanizuoti europinius standartus, prioritetu turėtume nustatyti daugiapolio plėtros modelio, kuriame Europa galiausiai ras savo teisėtą ir visapusiškai prasmingą vietą, sukūrimą.

Carlos Coelho (PPE), raštu. – (PT) ES ir JAV santykiai neabejotinai yra svarbiausia ES strateginė partnerystė. Dalijamės atsakomybe propaguoti mūsų bendras vertybes, kaip antai pagarba žmogaus teisėms, demokratija, stabilumas ir taika, bet taip pat atsakomybe rasti sprendimų, leidiančių duoti veiksmingesnį atsaką į įvairius visuotinius pavojus ir iššūkius, kaip antai ekonomikos ir finansų krizė, klimato kaita, branduolinio ginklo platinimas, kova su tarptautiniu nusikalstamumu ir terorizmu, skurdo mažinimas ir pan.

Kalbant apie bendradarbiavimą teismų, policijos, taip pat vidaus ir išorės saugumo srityse, reikėtų pabrėžti, kad būsimų derybų sėkmė taip pat priklausys nuo to, ar mums pavyks užtikrinti, kad įgyvendinant saugumo priemones nebūtų pažeistos žmonių pilietinės laisvės ir teisės, taip pat, žinoma, užtikrinti pagarbą privatumui ir duomenų apsaugą.

Norėčiau dar kartą pakartoti, kad Europos piliečių asmens duomenys turėtų būti perduodami trečiosioms šalims, tik jeigu tokio perdavimo būtinybė tinkamai pagrindžiama ir jeigu laikomasi proporcingumo principo. Taip pat būtina užtikrinti visapusišką atitiktį Europos ir nacionaliniams teisėms aktams dėl asmens duomenų apsaugos ir pateikti tinkamas procedūrinės garantijas.

Edite Estrela (S&D), raštu. – (PT) Balsavau už bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl būsimo ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimo ir Transatlantinės ekonomikos tarybos (TET) susitikimo, nes jame pabrėžiama būtinybė stiprinti transatlantinius ryšius siekiant duoti suderintą visuotinį atsaką į šiuo metu tarptautinių mastu iškilusių didelių iššūkių. Norėčiau pabrėžti TET vaidmenį remiant ir užtikrinant suderintą atsaką į pasaulio finansų krizę bei transatlantinių ryšių svarbą siekiant tarptautinio susitarimo Kopenhagos konferencijoje, apimančio besivystančioms šalims skirtą finansinės paramos kovojant su klimato kaita paketą, kuris yra tinkamas ir klimato kaitos padarinių švelninimo, ir prisitaikymo prie jų požiūriu.

Diogo Feio (PPE), raštu. – (PT) ES ir JAV yra viena kitai strategiškai svarbios partnerės, todėl kitame aukščiausiojo lygio susitikime transatlantinė partnerystė turėtų būti sustiprinta, kad būtų sustiprintas pajėgumas imtis veiksmų duodant atsaką daugybei šiuo metu iškilusių iššūkių – nuo esamos didelės socialinės ir ekonomikos krizės iki tokių klausimų kaip nusiginklavimas, kova su terorizmu, klimato kaita, pagarba žmogaus teisėms ir t. t.

JAV ir ES veiksmų derinimas taip pat svarbus siekiant pereiti į brandesnę abiejų šalių ekonominių ir prekybos ryšių etapą, kad iki 2015 m. galima būtų sukurti *de facto* transatlantinę rinką, mažiau varžomą biurokratinių reikalavimų. Taip abiejų šalių rinkose bus sukurta stabilesnė ir patrauklesnė aplinka įmonėms, leisianti joms sumažinti savo veiklos išlaidas.

Be to, jei JAV nepriims analogiškų priemonių finansų sektoriaus reguliavimo srityje, ES atsidurs nepalankioje konkurencinėje padėtyje, o tai labai pakenks Europos ekonomikai.

Todėl dar kartą norėčiau pabrėžti būtinybę apginti ES interesus nuosekliai derinant ES ir JAV veiksmus abiem šalims svarbiose srityse.

Willy Meyer (GUE/NGL), raštu. – (ES) Balsavau prieš rezoliuciją dėl būsimo Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikimo ir Transatlantinės ekonomikos tarybos susitikimo. Nepaisant didelių vilčių, kurių sukėlė jo atėjimas į Baltuosius Rūmus ir jo istorinis išrinkimas prezidentu šalyje, kurioje etninės mažumos dar patiria diskriminaciją, Barakas Obama iki šiol padarė tai, ką galima būtų pavadinti tik simboliniais gestais. Esamas Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas, kaip ir ankstesnė administracija, ekonomikos srityje laikosi nesikišimo politikos, tęsia savo pirmtakų karinę politiką (į Afganistaną nusiuntė daugiau kareivių, taip pat ketina sukurti naujas karines bazines Kolumbijoje), dar tebelaukiama, kada jis uždarys Gvantanamo stovyklą ir panaikins embargą Kubai. Jis nekėlė reikalavimų Izraeliui ar Marokui laikytis tarptautinės teisės. Be to, Jungtinėse Amerikos Valstijose mirties bausmė tebetaikoma 38 federalinėse valstijose. JAV dar neratifikavo Otavos sutarties dėl prekybos ginklais kontrolės ir Kioto protokolo. Dėl šių priežasčių balsavau prieš šią rezoliuciją.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE), raštu. – (FR) Balsavau už šią rezoliuciją, nes laikau 2009 m. lapkričio mėn. pradžioje vyksiantį ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimą labai svarbiu įvykiu. Pastarajame G20 susitikime buvo duota daug pažadų, kuriuos šalims bus sunku ištesėti, jei jos veiks pavieniui.

Šiuo atžvilgiu ES ir JAV turėtų imtis vadovaujamo vaidmens įgyvendinant G20 susitikime prisiimtus įsipareigojimus. Taigi mums reikia, kad ES ir JAV veiksmai būtų geriau ir veiksmingiau derinami. Todėl remiu šiuos bendrus europiečių ir amerikiečių susitikimus, o kalbant konkrečiau, diskusijas Transatlantinės ekonomikos tarybos (TET) lygmeniu.

10. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

(Posėdis sustabdytas 13.25 val. ir atnaujintas 15.00 val.)

11. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

12. Diskusijos dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės pažeidimo atvejų (diskusijos)

12.1. Gvinėja

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl šešių pasiūlymų dėl rezoliucijų dėl padėties Gvinėjoje.

Véronique De Keyser, autorė. – (FR) Pone pirmininke, tikiu, kad susidomėjimo šiuo klausimu lygis gerokai viršija čia po pietų suskubusių ateiti EP narių skaičių, todėl tenka dar kartą apgailestauti, kad su mumis kartu nėra mano frakcijos narių ir kitų.

Pone pirmininke, Gvinėjai (Konakriui) reikia tarptautinės bendruomenės paramos. Mirus prezidentui Lansanai Conté, valdžią užgrobė karinė chunta. Nepaisant tarptautinės bendruomenės kritikos, chuntai vis dėlto pavyko gauti šalies gyventojų paramą, nes ji pažadėjo greitą parėjimą prie civilio režimo ir laisvų rinkimų. Kapitonas Dadis Camara, kuris vadovauja chuntai, tvirtai pažadėjo nekelti savo kandidatūros būsimuose prezidento rinkimuose, bet pabuvęs prie valdžios vairo ir pražūtingai valdydamas šalį (jokio biudžeto, jokių viešo pirkimo konkursų, jokių pagrindinių paslaugų gyventojams) jis pajuto valdžios skonį ir siekdamas išlaikyti jos vairą savo rankose dabar ketina kandidatuoti prezidento rinkimuose. Jo rinkimų kampanija vykdoma pasitelkiant visus organizacinius, žiniasklaidos ir ekonominius šalies išteklius. Reikšdama protestą dėl to, kad chunta nesilaiko duotų pažadų, opozicija surengė demonstraciją, kurią prezidento saugumo pajėgos žiauriai nuslopinė. Išvaikant demonstraciją žuvo 1 50 žmonių, daugiau kaip 1 000 žmonių sužeista, be to, išprievartauta ir žiauriai išmėsinėta daugybė moterų.

Europos Parlamento ir, tikiuosi, Europos Sąjungos reakcija bus nedviprasmiška. Raginame sustabdyti Europos Sąjungos susitarimo dėl žuvininkystės taikymą. Raginame Afrikos Sąjungą imtis sankcijų prieš karinę chuntą ir pasinaudojant taikinimo komisijos parama organizuoti nacionalinį dialogą. Raginame, kad būtų sukurta laikinoji vyriausybė, kuriai būtų pavesta pasirengti prezidento ir įstatymo leidžiamosios valdžios rinkimams, nes tarptautinė bendruomenė neabejotinai nepripažįsta chuntos valdžios teisėtumo.

Tikiuosi, kad šis mūsų tinkamas atsakas į įvykusią tragediją sukurs precedentą ir kitais atvejais Europos Sąjunga turės drąsos lygiai taip pat skubiai reaguoti į pasipiktinimą keliančius žmogaus teisių pažeidimus.

Renate Weber, autorė. – Pone pirmininke, panagrinėjus padėtį Gvinėjoje ir sužinojus apie pastarųjų mėnesių žiaurius įvykius, pirmiausia pagrįstai kyla klausimas, kodėl žiniasklaidoje ši padėtis taip menkai nušviesta. Tik pora eilučių vienur kitur, tarsi nebūtų buvę jokių šimtais skaičiuojamų nužudytų aukų, žmogaus orumą griaujančių žiauraus kankinimo ar pasibaisėjimą keliančių išprievartavimo atvejų.

Taip, įvairios tarptautinės institucijos pasmerkė karinę chuntą, kuri užėmė valdžią po *coup d'état*, bet manau, kad derėjo padaryti daug daugiau, kad eiliniai piliečiai, taip pat Europos piliečiai, būtų geriau informuoti apie padėtį Gvinėjoje. Todėl džiaugiuosi, kad bent Europos Parlamentas mus išrinkusių piliečių vardu deramai sureagavo parengdamas tinkamą rezoliuciją, dėl kurios šiandien balsuosime.

Tačiau manau, kad vien esamo režimo kritika ir pasmerkimu neturėtume apsiriboti. Taip pat labai svarbu, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai galimybei panaudoti Europos lėšas, skirtas Gvinėjos žmonėms, ne pagal paskirtį.

Cristian Dan Preda, autorius. – (RO) Rugsėjo 28 d. – Gvinėjos žmonėms labai svarbi data, nes tą dieną įvyko referendumas, po kurio šalis tapo nepriklausoma. Dabar rugsėjo 28 d. taps žudynių, kurias Konakryje jėga užgrobusi šalies valdžią vyriausybė surengė savo oponentų atžvilgiu, minėjimo data.

Toliau leisti šiai karinei chuntai valdyti šalį yra nepriimtina. Tiesą sakant, valdžią užgrobęs kapitonas Dadis Camara visą šį laiką žadėjo, kad atsisakys kelti savo kandidatūrą prezidento rinkimuose. Terminas, kada jis turėjo tą padaryti, jau baigėsi, taip pat netrukus baigsis ir Afrikos Sąjungos pateikto ultimatumo galiojimo laikas.

Akivaizdu, kad šalį valdanti karinė chunta meluoja ir jos pažadais pasitikėti negalima. Todėl tarptautinė bendruomenė turi reikalauti, kad šalyje būtų surengti demokratiniai rinkimai ir išrinkta nauja vyriausybė.

Marie-Christine Vergiat, autorė. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, jau kalbėjau diskusijose, įvykusiose prieš dvi savaites Briuselyje sušauktoje sesijoje. Todėl prie savo kalbos negrįšiu.

Mano kolegos EP nariai jau išsakė daug minčių. Savo ruožtu norėčiau pasakyti, kaip džiaugiuosi, kad visos EP politinės frakcijos šiandien gali duoti bendrą atsaką į Gvinėjos pilietinės visuomenės pagalbos prašymą pasmerkdamas nuo gruodžio mėn. šalį valdančios karinės chuntos vykdomas represijas prieš taikingos demonstracijos, surengtos siekiant paminėti Gvinėjos nepriklausomybės dieną, dalyvius.

Ši Gvinėjos pilietinė visuomenė prašo pagalbos ir, tiesą sakant, būtų visiškai nepriimtina, jei Europos Sąjunga išmokėtų lėšas, numatytas žuvininkystės srityje pasirašytame susitarime, puikiai žinodama, kad šios lėšos atsidurs valdžią užgrobusios karinės chuntos veikėjų kišenėse, o ne bus panaudotos siekiant padėti Gvinėjos žvejams, kaip numatyta susitarime.

Gvinėjos režimas šiandien yra labiausiai korumpuotas režimas pasaulyje. Tai ne mano žodžiai, taip tvirtina šalies padėtį stebinčios organizacijos.

Todėl nuoširdžiai tikiuosi, kad balsuodami priimsime visas bendros rezoliucijos dalis, įskaitant punktą, kuriame raginama sustabdyti susitarimo žuvininkystės srityje taikymą. Taip pat tikiuosi, kad Taryba ir Komisija šiuo klausimu mus parems.

Adam Bielan, pranešėjas. – (PL) Pone pirmininke, kai praeitų metų pabaigoje mirus prezidentui Lansanai Conté valdžią užgrobė kapitono Dadiso Camaros vadovaujama karinė chunta, tarptautinė bendruomenė naiviai tikėjosi, kad kapitonas D. Camara surengs laisvus ir demokratinius prezidento rinkimus, kuriuose savo kandidatūros nekels. Šiandien, deja, jau žinome, kad jis nusiuntė savo kareivius išvaikyti 50 000 demonstrantų, susirinkusių nacionaliniame stadione paremti opozicijos protestą dėl kurso pakeitimo ir pažadų nesilaikymo. Per 150 žmonių žuvo, 1 200 sužeista, taip pat žinome, kad buvo daugybė išprievartavimo atvejų.

Džiaugiuosi, kad Javier Solana, ES įgaliotasis atstovas užsienio ir saugumo politikos klausimais, taip greitai į šiuos įvykius sureagavo. Norėčiau padėkoti Prancūzijos Vyriausybei už tai, kad sustabdė bendradarbiavimą su Gvinėja karinėje srityje. Tačiau po šių žudynių jau praėjo trys savaitės, bet šie veiksmai dar nedavė apčiuopiamų rezultatų. Todėl manau, kad dabar Europos Sąjunga kartu su JT ir Afrikos Sąjunga turėtų imtis spaudimo priemonių valdančios karinės chuntos atžvilgiu ir taikyti jai kuo griežtesnes sankcijas. Tik tokiu atveju galima bus tikėtis, kad kapitonas D. Camara perduos valdžios vairą.

Isabella Lövin, autorė. – (SV) Pone pirmininke, džiaugiuosi Komisijos sprendimu, apie kurį prieš keletą dienų paskelbė už žuvininkystės sritį atsakingas Komisijos narys Joe Borg, dėl pasiūlymų pagal žuvininkystės susitarimą su Gvinėja atšaukimo. Žuvininkystės komitetas jau balsavo prieš tokį susitarimą. Tą padarėme praėjus dviem dienoms po kruvinių įvykių Konakryje, kai kapitono D. Camaros valdomų vyriausybės apsaugos pajėgų kareiviai nušovė per 150 žmonių.

Tikiuosi, kad tai tik pirmas žingsnis einant link Europos Sąjungos politikos prekybos su besivystančiomis šalimis srityje persvarstymo. Europos Sąjungai tenka didžiulė atsakomybė, nes ji yra viena iš svarbiausių ir stambiausių pasaulyje prekybos ir vystomojo bendradarbiavimo partnerių. Mūsų prekybos veikla turi būti nuosekliai suderinta su mūsų požiūriu į tokio pobūdžio režimą. Daugelį metų stengėmės patobulinti susitarimą žuvininkystės srityje sakdami, kad tam tikra pagal susitarimą numatyta suma turėtų būti skirta paremti vietos žvejams. Tačiau pati Komisija įsitikino, kad šie pinigai iš tiesų nėra leidžiami susitarime numatytais tikslais, o naudojami tiesiogiai paremti tokio pobūdžio režimą. Europos Sąjunga turėtų liautis teikusi šią paramą.

Filip Kaczmarek, PPE frakcijos vardu. – (PL) Pone pirmininke, apie Gvinėją jau kalbėjome prieš dvi savaites. Tačiau padėtis šalyje nepagerėjo ir tebereikalauja mūsų dėmesio bei atsako. Šią savaitę, pirmadienį, Vystymosi komitetas išgirdo apie tai, kas įvyko rugsėjo 28 d., iš pačių šių įvykių liudininkų lūpų – buvusio Gvinėjos ministro pirmininko ir opozicinės Gvinėjos demokratinių jėgų sąjungos partijos vadovo C. D. Diallo.

Man atrodo, kad nepakanka tik raginti chuntą gerbti žodžio laisvę, susirinkimų laisvę ir apskritai žmogaus teises. Jeigu chunta gerbtų šiuos principus, šias vertybes, tai jau nebūtų chunta, todėl neverta tikėtis, kad ji atsižvelgs į šiuos raginimus. Veiksmo žmogų – o kapitonas Dadis Camara neabejotinai toks yra – galima sustabdyti tik veiksmais, bet ne žodžiais. Todėl raginu Europos Komisiją imtis veiksmų.

Patrice Tirolien, S&D frakcijos vardu. – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, pastaruoju metu Gvinėją sudrebino tragiški įvykiai, bylojantys apie įstatymų niekinimą, kurie sukrėtė pasaulio visuomenę.

Iš tiesų, 2009 m. rugsėjo 28 d. karinė chunta, vadovaujama kapitono Dadiso Camaros, žiauriai išvaikė visų opozicijos partijų surengtą taikingą demonstraciją.

Kotonu susitarime nustatyta, kad Europos Sąjungos ir jos partnerių iš AKR grupės šalių santykiai turi būti grindžiami pagarba žmogaus teisėms ir demokratijos principams. Todėl kapitono Dadiso Camaros vienašališkas sprendimas atidėti rinkimus ir atsisakyti kelti klausimą dėl savo kandidatavimo Gvinėjos prezidento rinkimuose yra rimtas išpareigojimo per vienerius metus surengti laisvus ir skaidrius rinkimus pažeidimas.

Todėl Europos Sąjunga privalo nedelsdama imtis veiksmų, atitinkančių principus ir vertybes, kuriais jos veikla grindžiama, kad būtų padarytas galas šiam smurtui, šiems žmogaus teisių pažeidimams.

Pone pirmininke, ponios ir ponai, džiaugiuosi, kad kompromisinė rezoliucija visapusiškai atitinka mūsų vertybes ir principus, bet ypač norėčiau pabrėžti šios rezoliucijos 10 dalį, kurioje Taryba ir Komisija raginamos sustabdyti ES ir Gvinėjos protokolo dėl žuvininkystės taikymą, kol taps pastebimas demokratizacijos procesas.

Girdžiu žmones klausiant, ar toks sprendimas neatneš pražūtingų socialinių ir ekonominių padarinių gyventojams, bet atsižvelgdami į rugsėjo 28 d. įvykius turime pripažinti, kad Gvinėjos Vyriausybei nelabai rūpi jos piliečių gyvenimo sąlygos ir kad ji mums nepalieka kitos išeities, tik imtis griežtų priemonių.

Nuo 1958 m., kai atgavo nepriklausomybę, Gvinėja matė tik diktatorių režimą.

Carl Haglund, ALDE frakcijos vardu. – (SV) Pone pirmininke, nekartosiu visų protingų minčių, kurias jau išsakė mano kolegos. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad labai džiaugiuosi tuo, jog šiuo klausimu šiandien čia diskutuojame. Trumpai pasakysiu keletą žodžių apie komitete rugsėjo 30 d. įvykusias diskusijas dėl žuvininkystės partnerystės susitarimo. Tiesą sakant, jei būtumėt dalyvavę šiose diskusijose, jums galėtų susidaryti įspūdis, tarsi ES rengiasi pasirašyti prekybos susitarimą su Vakarų šalimi, turinčia senas demokratijos tradicijas. Nei diskusijose, nei atitinkamuose dokumentuose nebuvo užsiminta, kad kalbama apie susitarimą su šalimi, kurioje dedasi tokie dalykai, apie kuriuos šiuose rūmuose jau labai išsamiai kalbėjome.

Galbūt daugelis mano, kad žuvininkystė ir žmogaus teisės yra visiškai nesusiję klausimai ir kad jų neturėtume painioti. Asmeniškai aš, kaip politikė, negaliu suprasti, kaip galima taip manyti. Tai, kad balsuojant komitete sprendimas nepasirašyti susitarimo buvo priimtas santykiu 11:9, taip pat yra didelį nerimą keliantis faktas. Vadinas Parlamente yra, bent jau tuo metu buvo, daug narių, manančių, kad visiškai tinka sudaryti susitarimą su tokia šalimi kaip Gvinėja, kurią valdo toks režimas. Todėl dabar džiaugiuosi pirmiausia tuo, kad pasiekėme didesnę sutarimą dėl aiškos pozicijos Gvinėjos atžvilgiu, taip pat tuo, kad Tarybos priimtas sprendimas atšaukti šį susitarimą sulaukė plačios paramos. Labai dėl to džiaugiuosi.

Kai kam gali pasirodyti, kad tie, kurie pasisako už susitarimo atšaukimą, negalvoja apie žvejus, kuriuos šis sprendimas paveiks, bet taip jokių būdu nėra. Žinoma, turime rasti ir pasiūlyti Gvinėjos žvejams ilgalaikį sprendimą, bet negalime pakišti žmogaus teisių po kilimu vien todėl, kad esame išipareigoję aprūpinti žvejybinius laivus tinkama įranga.

Raül Romeva i Rueda, Verts/ALE frakcijos vardu. Pone pirmininke, turėjau garbės dalyvauti Žuvininkystės komiteto posėdyje, kuriame balsuota, nors labai nedidele persvara, prieš tolesnį žuvininkystės susitarimo su Gvinėja atnaujinimą būtent dėl šalyje įvykusių žudynių, prievartavimų ir visų žmogaus teisių pažeidimų dėl kurių dar reikės atlikti tyrimą.

Norėčiau, kad šiandien Europos Parlamentas plenariniame posėdyje priimtų šią rezoliuciją. Šiuo žingsniu duotume aiškią žinią ir Europos institucijoms, ir Gvinėjos Vyriausybei, kad nesame pasirengę savo mokesčių mokėtojų lėšomis remti į nusikalstamą veiklą įsivėlusią korumpuotą vyriausybę.

Būčiau laimingas, jei bent kartą – tikiuosi, kad šiandien nustatysime precedentą – tokiems dalykams kaip žmogaus gyvybė ir žmogaus teisės būtų teikiama pirmenybė ekonomikos klausimų atžvilgiu. Toks pokytis mane džiugintų, juolab kad Komisija, taip pat Žuvininkystės komitetas šį žingsnį jau žengė. Dabar atėjo eilė Europos Parlamentui šioje plenarinėje sesijoje šį sprendimą taip pat patvirtinti.

Dabar turime puikią galimybę tą padaryti ir tikiuosi, kaip minėta, kad rezoliucijos 10 dalis liks nepakitusi.

(Plojimai iš kai kurių salės vietų)

Tomasz Piotr Poręba, ECR frakcijos vardu. – (PL) Pone pirmininke, bent 157 nužudyti ir 1 200 sužeisti – toks rugsėjo mėn. įvykusios Gvinėjos kariuomenės intervencijos į taikingą opozicijos surengtą demonstraciją Konakrio stadione rezultatas. Tai didžiausio masto žudynės nuo 1958 m., kai Gvinėja paskelbė nepriklausomybę.

Praeitų metų gruodžio mėn. užėmęs valdžią prezidentas Dadis Camara pažadėjo padaryti galą korupcijai ir anarchijai, o po to surengti demokratinius rinkimus ir perduoti valdžios vairą naujai išrinktam prezidentui. Šiandien karinė chunta tebevaldo šalį nerodydama jokios pagarbos pagrindiniams teisinės valstybės principams ir pagrindinėms žmogaus teisėms. Nuolat kartojasi atvejai, kai kareivių gaujos užpuola, apiplėšia civilius gyventojus ir išprievartauja moteris.

Kaip demokratinų šalių atstovai, privalome reikalauti, kad chunta nedelsiant pasitrauktų ir kad visi, atsakingi už kruvinąsias civilių piliečių žudynes, šaudymą į demonstrantus ir viešą moterų lytinį prievartavimą, būtų nubausti. Gvinėja turi didžiulį ekonominį potencialą, tačiau, nepaisant to, tai viena iš skurdžiausių pasaulio šalių ir viena iš labiausiai korumpuotų Afrikos valstybių, todėl tolesnė karinės chuntos diktatūra gali baigtis pilietiniu karu ir padėties visoje Vakarų Afrikoje destabilizavimu.

Anne Delvaux (PPE). – (FR) Pone pirmininke, rugsėjo 28 d. įvykis yra precedento neturintis išpuolis prieš Gvinėjos civilius gyventojus, kurio rezultatas – 150 mirčių ir nesuskaiciuojami lytinio išprievartavimo atvejai. Šį įvykį taip pat vertiname kaip neproporcingas valdžioje esančios karinės chuntos represijas ir šio įvykio liudinių parodymai nepalieka vietos abejonėms dėl to.

Privalome būti labai griežti tokio žiaurumo akivaizdoje ir džiaugiuosi, kad ES valstybės narės vakar priėmė sprendimą imtis griežtų tikslinių sankcijų kapitonu Moussos Dadiso Camaros vadovaujamos karinės chuntos atžvilgiu. Akivaizdu, kad vien pasmerkimo nepakanka. Turime reikalauti, kad nepriklausoma tarptautinė tyrimo komisija atliktų nuodugnų šių įvykių tyrimą ir kad atsakingi už šias žudynes neliktų nenubausti.

Be to, per man dar likusias 30 sekundžių norėčiau paraginti Europos Sąjungą pasitelkti visas jos galioje esančias priemones, kad būtų padarytas galas lytinės prievartos, kaip karo priemonės, naudojimui. Tai labai sparčiai plintantis reiškinys daugelyje karo konflikto zonų. Šio reiškinio aukomis tampa moterys, dažnu atveju labai senyvo amžiaus arba dar jaunos mergaitės. Visada prievartos aukomis tampa labiausiai pažeidžiami žmonės.

Sudarant naujus bendradarbiavimo susitarimus, pagal kuriuos numatoma teikti paramą teisinės valstybės ir tinkamo valdymo srityje, visais atvejais automatiškai turi būti nustatoma būtinoji sąlyga dėl pagarbos žmogaus teisėms, lyčių lygybei ir labiausiai pažeidžiamų žmonių apsaugai.

Harlem Désir (S&D). – (FR) Pone pirmininke, pone Komisijos nary, ponios ir ponai, rugsėjo 28 d. Gvinėjos žmonės išėjo į gatves reikalaudami, kad būtų laikomasi prisiimtų įsipareigojimų ir kad būtų surengti, kaip pažadėta, laisvi ir demokratiniai rinkimai.

Jie patyrė žiauriausias represijas, kurias prieš juos panaudojo režimas, tuo metu jau buvęs neteisėtas, o tą dieną dar ir praradęs bet kokią orumą. Vyrai buvo mušami ir žalojami, moterys mėsinėjamos naudojant durtuvus ir prievartaujamos, o politiniai oponentai ir profesinių sąjungų nariai kankinami ir luošinami.

Europos Sąjunga šiandien privalo paremti Afrikos Sąjungos, ECOWAS ir Jungtinių Tautų pastangas neleisti, kad atsakingi už šį nusikaltimą liktų nenubausti, ir pirmiausia pastangas parodyti solidarumą su Gvinėjos žmonėmis. Ši šalis, turinti daug svarbių mineralinių išteklių, niekada nesugebės panaudoti jų savo vystymosi tikslais, kol korumpuotos diktatūros klanas turi galimybę juos pasisavinti.

Todėl džiaugiuosi, kad Europos Komisija paskelbė šiuo klausimu ketinanti laikytis griežto požiūrio. Tokį požiūrį šiandien gali parodyti ir Parlamentas. Ekonominiai interesai neturėtų nusverti įsipareigojimų dėl pagarbos žmogaus teisėms ir demokratijos principų, kuriuos prisiėmė Europos Sąjungos partnerės, ypač partnerės, pasirašiusios Kotonu susitarimą. Šiandien esame įsipareigoję Gvinėjos žmonėms remti juos kovoje už laisvę ir demokratiją.

Ioannis Kasoulides (PPE). – Pone pirmininke, paprasčiau žodžio tik norėdamas pakomentuoti pasiūlymą dėl esamo ES ir Gvinėjos žuvininkystės srityje pasirašyto protokolo taikymo sustabdymo. Abejoju, ar žiauraus režimo vykdytojams, kurie taip lengvai ryžosi atimti 156 savo piliečių gyvybę ir yra atsakingi už daugybę kitų žiaurių nusikaltimų, tokia neproporcingai švelni sankcija padarys išpūdį. Taip pat turėtume nepamiršti, kad pagal šį susitarimą esame teisiškai įsipareigoję Gvinėjos žuvininkystės sektoriuje dirbantiems žmonėms, kurie neturi nieko bendra su žiauriu režimu. Todėl EPP frakcija nesiryžta paremti šio pasiūlymo.

Charles Tannock (ECR). – Pone pirmininke, Gvinėjos (Konakrio) istorija atitinka iki skausmo pažįstamą Afrikai būdingą scenarijų: diktatoriškas valdovas, karinis perversmas, vienas kitą keičiantys autoritariniai režimai ir daugybė žmonių, tebegyvenančių didžiausiame skurde. Turėdama daugybę mineralinių ir naftos išteklių, Gvinėja galėtų tapti viena iš turtingiausių Afrikos valstybių. Tačiau šie turtai tampa konfliktų ir kančių priežastimi ne tik Gvinėjoje, bet ir visame regione, kuris per pastaruosius dvidešimt metų patyrė tiek daug kraujo praliejimo ir kentę chronišką nestabilumą.

Praeityje reikalavau, kad Europos Komisija padėtų sukurti analogišką Kimberlio procesą, taikomą ir kitų išteklių, ne tik deimantų, atžvilgiu, kuris padėtų užtikrinti, kad šių išteklių gavybos veikla nebūtų remiami pilietiniai karai ar tokie žiaurūs diktatoriai kaip kapitonas Dadis Camara Gvinėjoje. Todėl ypač didelį rūpestį man kelia Gvinėjos ir Kinijos sudarytas plataus masto prekybos susitarimas, bet tikiuosi, kad Komisija ir

Taryba perduos Pekinui mūsų lūkesčius dėl to, kad Gvinėjoje jo vykdoma verslo veikla neprisidėtų prie nesantaikos kurstymo ir padėtų žmogaus teisių srityje bloginimo. Tačiau aš, kaip ir I. Kasoulides, nuogąstauju, kad, nutraukę ES ir Gvinėjos susitarimo žuvininkystės srityje taikymą, nubausime vietos bendruomenes, bet ne karinę chuntą.

Heidi Hautala (Verts/ALE). – (FI) Pone pirmininke, kadangi čia gyrėme Komisiją už jos sprendimą dėl žmogaus teisių pažeidimų sustabdyti su Gvinėja žuvininkystės srityje pasirašyto protokolo taikymą, norėčiau paklausti Komisijos, ar dabar ji ketina vadovautis sisteminiu požiūriu tirdama kitus panašius atvejus ar bent yra pasirengusi veikti nuosekliai ir reaguoti taip pat griežtai, jei panašūs atvejai kartosis ir kitose šalyse?

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (FI) Pone pirmininke, neseniai vienas Suomijos rinkėjas manęs paklausė, kaip suvokiu žmogaus teises. Atsakiau, kad nėra prasmės pačiai bandyti apibrėžti žmogaus teisių sąvoką, nes toliau savo durų vis tiek nenuėisiu. Reikalus tas, kad žmogaus teisės jau apibrėžtos ir kad šalys įsipareigojusios jas gerbti. Jos privalomos tarptautinėje bendruomenėje. Būtent todėl reikalaujame, kad jos būtų gerbiamos.

Gvinėja yra pasirašiusi Kotonu susitarimą, kuriame yra nuostata dėl pagarbos žmogaus teisėms ir demokratijos principams. Tai viena iš būtinųjų susitarimo sąlygų. Kotonu susitarimo pagrindu sudarydami su Gvinėja daugiau bendradarbiavimo susitarimų, iš tikrųjų privalome primygtinai reikalauti, kad šalis pasuktų tinkamo demokratinio vystymosi keliu. Kaip jau girdėjome, padėtis Gvinėjoje šiuo metu yra nepatenkama, todėl privalome duoti skubų atsaką ir imtis galimų sankcijų. Gvinėja yra labai turtinga geležies rūdos, taigi turi puikių vystymosi perspektyvų. Tačiau Gvinėja taip pat yra viena iš labiausiai korumpuotų valstybių pasaulyje. Gana liūdna, kad Gvinėjoje investuojančios Kinijos valstybinės įmonės nereikalauja, kad šalies valdžia įsipareigotų gerbti žmogaus teises.

Leonard Orban, Komisijos narys. – (RO) Komisija labai greitai sureagavo ir griežtai ne viena proga pasmerkė (*pirmininkas nutraukė kalbėtoją*) žudynes ir šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus, kurie įvykdyti 2009 m. rugsėjo 28 d. ir kurie tebesitęsia iki šios dienos.

Spalio 12 d. įvykusiame posėdyje Komisija patvirtino išvadą, bendru sutarimu priimtas Tarptautinės ryšių palaikymo su Gvinėja grupės, kurios veikloje ji dalyvauja. Šiose išvadose numatoma imtis įvairių priemonių, kuriomis siekiama paremti pagarbą žmogaus teisėms.

Humanitariniu lygmeniu pirmiausia reikia užtikrinti, kad visi savavališkai suimti asmenys būtų išlaisvinti, kad žuvusiųjų kūnai būtų atiduoti jų šeimoms ir kad visiems sužeistiesiems, ypač išprievartautoms moterims, būtų suteikta medicinos pagalba. Mums negali nekelti nerimo ir rūpesčio tai, kad iki šiol dėl minėtų priemonių, regis, nieko nepadaryta.

Antra, Komisija palankiai vertina Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus sprendimą sudaryti tarptautinį rugsėjo 28 d. žudynių tyrimo komitetą siekiant užtikrinti, kad atsakingi už šias žudynes neliktų nenubausti. Mums labai svarbu, kad būtų užkirstas kelias jų nebaudžiamumui ir padėties žmogaus teisių srityje blogėjimui Gvinėjoje. Tarptautinis tyrimų komitetas ir preliminarus tyrimas, kurį pradėjo Tarptautinis baudžiamasis teismas, padės pagerinti padėtį šiuo atžvilgiu.

Tokiomis aplinkybėmis Komisija yra pasirengusi apsvarstyti galimybę finansiškai paremti tarptautinę stebėtojų misiją ir suteikti apsaugą, kad Komisijos nariai ir įvykių liudytojai būtų apsaugoti nuo bauginimų ir kad Gvinėjos gyventojams būtų sukurta saugi atmosfera.

Kita vertus, be griežto embargo ginklams, Komisija taip pat linkusi apsvarstyti galimybę paremti reformą saugumo srityje siekiant pertvarkyti kariuomenę ir padaryti ją profesionalią, kad Gvinėjoje galėtų būti atkurtas stabilumas.

Galiausiai norėčiau pabrėžti, kad priemonės, kurias būtina įgyvendinti pagal Kotonu susitarimo 96 straipsnį, buvo priimtos jau 2009 m. liepos 27 d.

Taip pat noriu paminėti dalyką, apie kurį jau kalbėta. J. Borg, Komisijos narys, atsakingas už žuvininkystę ir jūrų reikalus, paskelbė apie Komisijos ketinimą atšaukti partnerystės susitarimą žuvininkystės srityje, kurį planuota sudaryti su Gvinėja. Šios priemonės ketinama imtis siekiant išlaikyti nuoseklumą ir padidinti spaudimą karinei chuntai. Tiesą sakant, kol kas neketiname mokėti (*plojimai*) atitinkamo finansinio įnašo.

Atsakydamas į man pateiktą klausimą dėl Komisijos reakcijos į panašius atvejus ateityje, noriu patikinti jus, kad Komisija neabejotinai kiekvienu atveju atliks tyrimą ir imsis konkrečių veiksmų.

Ačiū.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj po diskusijų.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), raštu. – (PT) Pagrindinis naujojo ES ir Gvinėjos (Konakrio) partnerystės susitarimo tikslas yra stiprinti Europos Sąjungos ir Gvinėjos Respublikos bendradarbiavimą, kad būtų skatinama įmonių partnerystė, kurios tikslas – įgyvendinti, atsižvelgiant į bendrus interesus, atsakingą žuvininkystės politiką, užtikrinančią ilgalaikį išteklių Gvinėjos žvejybos zonoje išsaugojimą ir tausų naudojimą.

Protokole numatytas finansinis įnašas, skirtas paremti labai migruojančių rūšių žvejybos galimybėms, sudaro 450 000 EUR per metus. Galutinis protokole numatytos finansinės paramos tikslas – sukurti nacionalinę žuvininkystės politiką, grindžiamą atsakinga žvejyba bei ilgalaikiu žvejybos išteklių Gvinėjos vandenyse išsaugojimu ir jų tausiu naudojimu.

Toks tikslas atitinka Portugalijos komunistų partijos pasiūlymą dėl žvejybos susitarimų su trečiosiomis šalimis, todėl balsavau už šį dokumentą.

12.2. Iranas

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl septynių pasiūlymų dėl rezoliucijų dėl padėties Irane.

Ana Gomes, autorė. – (PT) Pone pirmininke, Iranas yra šalis, kuriai būdinga didelė kalbinė, religinė, etninė ir politinė įvairovė. Be šių, sudarančių religinę daugumą, šalyje yra sunitų, zoroastriečių, krikščionių, judaistų ir bahajų. Persai, sudarantys nacionalinę daugumą, dalijasi šalį su nesuskaičiuojama daugybe etninių mažumų, pvz., azerbaidžaniečiais, arabais, kurdais, beludžiais ir kt., sudarančių pusę visų gyventojų. Miestuose gyvena daugybė žmonių, atstovaujančių šiuolaikinei vidurinei klasei, ir jaunimo, pasirengusio gyventi XXI a. Irane. Visa ši įvairovė ir sudėtingumas baugina šalies režimą, kuris labiau norėtų turėti vientisą Iraną: vientisą religinio fanatizmo požiūriu, vientisą šalies izoliacijos požiūriu, taip pat vientisą viešosios nuomonės, palaikomos bauginant gyventojus žiauriomis represijomis, požiūriu.

Šioje rezoliucijoje kalbama apie nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus, kurių patiria iranėčiai savo šalyje, įskaitant dažną mirties nuosprendžio taikymą, net vaikų atžvilgiu, vyrams ir moterims taikomą bausmę užmėtant akmenimis, griežtą saviraiškos laisvės ribojimą bei etninių ir religinių mažumų persekiojimą. Šia rezoliucija Parlamentas siunčia dvi skirtingas žinias. Pirmoji skirta Irano žmonėms: Europa mato iranėčiuose, ypač šios šalies jaunime, viltį dėl ateities, kai jų šalis gyvens pagal demokratijos ir laisvės principus ir užims svarbią vietą regione, kurios ji verta. Antroji žinia skirta Irano režimui: jam sakome, kad Iranas niekada nerealizuos savo potencialo, kurį neabejotinai turi, jeigu politinis režimas, kurio vadovai tik žodžiais gerbia teisingumo ir taikos vertybes ir nesiliauja žiauriai engti savo žmones, ir toliau bus grindžiamas smurtu ir obskurantizmu.

Marietje Schaake, autorė. – Pone pirmininke, bet kurios vyriausybės teisėtumas kyla iš jos gebėjimo užtikrinti savo piliečių gerovę. Režimas, negebantis atlikti šios pagrindinės funkcijos, tarptautinės bendruomenės akyse praranda savo teisėtumą.

Dabartinė savanoriška Irano izoliacija veda į destrukciją šalies viduje bei daro neigiamą poveikį kaimyninėms valstybėms ir likusioms pasaulio šalims. Negalime pasyviai stebėti, kaip prasikaltę nepilnamečiai kariami, moterys lytiškai prievartaujamos ir kaip režimas savavaliauja smurtaudamas prieš savo piliečius. Pakilome vėl pareikšti, kad atsakingi už nusikaltimus prieš žmoniją negali likti ir neliks nenubausti ir kad toliau remsime Irano žmones, ginančius savo teisę į žodžio laisvę ir taikingą protestą reikalaujant laisvės ir demokratijos.

Europos Sąjunga yra įsipareigojusi išlaikyti šias visuotines teises savo darbotvarkėje, įskaitant diskusijų dėl klausimų, susijusių su prekybos interesais ir Irano branduoline programa, darbotvarkę. Irano režimas įgis tarptautinės bendruomenės pasitikėjimą tik tada, kai taps teisėtas savo šalies piliečių akyse.

Tunne Kelam, autorius. – Pone pirmininke, šios padėties priežastys glūdi labai ypatingos diktatūros formos, dvasininkų diktatūros, režime, liūdnei pagarsėjusiame dėl beatodairiško žmogaus teisių pažeidinėjimo ir pilietinių laisvių slopinimo. Po birželio mėn. įvykusių rinkimų padėtis dar pablogėjo. Padažnėjo atvejų, kai suimamos, kankinamos ir mirties bausme nubaudžiamos moterys ir nepilnamečiai. Tiesą sakant, Iranas yra antra po Kinijos valstybė, kurioje įvykdoma daugiausia mirties bausmių.

Mus ką tik pasiekė informacija, kuri nėra perteikta rezoliucijos projekte, kad vakar Irano režimo nurodymu Teherano Evino kalėjime mirties bausmė pakariant įvykdyta penkiems kaliniams, įskaitant 28 metų moterį Soheilą Ghadiri. Tai ketvirtas atvejis per pastarąjį mėnesį, kai mirties bausmė įvykdoma moteriai.

Tokie žiaurūs nuosprendžiai neturi nieko bendra su nusikaltimais, kuriuos nubaustieji tariai įvykdė, jais tiesiog siekiama labiau įbauginti gyventojus, ypač moteris ir jaunimą, kurie po ginčytinų rinkimų parodė ryžtą ginti demokratiją.

Rui Tavares, autorius. – (PT) Neatsižvelgiant į tai, kiek šių rūmų salėje yra žmonių, kalbėdami Parlamente mes taip pat kalbame milijonų iranėčių, rizikavusių gyvybe ir saugumu, bet nepabūgusių išeiti į gatves ir pareikšti savo protestą dėl rinkimų, kurių rezultatus mano esant suklaidotus, vardu.

Šie milijonai iranėčių, gyvenančių Irane ir už jo ribų, iš mūsų tikisi kai ko, ko atspirties taškas turėtų būti ne kas kita kaip mūsų solidarumas ir bendradarbiavimas siekiant padėti šiems milijonams iranėčių, kurie kovoja už demokratiją ir žmogaus teises ir kuriems, tą reikėtų pabrėžti, gresia pavojai, daug didesni už tuos, su kuriais įprastai susiduriama diplomatijoje.

Taigi atspirties tašku turėtume pasirinkti būtent tai, o ne ką kita. Tiesa, kad Vakarų politika dažnu atveju būdavo pernelyg supaprastinta ir nekompetentinga Irano atžvilgiu. Tiesa, kad Europa pernelyg dažnai pasirinkdavo reaktyvią politiką, kuri Irano atveju, kaip įsitikinome, netinka. Tiesa, kad labai dažnu atveju nenorėdavome pripažinti, kad tarptautinė bendruomenė turėtų parodyti pagarbą Iranui, nes ši šalis, kaip viena iš didžiausių valstybių regione, neabejotinai jos trokšta.

Kaip pasakė vienas Irano menininkų, ištremtas iš šalies po protesto demonstracijų, Vakarai nenorėjo Irano Islamo Respublikos, taigi dabar turi šalį, kuri net nėra respublika. Tačiau visa tai jokių būdu nepateisina režimo, varžančio laisves, spaudos režimo, kuris šiandien laikosi ant vis labiau braškančio pamato, grindžiamo rinkimų rezultatų klastojimu ir savo žmonių engimu. Irano žmonės tikisi iš Parlamento solidarumo ir paramos. Būtent tą siekiame suteikti jiems priimdami šią rezoliuciją.

Fiorello Provera, autorius. – (IT) Pone pirmininke, ponios ir ponai, žinome, kokiomis politinėmis ir socialinėmis sąlygomis gyvena Irano Islamo Respublikos piliečiai.

Žinome, kokią didelę įtaką politikos ir pagrindinių žmogaus teisių srityse šioje šalyje daro religija. Vienas iš pavyzdžių – mirties bausmės, kuri paskirta Behnoodui Shojaee nepaisant to, kad jis padarė nusižengimą būdamas nepilnametis, įvykdymo atvejis. Šis įvykis yra tik vienas epizodas ilgoje šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų grandinėje, įskaitant politinių oponentų, homoseksualios orientacijos žmonių, žurnalistų, intelektualų ir visų, kovojančių už socialinių ir pilietinių Irano vystymąsi, represijas.

Šalį valdant Mahmoudui Ahmadinejadui, kuris tapęs prezidentu pakartotinai paneigė holokaustą ir Izraelio valstybės teisę egzistuoti, padėtis šalyje dar pablogėjo. Nuo 2005 m. mirties nuosprendžio įvykdymo atvejų padaugėjo keturis kartus, be to, Iranas yra vienintelė šalis pasaulyje, kurioje mirties bausmė baudžiami nepilnamečiai pažeidėjai. Mums žinoma, kad kalinių atžvilgiu nuolat taikomi kankinimai ir viduramžiais galiojusios bausmės, bet režimas susidūrė su pasipriešinimu, apie kurį byloja tūkstantinės į gatves nepabūgusių išeiti žmonių protesto demonstracijos.

Neda Agha-Soltan, jauna moteris, nužudyta už tai, kad gynė savo, kaip moters ir pilietės, teises, tapo ne tik represijų, bet ir tautos, kuriai Europa privalo padėti, laisvės siekio simboliu. Kaip galėtume jai padėti? Vienas iš būdų – panaudoti Europos demokratijos ir žmogaus teisių priemonę. Kita galimybė – Nedos Agha-Soltan vardu pavadinti mūsų miestų gatves ar aikštes. Taip ne tik pagerbtume jos auką, bet taip pat parodytume solidarumą su Irano opozicija ir paskatintume Europos piliečius atkreipti dėmesį į labai rimtą Irano gyventojų padėtį. Šalia Aung San Suu Kyi portreto ant vienos Europos Parlamento pastato Briuselyje sienos taip pat norėčiau matyti Nedos Agha-Soltan portretą.

Baigdamas norėčiau paklausti, kaip galima pasitikėti prezidentu Mahmoudu Ahmadinejadu derybose dėl Irano branduolinės programos, jei jis persekioja savo piliečius, reikalaujančius daugiau demokratijos, laisvės ir pagarbos žmogaus teisėms?

Struan Stevenson, autorius. – Pone pirmininke, kol sėdime čia ir diskutuojame, kalėjimo budeliai Irane dirba viršvalandžius. Kaip pranešė Tunne Kelam, vakar pakarti dar penki asmenys, įskaitant jauną moterį, kuriai aukos tėvai atleido nereikalaudami mirties bausmės, bet ji vis dėlto buvo pakarta.

Mes Europos Sąjungoje laikomės nuolaidžiavimo politikos. Tik šią savaitę susitarėme dėl to, kad skatinsime rusus sodrinti uraną ir tiekti branduolinio kuro kasetes Mahmoudui Ahmadinejadui mainais už jo garantiją

dėl Irano vykdomos urano sodrinimo programos sustabdymo. Bet tokios garantijos jis nepateikė, taip pat neįsileido į urano sodrinimo objektus inspektorių. Laikydami tokios nuolaidžiavimo politikos tik remiame Irano mulas. Turime imtis griežtų sankcijų. Šie mulos supranta tik griežtą kalbą.

Barbara Lochbihler, *autorė*. – (DE) Pone pirmininke, šios mėnesinės sesijos pradžioje EP Pirmininkas J. Buzek pabrėžė, kad mirties nuosprendžio panaikinimas yra vienas iš Europos Parlamento prioritetų. Ši nehumaniška ir žiauri bausmė turi būti panaikinta visuose pasaulio regionuose.

EP Pirmininkas kalbėjo apie Irane vykdomas egzekucijas. Mums pateiktoje rezoliucijoje minimi keturi atvejai, kai mirties bausmė paskirta asmenims už tai, kad jie tariamai dalyvavo protesto demonstracijose po rinkimų, nors per demonstracijas jie visi sėdėjo kalėjime. Taigi dar yra galimybė pateikti apeliaciją dėl mirties nuosprendžio atšaukimo, todėl turime stebėti tolesnę įvykių raidą.

Taip pat buvo kalbama apie tai, kad Irane mirties bausmė taikoma asmenims, kurie nusikaltimo padarymo metu buvo nepilnamečiai. Iranas yra vienintelė šalis pasaulyje, kurioje mirties bausmė baudžiami nepilnamečiai. Iranas ratifikavo Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą bei Vaiko teisių konvenciją, todėl jis privalo priimti nacionalinį įstatymą dėl mirties bausmės nepilnamečiams panaikinimo. Tokio įstatymo projektas jau pateiktas Irano parlamentui, todėl turime paraginti savo kolegas Irane daryti viską, kas įmanoma, kad šis įstatymas pagaliau būtų priimtas. Manau, kad ši užduotis labai svarbi.

Baigdama norėčiau išreikšti didžiausią pagarbą visoms Irano moterims ir visiems vyrams, kurie tiek daug rizikuoja, eina į gatves ir vykdo kitą veiklą reikalaudami, kad būtų gerbiamos jų teisės, įtvirtintos Irano konstitucijoje. Jų ryžtas, išpareigojimas ir drąsa verti mūsų besąlygiško solidarumo.

Martin Kastler, *PPE frakcijos vardu*. – (DE) Pone pirmininke, šių metų spalio 2 d. Irano policija vienam asmeniui pačią paskutinę minutę neleido įlipti į lėktuvą. Tai buvo teisininkas Abdolfattah Soltani, ketinęs skristi į mano gimtąjį miestą Niurnbergą atsiimti 2009 m. Niurnbergo žmogaus teisių apdovanojimo, kuris jam skirtas už drąsą ginant politinio persekiojimo aukų teises. Nepaisant to, kad Abdolfattah Soltani turėjo galiojantį pasą, Irano valdžia be jokios teisinės priežasties neleido jam išskristi. Pacituosiu teisingus jo žmonos, kuriai buvo leista išvykti iš šalies, žodžius: „Man skaudu, kad šalyje, kuri save vadina teokratija, vyksta tai, kas neturi nieko bendra su Dievo įstatymais.“

Iranas yra viena iš šalių, ratifikavusių Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, kuriame taip pat minima žmogaus teisė laisvai išvykti iš šalies, taip pat iš savo gimtosios šalies. Laikau gėdingu dalyku tai, kad Iranas visiškai pamina šią teisę. Todėl raginu Abdolfattaho Soltani atvejį įtraukti į šiandien mums pateiktą bendrą rezoliuciją ir prašau jūsų paremti mano pasiūlymą.

Ryszard Czarnecki, *ECR frakcijos vardu*. – Pone pirmininke, norėčiau panaudoti man skirtą laiką išreikšti rūpesčiui, kurį mums kelia padėtis Irane, ypač Ašrafo stovykloje Irake esančių Irano valdžios opozicijos narių, kurie simbolizuoja Irano žmonių pasipriešinimą, padėtis.

Irako Vyriausybė turėtų liautis vykdyti Teherano mulų įsakymus. Irakas turėtų suprasti, kad Irano režimas neturi ateities ir siekia išlaikyti valdžią tik tam, kad galėtų vykdyti represijas ir mirties bausmes. Taigi jeigu Irakas iš tiesų yra suvereni šalis, jis turėtų gerbti ir įgyvendinti 2009 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Ašrafo, kurioje Irako Vyriausybė raginama apsaugoti Ašrafo stovyklos gyventojus nuo priverstinio perkėlimo Irako teritorijoje. Teherano mulos nori, kad Ašrafo stovykla būtų panaikinta, ir mes Europoje privalome suteikti paramą šioms negalintiems apsiginti Irano pabėgėliams. Tai mūsų moralinė pareiga.

Turėtume paprašyti ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės ir Komisijos, kad šios paragintų Jungtinės Tautos aktyviau išitraukti sprendžiant šią problemą ir nusiųsti į Ašrafą nuolatinį būrį, gal net dislokuoti ten taikdarių pajėgas, kad būtų užkirstas kelias tolesniems stovyklos gyventojų užpuolimams ir bandymams priverstinai perkelti juos į kitas Irako vietas.

Bastiaan Belder, *EFD frakcijos vardu*. – (NL) Pone pirmininke, nėra abejonų, kad padėtis žmogaus teisių srityje Irano Islamo Respublikoje per pastaruosius mėnesius labai pablogėjo. Apie tai akivaizdžiai byloja šiuo metu prezidento Mahmoudo Ahmadinejado represiniame aparate vykstantys pokyčiai, kuriais siekiama užgniaužti bet kokią opozicijos jo abejotino teisėtumo administracijai užuomazgą. Liūdnai pagarsėję banditai, vadinami basidžais, dabar prijungiami prie dar vienos nelemtos organizacijos, žinomos Irano revoliucinės gvardijos pavadinimu.

Ką Europos Sąjunga šiuo atžvilgiu galėtų padaryti? Ji galėtų padaryti du konkrečius dalykus. Kartu su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis mes, Vakarų pasaulis, turime susitelkti ties konkrečiais žmogaus teisių

pažeidimo atvejais Irane (taip pat turiu galvoje atvejus, minimus mūsų rezoliucijoje). Šiuo atžvilgiu privalome nedviprasmiškai pasakyti Teheranui, kad šie šiurkštūs žmogaus teisių pažeidimai nebus toleruojami ir turės rimtų pasekmių.

Jei imsime sankcijų, susijusių su Irano nacionaliniais interesais, ypač ekonomikos srityje, Irano pragmatikai savo noru nusileis. Jie net prisimins Ayatollah Khomeini, Irano Islamo Respublikos įkūrėją, kuris taip pat panašioje padėtyje priėmė ryžtingą sprendimą paaugoti religinius reikalavimus dėl nacionalinių interesų. Todėl raginu Komisiją ir Tarybą ieškoti silpnųjų ajatolų pusių, pirmiausia Irano žmonių labui, kad jie galėtų gyventi geresnėje visuomeninėje santvarkoje, ir Izraelio valstybės labui, kad būtų užtikrintas didesnis jos saugumas, taip pat nepamirštant arabų pasaulio bei Europos Sąjungos.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Prieš kelias dienas Komisijos pirmininkas J. M. Barroso lankėsi šiuose rūmuose ir jo paklausiau, ką galima būtų padaryti, kad būtų įveikta vienoje ES valstybėje narėje, Vengrijoje, žmogaus teisių srityje nuo 2006 m. rudens užsitęsusi krizė. Keliomis progomis minėjau, kad daugybė žmonių tapo žiauraus policijos elgesio aukomis, net patyrė rimtų sužeidimų, keli šimtai asmenų buvo savavališkai suimti, daugybei žmonių teko iškęsti užsitęsusius ir varginančius teismo procesus, kol buvo įrodytas jų nekaltumas. Atsakydamas į mano klausimą, Komisijos pirmininkas pasakė, kad tai vidaus reikalai ir Europos Sąjunga į juos negali kištis. Norėčiau paklausti, kodėl taikomas dvejopas standartas ir koku teisiniu pagrindu vadovaudamasi Europos Sąjunga ketina kištis į šalies už ES ribų vidaus reikalus, jei nėra linkusi apsaugoti žmogaus teisių Europos Sąjungos valstybėje narėje. Taip pat norėčiau pasinaudoti šia proga ir paprašyti mūsų draugų iš Irano, priklausančių opozicijai ir net vyriausybės partijai, kad padėtų vengrams apginti savo teises.

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (FI) Pone pirmininke, Iranas galėtų atlikti svarbų vaidmenį derybų dėl taikos Vidurio Rytuose procese, bet, mūsų nusivylimui, ši šalis, regis, krypta dar toliau nuo demokratinio teisinės valstybės kelio. Pirma, yra pagrindo rimtai abejoti praeitų metų birželio mėn. įvykusių rinkimų, kuriuose antrai kadencijai prezidentu išrinktas Mahmoud Ahmadinejad, rezultatų teisėtumu. Po rinkimų padėtis žmogaus teisių srityje dar pablogėjo. Be to, nuo 2005 m., kai į valdžią atėjo Mahmoud Ahmadinejad, mirties nuosprendžių įvykdymo atvejų skaičius išaugo keturis kartus. Iranas yra antra šalis po Kinijos, kurioje įvykdoma daugiausia mirties bausmių. Antra, padėtis religijos ir žodžio laisvės atžvilgiu yra labai liūdna. Pvz., septyni bahajų tikėjimo vadovai tebelaikomi kalėjime vien dėl jų religinių įsitikinimų.

Savo rezoliucijoje kreipiamės į Irano valdžią ir tikiuosi, kad kartu šiuo kreipimusi galime parodyti savo paramą ir pagarbą daugybei Irano žmonių, kurie drąsiai stojo į kovą už pagrindines laisves ir demokratijos principus. Ypač reiškiamo pagarbą drąsioms Irano moterims, kurios atliko labai svarbų vaidmenį po rinkimų Teherane įvykusiose protesto demonstracijose.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Pone pirmininke, Iranas valdomas griežto režimo, grindžiamo labai radikaliu Islamo religijos ir Korano aiškinimu. Tie, kurie nenori tame dalyvauti, pakliūna į didelę nemalonę. Iranas yra šalis, kelianti baimę, ypač šioje šalyje gyvenantiems krikščionims. Musulmonams, perėjusiems į krikščionių tikėjimą, tikrąja ta žodžio prasme Irane nėra gyvenimo. Praeitais metais Irano parlamentas priėmė įstatymą, pagal kurį islamo religijos išsižadėjimas laikomas sunkiu nusikaltimu.

Nėra gyvenimo Irane ir demonstrantams. Po rinkimų protesto demonstracijose dalyvavusiems trims suimtiems asmenims jau paskirta mirties bausmė. Nesuprantama ir visiškai nepriimtina, kad teismas priėmė tokį nuosprendį. Dar yra galimybė apskusti šį nuosprendį apeliaciniame teisme, bet visiems yra aišku, kad net demonstracijos dalyviai Irane priversti bijoti dėl savo gyvybės.

Raginu Tarybą ir Komisiją tvirtai paremti šiuos demonstrantus tolesniame teisiniame procese ir ypač raginu duoti griežtą atsaką žiauriam Irano režimui.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE). – (LT) Žmogaus teisių padėtis Irane akivaizdžiai blogėja. Šiais metais vykę abejotino legitimumo prezidento rinkimai bei masiniai žmonių protestai po rinkimų kaip veidrodis atspindėjo vis labiau įtemptą ir baimės kupiną politinę bei socialinę situaciją Irane.

Pastebėsiu, kad šių metų „reporterių be sienų“ parengtoje spaudos laisvę įvertinančioje ataskaitoje Iranas yra atsidūręs pačiame sąrašo dugne, tai yra 172-oje iš 175 vietų, ir yra aukščiau tik už Eritrėją, Šiaurės Korėją ir Turkmėnistaną.

Žurnalistų padėtis Irane yra viena pačių blogiausių pasaulyje, blokuojama laisva informacija internete, persekiojami blog'us rašantys žmonės. Mes gerai žinome apie visai neseniai suimtą žinomą blog'erį Fariba Pajooh, kurio tolesnis likimas yra visiškai neaiškus.

Aš kreipiuosi į Europos Komisiją. Pone Komisare, būtina kuo greičiau atidaryti Komisijos atstovybę Teherane, siekiant užmegzti dialogą su Irano valdžios institucijomis dėl vis blogėjančios žmogaus teisių padėties šioje šalyje.

Jim Higgins (PPE). – Pone pirmininke, visiškai pritariu R. Czarneckio pastaboms. Praeitų metų liepos mėn. įvykdytas išpuolis prieš Irano PMOI organizacijos narius Ašrafo stovykloje Irake negali būti apibūdintas kitaip kaip laukinis ir barbariškas. Nužudyta vienuolika žmonių, dar daugiau tik per plauką išvengė mirties, daugybė rimtai sužeista – matėte vaizdo įrašą, taigi galėsite patys įsitikinti šio išpuolio žiaurumu. Kariuomenė ir karininkai griebėsi sadistiškosios brutalumo formos. Po šio išpuolio buvo suimti 36 asmenys; jiems neliko kitos išeitis tik paskelbti bado streiką. Jie paleisti po dviejų savaitių dėl tarptautinio spaudimo – tarptautinio spaudimo po 72 bado streiko dienų: būtent tiek prisireikė laiko priversti N. Al-Malikio vyriausybę sutikti šiuos asmenis paleisti. Taigi šie žmonės yra pabėgėliai; jie turi teisę vakare eidami miegoti ir keldamiesi ryte jaustis saugūs. Mums reikia, kaip pasakė R. Czarnecki, dviejų dalykų: pirma, kad į šalį būtų nusiųsta nuolatinė JT taikdaryų misija, pakeisianti JAV taikdarius, antra, kad būtų visapusiškai garantuota, jog pabėgėliai nebus perkelti iš stovyklos.

Véronique De Keyser, autorė. – (FR) Pone pirmininke, prie mano kolegų EP narių išsakytų pastabų trumpai dar norėčiau pridurti tris dalykus.

Pirma – dėl to, apie ką kalbėjo A. Gomes – nepaisant visko, kas vyksta, nepaisant Irane vykstančių tragedijų ir Irano režimo, mes vis dar tikime politine šios šalies ateitimi ir jos pilietinės visuomenės jėga.

Antra, nebuvo pakankamai pabrėžta, kad smerkiame pastaruosius savižudžių išpuolius, surengtus Sistano-Baluchistano provincijoje Irane, net jei jų aukomis buvo Revoliucinės gvardijos nariai. Šio išpuolio metu, deja, taip pat nukentėjo civiliai gyventojai. Esame prieš tokios rūšies smurtą, nors suprantame priežastis, kurios privertė šiuos žmones taip pasielgti, bet šiuo metu privalome paremti režimo priešininkus.

Galiausiai mūsų Parlamentas, manau, smerkia mirties nuosprendžius, nesvarbu, kam jie taikomi – vaikams, moterims, suaugusiems asmenims – ir nesvarbu, kurioje šalyje taip yra daroma.

Cristian Dan Preda, autorius. – (RO) Aš taip pat apgailestauju, kad padėtis žmogaus teisių srityje Irane po birželio mėn. įvykusių rinkimų pablogėjo. Apie tai neabejotinai byloja suėmimų ir režimo represijų prieš oponentus banga.

Be to, kaip minėta, informacijos laisvei iškilo rimta grėsmė, nes režimas ėmėsi persekioti žurnalistus. Vienas iš dalykų, keliančių didžiausią rūpestį, yra tas, kad Irane masiškai taikomi ir kankinimai, ir mirties bausmė. Tiesą sakant, tarptautinė organizacija „Amnesty International“ neseniai paskelbė, kad po rinkimų žmonių, kuriems paskirta, o vėliau ir įvykdyta mirties bausmė, skaičius labai išaugo.

Galiausiai noriu pasakyti, kad remiu sumanymą turėti nuolatinę ES delegaciją Teherane. Tokia delegacija galėtų dirbti vietoje kartu su pilietine visuomene ir taip paremti kovos už laisvę aktyvistų teises.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Pone pirmininke, ponios ir ponai, turiu pasiūlymą: žmogaus teisės, demokratija ir teisinė valstybė yra pernelyg svarbūs ir neatidėliotini klausimai, kad svarstytime juos ketvirtadienio popietę. Deja, salėje mūsų labai nedaug.

Prieš mėnesį diskutavome dėl žurnalistų nužudymo atvejų. Šiandien kalbame apie siaubingą padėtį žmogaus teisių srityje Gvinėjoje, Irane ir Šri Lankoje. Žinau, kad daugelis man pritars. Siūlau pasirinkti kitą, tinkamesnį laiką diskusijoms dėl šių klausimų.

Pirmininkas. – Ponia, jums suteiktas žodis pagal procedūrą „prašau žodžio“. Jūs naudojate kitiems EP nariams skirtą laiką.

Kalbos pagal procedūrą „prašau žodžio“ baigtos.

Leonard Orban, Komisijos narys. – (RO) Norėčiau pirmiausia pareikšti užuojautą Sistano-Baluchistano provincijoje Irane įvykdyto teroristinio išpuolio aukų šeimoms. Komisija smerkia teroristinius išpuolius, nesvarbu, kurioje pasaulio šalyje jie įvykdomi, ypač jei jų metu žūsta žmonės.

Esama padėtis žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių srityje Irane Europos Komisijai kelia didelį nerimą. Šiuo atžvilgiu mums žinoma daug pavyzdžių, bylojančių apie tai, kad šalyje mirties bausme baudžiami nepilnamečiai, diskriminuojami žmonės, priklausantys įvairioms mažumoms, smarkiai varžomos saviraiškos

ir susirinkimų laisvės, netinkamai elgiamasi su kalintais, neleidžiama jiems naudotis teise į sąžiningą teisimą, taip pat masiškai persekiojami ir bauginami žmogaus teisių rėmėjai bei politiniai oponentai.

Europos Sąjunga palaiko tiesioginį ryšį su Iranu ir pareiškė Irano valdžiai savo nuomonę dėl to, kas vyksta šalyje.

Europos Sąjunga remia pagrindines laisves ir visuotines vertybes, kuriomis jos grindžiamos, ir jaučia pareigą visais atvejais, kai šie principai paminami, pareikšti savo nuomonę. Deja, nepaisant daugybės Europos Sąjungos ir tarptautinės bendruomenės kreipimųsi bei pasmerkimo pareiškimų, padėtis žmogaus teisių srityje po 2009 m. birželio mėn. įvykusių rinkimų Irane dar pablogėjo.

Vien per kelias pastarąsias savaites Irane pakarta įvykdant mirties nuosprendį daugybę žmonių. Vienas iš jų, kurį minėjote, Behnoudas Shojae, įvykdęs nusikaltimą būdamas nepilnametis, pakartas nepaisant pakartotinių ES prašymų sušvelninti jam paskirtą bausmę. Netrukus Irane ketinama pakarti daugiau nepilnamečių, kuriems paskirta mirties bausmė. Esame taip pat susirūpinę dėl Irane gyvenančių septynių bahajų tikėjimo vadovų, kurie laikomi suimti jau ilgiau kaip 17 mėnesių ir yra kaltinami sunkiais nusikaltimais, tokiais kaip šnipinėjimas ir antivalstybinė propaganda. Pastaruoju metu turėjęs įvykti jų bylos svarstymas vėl atidėtas iki spalio 18 d., taigi šie septyni asmenys palikti nežinomybėje be jokių aiškių perspektyvų sulaukti tinkamo teisminio proceso.

Po prezidento rinkimų sulaikyta šimtai žmonių, dalyvavusių protesto demonstracijose ir kritikavusių rinkimus. Šioje veikoje dalyvavusių žmonių teismai tebevyksta. Štai praeitą savaitę keturiems asmenims buvo paskirta mirties bausmė už tai, kad dalyvavo po rinkimų įvykusiųose incidentuose.

Galiausiai noriu pabrėžti, kad mums, kaip ir garbingiems EP nariams, padėtis žmogaus teisių srityje Irane kelia didelį rūpestį. Komisija įdėmiai stebi įvykių raidą ir toliau ketina išnaudoti kiekvieną galimybę paraginti Irano valdžią laikytis tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių srityje, įskaitant įsipareigojimą laikytis Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto ir Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos nuostatų. Žmogaus teisių padėties Irane gerinimas yra vienas iš svarbiausių Europos Komisijos požiūrio į politinio dialogo ir bendradarbiavimo su Teheranu stiprinimą ateityje elementas.

Atsakydamas į man pateiktą klausimą, norėčiau pasakyti, kad įsteigti Teherane Europos Komisijos delegaciją, mūsų nuomone, kol kas, atsižvelgiant į esamas sąlygas Irane, laikas netinkamas.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks po diskusijų.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Bogusław Sonik (PPE), raštu. – (PL) Ponios ir ponai, raginu Europos Sąjungą nestebėti pasyviai, kaip Irane pažeidžiamos žmogaus teisės. Europos Sąjunga turi daug ryžtingiau pasisakyti prieš šalyje taikomus ir vykdomus mirties nuosprendžius, ypač jaunų ir nepilnamečių prasikaltėlių atžvilgiu. Mūsų reakcija į tai, kas šiandien vyksta Irane, yra vienas iš didžiausių mūsų Vakarų pasaulio veiksmingumo išbandymų.

Todėl Europos Komisija privalo kuo skubiau įsteigti Europos Sąjungos delegaciją Teherane, kad būtų paremtas ir sustiprintas dialogas su Irano vadovais ir pilietine visuomene ir pirmiausia būtų suteikta parama jaunimui, politiniams kaliniams ir žurnalistams. Europos Komisija turi daug aktyviau įsitraukti į veiklą JT Vyriausiajam žmogaus teisių komisarui išsiunčiant specialųjį pasiuntinį stebėti politinių kalinių padėties ir užtikrinti, kad Irano valdžios institucijos laikytųsi tarptautinių normų, nustatytų teismo procesui, ir vykdytų įsipareigojimus žmogaus teisių srityje.

Europos Sąjunga visada bus pilietinių laisvių ir mūsų bendrų Europos demokratinių vertybių vėliavnešys ne tik Europoje, bet ir už jos ribų. Todėl plėtodami intensyvų dialogą su politiniu elitu turime dėti visas įmanomas pastangas, kad XXI a. Irane būtų laikomasi pagrindinių žmogaus teisių ir būtų gerbiama teisė gyventi.

12.3. Šri Lanka

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos dėl šešių pasiūlymų dėl rezoliucijų dėl padėties Šri Lankoje.

Geoffrey Van Orden, autorius. – Pone pirmininke, Šri Lankos žmonės – singalai ir ypač tamilai – per pastarąjį trisdešimtmetį patyrė daug kančių, kurias atnešė Tamil Elamo išsivadavimo tigrų (LTTE) vykdyta žiauri terorizmo kampanija. Dabar, kai LTTE patyrė visišką pralaimėjimą, Šri Lankos Vyriausybei ir žmonėms reikia

mūsų prijauciančio supratimo ir pirmiausia mūsų pagalbos šaliai bandant dar kartą pasukti atkūrimo ir klestėjimo keliu bei užkirsti kelią terorizmo atgimimui.

Yra asmenų, įskaitant LTTE apologetus, kurie nori sužlugdyti Šri Lankos susitarimus su ES dėl prekybos pagal papildomų nuolaidų sistemą visoms specifiniams poreikiams išsiskiriančioms besivystančioms šalims (BLS+) ir taip suduoti dar vieną smūgį šios šalies žmonėms. Tikiuosi, kad Komisija supranta, jog būtent prekyba, o ne pagalba yra geriausias kelias, kuriuo derėtų eiti atkuriant ekonomiką. Savo ruožtu Šri Lankos valdžia privalo spręsti problemas, dėl kurių ją palaikanti tarptautinė bendruomenė išreiškė savo rūpestį, kad būtų pašalintos bet kokios priežastys, galinčios kelti pavojų susitarimų dėl prekybos pagal BLS+ būklei.

Pirmiausia Šri Lankos valdžia, žinoma, turi imtis visų reikiamų veiksmų, kad visi po konflikto suimti ir stovyklose tebelaikomi tamilų tautybės civiliai gyventojai galėtų nedelsdami grįžti į namus. Jų perkėlimu būtina nedelsiant pasirūpinti ir tarptautinė bendruomenė turėtų būti paraginta šiuo atžvilgiu suteikti pagalbą.

Proinsias De Rossa, autorius. – Pone pirmininke, remiu šią rezoliuciją, nors manau ją esant nepakankamai kritišką Šri Lankos Vyriausybės atžvilgiu. Prisimename žiaurų išpuolį, kurį įvykdė Šri Lankos kariuomenė Tamilo tigrų kontroliuojamoje teritorijoje nepaisydama grėsmės civilių gyventojų gyvybei ir gerovei. Tokiuose konfliktuose žuvo 90 000 civilių gyventojų, kuriuos abi konflikto šalys, mano nuomone, naudojo kaip priedangą. Pasaulis stebėjo šiuos įvykius pritrenktas ir bejėgis ir šiandien vėl matome, kad daugiau nei ketvirtis milijono Šri Lankos piliečių laikomi stovyklose, kurios kelia didelį rūpestį, nes yra perpildytos ir netinkamai aprūpintos švariu vandeniu, o sanitarinė ir medicinos įranga yra nepakankama.

Šiandieninė rezoliucija yra santykinai švelnus Šri Lankos Vyriausybės raginimas gerbti savo piliečių teises. Asmeniškai aš manau, kad jeigu artimiausiu metu rezoliucijoje pateiktų reikalavimų atžvilgiu nebus padaryta pastebima pažanga, Europos Sąjunga turėtų imtis prieš Šri Lankos režimą ekonominio ir politinio spaudimo priemonių.

Šri Lanka savo ekonomikos atkūrimo požiūriu labai priklauso nuo tiesioginių užsienio investicijų ir ES ekonominės paramos. Turime panaudoti šį svertą Šri Lankos žmonių, įskaitant tamilus, labui.

Thomas Mann, autorius. – (DE) Pone pirmininke, turiu dvi minutes. 25 metus Šri Lankoje užtrukęs pilietinis karas, regis, baigėsi. Gegužės mėn. Vyriausybės kariuomenė užėmė teritorijas šiaurinėje šalies dalyje, kurias kontroliavo LTTE. Tikėkimės, kad nauja pradžia atneš taiką, o kartu su taika ir laisvę.

Šri Lankos gyventojai kenčia ne tik dėl pilietinio karo padarinių, bet taip pat dėl cunamio bei kitų stichinių nelaimių padarinių. ES padidino savo paramą Šri Lankai užsienio prekybos srityje suteikdama jai daug didesnių tarifų lengvatų nei bet kuriai kitai pietų Azijos šaliai. Tarptautinė pagalba, kurią šalis gauna, įpareigoja Šri Lankos politines jėgas užtikrinti žmogaus teisių įgyvendinimą. Tačiau 250 000 žmonių tebelaikomi stovyklose, kuriose stinga geriamojo vandens ir medicinos priemonių. Humanitarinės pagalbos organizacijoms neleidžiama patekti į šias stovyklas. Vyriausybė turėtų būti suinteresuota kuo skubiau pasirūpinti šių žmonių grąžinimu į jų gimtuosius kaimus. Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) frakcija bando paveikti politikus, kad Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui būtų pavestas svarbiausias vaidmuo šiame procese.

Kita sritis, kurioje būtini pokyčiai – tai spaudos ir žodžio laisvė. Žurnalistų grobimai ir suėmimai turi liautis. Turi būti padarytas galas kritinių straipsnių autorių baudimui įkalinimu. Esu delegacijos ryšiams su Pietų Azijos šalimis narys, todėl teko daug kartų lankytis Šri Lankoje. Tikiu, kad nauja pradžia šiai šaliai suteiks daugybę galimybių, jeigu jos valdžia sugebės konstruktyviai įtraukti tamilų lyderius į šalies ateities kūrimo procesą. Tačiau ši nauja pradžia reiškia bet kokios formos terorizmo ir smurto išsižadėjimą, taip pat strateginį bendradarbiavimą įgyvendinant žmogaus teises. Šri Lankos piliečių labui trokštu, kad dažnai girdimas posakis „karas – tai institucija“ pagaliau nugrimztų praeitin.

(Plojimai)

Joe Higgins, autorius. – Pone pirmininke, prezidento M. Rajapakse vadovaujamos Vyriausybės tamilų atžvilgiu vykdoma politika ir singalamams, ir tamilams baigėsi košmaru – masinėmis represijomis prieš asmenis ir grupes, išdrįsusius pasipriešinti šovinistinei Šri Lankos valstybės vykdomai politikai.

Tamilų tigras pralaimėjus, šis košmaras tamilų tautybės žmonėms toliau tęsiasi, ypač Šri Lankos šiaurėje, kur 300 000 žmonių, įskaitant 31 000 vaikų, prievarta laikomi stovyklose, kuriose siaučia ligos ir stinga maisto.

Dabar iškilo naujų baisių grėsmė, nes M. Rajapakse Vyriausybė pareiškė ketinanti perkelti singalus į teritoriją Šri Lankos šiaurės rytuose, kitaip tariant, kolonizuoti teritorijas, kuriose tamilai sudaro daugumą gyventojų. Šis sprendimas – tai tikras nesantaikos bendruomenėje receptas.

Iš esmės, M. Rajapakse Vyriausybė – tai diktatūra, pridengta plonu demokratijos regimybės šydu. Džiaugiuosi, kad šia rezoliucija turime galimybę pasmerkti ją. Tačiau turiu abejonių dėl 4 dalies, nes didžiausias teroristas Šri Lankos žmonių atžvilgiu, tiesą sakant, yra būtent M. Rajapakse Vyriausybė. Kaip socialistas, manau, kad partizaninis karas Šri Lankoje, atsižvelgiant į esamas sąlygas, nėra tinkamas sprendimas, tačiau tamilai vis dėlto turi teisę ginti save nuo karinių represijų.

Geriausias būdas apginti tamilus – tai vieninga tamilų ir singalų darbininkų ir varguolių kova prieš esamą Vyriausybę bei jos naują liberalią politiką ir socialistinę Šri Lankos visuomenės pertvarka, suteiksianti galimybę panaudoti didžiulius šios šalies turtus visų jos žmonių labui. Didžiuojuosi savo ryšiais su Šri Lankos vieninga socialistų partija, kuri yra gimininga Airijos socialistų partijai ir kuri didvyriškai kovoja prieš Vyriausybės vykdomą šovininę politiką gindama tamilų ir singalų teises bei tamilų laisvo apsisprendimo teisę.

Heidi Hautala, autorė. – (FI) Pone pirmininke, visa tai, ką mano kolegos čia kalbėjo apie esamą padėtį Šri Lankoje, patvirtinta Žmogaus teisių pakomitečio pastaruoju metu surengtame šios košmariškos padėties svarstyme.

Iš tikrųjų galime patvirtinti, kad minėtų 260 000 tamilų judėjimas tebėra varžomas pažeidžiant visas šiuo atžvilgiu galiojančias tarptautinės teisės normas, nors po karo pabaigos paskelbimo jau praėjo ne vienas mėnuo. Taip pat patvirtiname, kad Šri Lankoje smarkiai varžoma spaudos laisvė. Vakar tarptautinės organizacijos „Žurnalistai be sienų“ paskelbtame 175 šalių vertinimo pagal spaudos laisvės indeksą sąrašė Šri Lanka yra 162 vietoje.

Dabar privalome reikalauti, kad Šri Lankos valdžia leistų visų JT specializuotų agentūrų atstovams patekti į šias stovyklas. Rezoliucijoje minimi vietos valdžios rinkimai ir mes, Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas, siūlome tik pabrėžti, kad tokie rinkimai yra organizuojami. Tikimės, EP nariai mūsų pasiūlymą parems.

Dėl mūsų politikos prekybos srityje. Labai džiaugiuosi, kad Komisija dabar tiria, kaip Šri Lanka įgyvendina prekybos susitarimuose numatytus reikalavimus dėl žmogaus teisių. Tikiuosi, Komisija atliks šį vertinimą labai objektyviai ir nešališkai ir pateiks savo išvadą, ar Šri Lanka iš tikrųjų verta, kad jai būtų taikoma papildomų lengvatų sistema BLS+.

Bernd Posselt, PPE frakcijos vardu. – (DE) Pone pirmininke, laimėtojai turėtų būti dosnūs ir manau, kad Šri Lankoje daugelis to dar nesuprato. Kalbu apie tai, kad būtina išspręsti problemą, lėmusią plačiu mastu išplitusį etninį konfliktą. Tiesiog turime suprasti, kad Šri Lankos Vyriausybė neturi parengusi jokio susitaikymo plano, kuriuo tamilams būtų užtikrintos jų teisės. Abi konfliktų šalys privalo susėsti kartu ir rasti politinį sprendimą.

Su smurtu buvo teisėtai kovojama ir jo vykdytojai sutriuškinti – smurtas, kurį galima sustabdyti, turi būti pažabotas. Tačiau tikroji užduotis yra pašalinti smurto priežastis. Lengviau baigti karą, nei užtikrinti taiką. Matome, kad šiuo metu Bosnijoje, kurioje karas jau seniai baigėsi, ilgalaikis taikos sprendimas dar nerastas.

Nerimauju dėl stabilumo Šri Lankoje, nes mažumų problema šioje šalyje egzistavo šimtmečiais ir ypač pablogėjo kolonializmo laikotarpiu, todėl privalome tarpininkauti ir padaryti viską, kad konflikto šalys viena kitai nusileistų ir galėtų pasiekti sutarimą.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, S&D frakcijos vardu. – (PL) Pone pirmininke, gegužės mėn., kai Vyriausybės armija sutriuškino Tamilo tigrus, atrodė, kad daugybę metų trukęs pilietinis karas Šri Lankoje pagaliau baigėsi. Tačiau tikrovė, deja, tokia, kad šalyje dar liko daug neišspręstų problemų.

Dėl politinių priežasčių Vyriausybė laiko daugiau kaip 250 000 žmonių stovyklose ir net neleidžia humanitarinės pagalbos organizacijų nariams į jas patekti. Valdžia slopina žiniasklaidą. Šių metų rugsėjo mėn. Aukščiausiasis teismas Kolombe priėmė nuosprendį, pagal kurį žurnalistui buvo paskirta dvidešimties metų įkalnimo bausmė. ES Tarybai pirmininkaujanti šalis pripažino šį nuosprendį kaip grėsmę žodžio laisvei ir griežtai jį pasmerkė.

Viena iš labai didelių kliūčių, stabdančių šalies vystymąsi – tai konflikto zonoje likusios priešpėstinės minos, keliančios grėsmę žmonių gyvybei ir sveikatai. Šri Lanka dar neprisijungė prie Otavos konvencijos, kuria draudžiamos priešpėstinės minos. Šio dokumento pasirašymas neabejotinai padėtų išspręsti šią problemą

ir kartu leistų šaliai kreiptis dėl pagalbos nuo minų nukentėjusiems žmonėms ir paspartinti 2003 m. pradėtos išminavimo kampanijos, kuri iki šiol nebuvo labai veiksminga, įgyvendinimą.

Šri Lankos piliečiai verti tikros demokratijos ir padoraus gyvenimo.

Karima Delli, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (FR) Pone pirmininke, ponios ir ponai, Šri Lankos Vyriausybė jau ne vieną mėnesį tamilų tautybės gyventojų padėties atžvilgiu laikosi atsitvėrusi tylos siena, neleidama užsienio žiniasklaidos ir humanitarinės pagalbos organizacijoms patekti į stovyklas, kuriose šie žmonės laikomi. Nuo 2009 m. gegužės mėn. Kolombe pažeidžiant tarptautinės teisės normas ir žmogaus teises laikomi beveik visi civiliai gyventojai, kurie buvo priversti palikti namus gelbėdamiesi nuo karo mūšių tarp Vyriausybės kariuomenės ir Tamilo tigrų.

Liepos mėn. trisdešimtyje kareivių saugomų stovyklų salos šiaurės rytuose buvo laikoma daugiau kaip 280 000 žmonių. Pabėgėliams leidžiama išeiti iš stovyklos ribų, dažniausiai lydint kareiviams, tik tais atvejais, jei jiems būtina skubi medicinos pagalba. Kai kuriose stovyklose kiekvieną savaitę miršta, daugiausia dėl dizenterijos, per 1 000 žmonių. Gyvenimo sąlygos stovyklose pasibaisėtinos. Prezidentas M. Rajapakse praeitą savaitę paskelbė, kad bus paleista tik 100 000 tamilų pabėgėlių.

Atsižvelgdama į šios tragedijos mastą, Europos Sąjunga turėtų griežčiau pareikalauti, kad Šri Lankos Vyriausybė nedelsdama ir besąlygiškai paleistų visus civilius gyventojus, laikomus stovyklose, taip pat suteiktų galimybę į stovyklas patekti žurnalistams ir galimybę suteikti šių stovyklų gyventojams skubią humanitarinę pagalbą.

Charles Tannock (ECR). – Pone pirmininke, kaip atstovas iš Londono, miesto, kuris per pastaruosius keturiasdešimt metų ne kartą buvo teroristų taikiniu, labai užjaučiu visų tautybių Šri Lankos žmones. Negailėstinga terorizmo kampanija, kurią vykdo Tamilų tigrai, padarė didžiulės žalos šios nuostabios šalies vystymuisi.

Prezidentas M. Rajapakse, atėjęs į valdžią demokratiniu keliu, pasiryžo sutriuškinti LTTE ir jam tai pavyko. Visi iš mūsų, kurie smerkiame terorizmą, turėtume atiduoti jam savo pagarbos duoklę už šią sėkmę. Dabar, kai karas baigtas, Vyriausybė privalo sukurti visuomenę, grindžiamą laisvės, teisingumo ir visų Šri Lankos gyventojų lygybės principais. Šalies viduje perkeltų asmenų grąžinimas į namus ir karo nusikaltėlių teismas dabar turi tapti Vyriausybės prioritetu.

Pripažįstu, kad prezidentas M. Rajapakse veiksmais, kurių ėmėsi iš karto po konflikto, galbūt šiek tiek pakenkė savo tarptautinei reputacijai, bet esu įsitikinęs, kad geriausias būdas judėti pirmyn – tai užtikrinti saugios ir klestinčios Šri Lankos vystymąsi bei paremti demokratiškai išrinktą šalies valdžią. ES privalo toliau taikyti Šri Lankai BLS+ sistema grindžiamus prekybos susitarimus, nes nutraukus šių susitarimų taikymą tiesiogiai bus sužlugdyta milijonas darbo vietų ir netiesiogiai padaryta ekonominė žala 2,5 milijonams nekaltų Šri Lankos piliečių.

Seán Kelly (PPE). – Pone pirmininke, man, kaip EP nariui iš Airijos, labai malonu, kad mano kolegos airiai, Joe Higgins ir Proinsias De Rossa, bendrais bruožais nusakė problemas Šri Lankoje ir Irane, kurios kelia mums rūpestį. Visiškai suprantama, kad Airijai šios problemos turėtų kelti rūpestį, nes ji daugelį metų pati matė diskriminaciją ir kraujo praliejimą Šiaurės Airijoje. Tačiau viską apsvarsčius galiausiai suprantama, kad geriausias būdas rasti sprendimą – tai diplomatija ir diskusija. Todėl tikiuosi, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai nauji įgaliojimai ir naujas statusas, kuriuos turės Komisijos pirmininkas ir vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai bus panaudoti siekiant paveikti konfliktuojančias šalis šiose valstybėse, kad šios ateitų į protą, pabandytų rasti bendrą kalbą, išsižadėtų netinkamų metodų bei pradėtų spręsti politines problemas vadovaudamiesi diplomatijos ir demokratijos principais.

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (FI) Pone pirmininke, stebėjome padėtį Šri Lankoje, daugybe progų reikėme savo nuomonę dėl jos ir kai kartais jautėmės praradę viltį rasti sprendimą. Tačiau karas, užtrukęs 25 metus, šiais metais pagaliau baigėsi Tamilo tigrų sutriuškinimu. Šis ilgai užtrukęs konfliktas, kaip visada atsitinka karo atveju, pareikalavo daug aukų, daugybę žmonių privertė palikti namus ir persikelti į kitą vietą šalies viduje, taip pat pakenkė šalies ekonominiam vystymuisi bei teisinės valstybės kūrimo procesui. Dabar šalis įžengė į viltį teikiančią, tačiau kritinę fazę.

Diskusijose išreikštas rūpestis dėl stovyklose laikomų žmonių padėties. Kaip teigiama rezoliucijoje, tikimės, kad Šri Lankos valdžia netrukus priims tarptautinę pagalbą ir atvers šias stovyklas, kad į jas galėtų patekti humanitarinė pagalba ir konfliktų srities mokymus išėjęs personalas. Tačiau mums taip pat reikia, kad tarptautinė bendruomenė išpareigotų imtis darbo ir užtikrinti ilgalaikę taiką šioje nuostabioje saloje. Komisija neabejotinai prisidės prie šios pagalbos skirdama lėšų išminavimo darbams.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Pone pirmininke, paprašiau žodžio pirmiausia norėdamas atkreipti dėmesį į tai, apie ką kalbėjo mano kolegė H. Hautala. Turime nepamiršti vaidmens, kurį šiame procese atlieka ir turėtų atlikti ne tik Tarptautinis Raudonasis Kryžius, bet taip pat Jungtinės Tautos.

Tačiau taip pat norėčiau pateikti savo pastabas dėl G. Van Ordeno minčių, nes man atrodo, kad visiškai nedera tuos, kurie čia stengiasi panaudoti BLS+ prekybos susitarimus kaip tiesioginę spaudimo priemonę, vadinti LTTE šalininkais ar rėmėjais. Tai paprasčiausiai netiesa.

Žinome, kad šiuo metu atliekamas tyrimas siekiant nustatyti, ar Šri Lankos valdžia vykdo įsipareigojimus įtraukti į nacionalinę teisę teisės aktus dėl žmogaus teisių.

Jei ji tinkamai nevykdo įsipareigojimų, tuomet visiškai normalu ir būtina mums reikalauti, kad BLS+ sistema šiai šaliai nebūtų taikoma. Todėl man atrodo, kad sieti tokį reikalavimą su parama LTTE visiškai netinkama.

Leonard Orban, Komisijos narys. – (RO) Europos Komisija nesiliovė įdėmiai stebėti padėtį Šri Lankoje ir bandyti inicijuoti tinkamą dialogą su šios šalies Vyriausybe, kad būtų sukurtas pagrindas naujiems santykiams, grindžiamiems abiejų konfliktų šalių pastangomis bendradarbiauti sprendžiant pagrindinius klausimus, kurie kelia problemų.

Esame labai susirūpinę dėl kritinės humanitarinės padėties stovyklose, kuriose laikomi persikėlę asmenys. Beatodairiškas persikėlėlių sulaikymas Šri Lankoje prilygsta šiurkščiam tarptautinės teisės normų pažeidimui. Nedelsdami privalome užtikrinti, kad visi stovyklose likę sulaikyti asmenys galėtų džiaugtis judėjimo laisve ir kad humanitarinės agentūros, įskaitant žiniasklaidą, galėtų nekludomos patekti į šias stovyklas bei suteikti jose esantiems žmonėms humanitarinę pagalbą ir apsaugą.

Be to, Komisija tebėra susirūpinusi dėl žmogaus teisių padėties Šri Lankoje, nes mus pasiekė informacija apie šioje šalyje vykdomas bausmes be teismo nuosprendžio, žmonių grobimus ir rimtus žiniasklaidos atstovų bauginimus. Kol tamilų nepasitenkinimas ignoruojamas ir vyrauja nebaudžiamumo atmosfera, tol bus kliūčių konflikto šalių sutaukinimui. Europos Komisija įsitikinusi, kad sutaukinimo procesas galės prasidėti tik tada, kai šalis prisiims atsakomybę už savo veiksmus.

Europos Komisija pastaruoju metu atliko išsamų žmogaus teisių padėties Šri Lankoje tyrimą. Tuo tikslu į šalį buvo nusiųsta misija, kuri stebėjo, ar šalis laikosi įsipareigojimų, kuriuos prisiėmė tapdama ES paramos gavėja pagal specialią BLS+ schemą, taikomą siekiant skatinti tvarų vystymąsi ir tinkamo valdymo principų įgyvendinimą, taip pat įsipareigojimų laikytis tarptautinės teisės normų, ypač žmogaus teisių srityje.

Atlikus tyrimą, nustatyta, kad Šri Lankoje rimtai pažeidžiamos trys žmogaus teises reglamentuojančios Jungtinių Tautų konvencijos: Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas, Konvencija prieš kankinimus ir Vaiko teisių konvencija. Taigi Šri Lanka šiuo metu nevykdo šiose konvencijose nustatytų reikalavimų.

Neišvengiamai, esant tokiai padėčiai, galimybė, kad Šri Lanka negaus papildomų komercinių lengvatų pagal BLS+ sistemą, išlieka, nes šalys, kurioms ši sistema taikoma, privalo šias tris konvencijas ratifikuoti ir jas iš tikrųjų įgyvendinti.

Ačiū.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Kitas klausimas – balsavimas.

13. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Ačiū, pone Komisijos nary L. Orbanai. Diskusijos baigtos. Balsavimas vyks po diskusijų.

Norėčiau pasinaudoti proga ir pasakyti porą žodžių dėl vieno dalyko, kuris iškilo šiandien po pietų paaiškinimų dėl balsavimo metu, taip pat dabar, kai buvo kalbama pagal procedūrą „prašau žodžio“. Pagal Darbo tvarkos taisykles, prasidėjus paaiškinimų dėl balsavimo procedūrai ar procedūrai „prašau žodžio“, jokie prašymai suteikti žodį daugiau nepriimami. Prašiau tarnybų, kad galbūt šias taisykles visiems dar kartą primintų. Šiandien, kaip įprasta, tokie prašymai vėl buvo teikiami, bet ateityje tokių dalykų neturėtų būti, nes labai gaišiname kalbėtojus ir naudojame jiems skirtą laiką.

Kitas klausimas – balsavimas dėl šešių pasiūlymų dėl rezoliucijų dėl padėties Gvinėjoje. Pirma balsuosime dėl bendros rezoliucijos, kurią pasiūlė šešios frakcijos ir kuri pakeičia visas kitas rezoliucijas šiuo klausimu .

13.1. Gvinėja (balsavimas)

13.2. Iranas (balsavimas)

13.3. Šri Lanka (balsavimas)

Thomas Mann, autorius. – (DE) Pone pirmininke, siūlau išbraukti rezoliucijoje 3 konstatuojamąją dalį, nes žurnalisto Ti Sei Nayagamo padėtis minima tik rezoliucijos pradžioje, bet ne pagrindinėje jos dalyje. Bendrose derybose šį klausimą išbraukėme iš savo darbotvarkės. Todėl siūlau, kad šis klausimas į rezoliuciją nebūtų įtrauktas. Mes, be abejonės, turėsime galimybę šį klausimą dar kartą aptarti kitą kartą.

(Parlamentas priėmė žodinį pakeitimą)

14. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

15. Komitetų sudėtis (žr. protokolą)

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Pone pirmininke, atsiprašau, bet visą dieną, kad ir koku darbotvarkės klausimu būtų kalbama, teko klausytis dešiniojo sparno kraštutinių pažiūrų EP narės iš Vengrijos kalbų apie Vengriją. Gal galėtumėte paaiškinti jai, kad turime darbotvarkę, kurioje numatyti skirtingi klausimai. Galbūt ji to nežino.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Deja, šios EP narės salėje nėra. Manau, kad ji atsižvelgs į jūsų pastabą.

16. Sprendimai dėl kai kurių dokumentų (žr. protokolą)

17. Į registrą įrašyti rašytiniai pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnis) (žr. protokolą)

18. Posėdžio metu priimtų tekstų perdavimas (žr. protokolą)

19. Kitų posėdžių kalendorinis planas (žr. protokolą)

20. Sesijos atidėjimas

Pirmininkas. – Skelbiu Europos Parlamento sesiją atidėtą.

(Posėdis baigtas 16.35 val.)

PRIEDAS (Atsakymai raštu)

KLAUSIMAI TARYBAI (Tik Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė yra atsakinga už šiuos atsakymus)

Klausimas Nr. 10, kurį pateikė Liam Aylward (H-0331/09)

Tema: ES finansinė perspektyva 2014–2021 m.

Ar Taryba galėtų nurodyti tikėtiną laikotarpį, per kurį ji ketintų užbaigti derybas dėl ateinančios 2014–2021 m. ES finansinės perspektyvos?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Kadangi dabartinė finansinė programa apima 2007–2013 m. laikotarpį, trys institucijos 2006 m. gegužės 17 d. tarpinstituciniame susitarime susitarė, kad Komisija pateiks pasiūlymus dėl naujos finansinės programos.

Todėl tiksli diskusijų Taryboje trukmė iš dalies priklauso nuo to, kada tiksliai Komisija pateiks pasiūlymą ir kaip Tarybai pirmininkaujanti valstybė tuo metu ketina organizuoti Tarybos darbą.

Žinoma, aišku, kad, kai tik Komisija pateiks pasiūlymą, Taryba jį išnagrinės, kad jis būtų priimtas gerokai prieš pasibaigiant dabartinei finansinei programai.

Dabartinis 2006 m. gegužės 17 d. Tarpinstitucinis susitarimas (TIS) ir 2007–2013 m. finansinė programa liks galioti, kol bus pakeisti nauju teisės aktu ir nauja priemone.

*

* *

Klausimas Nr. 11, kurį pateikė Gay Mitchell (H-0335/09)

Tema: Europos Vadovų Tarybos pirmininkas

Jei bus priimta Lisabonos sutartis, Europos Vadovų Tarybos spalio mėn. susitikime bus galima aptarti kandidatūrų teikimą į naujai sukurtas Europos Vadovų Tarybos pirmininko pareigas.

Naujasis pirmininkas atliks labai svarbų atstovavimo Tarybai pasaulinėje arenoje vaidmenį. Taigi labai svarbu, kad šios kandidatūros būtų labai atidžiai įvertintos.

Kokia procedūra bus taikoma renkant Europos Vadovų Tarybos pirmininką ir kaip Tarybai pirmininkaujančioji Švedija užtikrins, kad šie rinkimai būtų sąžiningi ir demokratiški ir kad laimėjęs kandidatas įkūnytų Europos Sąjungos piliečių principus ir vertybes?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Pagal Lisabonos sutartį būsimasis Europos Vadovų Tarybos pirmininkas turės atlikti svarbų vaidmenį ne tik pasaulinėje arenoje, kaip pažymi gerbiamas narys, bet ir apskritai vadovaudamas Europos Vadovų Tarybos darbui, užtikrindamas pasirengimą šiam darbui ir jo tęstinumą.

Kol kas neaišku, kada įsigalios naujoji Sutartis ir kada bus paskirtas būsimasis Europos Vadovų Tarybos pirmininkas. Sutarčiai pritarė 26 valstybės narės, bet ją dar turi ratifikuoti Čekija.

Tinkamu momentu Europos Vadovų Tarybos pirmininkas konsultuosis su visais kolegomis, kad valstybių ir vyriausybių vadovai pasiektų susitarimą dėl asmens, geriausiai tinkamo šiam darbui. Remiantis Lisabonos sutartimi, savo Pirmininką gali išsirinkti tik pati Europos Vadovų Taryba ir tai bus daroma kvalifikuotąja Europos Vadovų Tarybos narių balsų dauguma. Pirmininkas renkamas dvejų su puse metų kadencijai, kurią galima pratęsti vieną kartą.

*
* *

Klausimas Nr. 12, kurį pateikė Brian Crowley (H-0337/09)

Tema: ES visuomenė ir naujų technologijų nauda

Ar galėtų Taryba nurodyti, kokias programas ji įgyvendina siekdama, kad visi Europos visuomenės sluoksniai galėtų naudotis naujomis plėtojamos technologijomis, ypač šiuo ekonomikai labai sunkiu laikotarpiu?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Taryba pritaria gerbiamo nario nuomonei, jog būtina užtikrinti, kad visi Europos visuomenės sluoksniai naudotųsi naujomis plėtojamos technologijomis. Tai bus būtina, kad Europa galėtų spręsti bendras ilgalaikes mūsų problemas – globalizacijos, klimato kaitos, gyventojų senėjimo ir kt. Be to, trumpuoju laikotarpiu tai tiesiog būtina norint sudaryti sąlygas tvariam mūsų šalių ekonomikos atgaivinimui.

Tam tikromis Europos bendrijos įgyvendinamomis mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir naujovių programomis ir veikla padedama užtikrinti, kad naujos plėtojamos technologijos duotų naudos visiems Europos visuomenės sluoksniams:

- Septintosios bendrosios mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo veiklos programos, patvirtintos 2007–2013 m. laikotarpiui, bendras tikslas – stiprinti Bendrijos pramonės mokslinę ir technologijų bazę. Žinių perdavimas, kuriuo užtikrinama, kad visuomenė pasinaudotų mokslinių tyrimų ir technologijų rezultatais, yra sudedamoji bendrosios programos dalis. Šia programa taip pat siekiama suteikti stabilesnį pagrindą Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) koncepcijai sudarant patrauklias sąlygas vykdyti mokslinius tyrimus, investuoti į juos ir technologijų plėtrą, veiksmingai ir efektyviai juos administruoti; taip šia programa siekiama konstruktyviai prisidėti prie visų valstybių narių socialinės, kultūrinės ir ekonominės raidos. Būsimomis bendrosiomis programomis turėtų būti geriau sprendžiamos svarbiausios visuomenės problemos. Pirmininkaujant Švedijai bus pateiktos Tarybos išvados, kuriose bus apibrėžta, kaip tai padaryti visapusiškai dalyvaujant visiems suinteresuotiesiems subjektams.

- Konkurencingumo ir inovacijų pagrindų programa (angl. CIP), patvirtinta 2007–2013 m. laikotarpiui, daugiausia skirta mažosioms ir vidutinėms įmonėms; šia programa remiama inovacijų veikla, įskaitant ekologines inovacijas, suteikiamos geresnės galimybės gauti finansavimą ir paramos verslui paslaugas. Ja skatinama aktyviau domėtis informacinėmis ir ryšių technologijomis, jomis aktyviau naudotis, taip pat skatinama aktyviau naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir didinti energijos vartojimo efektyvumą.

Be minėtų programų, dar veikia Europos inovacijų ir technologijų institutas (EITI), įsteigtas 2008 m. kovo mėn. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu – jo veikla siekiama prisidėti prie tvaraus Europos ekonomikos augimo ir konkurencingumo stiprinant valstybių narių ir Bendrijos gebėjimus kurti naujoves. Ši institucija remiasi žinių trikampio koncepcija – pagal ją siekiant geriau išnaudoti Europos investicijas į žinias skatinama švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sąveika. Skatinti žinių trikampį – vienas iš Tarybai pirmininkaujančios Švedijos prioritetų.

Visas šias programas dabar įgyvendina Komisija; EITI turi didelę savo veiklos autonomiją.

Be Europos bendrijos programų ir veiklos, Taryba taip pat parenka bendro Europos mokslinių tyrimų programavimo iniciatyvas; tai daroma savanoriškai koordinuojant valstybių narių vidaus programas. Taip siekiama spręsti didžiąsias pasaulines ir visuomenines problemas, kad būtų stiprinamas Europos gebėjimas mokslinių tyrimų rezultatus paversti apčiuopiamą nauda visuomenei ir bendram ekonomikos konkurencingumui.

Tarybos raginimu inovacijų politikos srityje priimtu Komisijos komunikatu įsteigta „Pirmaujančios rinkos iniciatyva“ bus siekiama skatinti novatoriškų paslaugų ir produktų rinkų e. sveikatos ir kitus panašius segmentus. Ši iniciatyva skirta padėti pasiekti, kad naujų technologijų moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla duotų naudos visai visuomenei.

2008 m. gruodžio mėn. Taryba patvirtino „Viziją 2020“, kurioje teigiama, jog iki 2020 m. bus pasiekta, kad visi Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) dalyviai šioje erdvėje galėtų visapusiškai naudotis „penktąja

laisve": laisvu mokslinių tyrimų vykdytojų, žinių ir technologijos judėjimu. Tikimasi, kad pirmininkaujant Švedijai bus patvirtintas naujas valdymo planas, apimantis nuoseklesnę strategiją.

i2010 strategijoje sujungiamos visos Europos Sąjungos politikos priemonės, iniciatyvos ir veiksmai, kuriais siekiama paspartinti skaitmeninių technologijų plėtoją ir naudojimą kasdieniame darbe ir privačiame gyvenime. i2010 strategija apima įvairius veiksmus – reglamentavimą, mokslinių tyrimų ir bandomųjų projektų finansavimą, skatinimo veiklą ir partnerystę su suinteresuotaisiais subjektais. Siekdama reaguoti į nuolatinio ekonomikos augimo bei ekologiškesnės plėtros iššūkius, Taryba dabar skatina veiksmus atnaujintos IRT Europos politikos darbotvarkės srityje.

Galiausiai norėčiau priminti, kad 2008 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos patvirtintas Europos ekonomikos gaivinimo planas apima mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros priemones, pvz., plačiajuosčio interneto ryšio plėtrą, taip pat vietovėse, kuriose ryšio skverbtiis nedidelė. Europos Vadovų Taryba susitarė iki 2013 m. pasiekti, kad ES didelės spartos interneto skverbtiis būtų 100 proc. ES valstybės narės patvirtino 2009 m. sausio mėn. Europos Komisijos pasiūlymus skirti 1 mlrd. EUR interneto skverbčiai kaimo vietovėse gerinti, naujoms darbo vietoms kurti ir verslo subjektų augimui didinti.

*
* *

Klausimas Nr. 13, kurį pateikė Pat the Cope Gallagher (H-0339/09)

Tema: Islandijos stojimas

Ar gali Taryba padaryti pareiškimą ir apibūdinti dabartinę padėtį, susijusią su Islandijos stojimo į Europos Sąjungą derybomis?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Islandijos paraiška dėl narystės Europos Sąjungoje oficialiai pateikta 2009 m. liepos 16 d. Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Švedijos ministrui pirmininkui Fredrikui Reinfeldtui ir Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos pirmininkui Carlui Bildtui, taip pat nedelsiant perduota Tarybos nariams. Tarybai pirmininkaujanti Švedija džiaugiasi Islandijos paraiška dėl narystės.

2009 m. liepos 27 d. posėdyje Taryba priminė atnaujintą konsensuą dėl plėtros, pareiktą 2006 m. gruodžio 14–15 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadose ir apimančią principą, pagal kurį kiekviena šalis kandidatė vertinama pagal savo nuopelnus, ir nusprendė taikyti Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnyje nustatytą procedūrą. Komisija atitinkamai paraginta pateikti Tarybai nuomonę dėl šios paraiškos.

Taryba išnagrinės šią nuomonę, kai tik ji bus pateikta.

*
* *

Klausimas Nr. 14, kurį pateikė Jim Higgins (H-0341/09)

Tema: Jūros kelių atidarymas Izraelyje

Ar Taryba pasirengusi pareikalauti, kad Izraelio valdžia leistų atidaryti jūros kelius; kad būtų galima palengvinti pagrindinių maisto atsargų tiekimą Gazoje gyvenantiems palestiniečiams, ir ar Taryba patenkinta, kaip Izraelio valdžios institucijos laikosi Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių susitarimo sąlygų?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Taryba ne kartą priminė, kad skubiai reikia rasti tvarų sprendimą dėl Gazos ruožo krizės – turi būti visapusiškai įgyvendinta JT Saugumo Tarybos rezoliucija Nr. 1860. Konkrečiu prieigos klausimu galiu patvirtinti, kad ES nuolat ragina nedelsiant ir besąlygiškai atverti perėjas humanitarinės pagalbos, komercinių prekių ir asmenų srautui į Gazą ir iš jos – neatvėrus perėjų nebus įmanoma netrukdomai teikti humanitarinės pagalbos,

taps neįmanomas atstatymas ir ekonomikos atgaivinimas; perėjios turi būti atvertos visapusiškai įgyvendinant 2005 m. Susitarimą dėl galimybės atvykti ir judėjimo.

Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių susitarime su Izraeliu numatyta politinio dialogo sistema, leidžianti plėtoti artimus politinius abiejų susitarimo šalių santykius. Šis dialogas ir bendradarbiavimas gali padėti plėtoti geresnį abipusį supratimą ir teikia galimybę su Izraelio institucijomis įvairiais lygmenimis spręsti įvairius klausimus.

Taip pat norėčiau pridurti, kad Taryba toliau laikosi pozicijos, jog politinis procesas, grindžiamas ankstesniais susitarimo šalių įsipareigojimais, yra vienintelis būdas derybomis pasiekti susitarimo šalių suderintą dviejų valstybių sprendimą, kurio rezultatas būtų nepriklausoma, demokratinė, kaimyniška ir perspektyvi Palestinos valstybė, gyvuojanti greta Izraelio valstybės vyraujant taikai ir saugumui.

*
* *

Klausimas Nr. 15, kurį pateikė Georgios Toussas (H-0346/09)

Tema: Elektroninis duomenų kaupimas ES

Nuo 2009 m. rugpjūčio 31 d. iki rugsėjo 6 d. 24 Europos Sąjungos valstybėse narėse vykdant plataus masto kampaniją tik per vieną savaitę buvo užregistruoti iš viso 1 041 821 asmens, atvykusio į Graikiją ir išvykusio iš jos, duomenys. Iš viso Europos Sąjungoje buvo sukaupta duomenų apie 12 907 581 asmenį, arba šie asmenys buvo užregistruoti elektroniniu būdu. Kampanijos, vykdomos Europos Sąjungos Imigracijos strateginio komiteto pavedimu (dokumento Nr. 10410/09), tikslas – rinkti visų į Europos Sąjungą atvykstančių arba išvykstančių iš jos asmenų duomenis. Diegdama Europos Sąjungos institucinę sistemą, kuriai pritarė ir kurią priėmė partijų Nea Dimokratia ir PASOK vyriausybės, Graikija yra penktoje vietoje pagal sukaupytų asmens duomenų kiekį.

Kokia Tarybos nuomonė apie šią kampaniją, kuri vykdoma siekiant sukurti vadinamąją Europos tvirtovę ir įdiegti milžinišką elektroninę sienų kontrolės ir visų keliautojų duomenų kaupimo sistemą, pagal kurią būtų labai ribojamos pagrindinės demokratinės laisvės ir teisės?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Taryba nori atkreipti gerbiamo nario dėmesį į tai, kad per 2009 m. rugpjūčio 31 d.–rugsėjo 6 d. vykdytą duomenų rinkimo kampaniją buvo registruojamas tik per įvairių tipų išorines sienas atvykstančių ir išvykstančių įvairių kategorijų keliautojų skaičius. Asmens duomenys registruojami nebuvo.

Faktiškai šios kampanijos tikslas buvo surinkti tarpusavyje palyginamus duomenis apie įvairių kategorijų keliautojų atvykimą ir išvykimą per įvairių tipų išorines sienas, nes dabar šie duomenys surinkti ne visose valstybėse narėse. Šie duomenys bus naudojami Komisijos atliekamame parengiamajame darbe. Tikslas – 2010 m. pradžioje pateikti teisės akto pasiūlymą dėl elektroninio duomenų apie atvykimą ir išvykimą registravimo sistemos sukūrimo. Jeigu ši sistema bus pasiūlyta, ja bus siekiama pagerinti sąlygas aptikti leistiną viešnagės trukmę viršijusius asmenis ir nustatyti asmenis be dokumentų.

Ideją sukurti šią sistemą Komisija pradėjo plėtoti 2008 m. vasario mėn. komunikate dėl pasirengimo kitiems Europos Sąjungos sienų valdymo etapams. Taryba šiam komunikatui pritarė.

2008 m. birželio mėn. išvadose dėl Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo Taryba pabrėžė, kad norint geriau valdyti išorės sienas ir nelegalią imigraciją reikia pasinaudoti turimomis technologijomis. Todėl Taryba paragino Komisiją iki 2010 m. pradžios pateikti pasiūlymą dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo bei išvykimo ir registruojamų keliautojų sistemos, jeigu manys, kad tokie pasiūlymai reikalingi.

Nagrinėdama šį pasiūlymą, Taryba atsižvelgs į 2009 m. kovo mėn. Europos Parlamento rezoliuciją dėl kitų Europos Sąjungos sienų valdymo etapų ir panašios trečiųjų šalių patirties. Minėtose išvadose pabrėžiamas reikalavimas, kad naujos sistemos visapusiškai atitiktų Bendrijos teisę, duomenų apsaugos, žmogaus teisių, tarptautinės apsaugos ir proporcingumo principus, atspindėtų sąnaudų ir naudos santykį ir papildomą technologijų teikiamą vertę.

Galiu gerbiama narį patikinti, kad atvykimo ir išvykimo sistemos tikslas nėra sulaikyti žmones nuo kelionių į Europos Sąjungą ar sukurti „Europos tvirtovę“; ja siekiama daugiau sužinoti apie tai, kas Europos Sąjungoje vieši. Saugumo ir pagarbos orumui pusiausvyrą Tarybai pirmininkaujanti Švedija ir, manau, kitos valstybės narės dabar kontroliuoja labai atidžiai ir, kai Komisija pateiks pasiūlymą, mes ir toliau tai darysime.

*
* *

Klausimas Nr. 16, kurį pateikė Laima Liucija Andrikienė (H-0350/09)

Tema: Dėl Tarybos pozicijos ataskaitos apie Rusijos ir Gruzijos karą klausimu

2009 m. rugsėjo 30 d. ES įgaliota nepriklausoma faktų nustatymo misija Gruzijos klausimu paskelbė savo ataskaitą apie Rusijos ir Gruzijos karo pradžią 2008 m. rugpjūčio mėn. Priešingos stovyklos skirtingai aiškino šios ataskaitos išvadas apie tai, kas iš tiesų kaltas dėl karo veiksmų ir šimtų žuvusių žmonių. Tačiau ataskaitoje pakankamai tiksliai pateikiami faktai apie prieš minėtą karą Rusijos vykdytas provokacijas, joje taip pat teigiama, kad keletą metų Gruzijos piliečiams, gyvenantiems Pietų Osetijoje ir Abchazijoje, pasai buvo išduodami neteisėtai.

Kokia dabartinė Tarybos pozicija šios ataskaitos ir jos išvadų klausimu? Kaip pasikeitė politinė padėtis regione paskelbus šią ataskaitą? Ar Taryba šiuo metu mano, kad reikia aktyviau dalyvauti regione, siekiant užkirsti kelią tolesniam konflikto eskalavimui? Kaip Taryba ketina reaguoti į šią ataskaitą ir jos išvadas?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Taryba pareiškė, kad yra dėkinga ambasadorei Heidi Tagliavini ir visiems nepriklausomos tarptautinės Gruzijos konflikto faktų nustatymo misijos darbuotojams už darbą atliekant šią labai sunkią užduotį. Vis dėlto norėčiau pabrėžti, kad tai – nepriklausoma ataskaita. ES rėmė tyrimo idėją, pavedė atlikti faktų nustatymo misiją ir suteikė jai finansinę paramą, bet niekaip nedalyvavo nei tyrime, nei rengiant jo išvadas. ES palankiai įvertino paskelbtą ataskaitą. ES tikisi, kad tyrimo duomenys padės geriau suprasti 2008 m. rugpjūčio mėn. konflikto kilmę ir eigą, o, vertinant platesniu požiūriu, bus indėlis į būsimus tarptautinius veiksmus prevencinės diplomatijos srityje.

Taryba mano, kad taikus ir tvarus Gruzijos konfliktų sprendimas turi būti grindžiamas visišku tarptautinės teisės pripažintų nepriklausomybės, suverenumo ir teritorinio vientisumo principų, įskaitant Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Helsinkio baigiamąjį aktą ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas, laikymusi, ir mes įsipareigojame toliau stengtis tai pasiekti.

Šiuo požiūriu Taryba ir toliau laikosi įsipareigojimų vadovautis tarptautinių Ženevos diskusijų išvadomis. Nepaisydama šių diskusijų dalyviams kylančių dabartinių sunkumų ir požiūrio skirtumų, Taryba mano, kad Ženevos diskusijų tąsa bus labai svarbi, nes jos yra vienintelis forumas, kuriame atstovaujama visoms suinteresuotosioms šalims, o trys didžiausi tarptautiniai subjektai – ES, ESBO ir JT – glaudžiai bendradarbiauja remdami regiono saugumą ir stabilumą. Laukiame kito konsultacijų ciklo, kuris vyks lapkričio 11 d.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad ES toliau aktyviai dalyvaus sprendžiant Gruzijos klausimus. Jos įsipareigojimas apčiuopiamas keliais atžvilgiais. Pirmiausia Gruzijoje nuolat dirba ES stebėjimo misija (ES stebėjimo misija (angl. EUMM) Gruzijoje) – vienintelė tarptautinė misija po to, kai ESBO ir JT misijas teko nutraukti; ji stebi, kaip įgyvendinami 2008 m. rugpjūčio 12 d. ir rugsėjo 8 d. paliaubų susitarimai, kurie vis dar iki galo neįgyvendinti, ir padeda stabilizuoti bei normalizuoti padėtį nuo karo nukentėjusiose vietovėse, taip pat stebi, kaip laikomasi žmogaus teisių ir teisinės valstybės principų. EUMM įgaliojimai pratęsti iki 2010 m. rugsėjo mėn.

Šiuo atžvilgiu, kaip gerbiama narė jau žino, ES atliko vyraujančių vaidmenį – ES specialusis įgaliotinis krizės Gruzijoje klausimais kartu su JT ir ESBO atstovais pirmininkavo Ženevos tarptautinėse diskusijose, vieninteliame tarptautiniame forumo, kuriame atstovaujama visoms suinteresuotosioms šalims.

2008 m. spalio 22 d. Tarptautinėje donorų konferencijoje ES taip pat pažadėjo teikti didesnę finansinę pagalbą šaliai atstatyti po konfliktų, paramai šalies viduje perkeltiems asmenims (angl. IDP) ir ekonomikos stabilumui užtikrinti.

Be to, ES, pasitelkdama ES specialiojo įgaliotinio Pietų Kaukaze veiklą ir teikdama finansinę pagalbą, toliau remia Gruzijoje vykdomas vidaus reformas, kuriomis siekiama stiprinti demokratines institucijas ir teisinės valstybės principo laikymąsi, skatinti žmonių tarpusavio ryšius ir pilietinės visuomenės dialogą.

Galiausiai ES išsipareigojimą atspindi tikslas ir siūlymas plėtoti vis glaudesnius santykius su Gruzija ir kitomis Pietų Kaukazo šalimis įgyvendinant Rytų partnerystę.

*

* *

Klausimas Nr. 17, kurį pateikė Jacek Włosowicz (H-0352/09)

Tema: Pliuralistinės demokratijos vientisumas ir stiprinimas

Europos šalys siekia pliuralistinės demokratijos vientisumo ir stiprinimo. Kokių veiksmų siūlo imtis Taryba, kad būtų užkirstas kelias grupuočių, pavyzdžiui, Khalistano (angl. Khalistanis), kurios siekia padalyti tokią liberalią ir demokratinę šalį kaip Indija, veiksams?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Europos Sąjunga aktyviai skatina vertybes, kuriomis puoselėjama taika ir demokratija. Šios vertybės apima žmogaus teises, teisinės valstybės principą, laisvę, solidarumą, pagarbą įvairovei ir kitas svarbiausias vertybes.

Indija yra viena iš didžiausių ir labiausiai pliuralistinių visuomenių pasaulyje. Visos pagrindinės religijos, įskaitant budizmą, krikščionybę, induizmą, islamą ir sikizmą, Indijoje turi nemažai sekėjų. ES pripažįsta, kad Indijos konstitucinėje sistemoje saugomos asmens ir grupių teisės.

Europos Sąjunga tvirtai prieštarauja jėgos naudojimui bandant susilpninti esamas demokratines Indijos ir panašių valstybių institucijas. Todėl Taryba 2005 m. sutiko įtraukti Khalistano Zindabado pajėgas (angl. KZF) į tam tikrų asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ypatingos ribojamosios priemonės siekiant kovoti su terorizmu, sąrašą. Persvarstydama sąrašą 2009 m. birželio mėn., Taryba nusprendė KZF jame palikti.

*

* *

Klausimas Nr. 18, kurį pateikė Tadeusz Cymański (H-0354/09)

Tema: Baluchistano provincijos teritorijos prisijungimas prie Pakistano

Ar Europos Sąjungos Taryba žino, kad Baluchistano provincijos teritorijos prisijungimas prie Pakistano buvo organizuojamas naudojant prievartą ir manipuliacijas? Jei taip, ar Europos Sąjungos Taryba nemano, kad Europos valstybės privalo besąlygiškai remti Baluchistano tautos savivaldos ir apsisprendimo siekį?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Baluchistano tautos apsisprendimo klausimo Taryba nespėdė. Todėl ji neturi pozicijos konkrečiai gerbiamo nario klausime išdėstyta tema.

*

* *

Klausimas Nr. 20, kurį pateikė Hans-Peter Martin (H-0359/09)

Tema: Tarybos tinklalapis

Remiantis Tarybos generalinio sekretoriaus 2005 m. gruodžio 22 d. informaciniu pranešimu dėl Tarybos posėdžių atvirumo ir skaidrumo, „visi piliečiai gali susipažinti su Tarybos dokumentais pagal sąlygas, nustatytas galiojančiuose dokumentuose. Tarybos dokumentų viešas registras yra Tarybos tinklavietėje (<http://register.consilium.eu.int>)“.

Kodėl tuomet Tarybos internetiniame puslapyje (<http://www.consilium.europa.eu>) nepateikiama jokios nuorodos į šį registrą?

Kodėl registras (<http://register.consilium.eu.int>) ir Tarybos internetinis puslapis apskritai neatitinka pastaruoju metu nustatytų tarptautinių aiškumo, racionalumo ir paprastumo standartų?

Kokių veiksmų ketina Taryba imtis šiai padėčiai ištaisyti?

Atsakymas

Šis atsakymas, kurį parengė Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir kuris nėra privalomas nei Tarybai, nei jos nariams, nepateiktas žodžiu per klausimų Tarybai valandą 2009 m. spalio mėn. Europos Parlamento mėnesinėje sesijoje Strasbūre.

Iš tikrųjų Tarybos interneto svetainėje yra nuoroda į viešą registrą. Šią nuorodą lengviausia pasiekti spustelint ant reklamjuostės „Prieiga prie dokumentų: viešas registras“, kuri galima rasti Tarybos interneto svetainės pradžios tinklalapyje. Kad prieiga prie registro būtų paprastesnė, ši nuoroda pateikiama visomis 23 oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis.

Viešas registras sukurtas 1999 m. kaip priemonė plačiau visuomenei susipažinti su Tarybos dokumentais, taip didinant Tarybos darbo skaidrumą. Nuo tada jis labai išaugo ir dabar jame pateikiama daugiau kaip milijonas dokumentų, beveik trijų ketvirtadalių šių dokumentų pateikiamas visas tekstas. Registras praėjusiais metais aplankytas beveik 900 000 kartų; tai rodo, kad naudotojai jį vertina – pasinaudodami šia priemone jie gali lengvai susipažinti su Tarybos dokumentais.

Norėčiau atkreipti gerbiamo nario dėmesį, kad jo minimas informacinis pranešimas yra pasenęs ir nebeatspindi dabartinės padėties. Jis 2009 m. sausio mėn. pakeistas nauju lankstinuku „Kaip gauti informacijos apie ES Tarybos veiklą“, kurį iš Tarybos interneto svetainės galima atsisiųsti visomis oficialiosiomis ES kalbomis.

Beje, Tarybos registras nuolat atnaujinamas siekiant patenkinti vis didesnę visuomenės reikiamą informacijos poreikį. Naudotojams patogiai interneto prieiga prie registro ir daugiakalbystės principo laikymasis lemia ne tik nuolat didėjantį prisijungimų ir atsisiunčiamų dokumentų skaičių, bet ir platesnį profesinį ir geografinį šią priemonę naudojančių interneto vartotojų spektrą.

Žinoma, tobulėti visada galima ir Taryba rengiasi savo interneto svetainę modernizuoti. Jau vykdomas pirmasis etapas – keičiamas dizainas. Bet kuriuo atveju pradžios tinklalapyje ir toliau bus pateikiamos nuorodos į viešą registrą.

*
* *

KLAUSIMAI KOMISIJAI

Klausimas Nr. 33, kurį pateikė Marian Harkin (H-0306/09)

Tema: Didesnės finansavimo galimybės

Atsižvelgiant į tai, kad labai reikalingam MVĮ finansavimui užtikrinti Europos Komisija ir Europos investicijų bankas ėmėsi skatinančių iniciatyvų (MVĮ garantijų priemonė, MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemonė bei Europos investicijų banko paskolos MVĮ) ir į tai, kad neseniai Airijoje atliktas tyrimas atskleidė, jog nuo 2009 m. sausio mėn. EIB paskolas administruojančios finansinės institucijos atsisakė suteikti finansavimą daugiau nei 54 % Airijos MVĮ – kokių konkrečių veiksmų Komisija imasi, kad užtikrintų, jog šiuos fondus administruojančios finansinės institucijos suteiktų MVĮ galimybę gauti finansavimą? Kokius mechanizmus Europos Komisija nustatė šių MVĮ skiriamų paskolų veiksmingumui, poveikiui ir papildomumui stebėti?

Atsakymas

Komisija valstybėse narėse ir kitose dalyvaujančiose šalyse įgyvendina Konkurencingumo ir inovacijų programą (angl. CIP).

Viena iš dviejų pagal šią programą taikomų priemonių – MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemonė lėmė, kad nuo programos pradžios pasirašytas vienas sandoris su Airijos rizikos kapitalo bendrove dėl bendrų 15 mln. EUR ES investicijų. Viena sutartis pagal MVĮ garantijų priemonę iki šiol taip pat pasirašyta su Airijos finansų tarpininke – mikrofinansavimo paslaugų teikėja First Step Ltd.; šia sutartimi užtikrinamos paskolos verslo plėtrai, kurių didžiausia suma siekia 3 mln. EUR.

Igyvendinimo pranešimai, kuriuose būsimieji finansų tarpininkai informuojami, kaip teikti dalyvavimo programoje paraiškas, 2007 m. rugsėjo 26 d. ir 2007 m. gruodžio 14 d. paskelbti Europos Sąjungoje oficialiajame leidinyje ir visas šias paraiškas Komisijos pavedimu nagrinėja Europos investicijų fondas (EIF).

Pagal šias priemones garantijos teikiamos ir lėšos investicijoms išmokamos su sąlyga, kad finansavimas bus naudojamas paskoloms ar investicijoms į tikslinius sektorius, išdėstytus CIP teisinio pagrindo formuluotėse.

Komisija, taikydamą Finansiniame reglamente ir CIP teisinio pagrindo formuluotėse numatytas priemones, kontroliuoja aptariamų priemonių veiksmingumą, poveikį ir papildomumą:

šių priemonių veiksmingumas kontroliuojamas iš finansų tarpininkų gaunant ketvirtines ataskaitas ir atliekant nepriklausomus vertinimus;

poveikis kontroliuojamas pagal statistinius duomenis apie remiamų įmonių skaičių, investicijoms išmokėtų lėšų sumą, gavus ES garantijas ar investicijoms skirtas lėšas mažose įmonėse sukurtų darbo vietų skaičių ir kitus rodiklius;

papildomumas pasiekiamas padedant tarpininkams gerokai padidinti skolinamas sumas ir investuoti į rizikos kapitalą.

Europos investicijų bankas (EIB) ne tik teikia Komisijos skirtą finansavimą, bet ir vidutinio bei ilgojo laikotarpio paskolas MVĮ, skirtas jų investicijoms remti. Ši parama teikiama per vietos bankus – tarpininkus, kurie savo ruožtu lėšas perskolina naudos gavėjoms MVĮ pagal savo pačių kreditų teikimo politiką.

Nors Komisija nedalyvauja EIB ir bankų – tarpininkų susitarimuose, EIB aktyviai kontroliuoja, kaip MVĮ skiriamos lėšos, kurias gavo EIB Airijos tarpininkai (jau gauta 125 mln. EUR ir tikimasi, kad netrukus iš bendrų 350 mln. EUR EIB išpareigojimų bus gauta 50 mln. EUR). Pagal EIB susitarimą su bankais – tarpininkais bankai privalo laikytis galutinio termino, iki kurio turi skirti lėšas MVĮ. Bankai EIB pranešė, kad lėšos skirstomos gana lėtai – tai atspindi mažesnę vidutinio ir ilgojo laikotarpio investicijų kreditų paklausą Airijos mažosiose ir vidutinėse įmonėse.

EIB teigimu, nors dabartinėmis aplinkybėmis MVĮ sunkiau gauti kreditą, tolesnė Airijos bankų parama MVĮ sektoriui lieka vienas iš didžiausių jų prioritetų. EIB tarpininkai neteigė, kad atmeta daugiau tinkamų MVĮ kandidatūrų ir atitinkamų prašymų finansuoti jų vidutinio ir ilgojo laikotarpio investicijas. EIB darbuotojai netrukus susitiks su Airijos bankų atstovais siekdami iširti, ar esama nenumatytų kliūčių EIB finansavimui skirstyti, ir bandys pasiekti, kad bankai greičiau skirstytų lėšas savo MVĮ kategorijos klientams.

*
* *

Klausimas Nr. 34, kurį pateikė Georgios Papastamkos (H-0307/09)

Tema: Pinigų plovimas, susijęs su Europos futbolu

Kokią informaciją Komisija turi apie pinigų plovimą Europos futbolo rinkoje? Kokias priemones Komisija siūlo kovojant su šiuo reiškiniu?

Atsakymas

Baltojoje knygoje dėl sporto, paskelbtoje 2007 m. liepos mėn.⁽¹⁾, Komisija pažymėjo, kad korupcija, pinigų plovimas ir kiti finansiniai nusikaltimai gali turėti poveikio sportui vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis. Baltojoje knygoje pateikiamas Pierre'o de Coubertin'o veiksmų planas, kurio 44 ir 45 veiksmams siūloma Europos lygmeniu spręsti tarpvalstybinius korupcijos klausimus ir stebėti ES kovos su pinigų plovimu teisės aktų įgyvendinimą sporto sektoriuje.

Kol kas Komisija neturi tiesioginių įrodymų apie pinigų plovimą Europos futbolo rinkoje. FATF (Finansinių veiksmų darbo grupė), tarptautinė komisija, nustatanti pasaulinius pinigų plovimo prevencijos ir kovos su juo standartus, 2009 m. liepos mėn. paskelbė ataskaitą apie pinigų plovimą pasitelkiant futbolo sektorių. Ataskaitoje nagrinėjami ekonominiai ir socialiniai sektoriaus aspektai ir pateikiami atvejų pavyzdžiai; juose nurodomos sritys, kuriomis gali pasinaudoti norintieji investuoti nelegalius pinigus į futbolą. Pažeidžiamos sritys susijusios su futbolo klubų nuosavybe, žaidėjų perkėlimo rinka ir nuosavybe, lažybų veikla, įvaizdžio

⁽¹⁾ COM(2007)391.

teisėmis, rėmimu ir reklama. Vis dėlto ataskaitoje nedaroma išvados apie pinigų plovimo Europos futbolo sektoriuje mastą.

Be to, Komisija pradėjo arba rengia ne vieną FATF ataskaitoje išdėstytų aspektų tyrimą – jais taip pat siekiama įgyvendinti Pierre'o de Coubertin'o veiksmų planą. Sporto agentų tyrimas (41 veiksmas) turėtų būti baigtas iki 2009 m. pabaigos. Bus tiriamos sporto agentų veiklos Europoje keliamos problemos. Kitas – vidaus rinkoje kylančių sporto finansavimo kliūčių – tyrimas bus atliktas 2010 m. (37 veiksmas). Be kitų dalykų, bus tiriamas sporto lažybų klausimas.

Galiausiai pabrėžtina tai, kad Komisija neturi kompetencijos tirti konkrečių skundų dėl pinigų plovimo ar kitos nusikalstamos veikos, nebent ji susijusi su Bendrijos finansinių interesų apsauga ir priklauso Kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) kompetencijai.

*
* *

Klausimas Nr. 35, kurį pateikė Athanasios Plevris (H-0308/09)

Tema: Imigrantų į Europą srautas

Ar Komisija ketina teikti ekonominę paramą tiems valstybių narių regionams, į kuriuos atvyksta ypatingai daug nelegalių imigrantų, pvz., centrinei Atėnų daliai? Ką Europos Sąjunga planuoja atlikti per trumpą ar ilgą laiką, kad kovotų su imigrantų į Europą antplūdžiu? Pavyzdžiui, ar planuojama daryti spaudimą šalims, iš kurių atvyksta imigrantai, ir toms šalims, kurios leidžia jiems keliauti tranzitu (pvz., Turkijai), kad šios šalys pargabentų imigrantus atgal? Ar Komisija ketina pritarti tam, kad nelegalūs imigrantai būtų tolygiai paskirstyti valstybėse narėse proporcingai pagal gyventojų skaičių, kad našta nebūtų užkraunama tik Viduržemio jūros regiono šalims?

Atsakymas

Migracijos srityje Europos Sąjunga teikia finansinę paramą valstybėms narėms naudodama keturis fondus, įsteigtus pagal bendrąją programą „Solidarumas ir migracijos srautų valdymas“ – Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos fondą, Europos pabėgėlių fondą, Europos išorės sienų fondą ir Europos grąžinimo fondą. Pastarieji du valstybėms narėms itin padeda užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir švelninti jos padarinius. Fondus decentralizuotai valdo kiekvienos valstybės narės nacionalinės valdžios institucijos.

Be to, Europos Komisija jau teikia techninę ir finansinę pagalbą trečiosioms migracijos kilmės ir tranzito šalims, plėtoja dialogą ir kai kuriais atvejais net derasi su jomis siekdama didinti jų pajėgumus kovoti su neteisėta migracija pagal tarptautinius standartus ir palengvinti jų bendradarbiavimą su Europos Sąjunga šiuo klausimu.

Bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis klausimu reikėtų pabrėžti, kad Komisija Europos bendrijos vardu su Turkija derasi dėl readmisijos sutarties, į kurią turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl trečiųjų šalių piliečių grąžinimo. Be to, Komisija, kuri jau finansuoja beveik 90 mln. EUR vertės projektus Turkijoje siekdama remti jos gebėjimus suderinti teisės aktus ir administravimo praktiką sienų stebėjimo, neteisėtis migracijos prevencijos ir valdymo, taip pat prieglobsčio klausimais su Europos Sąjungos standartais, daro spaudimą Turkijos institucijoms toliau plėtoti bendradarbiavimą su Europos Sąjunga visose šiose srityse.

Šiomis aplinkybėmis siekdami imtis tolesnių veiksmų, numatytų 2009 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime, aukščiausių Komisijos pareigūnų delegacijos nariai 2009 m. rugsėjo 16–17 d. apsilankė Ankaroje, siekdami su Turkijos institucijomis aptarti galimybes atnaujinti oficialias Turkijos ir Europos bendrijos derybas dėl readmisijos susitarimo ir aptarti būdus bei priemones aktyviau dalyvauti neteisėtos migracijos prevencijos ir mišrių migracijos srautų valdymo priemonėse. Delegacija pažymėjo, kad Turkijos institucijos pasirengusios intensyviau bendradarbiauti su ES ir oficialiai susitarti dėl pastovaus įsipareigojimo ir kai kurių konkrečių priemonių, kai 2009 m. lapkričio mėn. pradžioje įvyks Pirmininko pavaduotojo J. Barrot'o ir ministro T. Billströmo vizitas.

Komisija gerai žino, kad tam tikroms valstybėms narėms daromas ypatingas neproporcingas spaudimas, ir pažymi, jog Europos Vadovų Taryba 2009 m. birželio 18–19 d. susitikimo išvadose pabrėžė, kad ji džiaugiasi Komisijos ketinimu imtis iniciatyvų šioje srityje. Nors nelegaliai šalyje gyvenančių migrantų persikirstymo klausimas ES lygmeniu dabar nesvarstomas, Komisija mano, kad itin svarbu praktiškai padėti Viduržemio jūros regiono šalims, kurioms ši migracija daro didžiausią poveikį. Todėl ji įgyvendina naujų solidarumo formų – savanoriško tarptautinės apsaugos naudos gavėjų persikirstymo tarp valstybių narių – iniciatyvas,

kuriomis siekia sumažinti vienoms valstybėms narėms tenkančią neproporcingą naštą pasitelkdama kitų valstybių narių pagalbą. Pirmasis bandomasis projektas plėtojamas Maltoje.

*
* *

Klausimas Nr. 36, kurį pateikė Justas Vincas Paleckis (H-0309/09)

Tema: Dėl administracinių išlaidų taupymo

Dabar, ekonomikos ir finansų krizės laikotarpiu, Europos Sąjungos valstybės narės deda ypatingas pastangas, kad sumažintų administracines valstybės aparato išlaidas, maksimaliai taupiai naudotų lėšas ir resursus. Valstybės narės ir, dar svarbiau, ES piliečiai, be jokios abejonės, laukia panašių žingsnių ir iš Briuselio.

Kokių priemonių šia linkme Europos Komisija jau ėmėsi ir ką dar numatoma padaryti ateityje?

Atsakymas

Komisija visapusiškai įsipareigojusi kuo ekonomiškiau naudoti savo administracinius išteklius. Komisija pasiūlė 2010 m. kukliai – 0.9 proc. – padidinti savo administracines išlaidas.

Ši maža papildoma biudžeto suma skirta didėjantiems saugumo poreikiams patenkinti, svarbiam darbuotojų perkėlimui iš būstinės į delegacijas siekiant įtvirtinti kai kurių vidaus politikos priemonių perkėlimą į išorę, ir didėjančioms energijos kainoms padengti.

Siekdama politinius prioritetus suderinti su biudžeto apribojimais, Komisija itin stengėsi apriboti išlaidas ir kuo geriau panaudoti išteklius.

Pirma, Komisija neprašė 2010 m. steigti naujų pareigybių. Žmogiškųjų išteklių poreikis pagal politinius prioritetus bus patenkintas perkeliant esamus darbuotojus (2010 m. iš viso apie 600 darbuotojų).

Antra, atidžiai patikrinus visas išlaidų eilutes sutaupyta dėl sumažėjusių išlaidų kai kurioms prekėms, ekologinių principų taikymo ir technologijų panaudojimo.

Trečia, Komisija jau įsipareigojusi visą darbuotojų poreikį iki 2013 m. patenkinti iš pastovių išteklių, nebent pasitaikytų svarbių įvykių, turinčių didelį poveikį Komisijos kompetencijos sritims arba kalbinei tvarkai. Ji ir toliau atidžiai tikrins įvairias išlaidas ir naudosis visomis galimybėmis sutaupyti.

Baigiant pasakytina, kad Komisija įgyvendins savo plataus užmojo politinius tikslus kartu kuo labiau ribodama savo administracines išlaidas.

*
* *

Klausimas Nr. 37, kurį pateikė Anna Hedh (H-0313/09)

Tema: ES alkoholio politikos strategija

Greitai jau bus praėję treji metai nuo to laiko, kai mes patvirtinome ES alkoholio politikos strategiją. Planuota, kad 2009 m. vasarą bus atliekamas strategijos vertinimas.

Jei aš supratau teisingai, tai Komisija nusprendė atidėti alkoholio politikos vertinimą vėlesniam laikui.

Dėl kokių priežasčių iki šiol neatliktas šios strategijos vertinimas? Kada, tikėtina, bus atliktas ES alkoholio politikos vertinimas? Kokiomis priemonėmis Komisija kontroliavo, kaip įgyvendinama ši strategija įvairiose valstybėse narėse?

Atsakymas

Komisija norėtų gerbiausiai narei padėkoti už susidomėjimą svarbiu visuomenės sveikatos politikos aspektu – alkoholio politika.

Rugsėjo 21–22 d. ES Tarybai pirmininkaujančios Švedijos surengtoje Ekspertų konferencijoje alkoholio ir sveikatos klausimais Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinis direktoratas pristatė pirmąją ES alkoholio

strategijos įgyvendinimo pažangos ataskaitą. Ataskaita pateikiama Komisijos Visuomenės sveikatos direktorato tinklalapiuose⁽²⁾.

Komisija remia valstybes nares, įvairiai įgyvendinančias strategiją nacionaliniu lygmeniu, kaip aprašyta pažangos ataskaitoje. Vienas iš būdų – įsteigtas Nacionalinės alkoholio politikos ir veiksmų komitetas; tai – valstybių narių forumas, skirtas keistis patirtimi ir plėtoti bendras koncepcijas. Šis komitetas iki šiol posėdžiavo penkis kartus.

Komisija taip pat sudarė komitetui geresnes darbo sąlygas, kad jis parengtų bendrus rodiklius ir pagal juos būtų galima atlikti lyginamąją analizę Europos Sąjungoje. Pažangos ataskaitoje aprašomi veiksmai, kurių iki šiol ėmėsi valstybės narės, pirmiausia pažymint gerą patirtį, dėl kurios susitarta 2001 m. Tarybos rekomendacijoje⁽³⁾. Komisija taip pat atliko du strategijoje apibrėžtose prioritetinėse srityse vykdomos valstybių narių veiklos tyrimus. Pažangos ataskaitos 1 priede atnaujinama informacija apie valstybių narių veiklą nuo strategijos patvirtinimo.

*
* *

Klausimas Nr. 38, kurį pateikė Rolandas Paksas (H-0314/09)

Tema: Energetika

Ar sunki ekonominė situacija Europos Sąjungos valstybėse ir Lietuvoje nėra pakankamas pagrindas taikyti Akto dėl Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos stojimo sąlygų 37 straipsnio ir protokolo Nr. 4 ketvirto straipsnio nuostatas ir Europos Komisijai priimti sprendimą atidėti Lietuvos įsipareigojimo uždaryti Ignalinos atominės elektrinės antrąjį bloką 2009 metais terminą iki 2012 metų?

Atsakymas

Branduolinė sauga yra absoliutus ES prioritetas, kaip parodė 2009 m. birželio 25 d. Tarybos vienbalsiai priimta Direktyva dėl branduolinės saugos⁽⁴⁾. Esant esminiams reaktoriaus projekto trūkumams (ypač dėl reaktoriaus antrinio izoliavimo nebuvimo) neįmanoma Ignalinos atominės elektrinės (IAE) atnaujinti iki tinkamų saugos standartų. Dėl praeityje atnaujintų dalių tapo įmanoma užtikrinti tik bazinę eksploatacijos saugą iki 2009 m. pabaigos, kai pagal Lietuvos stojimo į ES įsipareigojimus turi būti uždarytas antrasis IAE blokas. Lietuvos stojimo akto 37 straipsnyje numatyta apsaugos išlyga, kurioje nurodomi dideli ekonominiai sunkumai, buvo galima taikyti tik trejus metus nuo Lietuvos įstojimo į ES.

ES suteikė ir toliau teikia iš viso 1,3 mlrd. EUR paramą IAE uždaryti ir alternatyviems energijos šaltiniams Lietuvoje plėtoti. Šios lėšos teikiamos su sąlyga, kad Lietuva laikysis sutartos IAE uždarymo datos.

Stojimo akto protokole Nr. 4 pripažįstama, kad ekologiškai atnaujinta Lietuvos šiluminė elektrinė yra svarbiausias Ignalinos atominės elektrinės pakaitalas. Atnaujinimo darbai baigti 2008 m. rugsėjo mėn. ir todėl uždarius IAE nesitikima energijos tiekimo trūkumo. Be to, Komisija remia centrinio šildymo projektus Ignalinoje, energijos vartojimo efektyvumo gyvenamuosiuose pastatuose didinimo priemones ir Kombinuotojo ciklo dujų turbinos jėgainės (angl. CCGT) projektą, kurį numatyta baigti iki 2013 m.

Svarbu toliau stengtis užtikrinti energetinį saugumą Baltijos šalių regione, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo ir tarpvalstybinių jungčių gerinimą. Komisija įsipareigojusi remiant Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui toliau glaudžiai bendradarbiauti su Lietuva siekiant užtikrinti, kad Ignalinos atominė elektrinė būtų veiksmingai uždaryta.

*
* *

(2) http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/alcohol/Forum/docs/open300409_co01_en.pdf.

(3) 2001 m. birželio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl jaunimo, visų pirma, vaikų ir paauglių, alkoholio vartojimo, OL L 161, 2001 6 16.

(4) 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 2009/71/EURATOMAS, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema, OL L 172, 2009 7 2.

Klausimas Nr. 39, kurį pateikė Sławomir Witold Nitras (H-0315/09)**Tema: Mokėjimo už kelius ženklai Austrijoje**

Daugelis Europos valstybių yra įvedę mokesčius už naudojimąsi jų keliais. Šių rinkliavų surinkimo būdai yra įvairūs ir skiriasi įvairiose šalyse. Kartais rinkliava renkama prie įvažiavimo į tam tikrą kelio atkarpą arba būtina įsigyti mokėjimo už kelius ženklą. Mokėjimo būdus už naudojimosi keliais ženklus nustato pačios ES valstybės narės.

Kaip pavyzdį būtų galima pateikti keletos valstybių narių atvejus, kuriose, mano nuomone, rinkliava renkama tokiu būdu, kuris turi neigiamą įtaką transportui tranzitu kertančią atitinkamą šalį. Būtina pastebėti, kad minėto transporto vairuotojai dažniausiai tokiose šalyse važiuoja tik vieną dieną ir neturi galimybės įsigyti vienos dienos mokėjimo už kelius ženklo (pavyzdžiui, Austrijoje, Čekijos Respublikoje).

Kiekviena valstybė narė turi neginčijamą teisę rinkti rinkliavas už kelius. Tačiau, kadangi nėra nustatytos vienodos rinkliavų už kelius taisyklės, ypač dėl tikslaus kelionės laiko toje šalyje, tai gali sukelti grėsmę vienai iš pagrindinių Europos Sąjungos laisvių: laisvam piliečių judėjimui. Todėl, atsižvelgiant į laisvą Europos Sąjungos piliečių judėjimą, norėčiau sužinoti ar nevertėtų Europos bendrijos lygmeniu ES valstybėms narėms pasiūlyti rekomendacijas, kurios dėl šio klausimo padėtų užtikrinti visų piliečių lygybę?

Atsakymas

Sukurta sistema vienodam kelių naudotojų statusui užtikrinti – ji taikoma komerciniam transportui. Direktyvoje 1999/62/EB dėl kelių naudotojų mokesčių (Eurovinjetė)⁽⁵⁾, iš dalies pakeistoje Direktyva 2006/38/EB⁽⁶⁾, sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo sistema reglamentuojama taip: rinkliavomis už atkarpas arba naudotojo mokesčiais neturi būti tiesiogiai arba netiesiogiai diskriminuojama dėl pilietybės, įsisteigimo ar transporto priemonės registracijos šalies ar vietos, arba transporto operacijos kilmės ar maršruto tikslo. Direktyvoje nustatyta, kad už laikotarpį taikomi naudotojo mokesčiai turi būti numatyti nuo vienos dienos iki vieno metų laikotarpiams.

Valstybės narės, laikydamosi savo nacionalinių teisės aktų ir Sutartyje numatytų nediskriminavimo ir proporcingumo principų, turi teisę rinkliavas ir naudotojo mokesčius taikyti ir kitoms transporto priemonėms, pvz., lengvosioms krovinėms transporto priemonėms, autobusams ir lengviesiems automobiliams. Proporcinga kainodara grindžiamas tranzito ar trumpesnio laikotarpio infrastruktūros naudojimo mokesčius turėtų būti įmanoma sumokėti ir valstybėje narėje, kurioje jie taikomi, ir už jos ribų, kuo mažiau kliudant eismo srautui.

*
* *

Klausimas Nr. 40, kurį pateikė Carlos José Iturgaiz Angulo (H-0317/09)**Tema: Ančiuvų išteklių valdymo planas**

2009 m. liepos mėn. Komisija patvirtino ilgalaikį Biskajos įlankos ančiuvų išteklių valdymo planą. Pasak atsakingų Komisijos Žuvininkystės generalinio direktorato tarnybų, šis pasiūlymas buvo parengtas atsižvelgiant į sektoriaus atstovų pateiktus reikalavimus.

Komisijos narys Joe Borg ketina pasirašyti susitarimą iki šių metų pabaigos. Ar tai reiškia, kad Komisija išvelgia galimybę kitais metais atšaukti ančiuvų žvejybos draudimą? Ar šiame plane numatyta mokslinių kriterijų, kuriais iki šiol buvo remiamasi nustatant bendrą sugauti leidžiamą kiekį (BSLK), pokyčių?

Atsakymas

Komisija norėtų pabrėžti, kad bet koks galimas dabartinio draudimo panaikinimas priklausys nuo išteklių būklės, kuri bus įvertinta atitinkamoje mokslinėje konsultacijoje, o šią konsultaciją Komisijai pateiks Tarptautinė jūrų tyrinėjimo taryba (angl. ICES). Kitą kartą šis įvertinimas bus pateiktas 2010 m. birželio mėn., kai bus sutvarkyti pavasarį atliekamo mokslinio tyrimo rezultatai. Pagal siūlomą planą, kuris, kaip tikisi Komisija, iki to laiko įsigalios, ančiuvų žvejyba Biskajos įlankoje galėtų būti vykdoma toliau, jeigu

⁽⁵⁾ OL L 187, 1999 7 20.

⁽⁶⁾ OL L 157, 2006 6 9.

mokslinėje konsultacijoje būtų nurodyta, kad išteklių biomasė viršija 24 000 tonų. Plane numatyta, kad esant mažesnei biomasei žvejybą reikėtų ir toliau drausti.

Perėjimas prie ilgalaikio valdymo metodo neteikia garantijų, kad žvejyba savaime vėl bus leidžiama, jeigu biomasės lygis išliks toks žemas kaip dabar. Plane nenumatyta išteklių išnaudojimo ribų, kurias taikant būtų sumažintas išteklių išnykimo pavojus. Todėl plane siekiama užtikrinti pramonei geriausias galimybes tvariai žvejoti ir didžiausią laimikį, kuris gali būti sugautas tvariai naudojant išteklius. Komisija savo pasiūlymus visada grindė geriausiais turimais moksliniais duomenimis ir labiausiai atsižvelgė į ilgalaikius pramonės interesus. Metodą, kuriuo plane vadovaujamas nustatant metines žvejybos galimybes, visiškai remia Šiaurės vakarų vandenų regioninė patariamoji taryba.

*

* *

Klausimas Nr. 41, kurį pateikė Jim Higgins (H-0323/09)

Tema: Nesočiosios trans-konfigūracijos riebalų rūgštys

Ar Komisija siūlo priimti direktyvą, kurioje būtų nustatytas didžiausias leistinas trans-konfigūracijos riebalų rūgščių/hidrintų rūgščių kiekis maisto produktuose, atsižvelgiant į tai, kad nustatyta, kad ši sudedamoji dalis turi įtakos koronarinių širdies ligų atsiradimui?

Atsakymas

Komisija įsipareigojusi deramomis priemonėmis skatinti vartotojų apsaugą ir sveikatą. Ji skatina iniciatyvas, galinčias padėti užkirsti kelią koronarinių širdies ligos vystymuisi Europoje. Trans-konfigūracijos riebalų rūgščių vartojimas, taip pat bendras riebalų vartojimas ir sočiųjų riebiųjų rūgščių vartojimas Europoje yra vieni iš koronarinių ligos rizikos veiksnių.

Komisija mano, kad mitybos įpročiai priklauso nuo daugelio veiksnių. Daryti jiems įtaką – labai sudėtingas uždavinys, kuriam atlikti reikia įvairių veiksmų. Šie veiksmai turėtų būti proporcingi, jais turėtų būti atsižvelgiama į atitinkamą Europos bendrijos ir valstybių narių kompetenciją ir pareigas. Šiomis aplinkybėmis Komisija ir skatina taikyti savireguliacijos priemones, ir svarsto teisinės. Žinoma, teisinių priemonių mastui įtakos turėtų savireguliacijos priemonių veiksmingumas.

Šiuo metu teisinio trans-konfigūracijos riebalų rūgščių kiekio maiste apribojimo Komisija nelaiko nei tinkama, nei proporcinga ES lygmens priemone.

*

* *

Klausimas Nr. 42, kurį pateikė Mairead McGuinness (H-0326/09)

Tema: Žirgų gerovė

Dėl ekonomikos nuosmukio labai sumažėjo grynaveislių žirgų pardavimo vertė. Daugelyje valstybių ženkliai padaugėjo likimo valiai paliktų žirgų, nes jų savininkai nebeišgali sumokėti už savo gyvūnų priežiūrą. Ar Komisija pritaria gyvūnų gerovės organizacijų išreikštam susirūpinimui dėl žirgų gerovės šiuo laikotarpiu? Ar Komisija turi kokių nors planų nagrinėti šį klausimą arba galbūt jau pateikė pasiūlymų, kaip spręsti šią problemą?

Atsakymas

Komisija iš valstybių narių negavo informacijos, o iš nevyriausybinų gyvūnų apsaugos organizacijų – skundų, kad dėl mažėjančios grynaveislių žirgų pardavimo vertės būtų žymiai padaugėję apleistų žirgų. Vis dėlto Komisijai šis klausimas žinomas iš spaudoje skelbtų straipsnių.

1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvoje 98/58/EB⁽⁷⁾ nustatyti bendrieji būtinieji veisiamų ar laikomų ūkinės paskirties gyvūnų, įskaitant žirgus, apsaugos standartai. Direktyva netaikoma žirgams, skirtiems naudoti konkursuose, parodose, kultūros ar sporto renginiuose ar veikloje. Direktyvoje valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad savininkai ar laikytojai imtųsi visų pagrįstų priemonių savo prižiūrimų gyvūnų gerovei užtikrinti, taip pat užtikrinti, kad šie gyvūnai be reikalo nepatirtų skausmo, kančių ir nebūtų žalojami.

⁽⁷⁾ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/58/EB dėl ūkinės paskirties gyvūnų apsaugos, OL L 221, 1998 8 8.

Už šios direktyvos įgyvendinimą pirmiausia atsakingos valstybės narės ir, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 882/⁽⁸⁾ dėl oficialios kontrolės, jos turi imtis visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad su gyvūnų sveikatos ir gerovės apsauga susijusios Bendrijos nuostatos būtų įgyvendinamos.

Valstybės narės privalo užtikrinti, kad Bendrijos teisės aktuose numatytais galimybėmis būtų naudojamosi protingai ir taip padedama užtikrinti, kad žirgai, kurių dėl ekonominių priežasčių nebeįmanoma laikyti tinkamomis sąlygomis, neliktų neprižiūrimi ir apleisti. Šiuo atžvilgiu Komisija nori atkreipti gerbiamos narės dėmesį į Reglamentą (EB) Nr. 504/⁽⁹⁾ dėl arklinių identifikavimo metodų, kuris svarbus svarstant galimybę arklinių šeimos gyvūnus kontroliuojamomis sąlygomis (atsižvelgiant į maisto saugą) paskersti.

*
* *

Klausimas Nr. 43, kurį pateikė Syed Kamall (H-0328/09)

Tema: Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos narystė Europos Sąjungoje

Šių metų kovą Europos Parlamentas balsavo dėl pasiūlymo dėl rezoliucijos dėl Komisijos parengtos 2008 m. Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos pažangos ataskaitos (P6_TA(2009)0135). Šios rezoliucijos 10 dalyje apgailestaujama, kad „praėjus trejiems metams nuo ES narystės siekiančios šalies kandidatės statuso suteikimo [Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai] dar neprasidėjo derybos dėl stojimo, o tai yra netvari padėtis, daranti neigiamą poveikį šaliai ir kelianti regiono destabilizavimo pavojų; mano, jog reiktų, kad ši išskirtinė padėtis būtų pakeista; ragina šį procesą paspartinti...“.

Šiuo metu Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos Parlamentas yra priėmęs 4 likusius teisės aktus, skirtus svarbiausiems stojimo partnerystės prioritetams visapusiškai įgyvendinti, t. y. įstatymus dėl vidaus reikalų, valstybės tarnautojų, politinių partijų finansavimo ir parlamento.

Ar Komisija, atsižvelgdama į Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje toliau vykstančias reformas ir į precedento neturintį delsimą pradėti derybas, planuoja savo būsimoje pažangos ataskaitoje rekomenduoti derybų su Buvusiaja Jugoslavijos Respublika Makedonija pradžios datą?

Atsakymas

Komisija spalio 14 d. patvirtino metinę plėtros strategiją. Pagal ją Komisija nustatė, kad nuo to laiko, kai Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija 2005 m. pasiekė kandidatės statusą, ji įtvirtino demokratiją ir užtikrino institucijų stabilumą, kartu užtikrindama teisinės valstybės principą ir pagrindinių teisių laikymąsi, nors, žinoma, tai reikia daryti ir toliau.

Be to, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija įgyvendino didelę dalį Stojimo partnerystės prioritetų. Atsižvelgdama į bendrą pažangą vykdant reformas, Komisija mano, kad ši šalis pakankamai įgyvendino politinius kriterijus, nustatytus 1993 m. Kopenhagoje surengto Europos Vadovų Tarybos susitikime ir Stabilizacijos ir asociacijos proceso pagrindu. Šalis priartėjo prie tikslo tapti veikiančia rinkos ekonomika ir padarė pažangą daugelyje sričių, susijusių su gebėjimais priimti narystės įsipareigojimus.

Todėl, atsižvelgdama į minėtus argumentus ir į 2005 m. gruodžio mėn. bei 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimų išvadas, Komisija rekomenduoja su Buvusiaja Jugoslavijos Respublika Makedonija pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje.

Svarbiausias klausimas ir toliau lieka geri santykiai su kaimynais, įskaitant remiant Jungtinėms Tautoms derybomis pasiektą ir abiem pusėms priimtą pavadinimo klausimo sprendimą.

*
* *

⁽⁸⁾ m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių, OL L 191, 2004 5 28.

⁽⁹⁾ m. birželio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 504/2008, kuriuo įgyvendinamos Tarybos direktyvų 90/426/EEB ir 90/427/EEB nuostatos dėl arklinių identifikavimo metodų, OL L 149, 2008 6 7.

Klausimas Nr. 44, kurį pateikė Carl Schlyter (H-0329/09)**Tema: Viršyta leistina cheminių medžiagų drabužiuose riba**

Neseniai paskelbus tyrimą (SVT Plus, Švedijos TV) paaiškėjo, kad džinsuose aptikta daug, akivaizdžiai daugiau, negu leidžiama pagal ribines vertes, įvairių cheminių medžiagų, įskaitant dimetilfumaratą, nonilfenoletoksilatą ir sunkiuosius metalus. Kai kurios iš šių medžiagų yra stiprūs alergenai ir neturėtų tiesiogiai liestis su oda. Nepaisant to, gamintojai ir mažmenininkai akivaizdžiai netikrina, ar jų prekės saugios.

Kokių iniciatyvų ėmėsi ar ketina imtis Komisija, siekdama užtikrinti, kad rinkos dalyviai vadovautųsi šios srities teisės aktais?

Atsakymas

Bendrijos teisės aktų, pvz., gaminių kontrolės teisės aktų, įgyvendinimas priklauso valstybių narių kompetencijai. Šiuo tikslu cheminių medžiagų teisės akto REACH (Reglamento (EB) Nr. 1907/2006)⁽¹⁰⁾ 125 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės išlaikytų oficialios kontrolės ir kitos reikiamos veiklos sistemą, o 126 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų sankcijas už REACH reglamento pažeidimus. Akreditavimo ir rinkos priežiūros reglamentas (Reglamentas (EB) Nr. 765/2008, įsigaliojantis 2010 m. sausio 1 d.)⁽¹¹⁾ – dar vienas būdas valstybėms narėms imtis deramų priemonių.

Komisijai pranešta, kad dauguma valstybių narių tikėjosi, kad jų įgyvendinimo institucijos 2008 m. jau visapusiškai veiks, dauguma valstybių narių planavo naudoti esamus ankstesniais teisės aktais numatytus įgyvendinimo subjektus.

Europos cheminių medžiagų agentūra (angl. ECHA) atlieka pagalbinį vaidmenį – sudaro sąlygas veikti keitimosi informacija apie reikalavimų vykdymo užtikrinimą forumui. ECHA forume sprendžiami būtent Bendrijos lygmens įgyvendinimo klausimai. Forumas veikia kaip platforma keistis informacija apie įgyvendinimą ir koordinuoja valstybių narių įgyvendinimo institucijų tinklą. Vienos iš forumo funkcijų – siūlyti, koordinuoti ir vertinti suderintus įgyvendinimo projektus ir bendras patikras. Pirmasis forumo posėdis įvyko 2007 m. gruodžio mėn. ir nuo tada jis posėdžiauja du kartus per metus.

Kai kurios medžiagos, pvz., nonilfenoletoksilatai ir sunkieji metalai buvo reglamentuojami apribojimais, nustatytais Tarybos direktyvoje 76/769/EEB⁽¹²⁾, kuri dabar panaikinta REACH reglamentu ir įtraukta į jo XVII priedą.

Komisija, remdamasi papildoma informacija, dabartines priemones gali persvarstyti. Tai reiškia, kad kiekvienu atveju, kai Komisija arba valstybė narė manys, kad Bendrijos lygmeniu reikia spręsti nepriimtinos rizikos žmonių sveikatai ir aplinkai klausimą, REACH reglamente numatytas procesas, kuriuo sudaromos sąlygos imtis deramų priemonių šių medžiagų atžvilgiu, o prireikus – ir iš dalies pakeisti REACH reglamento XVII priedą.

Apie dimetilfumaratą (DMF) pasakytina, kad Komisijos sprendimu 2009/251/EB⁽¹³⁾, priimtu pagal Direktyvą 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos⁽¹⁴⁾, valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad šios cheminės medžiagos turintys gaminiai nebūtų pateikiami arba tiekiami rinkai ir kad šie gaminiai būtų atsiimti iš

⁽¹⁰⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, OL L 396, 2006 12 30).

⁽¹¹⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (Tekstas svarbus EEE), OL L 218, 2008 8 13.

⁽¹²⁾ 1976 m. liepos 27 d. Tarybos direktyva 76/769/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimais, suderinimo, OL L 262, 1976 9 27.

⁽¹³⁾ 2009/251/EB: 2009 m. kovo 17 d. Komisijos sprendimas reikalauti, kad valstybės narės užtikrintų, kad rinkai nebūtų pateikiami arba tiekiami gaminiai, kurių sudėtyje yra biocido dimetilfumarato (pranešta dokumentu Nr. C(2009) 1723) (Tekstas svarbus EEE, OL L 74, 2009 3 20).

⁽¹⁴⁾ 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (Tekstas svarbus EEE), OL L 11, 2002 1 15.

vartotojų, informuojant juos apie DMF riziką. Taigi bet koks DMF turintis vartojimo gaminyje Europos Sąjungoje uždraustas.

Išgaliojus REACH reglamentui, prekių gamintojams ir (arba) importuotojams pradėtos taikyti naujos pareigos. Nuo 2008 m. birželio 1 d. bet kuris prekių gamintojas arba importuotojas turi registruoti medžiagas, dėl kurių numatyta, kad jos įprastomis ir pagrįstai numanomomis naudojimo sąlygomis gali išsiskirti iš šių gaminių, kai šiuose gaminiuose tų medžiagų yra daugiau negu 1 t. Be to, prekių gamintojai ir importuotojai privalo pranešti ECHA apie didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų buvimą, kaip nustatyta 7 straipsnio 2 dalyje, jeigu medžiagos nustatytos pagal 59 straipsnio 1 dalį ir įtrauktos į kandidatinių sąrašą. Taip bus geriau informuojama apie į rinką išleidžiamas ir gaminiuose esančias didelį susirūpinimą keliančias chemines medžiagas.

Trumpai tariant, atsižvelgiant į tai, kad įgyvendinti Bendrijos cheminių medžiagų teisės aktus pirmiausia privalo valstybės narės, gerbiama nari galima patikinti, kad Komisija visapusiškai įsipareigojusi skatinti išsamiai įgyvendinti REACH įpareigojimus ir aktyviai remia ECHA darbą – ši agentūra atsakinga už tam tikrus mokslinius ir techninius REACH reikalavimų įgyvendinimo uždavinius. Vartojimo gaminių srityje už įgyvendinimą irgi pirmiausia atsakingos valstybės narės, o Komisija šias jų funkcijas skatina ir remia. Praktinis pavyzdys – skelbiami valstybių narių pranešimai apie DMF turinčius gaminius⁽¹⁵⁾.

*
* *

Klausimas Nr. 45, kurį pateikė Britta Thomsen (H-0330/09)

Tema: Direktyvos 2002/73/EB įgyvendinimas Danijoje

2007 m. kovo mėn. Komisija nusiuntė Danijos vyriausybei oficialų raštą Direktyvos 2002/73/EB⁽¹⁶⁾ įgyvendinimo Danijoje klausimu. 2008 m. lapkričio 4 d. aš pirmą kartą paklausiau Komisijos, kokia pažanga padaryta šiuo klausimu ir kada būtų galima tikėtis naujų pokyčių. 2008 m. lapkričio 20 d. Komisija atsakė, jog šiuo metu ji baigia įvertinti, ar Danijos teisės aktai atitinka Direktyvą 2002/73/EB.

Norėčiau dar kartą paklausti Komisijos, kada ir kokių priemonių bus imtasi siekiant užtikrinti, kad Danija laikytųsi minėtosios direktyvos nuostatų?

Pateikiu nuorodą į mano ankstesnį klausimą ir Komisijos atsakymą (H-0863/08).

Atsakymas

Danijos vyriausybė Komisijai pranešė apie 2008 m. gegužės 27 d. įstatymo Nr. 387, kuriuo įsteigiama nauja vienodo požiūrio taryba, priėmimą. Į tai atsižvelgdama, Komisija nusprendė persvarstyti savo vertinimą dėl Danijos teisės atitikties Direktyvai 2002/73/EB⁽¹⁷⁾. Komisija per ateinančias savaites nuspręs dėl tolesnių veiksmų ir gerbiamai narei apie tai praneš.

*
* *

Klausimas Nr. 46, kurį pateikė Andres Perello Rodriguez (H-0334/09)

Tema: Biologinių atliekų tvarkymo direktyvos pateikimo darbų vėlavimas

2008 m. pabaigoje Komisija parengė Žaliąją knygą dėl biologinių atliekų tvarkymo, po to pradėjo viešųjų konsultacijų procesą, kuris pasibaigė šių metų kovo mėnesį. Numatyta, kad gruodžio mėnesį Komisija Tarybos darbo grupei pateiks šių konsultacijų išvadą ir prireikus biologinių atliekų tvarkymo strategijos pasiūlymą arba teisėkūros iniciatyvą.

Atsižvelgiant į tai, kad:

– iki metų pabaigos taip pat turi būti pabaigti galimo teisėkūros pasiūlymo poveikio vertinimo darbai,

⁽¹⁵⁾ http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_en.cfm, slinkite žemyn ir ieškokite DMF.

⁽¹⁶⁾ 8 OL L 269, 2002 10 5, p. 15.

⁽¹⁷⁾ 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/73/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 76/207/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo taikymo įsidarbinimo, profesinio mokymo, pareigų paaugstinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu (OL L 269, 2002 10 5, p. 15).

– šis teisės aktas yra vienas iš Tarybos prioritetų, kaip 2009 m. birželio 25 d. posėdžio dėl žaliosios knygos išvadose teigiama, kad geresnis biologinių atliekų tvarkymas padėtų tvariau tvarkyti išteklius ir geriau saugoti dirvožemį, taip pat kovoti su klimato kaita ir siekti numatytų tikslų mažinant atliekų kiekį sąvartynuose, daugiau atliekų perdirbant ir naudojant atsinaujinančių šaltinių energiją.

Ar Komisija galėtų patvirtinti, kad ji, laikydamasi numatytų terminų, parengs teisėkūros pasiūlymą ir pateiks jį 2010 m. pradžioje?

Atsakymas

Atlikti biologinių atliekų tvarkymo poveikio vertinimą – vienas iš Komisijos Aplinkos generalinio direktorato prioritetų. Komisija dabar baigia poveikio vertinimo projektą ir lapkričio mėn. jį pateiks vidaus tvirtinimui.

Kiti veiksmai biologinių atliekų tvarkymo Europos Sąjungoje klausimu, įskaitant galimas priemones (teisės akto pasiūlymą arba komunikatą), priklausys nuo vertinimo rezultatų ir įvairių biologinių atliekų tvarkymo galimybių pranašumų ir trūkumų. Todėl šio sprendimo nesitikima priimti prieš baigiant minėtą poveikio vertinimą, kurį planuojama baigti 2009 m. gruodžio mėn. Jeigu atlikus įvertinimą paaiškės, kad reikia priimti teisėkūros priemonių, Komisija gali priimti pasiūlymą 2010 m. pavasarį.

*
* *

Klausimas Nr. 47, kurį pateikė Pat the Cope Gallagher (H-0340/09)

Tema: Airių kalba kaip ES darbo kalba

Ar Europos Komisija galėtų parengti išsamų pareiškimą, kuriame būtų nurodyti visi praktiniai veiksmai, kurių nuo 2007 m. sausio mėn. buvo imtasi siekiant įtraukti airių kalbą kaip ES darbo kalbą?

Atsakymas

Kaip Komisija jau nurodė savo atsakymuose į klausimus žodžiu Nr. H-0622/08 ir H-0636/08, remiantis 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamentu Nr. 1, iš dalies pakeistu 2005 m. birželio 13 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 920/2005 1 straipsniu, airių kalba nuo 2007 m. sausio 1 d. turi oficialiosios kalbos ir Europos Sąjungos institucijų darbo kalbos statusą.

VERTIMAI RAŠTU

Reglamento (EB) Nr. 920/2005 2 ir 3 straipsniuose numatyta dalinė 5 metų trukmės leidžianti nukrypti nuostata dėl airių kalbos naudojimo ES institucijose; šią leidžiančią nukrypti nuostatą galima pratęsti. Praktiškai ši nukrypti leidžianti nuostata reiškia, kad į airių kalbą (ir iš jos) kol kas verčiami tik bendro sprendimo reglamentų (ir tam tikrų su jais susijusių dokumentų⁽¹⁸⁾) pasiūlymai ir tiesioginė korespondencija su visuomene.

Taigi, laikydamasi šių nuostatų, Komisija sugebėjo atlikti visus teisėkūros procese privalomus vertimus į airių kalbą ir užtikrinti, kad jie būtų laiku pateikti. Be to, piliečiams ar juridiniams asmenims, kurie kreipėsi į Komisiją airių kalba, šia kalba ir atsakyta.

Komisijos Vertimo raštu generalinis direktoratas (DGT) šiuo tikslu įsteigė savarankišką airių kalbos skyrių. Jame dabar dirba skyriaus vadovas, padėjėjas, penki visą darbo dieną dirbantys vertėjai ir deleguotas nacionalinis ekspertas. Šių darbuotojų esant dabartiniam darbo krūviui pakanka, bet padėtis nuolat stebima. Be to, dar vienas nacionalinis ekspertas deleguotas dirbti interneto tinklalapius verčiančioje grupėje. Skyriaus darbuotojams surengtas IT mokymas, skirtas jų darbui atlikti, o reguliariais intervalais DGT rengia ir teminius mokymus. Atliekant vertimus į airių kalbą ir iš jos labai naudingas bendradarbiavimas su nacionalinėmis institucijomis, ypač terminijos kūrimo srityje – šis bendradarbiavimas labai konstruktyvus ir labai pageidautinas, nes didelė Bendrijos acquis dalis airių kalba neparengta. Nuo 2007 m. DGT paskelbė ne vieną kvietimą teikti pasiūlymus laisvai samdomiems vertėjams į airių kalbą ir todėl skyrius taip pat dirba su ne viena profesionalia vertimo į airių kalbą įstaiga, galinčia pasiūlyti vertimo paslaugas paklausos piko metu.

⁽¹⁸⁾ Pirmiausia – iš dalies pakeisti pasiūlymai (EB sutarties 250 straipsnio 2 dalis) ir pastabos dėl Europos Parlamento ar Tarybos pozicijų taikant bendro sprendimo procedūrą (EB sutarties 251 straipsnio 2 dalis).

Rengiamas bendras Tarybos ir Komisijos konkursas siekiant sukurti rezervo sąrašą, iš kurio bus samdomi ir Tarybos, ir Komisijos airių kalbos skyrių vadovai. Rezervo sąrašą tikimasi paskelbti netrukus. Deramu laiku bus rengiamas ir naujas airių kalbos vertėjų konkursas.

Komisija ne tik laikosi įsipareigojimų, numatytų iš dalies pakeistame reglamente Nr. 1, bet ir, laikymasi turimų išteklių apribojimų, pradėjo tam tikrus savo interneto svetainės aukštesnio lygio puslapius pateikti airių kalba, pirmenybę teikdama turiniui, itin aktualiam airiškai kalbantiems piliečiams. Nuo 2007 m. Komisija airių kalba pateikė vis daugiau tinklalapių; šis darbas Airijoje pripažįstamas – juos jau naudoja įvairios žiniasklaidos priemonės.

Kadangi airių kalba yra oficialioji ES kalba, ji yra viena iš kalbų, vartojamų generalinio direktorato rengiamame metiniame vidurinių mokyklų moksleivių vertimo konkurse Juvenes Translatores. Pirmasis laimėtojas iš Airijos (2007 m.) vertė į airių kalbą.

Atsižvelgdamas į samdos poreikius, generalinis direktoratas domisi vertimo kursų raida valstybėse narėse ir Komisija neseniai pradėjo įgyvendinti Europos vertimo magistrų tinklo, apimančio 34 aukštos kokybės universitetines magistro lygmens vertimo studijų programas, projektą. Pirmieji atrinkti kandidatai buvo programa MA Léann an Aistriúcháin, vykdoma Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge (Galvėjaus NUI), ir Dublino miesto universiteto Taikomųjų kalbų ir kultūrų įvairovės studijų mokyklos vertimo studijų magistro programa. Komisija siekia glaudžiai bendradarbiauti su šių dviejų programų atstovais ir kitais universitetais, vykdančiais profesionalaus vertimo į airių kalbą ir iš jos programas. Tai darydama Komisija tikisi, kad rinkoje pradės dirbti pakankamai airių kalbos vertėjų, atitinkančių reikalavimus dirbti ES institucijose, arba jų užsakymu galinčių dirbti laisvai samdomų vertėjų.

Be to, politikos lygmeniu generalinis direktoratas laikosi labai aktyvios pozicijos Airijos institucijų atžvilgiu siekdamas užtikrinti, kad Airijoje pakankamai dėmesio būtų skiriama universitetiniam vertėjų išsilavinimui, airių kalbos terminijos kūrimui ir airių kalbos vertėjų samdai. Tai daroma pasitelkiant generalinio direktorato misijas, generalinio direktorato darbuotojus ir įgyvendinant kitas iniciatyvas.

VERTIMAS ŽODŽIU

Airijos institucijų prašymu vertimo į airių kalbą paslauga nuo 2007 m. sausio mėn. teikiama Komisijos, Ministrų Tarybos, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Regionų komiteto ir Parlamento posėdžiuose.

Komisijos Vertimo žodžiu generalinis direktoratas turi pakankamai išteklių dabartiniam airių kalbos vertėjų poreikiui Taryboje ir Regionų komitete patenkinti. Parlamente (naudojančiame tą patį laisvai samdomų vertėjų tinklą) plenarinių posėdžių savaitėmis esant paklausos pikui gali kilti sunkumų. Po pastarųjų Parlamento rinkimų atrodo, kad airių kalbos vertėjų poreikis Parlamente ne mažės, o tik didės.

Šiuo metu Vertimo žodžiu generaliniame direktorate dirba du iš airių kalbos galintys versti darbuotojai-vertėjai. Taip pat dirba 11 ES akredituotų laisvai samdomų vertėjų, galinčių versti iš airių kalbos į anglų kalbą. Penki iš jų gali versti ir „atgal“ į airių kalbą. Dabar dirba vienas laisvai samdomas akredituotas vertėjas, kurio gimtoji kalba – airių, galintis versti ir „atgal“ į anglų kalbą, kiti du akredituoti laikinai. Du kandidatai akreditavimo egzaminą išlaikė 2009 m. birželio mėn.

Mokymo srityje Vestminsterio universitetas airių kalbos vertėjams 2006–2007 m. ir dar kartą 2007–2008 m. surengė specialų kursą (finansiskai remiant Parlamentui ir mokymo kvalifikacijos požiūriu padedant Vertimo žodžiu generaliniam direktoratui). Iš viso dabar akreditacijos egzaminą išlaikė šeši Vestminsterio kandidatai (trys 2007 m., trys 2008 m.). Galvėjaus universitetas 2008 m. rudenį pradėjo naują antrosios pakopos vertimo žodžiu studijų kursą. Keturi studentai baigė pirmuosius kurso metus, vienas iš jų 2009 m. birželio mėn. išlaikė tarpinstitucinės akreditacijos egzaminą. Dabar šis kursas rengiamas jau antrus metus. Iki šiol užsiregistravo aštuoni studentai, kurių kalbų deriniai apima ne tik airių ir anglų, bet ir prancūzų arba vokiečių kalbas.

TEISINIS REDAGAVIMAS

Kaip ir kitos teisėkūros institucijos, Komisijos teisės tarnyba turi teisinių redaktorių, galinčių dirbti visomis oficialiomis kalbomis, grupe. Komisijos atveju du teisiniai redaktoriai gali dirbti airių kalba. Tai atitinka ir kitų oficialių kalbų padėtį.

*

* *

Klausimas Nr. 48, kurį pateikė Eleni Theocharous (H-0342/09)**Tema: Famagustos miesto grąžinimas**

Ar ES ir ypač Komisija ketina remti teisėtą okupuoto Famagustos miesto gyventojų prašymą nedelsiant grąžinti jų miestą, kurį kontroliuoja Turkijos kariuomenė, kad būtų didinamas pasitikėjimas siekiant galutinai išspręsti Kipro problemą?

Neatidėliotinas šio miesto grąžinimas numatytas 1979 m. vykusiam S. Kiprianu ir R. Denktašo aukščiausiojo lygio susitikime priimtuose susitarimuose ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijose šiuo klausimu.

Atsakymas

Pasiekti, kad Kipras būtų suvienytas, ir nutraukti šį 40 metų Europos teritorijoje trunkantį konfliktą – visuotinis interesas. Salos padalijimas Europos Sąjungoje nepriimtinas.

Komisija primena visokeriopą savo įsipareigojimą remti abiejų bendruomenių lyderių pastangas Jungtinių Tautų pagrindu visapusiškai išspręsti Kipro problemą.

Esant konkrečiai galimybei pasiekti susitarimą ir suvienyti salą, Komisija tikisi, kad Varoša netrukus bus atiduota teisėtiems gyventojams.

Jeigu abu lyderiai, siekdami sukurti pasitikėjimą, nuspręstų Varošą jos savininkams grąžinti anksčiau, kaip teigia gerbiama narė, Komisija juos visapusiškai remtų.

*
* *

Klausimas Nr. 49, kurį pateikė Rosa Estaràs Ferragut (H-0344/09)**Tema: EB sutarties nuostatų, susijusių su atokiomis salomis, laikymasis**

Amsterdamo sutarties 158 straipsnyje ir prie jos pridėtoje deklaracijoje Nr. 30 pripažįstama, kad salų regionai kenčia dėl struktūrinių su salų statusu susijusių trūkumų, kurių pastovumas stabdo jų ekonominę ir socialinę plėtrą. Taip pat numatomas poreikis Bendrijos teisės aktuose būtina atsižvelgti į šiuos trūkumus ir kad šiems regionams reikėtų taikyti konkrečias palankias priemones, norint juos geriau integruoti į vidaus rinką sąžiningomis sąlygomis. Lisabonos sutartyje numatytos tos pačios nuostatos, kurios dar sustiprinamos teritorinę sanglaudą įtraukus kaip vieną iš pagrindinių tikslų.

Minėtasis 158 straipsnis beveik nebuvo taikomas ar plėtojamas. Reikia konkrečios integruotos politikos visos Europos lygiu, pagal kurią būtų sudarytos galimybės palengvinti su atokiomis salomis susijusius nepriteklus ir salų regionai būtų sulyginami su žemyniniais.

Kokių priemonių mano imtis Komisija įgyvendindama Amsterdamo sutarties 158 straipsnio nuostatas ir nuostatas, susijusių su atokiomis salomis, numatytas Lisabonos sutartyje, kai ši įsigalios?

Atsakymas

Salos ir geografinių ypatumų (pvz., prieinamumo, klimato sąlygų) nulemta didelė jų įvairovė yra ypatingas regioninės politikos iššūkis.

Žinoma, Komisija žino šią padėtį ir mano, kad Europoje itin svarbu pasiekti geresnę ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą. Komisijai itin svarbu užtikrinti darnų Europos Sąjungos vystymąsi ir sukurti jo pusiausvyrą, kartu stengiantis, kad Europos politikos priemonės nebūtų fragmentiškos.

Daug galimybių remti ir stiprinti ypatingais geografiniais bruožais pasižyminčių teritorijų, pvz., salų, vystymąsi pirmiausia teikia sanglaudos politika. Ji, pvz., teikia galimybę siekiant Regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslo įvairiai keisti bendro finansavimo dalis. Be to, valstybės narės ir regionai gali prisitaikyti prie konkrečių teritorijų ypatingų socialinių-ekonominių ir teritorinių savybių kitomis priemonėmis, pvz., taikydamos veiklos programose numatytas teritorines nuostatas.

Kitose Bendrijos politikos priemonėse taip pat numatyta galimybių konkrečioms teritorijoms. Pvz., valstybės pagalbos nuostatomis leidžiama teikti pagalbą tam tikrų teritorijų ekonominiam vystymuisi. Tai taikytina saloms, kalnams, retai gyvenamoms ir kai kurioms kitoms vietovėms, jeigu jos atitinka tam tikras sąlygas.

Be to, nuo veiklos, susijusios su žvejyba, priklausomos salų bendruomenės gali gauti paramą iš Europos žuvininkystės fondo (EŽF), kurio intervencija irgi priklauso nuo teritorinio aspekto. Pirmiausia pagal EŽF 4 prioritetinės krypties nuostatas paramą galima teikti vietos vystymosi strategijoms, padedančioms vietos žvejų bendruomenėms įvairinti veiklą ir pagerinti gyvenimo kokybę jų vietovėje, įgyvendinti. Šiomis strategijomis gali būti stengiamasi šalinti konkrečias kliūtis arba jos gali būti grindžiamos ypatingais teritoriniais salų vietovių pranašumais.

Žinoma, kaip teigiama Žaliojoje knygoje dėl teritorinės sanglaudos, yra galimybių toliau plėtoti turimas šios srities priemones, jeigu norima, kad piliečiai išmokytų kuo geriau pasinaudoti savo gyvenamoms teritorijoms būdingais ypatumais arba kad jie neprarastų galimybių jais naudotis.

Vis dėlto pabrėžtina, kad pats geografinis ypatumas nebūtinai yra problema. Remiantis statistiniais duomenimis, šios teritorijos socialiniu-ekonominiu požiūriu anaipol nevienodos. Todėl visoms joms taikyti vienodą požiūrį (pvz., bendrą salų politiką) nelabai tikslinga. Be to, didžioji dalis pastabas dėl Žaliosios knygos pateikusių asmenų teigė, kad ypatingų politikos priemonių šioms teritorijoms nereikia.

Nepaisant to, Komisija turi toliau plėtoti turimas analitines priemones (pvz., duomenis, rodiklius, poveikio vertinimus). Tikslas būtų plėsti žinias apie ypatingus šių teritorijų bruožus ir geriau į juos atsižvelgti. Europos Sąjunga turi visapusiškai panaudoti jų vystymosi dinamiką ir padėti joms stiprinti savo lyginamuosius ir konkurencinius pranašumus.

Todėl Komisija parengė darbinį dokumentą „Ypatingų geografinių bruožų turinčios teritorijos“, kuris turėtų būti paskelbtas vėliau šių metų rudenį. Papildomas dalykas apmąstymui galėtų būti būsimasis Europos teritorijų planavimo stebėsenos tinklo (angl. ESPON) tyrimas „Europos ateities galimybes specifinėse teritorijose“.

Šie du tyrimai Komisijai padėtų parengti pasiūlymų dėl papildomų priemonių, kuriomis būtų toliau gerinama ypatingų geografinių bruožų turinčių teritorijų, ypač salų, padėtis.

*
* *

Klausimas Nr. 50, kurį pateikė Anne E. Jensen (H-0345/09)

Tema: Dėl trečiųjų šalių piliečių, keliaujančių lėktuvais, tranzito

Jei šalių, nepriklausančių ES, piliečiai vyksta į kurią nors valstybę narę, dažnai pasitaiko atvejų, kai prieš patenkant į šią valstybę jiems tenka persėsti į kitą lėktuvą tarpinėje valstybėje narėje. Tačiau turima konkrečių pavyzdžių, kai trečiųjų šalių piliečiams nebuvo leidžiama persėsti į kitą lėktuvą, nors jie buvo įvykdę visus šalies, į kurią vyksta, vizų reikalavimus. Be to, vienu konkrečiu atveju trečiosios šalies piliečiui vėliau buvo uždrausta įvažiuoti į ES 6 mėnesius.

Ar Komisija sutinka, kad tranzitas turėtų būti leidžiamas, jei įvykdyti šalies, į kurią vykstama, vizų reikalavimai?

Ar Komisija sutinka, kad, jei tranzito valstybės narės valdžios institucijos neleidžia trečiosios šalies piliečiui pasiekti savo kelionės tikslo, pažeidžiama pagrindinė teisė laisvai judėti Bendrijos teritorijoje?

Ar Komisija imsis veiksmų, siekdama užtikrinti, kad trečiųjų šalių piliečiams nebūtų atsitiktine tvarka draudžiama pasiekti šalį, į kurią jie vyksta? Ar Komisija sutinka, kad, jei draudžiamas tranzitas, turėtų būti pateikiamas pagrįstas pagrindimas ir užtikrinama keleivio teisė šį draudimą apskūsti?

Atsakymas

Išorės sienų kirtimui taikomos taisyklės ir trečiųjų šalių piliečių atvykimo į valstybes nares sąlygos reglamentuojamos 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 562/2006, nustatančiu taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas)⁽¹⁹⁾.

Šengeno sienų kodekse laikomasi pagrindinių teisių ir principų, kurie visų pirma nustatyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Pabrėžtina, kad chartijos 45 straipsnyje įtvirtintą besąlyginę pagrindinę laisvo judėjimo teisę turi tik ES piliečiai, o trečiųjų šalių piliečiai jos neturi. Laisvo judėjimo teisę Europos Sąjungoje trečiųjų šalių piliečiai turi tik konkrečiais Bendrijos teisės aktuose įtvirtintų normų nustatytais atvejais.

⁽¹⁹⁾ OL L 105, 2006 4 13.

Remiantis Šengeno sienų kodekso 7 straipsniu, atvykusius iš ES nepriklausančių valstybių keleivius, prieš jiems leidžiant eiti į jungiamojo skrydžio lėktuvą, turi sistemingai tikrinti pasienio tarnybos – tuo siekiama įsitikinti, ar įvykdytos Šengeno sienų kodekse nustatytos jų atvykimo sąlygos. Šios sąlygos – pirmiausia turėti galiojantį kelionės dokumentą, jei reikia – galiojančią vizą, atitinkančią kelionės tikslą ir sąlygas, nebūti SIS duomenų bazės perspėjimų skiltyje ir nebūti laikomam grėsme viešajai tvarkai.

Į Šengeno sienų kodekso I priedą įtrauktas išsamus nebaigtinis pagalbinių dokumentų, kurių pasienietis gali paprašyti trečiosios šalies piliečio siekdamas patikrinti 1 dalies c punkte nustatytų sąlygų laikymąsi, sąrašas.

Iš jo matyti, kad vizos buvimas – vienas iš reikalavimų, į kuriuos turi atsižvelgti pasienio patikrą atliekantis pasienietis, tačiau šis reikalavimas – ne vienintelis.

13 straipsnyje numatyta, kad trečiosios šalies pilietis, neįvykdęs visų 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo reikalavimų, į valstybių narių teritorijas neįleidžiamas. Vis dėlto neįleisti galima tik priėmus pagrįstą sprendimą, nurodant tikslas neįleidimo priežastis. Neįleisti asmenys turi teisę pagal nacionalinę teisę pateikti skundą dėl nacionalinės institucijos priimto sprendimo neįleisti.

Tuo remiantis, Šengeno sienų kodekse visapusiškai laikomasi asmenų teisės, kad neigiamą sprendimą persvarstytų apeliacinis organas.

Remiantis gerbiamos narės pateikta informacija ir nesant išsamesnių duomenų (pvz., atitinkamų asmenų pilietybės, atitinkamų valstybių narių pavadinimų ir nacionalinių institucijų pateiktų neįleidimo priežasčių) Komisija negali įvertinti, ar gerbiamos narės nurodytais atvejais pažeistos minėtos Šengeno sienų kodekso normos.

*
* *

Klausimas Nr. 51, kurį pateikė Georgios Toussas (H-0347/09)

Tema: „France Telecom“ darbuotojų savižudybės

Tragiškai didelis privatizuotos Prancūzijos telekomunikacijų bendrovės „France Telecom“ darbuotojų savižudybių skaičius pasiekė nerimą keliantį mastą – 24 darbuotojai nusižudė, nes jie nepajėgė prisitaikyti prie viduramžiškų darbo sąlygų, vyraujančių Prancūzijos daugiatautėse, tačiau iš tiesų monopolinėse verslo grupėse. Šios savižudybės yra tragiška pasekmė paplitusio liūdnei pagarsėjusių lankstumo ir užimtumo garantijų tvarkos taikymo, darbo santykių bloginimo ir silpninimo, nuožmaus darbo krūvio didinimo ir darbuotojus, kurie susiduria su niūria sparčiai didėjančio nedarbo perspektyva, apimančio baimės ir nesaugumo jausmo. Ši strategija buvo pagrindinis ES ir valstybių narių, taip pat ir Graikijos, kur valdžioje paeiliui buvo partijos ND ir PASOK, vyriausybės politinis pasirinkimas.

Ar Komisija mano, kad ši ES taikoma strategija, pagal kurią siekiama plačiai taikyti lankstumo ir užimtumo garantijų tvarką, silpninti darbo santykius, atšaukti kolektyvinius darbo susitarimus ir panaikinti arba pakeisti visus teisės aktus, pagal kuriuos ginami darbuotojai, naudinga darbuotojams, ar pagal ją tik išimtinai siekiama bendrovės konkurencingumo ir pelningumo, t. y. dėl pelno tiesiog aukojamos darbuotojų gyvybės?

Atsakymas

Komisija pabrėžia, kad lankstumo ir užimtumo garantijų nederėtų painioti su lankstumu arba politika, kuria siekiama palengvinti darbuotojų atleidimo tvarką. Priešingai, pagrindinis lankstumo ir užimtumo garantijų tikslas – didinti užimtumo saugumą. Tai daroma teikiant paramą perėjimui į naujas darbo vietas siekiant, kad jos darbuotojams būtų kuo saugesnės ir kuo labiau užtikrinant, kad šis perėjimas reikštų perėjimą į geresnes pareigas.

Lankstumo ir užimtumo garantijos apima priemonių derinį, kuriuo siekiama teikti tinkamą paramą, kad praradę darbą žmonės gautų arba greitai susirastų kitą. Šiuo deriniu siekiama sukurti tinkamą saugumo ir lankstumo pusiausvyrą: svarbūs abu šie lankstumo ir užimtumo garantijų elementai – abu jie būtini norint, kad darbuotojai būtų remiami veiksmingai, o įmonės rastų lengvesnių būdų prisitaikyti ir kurti darbo vietas.

2007 m. gruodžio mėn. valstybių narių patvirtintuose bendruosiuose lankstumo ir užimtumo garantijų principuose pabrėžiama, kad pakankamą sutarčių lankstumą turi lydėti saugus perėjimas iš vienos darbo vietos į kitą. Lankstumo ir užimtumo garantijų taikymas nereiškia, kad atsisakoma pagrindinių darbo srities susitarimų ar panaikinami apsauginiai teisės aktai. Tai – klausimas, kaip nustatyti tinkamą priemonių derinį ir sutelkti aktyvų visų pagrindinių dalyvių, įskaitant socialinius partnerius, dalyvavimą ir paramą. Be to, būtini

lankstumo ir užimtumo garantijų koncepcijos elementai – aukštos kokybės, produktyvių darbo vietų skatinimas ir patikimas darbo organizavimas, o visų pagrindinių dalyvių bendradarbiavimas ir dalyvavimas – būtina sąlyga, kad koncepcija veiktų tinkamai.

Komisija mano, jog norint, kad darbo rinkos politikos priemonėmis būtų įveikti ES patiriami iššūkiai, lankstumo ir užimtumo garantijos ir toliau lieka itin svarbios. Tai, kad lankstumo ir užimtumo garantijos yra teisinga kovos su krize ir pagalbos gaivinant ekonomiką politika, 2009 m. birželio mėn. susitikime patvirtino Europos Vadovų Taryba ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, kurio neseniai pateiktoje nuomonėje⁽²⁰⁾ pabrėžiamas itin svarbus lankstumo ir užimtumo garantijų vaidmuo mažinant nedarbą.

*
* *

Klausimas Nr. 52, kurį pateikė Georgios Papanikolaou (H-0348/09)

Tema: Nepilnamečių chuliganizmas internete

2009 m. vasario 10 d., Tarptautinę saugesnio interneto dieną, ES pradėjo informacijos kampaniją, nukreiptą prieš nepilnamečių chuliganizmą internete. 2009 m. kaip šios kampanijos dalis per viešuosius ir privačius televizijos kanalus rodomas trumpas vaizdo filmas, kuris padeda skatinti vaikus kontroliuoti savo elgesį naudojantis internetu. Chuliganizmas internete, kurio aukos ir iniciatoriai yra moksleiviai, – tai didelė problema, su kuria susiduria visos ES valstybės narės. Komisija siekė įtikinti interneto bendrovės pasirašyti susitarimą, kuriame jos įsipareigojo prisidėti prie veiksmingesnės internetu besinaudojančio jaunimo apsaugos, ir jai pavyko tai padaryti. Ar atsižvelgdama į tai, kad šis susitarimas yra tik pirmas žingsnis siekiant apsaugoti internetu besinaudojantį jaunimą, Komisija atsakys:

Kokių tolesnių veiksmų ji ketina imtis? Ar ji mano, kad mokykla kaip institucija gali vaidinti lemiamą vaidmenį mažinant nepilnamečių smurtą internete? Jei taip, tai koku būdu?

Atsakymas

Atsakydama į gerbiamo nario klausimą, Komisija mano, kad 2009 m. vasario mėn. prieš chuliganizmą internete pradėta kampanija pavyko. Reklaminis filmukas buvo rodomas per televiziją ir internete. Kampanijoje dalyvavo daugiau kaip 200 nacionalinių ir regioninių TV kanalų ir 230 interneto svetainių. Šiuo reklaminio filmuko jaunimui suteikta geresnės informacijos apie chuliganizmą internete ir apie galimybę apie jį pranešti.

2009 m. vasario mėn. aštuoniolikos didžiųjų interneto bendrovių pasirašytas saviregulavimo susitarimas „Saugesnių socialinių tinklų veikimo principai“ – svarbus procesas siekiant didesnės vaikų saugos ir privatumo internete. Nuo vasario mėn. prie susitarimo prisidėjo dar dvi bendrovės – Ispanijos Tuenti ir Estijos Rate. Iki šiol devyniolika bendrovių pateikė Komisijai „savanoriškas deklaracijas“, kuriose aiškina, kaip jos savo saugos politikos priemonėmis įgyvendina šį susitarimą. Dabar informacija paskelbta viešai.

Komisija užsakė nepriklausomą šio savanoriško susitarimo įgyvendinimo įvertinimą, kurį planuojama paskelbti Saugesnio interneto dieną, 2010 m. vasario 9 d. Įvertinimo ataskaitoje daugiausia bus aptariama tai, kaip bendrovių politika atitinka Saugesnių socialinių tinklų veikimo principus ir ar ja veiksmingai apsaugomi nepilnamečiai. Komisija iš šios ataskaitos padarys išvadas ir, jei reikės, parengs naujų taisyklių pasiūlymų.

Reaguodama į tai, kad reikia imtis konkrečių veiksmų prieš chuliganizmą mokyklose ir spręsti vis didėjančią chuliganizmo internete problemą, Komisija finansavo ir toliau finansuos keletą projektų, kuriais, pasitelkiant programą Daphne, kovojama su visų formų chuliganizmu. Beje pastaraisiais metais chuliganizmui skiriama vis daugiau dėmesio ir vykdomi keli dar nebaigti projektai. Programos Daphne vykdytojai aprašė kovos su chuliganizmu mokyklose projektų rezultatus leidinyje „Smurtas ir mokykla“, o su internetu susijusio smurto klausimą aptarė leidinyje „Smurtas ir technologija“; leidiniai paskelbti programos Daphne pagalbinėje interneto svetainėje:

http://ec.europa.eu/justice_home/daphnetoolkit/html/booklets/dpt_booklets_en.html.

⁽²⁰⁾ CCM/66 - CESE 794/2009 fin.

Galiausiai, įgyvendindama Europos nusikalstamumo prevencijos tinklo iniciatyvą, kurioje daugiausia dėmesio skiriama nepilnamečių nusikaltimams, Komisija 2004 m. atliko mokyklų įgyvendintos gerosios patirties užkertant kelią chuliganizmui ir jį mažinant tyrimą.

Komisija mano, kad padaryti vaikų viešnages internete saugesnes – bendra valstybinių institucijų, tėvų, mokyklų ir pramonės atstovų pareiga. Mokyklose informuoti mokytojus ir vaikus apie interneto riziką ir kaip ją sumažinti – šis uždavinys jau tapo viena iš Saugausio interneto programos lėšomis remiamų informavimo centrų misijų; kai kurie centrai šioje srityje jau įgyvendina specialiąsias mokytojų mokymo programas. Mokykla yra vienas iš mūsų prioritetų – tai arena, pasiekianti visus vaikus. Todėl Komisija 2009 m. spalio 22–23 d. Liuksemburge rengia konferenciją „Saugausio interneto skatinimas mokyklose“, kurioje dalyvaus jaunimo grupė ir mokytojų grupė. Šioje konferencijoje tikiuosi gauti Europos švietimo saugausio interneto klausimais lygio įvertinimą bei rekomendacijas Komisijai ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, kaip mokyklose skatinti veiksmingą švietimą saugausio interneto klausimais.

*
* *

Klausimas Nr. 53, kurį pateikė Ivo Belet (H-0349/09)

Tema: Aukštos elektros kainos Belgijoje

Ar galėtų Komisija suteikti informacijos apie atitinkamas vidutines elektros kainas, kurias turi mokėti Belgijos privatus asmenys ir įmonės, palyginti su kainomis kaimyninėse šalyse?

Ar Komisija taip pat laikosi nuomonės, kad elektros kainos Belgijoje palyginti aukštos dėl to, kad trūksta konkurencijos elektros energijos rinkoje?

Ar Komisija pritaria tam, kad, jeigu būtų leidžiama ilgiau veikti uždaromoms atominėms elektrinėms, būtų sukurtos finansinės sąlygos žymiai sumažinti vartotojams taikomus per aukštus tarifus?

Ar galėtų Komisija nurodyti, atsižvelgdama į savo skaičiavimus, absoliutų vadinamųjų branduolinių palūkanų dydį tuo atveju, jeigu 3 atominės elektrinės nebūtų uždaromos taip greitai?

Ar Komisija remtų iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama atominės elektrinės ilgesnio veikimo dividendą investuoti siekiant žemesnių kainų ir skatinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą?

Atsakymas

2008 m. gairių ataskaita⁽²¹⁾ parodė, kad tarptautinėje rinkoje didėjant naftos kainoms elektros energijos kainos irgi padidėjo, tačiau jų pokyčiai įvairiose valstybėse narėse buvo labai skirtingi. Iš ataskaitos matyti, kad namų ūkiams ir pramonei tiekiamos elektros energijos kainos itin padidėjo kai kuriose valstybėse narėse, tarp jų – Belgijoje. Iš skaičių matyti, kad namų ūkių ir pramonės galutiniams naudotojams taikomos kainos Belgijoje (įskaitant PVM ir mokesčius) buvo vienos aukščiausių ES.

Elektros kainų skirtumus įvairiose valstybėse narėse lemia įvairūs veiksniai. Pirmiausia skiriasi elektros energijos gamybos sąnaudos, nes gamintojai naudoja skirtingus kuro mišinius. Antrasis elementas – pakankamų gamybos ir (tarpvalstybinių) perdavimo pajėgumų prieinamumas. Trečia, didelę reikšmę turi konkurencijos didmeninėse ir mažmeninėse rinkose lygis.

Belgijos elektros energijos rinkos vis dar labai koncentruotos. Labai neseniai Komisija sužinojo, kad Belgijos nacionalinės konkurencijos institucijos nusprendė atlikti neskelbtas patikras dviejų pagrindinių elektros energijos tiekėjų biuruose. Kol kas Komisijai dar nepranešta apie šių patikrų rezultatus. Komisija dabar tiria, ar bendrovė GDF Suez (Electrabel) galėjo piktnaudžiauti dominuojama padėtimi Belgijos didelių pramoninių vartotojų elektros energijos rinkoje. Be to, Komisija taip pat tiria, kokį poveikį įmonių jungimas ir išsigijimas gali turėti konkurencijai Belgijos elektros energijos rinkose.

Priėmus sprendimą palikti veikti planuotas uždaryti atominės elektrinės (nusidėvėjusias arba ne), atsiras daugiau gamybos pajėgumų vartojimo paklausai patenkinti. Todėl ateityje kainos gali sumažėti palyginus su atveju, jeigu šių pajėgumų nebeliktų.

(21) COM/2009/115/ galutinis, paskelbtas Komisijos interneto svetainėje:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0115:FIN:LT:PDF>.

Komisija negali apskaičiuoti absoliučios vadinamųjų branduolinių palūkanų, kurios būtų gautos Belgijoje pratęsus atominių elektrinių eksploatavimą iki visiško jų nusidėvėjimo, vertės, nes Komisija ne tik negaliota to daryti, bet ir neturi šiam apskaičiavimui atlikti reikalingų duomenų.

Jeigu kompetentingos valdžios institucijos nuspręstų leisti bendrovei, kuriai priklauso atominės elektrinės, pratęsti jų eksploatavimą, valdžios institucijos turėtų visas teises derėti su atitinkama bendrove dėl šio pratęsimo sąlygų. Visos priemonės, be abejo, turės būti suderintos su EB sutartyje įtvirtintomis vidaus rinkos taisyklėmis ir konkurencijos normomis.

*
* *

Klausimas Nr. 54, kurį pateikė Laima Liucija Andrikienė (H-0351/09)

Tema: Išsamių laisvos prekybos susitarimų su Rytų partneriais sudarymo perspektyvos

ES, pradėdama vykdyti Rytų partnerystės (angl. EaP) politiką, įsipareigojo ateityje sudaryti išsamius laisvos prekybos susitarimus su šešiomis Rytų Europos kaimyninėmis šalimis – Baltarusija, Ukraina, Moldova, Gruzija, Azerbaidžanu ir Armėnija. Ar šie susitarimai bus pasirašyti per artimiausius keletą metų?

Kiek pasiekta derantis su Ukraina dėl laisvos prekybos susitarimo? Kada planuojama pasirašyti šį susitarimą? Kokia ES pozicija atsižvelgiant į Ukrainos reikalavimus įtraukti į susitarimą žemės ūkio produktus? Ar būtų pagrįsta teigti, kad derybos su Ukraina – tai puikus pavyzdys deryboms ir su kitomis Rytų partnerystės šalimis?

Atsakymas

Kaip nurodyta 2009 m. gegužės 7 d. bendrojoje Prahos deklaracijoje, pagrindinis Rytų partnerystės tikslas – sukurti reikiamas sąlygas spartinti politinį asocijavimą ir tolesnę ekonominę Europos Sąjungos ir suinteresuotųjų šalių partnerių integraciją.

Dvišalis bendradarbiavimas turėtų būti pagrindas sudaryti naujos kartos asociacijos susitarimus, apimančius išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų (angl. DCFTA) sudarymą arba tikslą juos sudaryti.

DCFTA įgyvendinimo laikotarpis nenurodytas, nes kiekviena šalis bus vertinama individualiai pagal pasirengimą. Sprendimas pradėti ES ir Rytų šalies partnerės derybas bus priimtas, kai bus įvykdytos reikiamos sąlygos, t. y. kai:

- šalis partnerė įstos į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO);
- būsimo DCFTA perspektyvumas bus įrodytas išsamiu galimybių tyrimu;
- šalis partnerė patvirtins, kad pritaria plačiam būsimo laisvosios prekybos susitarimo užmojui, t. y. kad susitarimas būtų „išsamus ir visapusiškas“, ir
- šalis partnerė įgis galimybę derėtis dėl DCFTA ir vėliau tvariai įgyvendinti prisiimtus įsipareigojimus.

Kaip numatyta 2009 m. rugsėjo 14–15 d. Tarybos išvadose, Komisija dabar rengia direktyvas dėl asociacijos susitarimo derybų, apimančias DCFTA sudarymą su kiekviena iš trijų Pietų Kaukazo šalių – Armėnija, Azerbaidžanu ir Gruzija arba tikslą jį sudaryti. Panašios direktyvos, kuriomis reglamentuojamos derybos su Moldova, priimtose anksčiau 2009 m. Derybas bus galima pradėti, kai bus įvykdytos minėtos sąlygos.

Derybos dėl DCFTA su Ukraina pradėtos 2008 m. – metais vėliau negu derybos dėl politinių ir su bendradarbiavimu susijusių asociacijos susitarimo dalių, nes Ukraina į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO) įstojo tik 2008 m. gegužės mėn. Laisvosios prekybos susitarimas su Ukraina bus bendro asociacijos susitarimo su Ukraina dalis ir bus skirtas gerinti Ukrainos galimybes patekti Europos rinką ir skatinti tolesnes Europos investicijas į Ukrainą. Laisvosios prekybos susitarimas su Ukraina bus išsamus ir visapusiškas, t. y. jame bus vadovaujamasi „tarpvalstybiniu požiūriu“ į ekonominę integraciją ir reglamentuojama beveik visa prekyba prekėmis ir paslaugomis. Jame taip pat bus įtvirtintos prekybos ir ekonominių įsipareigojimų įgyvendinimo nuostatos, apimančios konkrečius teisės aktų derinimo su ES *acquis* tikslus. Derybos sudėtingos, joms reikia aukšto lygio praktinių žinių; tai – tikras iššūkis ukrainiečiams ir ES. Komisija mano, kad laisvosios prekybos susitarimų derybos su kitomis Rytų šalimis partnerėmis bus ne lengvesnės.

Aštuntas laisvosios prekybos susitarimų derybų ratas vyko Briuselyje spalio 5–9 d. Ir ES, ir Ukraina toliau lieka įsipareigojusios derybas baigti kuo greičiau.

*
* *

Klausimas Nr. 55, kurį pateikė Jacek Włosowicz (H-0353/09)**Tema: Civilinė vyriausybė Pakistane**

Pakistane išrinkta civilinė vyriausybė. Ar Europos Komisija mano, kad civilinė vyriausybė visapusiškai kontroliuoja padėtį Pakistane, o gal Komisija mano, kad, kaip ir anksčiau, šioje šalyje reali valdžia priklauso Pakistano kariuomenei?

Atsakymas

Europos Komisija įsipareigojusi su Pakistanu kurti tvirtus ir ilgalaikius santykius. Komisija mano, kad ES turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Pakistanu daugelyje bendros svarbos sričių, įskaitant politinius ir regioninius klausimus, demokratiją ir žmogaus teises, saugumo klausimus, pagalbą prekybai ir vystymuisi.

Itin svarbūs šio požiūrio elementai – įtvirtinti valdymą ir demokratines pasaulietines institucijas. Šis aspektas buvo pabrėžtas 2009 m. birželio mėn. vykusiame ES ir Pakistano aukščiausiojo lygio susitikime. Bendrame aukščiausiojo lygio susitikimo dalyvių komunikate numatytos gairės, kaip bus toliau plėtojami santykiai.

Pirmą kartą per daugelį metų bendraujame su demokratiškai išrinkta Pakistano vyriausybe. Svarbiausias Komisijos tikslas – politiškai ir materialiai remti demokratinę šalies vyriausybę.

Būta teigiamų poslinkių. Pakistano vyriausybė dabar ėmėsi ryžtingų veiksmų prieš Malakando sektoriaus, įskaitant Svato slėnį, sukilėlius – tai turėtų padėti pasiekti ir platesnį regioninį stabilumą.

Artimiausia užduotis dabar – vykdyti Komisijos įsipareigojimus padėti atkurti ir atstatyti Malakando sektorių. Iki šiol Komisija ne tik skyrė 72 mln. EUR humanitarinei pagalbai, bet ir 52 mln. EUR atkūrimui ir atstatymui. Ji vis aktyviau dalyvauja ir vykdančią saugumo srities reformą, tobulinant rinkimų sistemą ir plečiant dialogą žmogaus teisių klausimais.

Komisija skatina Pakistaną įtvirtinti perėjimą prie stabilios demokratijos, kad karinio valdymo dienos baigtųsi visam laikui. Svarbių veiksmų imtasi teismų nepriklausomumui stiprinti. Reikia instituciniu požiūriu labiau sustiprinti vyriausybės pagrindą, įskaitant atskaitingumą pačiam parlamentui.

Komisija pasirengusi remti šį procesą, kaip numatyta po 2008 m. vasario mėn. vykusių rinkimų pateiktose ES rinkimų stebėjimo misijos rekomendacijose.

Stengiantis nugalėti ekstremistus ir įtvirtinti demokratinį valdymą itin svarbus bus Pakistano ryžtas parodyti, kad valstybė gali užtikrinti veiksmingą ir nešališką teisingumą ir nugalėti korupcijos liūną.

*
* *

Klausimas Nr. 56, kurį pateikė Tadeusz Cymański (H-0355/09)**Tema: Pandžabas**

Indijos Pandžabo valstija – tai liberalios visuomenės, apimančios įvairias religines bendruomenes, kurios pasipriešino terorizmui ir įsipareigojo siekti demokratijos, pavyzdys. Ar Komisija ketina daryti įtaką Europos šalims, kad jos neremtų Khalistano ekstremistų grupuočių, kurios mėgina pasinaudoti religija, kad destabilizuotų padėtį Indijos Pandžabo valstijoje? Jei ketina, tai kaip?

Atsakymas

Pažymėtina, kad Indijos Pandžabo valstija, kurią devintajame dešimtmetyje daugiau kaip penkiolika metų siaubė smurtas, grįžo į normalias vėžes, kai dešimtojo dešimtmečio viduryje judėjimas buvo sėkmingai įveiktas. Praėjus ne vieniems tiesioginio Naujojo Delio valdymo metams, demokratinis procesas sėkmingai atgaivintas 1997 m. pradėjus valdyti demokratiškai išrinktai vyriausybei. Po naujausių 2007 m. valstybinių rinkimų į valdžią grįžo Akali Dal partija (atstovaujanti vien sikų interesams).

Nepaisant nereguliarių pranešimų apie pavojus, susijusius su likusiu sikų aktyvistų tinklu, remiantis Komisijos tyrimu, ideologiją, Pandžabe sukėlusią pusantro dešimtmečio trukusį smurtą, gyventojai atmetė.

Todėl nėra poreikio Europos šalių įtikinėti neremti Khalistano ekstremistų. Bet kuriuo atveju Indija turi pirmiausia pati nuspręsti imtis veiksmų, jeigu ji šiuo klausimu turi abejonių. Tokiomis aplinkybėmis reikėtų

prisiminti, kad Indija neseniai ES valstybių narių pareikštą solidarumą šiuo klausimu pavadino pagirtinu ir naudingu.

*

* *

Klausimas Nr. 57, kurį pateikė Ryszard Czarnecki (H-0356/09)

Tema: Saviraiškos laisvės separatistinės tendencijos Indijoje

Kokių veiksmų ketina imtis Europos Komisija, kad užtikrintų laisvę viešai reikšti nepritariamą ir įvairias politines idėjas Indijos pasienio provincijose, kad tai darant nebūtų remiamos separatistinės ir secesijos tendencijos, nukreiptos prieš Indijos valstybę?

Atsakymas

Saviraiškos laisvė yra viena pagrindinių ir ES, ir Indijos pripažįstamų teisių. Vis dėlto pareiga užtikrinti, kad žodžio laisve Indijoje nebūtų piktnaudžiaujama separatistiniams judėjimams remti, veikiausiai tenka pirmiausia Indijos vyriausybei, jai priklausančiai Indijos vidaus reikalų ministerijai.

*

* *